

სისსლის საპარტალი
ზოგადი და კერძო ნაწილები
სისსლის საპარტლის კროცხსი
კერძო ნაწილი

კრებულში გამოქვეყნებულია ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისა და სამართლის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი გადანყვეტილებები. ამ და სხვა საქმეთა მოძებნა შესაძლებელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ვებ-გვერდზე: <http://www.supremecourt.ge/court-decisions/>

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებანი
სისხლის სამართლის საქმეებზე
2021, №7-9

Decisions of the Supreme Court of Georgia
on Criminal Cases
(in Georgian)
2021, №7-9

Entscheidungen des Obersten Gerichts von Georgien
in Strafsachen
(in der georgischen Sprache)
2021, №7-9

Решения Верховного Суда Грузии
по уголовным делам
(на грузинском языке)
2021, №7-9

გადაწყვეტილებების შერჩევასა და დამუშავებაზე პასუხისმგებელი

რუსუდან ჭანტურიძე

ტექნიკური რედაქტორი

მარიკა მაღალაშვილი

რედაქციის მისამართი:

0110, თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6, ტელ: 298 20 75;
www.supremecourt.ge

ჟურნალი გამოდის საქართველოს უზენაესი სასამართლოსა და საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საერთო სასამართლოების დეპარტამენტის მხარდაჭერით

საკიეპელი

სისხლის სამართალი

ზოგადი ნაწილი

1. სასჯელის დანიშვნა

ოჯახური ძალადობის არაერთგზის ჩამდენი პირისათვის სასჯელის დანიშვნა დანაშაულის რეციდივის დროს	5
სასჯელის დამძიმება	11
სასჯელის დანიშვნა დანაშაულთა ერთობლიობის დროს	20

2. ამნისტია, შეწყალება, ნასამართლობა

ამნისტია	26; 30; 35
----------------	------------

კერძო ნაწილი

1. დანაშაული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების წინააღმდეგ

დამამცირებელი და არაადამიანური მოპყრობა	42
ქმედების გადაკვალიფიცირება დამამცირებელი და არაადამიანური მოპყრობიდან ოჯახურ ძალადობაზე	81

2. ეკონომიკური დანაშაული

დიდი ოდენობით ნივთის მართლსაწინააღმდეგო გაფლანგვა, ჩადენილი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით	100
--	-----

3. დანაშაული ფულად-საკრედიტო სისტემაში

ყალბი საგადასახადო დოკუმენტის დამზადება, გამოყენება; მომხმარებლის მოტყუება;	
ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის დამზადება, გასაღება	111

4. დანაშაული სამხედრო სამსახურის წინააღმდეგ

დეზერტირობა	142
-------------------	-----

სისხლის სამართლის პროცესი

კერძო ნაწილი

საკასაციო განაჩენი	157
განაჩენში ცვლილების შეტანა და გამამართლებელი განაჩენის დადგენა ქმედების დანაშაულებრიობის გაუქმების გამო	157

განაჩენში ცვლილების შეტანა და პირის უდანაშაულოდ ცნობა სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში.....	169
უარი საკასაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე და სააპელაციო სასამართლოს გამამართლებელი განაჩენის უცვლელად დატოვება (სსკ-ის 332-ე მუხლი)	183

სისხლის სამართალი ზოგადი ნაწილი

1. სასჯელის დანიშვნა

ოჯახური ძალადობის არაპრობლემური ჩამდენი პირისათვის სასჯელის დანიშვნა დანაშაულის რეციდივის დროს

ბანაჩენი საქართველოს სახელით

№60აპ-21

8 ივლისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

მ. ვასაძე (თავმჯდომარე),

ლ. ფაფიაშვილი,

მ. გაბინაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ მ. ლ-ს ინ-
ტერესების დამცველის, ადვოკატ დ. გ-ს საკასაციო საჩივარი ქუ-
თაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა
პალატის 2020 წლის 30 ნოემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 11 სექტემბრის
განაჩენით მ. ლ., – დაბადებული ..., ნასამართლევია, – ცნობილ იქნა
დამნაშავედ და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის
მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით – თავისუფლების აღკვეთა 2 (ორი)
წლით;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხ-
ლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით – თავისუფლების აღკვეთა 2
(ორი) წლით;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე
თანაბარი სასჯელებიდან ერთმა სასჯელმა შთანთქმეს მეორე და
საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, მ. ლ-ს სასჯელის სახედ
და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 2 (ორი) წლით.

მ. ლ-ს სასჯელის მოხდის ათვლა დაიწყო ფაქტობრივი დაკავე-
ბის მომენტიდან – 2020 წლის 3 ივნისიდან.

2. აღნიშნული განაჩენით სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია,

რომ მ. ლ-მ ჩაიდინა: ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობა, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი და რასაც არ მოჰყოლია სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი არაერთგზის, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით; ოჯახის წევრის მიმართ სიცოცხლის მოსპობისა და ჯანმრთელობის დაზიანების მუქარა, როდესაც იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით;

მ. ლ-ს მიმართ მსჯავრად შერაცხული ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

– 2... წლის 3 ივნისს ..., დაახლოებით ... საათზე, ადრე ოჯახში ძალადობისათვის ნასამართლევა მ. ლ-მ ... მდებარე საცხოვრებელ ბინაში, ურთიერთშელაპარაკებისას, ოჯახის წევრს – დედას, ე. ს-ს ორჯერ დაარტყა ხელი თავის არეში, რამაც დაზარალებულის ფიზიკური ტკივილი გამოიწვია.

– 2... წლის 3 ივნისს, ... დაახლოებით ... საათზე, მ. ლ-მ ...მდებარე საცხოვრებელ ბინაში, ურთიერთშელაპარაკებისას ჩადენილი ფიზიკური ძალადობის პარალელურად, სიცოცხლის მოსპობით – მოკვლითა და ჯანმრთელობის დაზიანებით – დასახიჩრებით, დაემუქრა ოჯახის წევრს – დედას, ე. ს-ს, რა დროსაც დაზარალებულს გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

3. ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 11 სექტემბრის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულ მ. ლ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა დ. გ-მ. აპელანტმა სააპელაციო საჩივრით მოითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის სასჯელის ნაწილში ცვლილების შეტანა და მ. ლ-სათვის შეფარდებული სასჯელის შემსუბუქება.

4. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 30 ნოემბრის განაჩენით ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 11 სექტემბრის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 30 ნოემბრის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულ მ. ლ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა დ. გ-მ. კასატორი საკასაციო საჩივრით ითხოვს გასაჩივრებული განაჩენის სასჯელის ნაწილში ცვლილების შეტანას სასჯელის შემსუბუქების კუთხით, კერძოდ: სასამართლოებმა არ გაითვალისწინეს მ. ლ-ს პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი გარემოებები – დანაშაულის აღიარება, მტკიცებულებების უდავოდ

ცნობა და დაზარალებულის პოზიცია, რომ მას რაიმე პრეტენზია მსჯავრდებულის მიმართ არ აქვს; ამასთან, მსჯავრდებულ მ. ლ-ს სასჯელი არ უნდა განსაზღვროდა საქართველოს სსკ-ის 58-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით – დანაშაულის რეციდივის წესით, რადგან ამავე მუხლის მე-2 ნაწილში მითითებულია, რომ თუ ამ კოდექსის კერძო ნაწილის მუხლში ან მუხლის ნაწილში მითითებულია ნასამართლობაზე, როგორც დანაშაულის მაკვალიფიცირებელ ნიშანზე, აგრეთვე ამ კოდექსის 55-ე მუხლით ან 63-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას, დანაშაულის რეციდივის დროს სასჯელის დანიშვნისას მხედველობაში არ მიიღება ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული წესი, ხოლო მ. ლ-ს ბრალდება წარდგენილი აქვს საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით, არაერთგზის ჩადენილი დანაშაულისათვის, რაც წარმოადგენს მაკვალიფიცირებელ გარემოებას.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრების საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ მ. ლ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ დ. გ-ს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, ხოლო გასაჩივრებული განაჩენი შეიცვალოს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლო პირველ რიგში აღნიშნავს, რომ განსახილველ საქმეში წარმოდგენილია ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, კერძოდ: დაზარალებულ ე. ს-ს ჩვენება, მოწმეების – ა. პ-ს, ე. ხ-ს ჩვენებები, ბრალდებულის დაკავების ოქმი, შემაკავებელი ორდერი და ოქმი, საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმი და სხვა მტკიცებულებები, რომლებითაც გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დასტურდება, რომ მსჯავრდებულმა მ. ლ-მ ჩაიდინა საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტითა და სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულები.

3. რაც შეეხება მსჯავრდებულ მ. ლ-ს მიმართ შეფარდებულ სასჯელს, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს შემდეგს:

4. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი

ნაწილის თანახმად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშვნის დროს სასამართლო ითვალისწინებს დამნაშავეს პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ და დამამძიმებელ გარემოებებს, კერძოდ, დანაშაულის მოტივსა და მიზანს, ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას, ქმედების განხორციელების სახეს, ხერხსა და მართლსაწინააღმდეგო შედეგს, დამნაშავეს წარსულ ცხოვრებას, პირად და ეკონომიკურ პირობებს, ყოფაცქევას ქმედების შემდეგ, განსაკუთრებით – მის მისწრაფებას, აანაზღაუროს ზიანი, შეურიგდეს დაზარალებულს. საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანია სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავეს რესოციალიზაცია.

5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-17 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, დანაშაულის რეციდივი ნიშნავს წინათ განზრახი დანაშაულისათვის ნასამართლევ პირის მიერ განზრახი დანაშაულის ჩადენას. სსკ-ის 58-ე მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე – დანაშაულის რეციდივის დროს ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნისას მოსახდელი სასჯელის ვადა, სულ მცირე, 1 წლით უნდა აღემატებოდეს ჩადენილი დანაშაულისათვის ამ კოდექსის შესაბამისი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალურ ვადას. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, თუ ამ კოდექსის კერძო ნაწილის მუხლში ან მუხლის ნაწილში მითითებულია ნასამართლობაზე, როგორც დანაშაულის მაკვალიფიცირებელ ნიშანზე, აგრეთვე ამ კოდექსის 55-ე მუხლით ან 63-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას, დანაშაულის რეციდივის დროს სასჯელის დანიშვნისას მხედველობაში არ მიიღება ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული წესი.

6. მოცემულ შემთხვევაში, მსჯავრდებულ მ. ლ-ს საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტითა და სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით სასჯელები განსაზღვრული აქვს საქართველოს სსკ-ის 58-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის გამოყენებით – დანაშაულის რეციდივის შემთხვევაში სასჯელის განსაზღვრის წესის შესაბამისად, მაგრამ იმის გათვალისწინებით, რომ მ. ლ-ს საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვე-

პუნქტით მსჯავრი შერაცხული აქვს – არაერთგზის ჩადენილი დანაშაულისათვის, რაც წარმოადგენს მითითებული მუხლით გათვალისწინებული ქმედების მაკვალიფიცირებელ გარემოებას, მას სასჯელი ბრალდების ამ ეპიზოდში, სსკ-ის 58-ე მუხლის მე-2 ნაწილის დანაწესიდან გამომდინარე, რეციდივის წესით არ უნდა განესაზღვროს და ამ ნაწილში უნდა ამოერიცხოს სსკ-ის 58-ე მუხლის 1-ლ ნაწილზე მითითება, ხოლო სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით მის მიმართ სწორად იქნა გამოყენებული სსკ-ის 58-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული მოთხოვნა.

7. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ სასჯელის დანიშვნის ზოგადსავალდებულო გარემოებების, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე და 53-ე მუხლების მოთხოვნათა და მსჯავრდებულის პასუხისმგებლობის როგორც შემამსუბუქებელი (მ. ლ-მ ჩადენილი დანაშაული აღიარა და მოინანია, უდავოდ ცნო ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები, აქვს ჯანმრთელობის პრობლემები), ისე დამამძიმებელი გარემოებებისა და მისი ინდივიდუალური მახასიათებლების გათვალისწინებით (მ. ლ-ს მიერ ჩადენილი ქმედების მოტივი იყო ოჯახის წევრის მიმართ სრულიად უმნიშვნელო საყოფაცხოვრებო ნიადაგზე წარმოქმნილი აგრესია, მან პირდაპირი განზრახვით ჩაიდინა ორი სხვადასხვა სახის, ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაული, ამათგან ერთი – ძალადობრივი ხასიათის, ამასთან, იგი გამოირჩევა ძალადობისა და აგრესიისაკენ მიდრეკილებით, წარსულში ნასამართლევი ახევე ძალადობრივი ხასიათის დანაშაულებისათვის), მ. ლ-ს მიმართ გამოყენებული სასჯელი საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა, ასევე სსკ-ის 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა, მათ შორის – სსკ-ის 126¹-ე მუხლით შეფარდებული სასჯელის ნაწილში დანაშაულის რეციდივის დროს სასჯელის განსაზღვრის წესის გამოყენების გარეშეც სამართლიანია, სრულად უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს, შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. მაგრამ იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ საკასაციო სასამართლო სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ქმედებისათვის მსჯავრდებულს სასჯელს ვერ შეუფარდებს დანაშაულის რეციდივის წესით და ამასთან, განაჩენს საკასაციო წესით ასაჩივრებს დაცვის მხარე – ამ ნაწილში რეციდივის წესის გამოყენების გარეშე საკასაციო პალატა მსჯავრდებულს ვერ განუსაზღვრავს 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთას, ვინაიდან აღნიშნული გამოიწვევს მ. ლ-ს სამართლებრივი მდგომარეობის გაუარესებას, რის გამოც მას უნდა

შეუმცირდეს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სასჯელი – 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა და უნდა განესაზღვროს 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა, ხოლო სსკ-ის 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით შეფარდებული სასჯელი – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა უნდა დარჩეს უცვლელად.

8. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სამართლოს მიაჩნია, რომ დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, ხოლო ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 30 ნოემბრის განაჩენი უნდა შეიცვალოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ მ. ღ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ დ. გ-ს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 30 ნოემბრის განაჩენში შევიდეს შემდეგი ცვლილება:

3. მ. ღ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს:

4. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით – 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით – 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

6. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქმას ნაკლებად მკაცრი და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, მ. ღ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

7. გაუქმდეს მ. ღ-ს მიმართ გამოყენებული აღკვეთის ღონისძიება – პატიმრობა;

8. მ. ღ-ს სასჯელის მოხდის ათვლა დაეწყოს ფაქტობრივი დაკავების მომენტიდან – 2020 წლის 3 ივნისიდან;

9. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

სასჯელის დამიძიება

ბანაჩინი საქართველოს სასჯელით

№643აპ-21

15 სექტემბერი, 2021 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი

განიხილა თბილისის პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორ ნანა ჯაყელის საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 11 ივნისის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 22 მარტის განაჩენით გ. წ-ი, – დაბადებული 1... წლის 11 ივნისს, – ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა:

საქართველოს სსკ-ის 11¹,151¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლითა და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით თავისუფლების აღკვეთა 1 წლითა და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 11¹,381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 29 სექტემბრის ეპიზოდი) – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით;

საქართველოს სსკ-ის 11¹,381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 3 ოქტომბრის ეპიზოდი) – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით დანიშნულმა სასჯელმა შთანთქა საქართველოს სსკ-ის 11¹,151¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებითა და საქართველოს სსკ-ის 11¹,381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 29 სექტემბრისა და 2020 წლის 3 ოქტომბრის ეპიზოდები) დანიშნული სასჯელები და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, გ.

ნ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 1 წლითა და 6 თვით.

მსჯავრდებულ გ. ნ-ს სასჯელის მოხდაში ჩაეთვალა პატიმრობაში ყოფნის დრო და სასჯელის ათვლა დაეწყო დაკავებიდან – 2020 წლის 7 ოქტომბრიდან.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ:

გ. ნ-ი და ი. გ-ე 2015 წლიდან 2017 წლის თებერვლამდე ცხოვრობდნენ ერთად და ენეოდნენ ერთიან საოჯახო მეურნეობას. 2018 წლის 27 თებერვალს გ. ნ-ი დააკავეს ი. გ-ის მიმართ განხორციელებული ძალადობისა და მუქარის ფაქტზე და თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 23 აპრილის განაჩენით გასამართლდა საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით, საქართველოს სსკ-ის 11¹.151-ე მუხლის 1-ლი ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 11¹.381¹-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის, რისთვისაც საბოლოოდ სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა. გ. ნ-მა სასჯელი მოიხადა 2019 წლის 26 თებერვალს. პენიტენციური დაწესებულებიდან გათავისუფლების შემდგომ გ. ნ-მა დაიწყო ი. გ-ის თვალთვალი და დევნა, კერძოდ, გ. ნ-ი პირადად და ტელეფონის საშუალებით არასასურველ კომუნიკაციას ამყარებდა ი. გ-ესთან, ასევე სისტემატურად სთხოვდა შეხვედრას და აიძულებდა მასთან ურთიერთობას, წინააღმდეგ შემთხვევაში კი ემუქრებოდა სიცოცხლის მოსპობით. ამასთანავე, გ. ნ-ი ავტომატურად მიდიოდა იმ ადგილებში, სადაც ი. გ-ე იმყოფებოდა. გადაადგილებისას თან დაჰყვებოდა ამ უკანასკნელის ნების საწინააღმდეგოდ, რათა დაედგინა მისი საცხოვრებელი ადგილი და ცდილობდა ი. გ-ის ნაცნობებისაგან მისი მისამართის გაგებას. გ. ნ-ის ქმედებებმა გამოიწვია ი. გ-ის ფსიქიკური ტანჯვა და შეუქმნა მის მიმართ ძალადობის განხორციელების საფუძვლიანი შიში. ამასთანავე, გამოიწვია მისი ცხოვრების წესის შეცვლის რეალური საჭიროება, რის გამოც ი. გ-ემ შეიცვალა კიდევ საცხოვრებელი მისამართი.

ოჯახის წევრის მიმართ მუქარისათვის ნასამართლევმა გ. ნ-მა 2020 წლის 8 სექტემბერს, დაახლოებით 16:00 საათზე, თ-ი, ფ-ს ქუჩაზე, სიტყვიერი შეურაცხყოფა მიაყენა ი. გ-ეს და მის მიმართ კვლავ, არაერთგზის განხორციელა სიცოცხლის მოსპობის მუქარა, კერძოდ, გ. ნ-ი დაემუქრა ი. გ-ეს, რომ მ-ი გადაადგებდა. ი. გ-ეს გაუჩნდა რა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში, დახმარებისათვის მიმართა მიმდებარე ტერიტორიაზე მოძრავ საპატრულო პოლიციის ეკიპაჟს და შეატყობინა აღნიშნულის შესახებ.

2020 წლის 8 სექტემბერს პატრულ-ინსპექტორმა თ. მ-მ გამოსცა №... შემაკავებელი ორდერი, რომლის თანახმადაც, გ. ნ-ს, რო-

გორც მოძალადეს, 30 დღით აეკრძალა იმ სახლთან მიახლოება, სადაც მსხვერპლი ი. გ-ე ცხოვრობს; ასევე აეკრძალა მსხვერპლთან, მის სამსახურსა და იმ ადგილებთან მიახლოება, სადაც მსხვერპლი იმყოფება; ასევე აეკრძალა მსხვერპლთან ნებისმიერი სახის კომუნიკაცია ტელეფონის, სოციალური ქსელისა და სხვა ტექნიკური საშუალების გამოყენებით.

მიუხედავად ზემოაღნიშნულისა, გ. ნ-მა არ შეასრულა მის მიმართ გამოცემული შემაკავებელი ორდერის მოთხოვნები და ვალდებულებები, კერძოდ, 2020 წლის 29 სექტემბერს, დაახლოებით 14:00 საათზე, მივიდა თ-ი, გ-ს სახელობის სანაპიროზე, სადაც ი. გ-ე იმყოფებოდა, ავტომობილით გაჩერდა გზის მეორე მხარეს და ი. გ-ის ყურადღების მისაქცევად აძლევდა მანქანის ხმოვან სიგნალებს, იქნებდა ხელებს. ამასთანავე, გ. ნ-მა მობილური ტელეფონით დაურეკა ი. გ-ეს და მისწერა ტექსტური შეტყობინება, რაც აკრძალული ჰქონდა შემაკავებელი ორდერით. აღნიშნულის გამო ი. გ-ემ მიმართა პოლიციას.

გ. ნ-მა არ შეასრულა მის მიმართ გამოცემული, 2020 წლის 8 სექტემბრის შემაკავებელი ორდერის მოთხოვნები და ვალდებულებები, კერძოდ, 2020 წლის 3 ოქტომბერს ავტომობილით მივიდა თ-ი, გ-ს სახელობის სანაპიროზე, მიუახლოვდა იმ ადგილს, სადაც ი. გ-ე იმყოფებოდა. აღნიშნულის შემდეგ გადმოვიდა თავისი ავტომანქანიდან, დაიწყო ხელების ქნევა და უყვიროდა მას. გ. ნ-ის მოქმედებით შეშინებული ი. გ-ე იძულებული გახდა, დაეტოვებინა იქაურობა.

3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 22 მარტის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ბრალდების მხარემ; პროკურორმა ნანა ჯაყელმა ითხოვა: ცვლილების შეტანა განაჩენში, კერძოდ, საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით, სსკ-ის 11¹, 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 29 სექტემბრისა და 3 ოქტომბრის ეპიზოდები) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის დადგენილი სასჯელის ფარგლებში, მაქსიმალურ ზომასთან მიახლოებული სასჯელის – თავისუფლების აღკვეთის სახით განსაზღვრა; აგრეთვე, დანაშაულთა ერთობლიობით სასჯელის დანიშნვისას სასჯელთა შეკრების პრინციპის გამოყენება.

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 11 ივნისის განაჩენით თბილისის პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორ ნანა ჯაყელის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და თბილისის სა-

ქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 22 მარტის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

5. საკასაციო – თბილისის პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორმა ნანა ჯაყელმა მოითხოვა: სააპელაციო სასამართლოს განაჩენში ცვლილების შეტანა და საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით, სსკ-ის 11¹, 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 29 სექტემბრისა და 3 ოქტომბრის ეპიზოდები) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის დადგენილი სანქციის ფარგლებში, მაქსიმალურ ზომასთან მიახლოებული სასჯელის – თავისუფლების აღკვეთის სახით განსაზღვრა; აგრეთვე, დანაშაულთა ერთობლიობით სასჯელის დანიშვნისას სასჯელთა შეკრების პრინციპის გამოყენება.

საკასაციო საჩივრის თანახმად, სასამართლომ წარდგენილი ბრალდების ყველა ეპიზოდში გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დაადგინა გ. წ-ის ბრალეულობა, თუმცა, საბოლოოდ მას აშკარად ლმობიერი სასჯელი განუსაზღვრა. მხედველობაშია მისაღები, რომ გ. წ-მა სასჯელის მოხდიდან მალევე ჩაიდინა ფაქტობრივად იგივე დანაშაული, რასაც დაემატა ი. გ-ის ადევნება და თვალთვალი. გ. წ-ის მიერ ახალი დანაშაულის ჩადენის საფრთხეზე მიუთითებს ის გარემოება, რომ როგორც წინა განაჩენისას, ასევე ბოლო განაჩენით იგი ი. გ-ის მიმართ ჩადენილი დანაშაულის რამდენიმე ეპიზოდში გასამართლდა. დანაშაულთა სიმრავლე მიანიშნებს, რომ მსჯავრდებულზე ლმობიერი სასჯელი სათანადო გავლენას ვერ ახდენს. ბრალდების მხარე აგრეთვე არ ეთანხმება სასამართლოს სასჯელთა შთანთქმის პრინციპის გამოყენებაში და მიაჩნია, რომ ამ შემთხვევაში გ. წ-ის მიმართ გამოყენებული უნდა იყოს უფრო მკაცრი სასჯელი, შეკრებითობის პრინციპის საფუძველზე.

6. საკასაციო სასამართლოს სხდომაზე პროკურორმა იოსებ ხუციშვილმა სასჯელთა შეკრების პრინციპთან მიმართებით დააზუსტა ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივარი და ითხოვა გ. წ-ის მიერ ჩადენილი დანაშაულებისათვის განსაზღვრული სასჯელების მთლიანად შეკრება.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო პალატამ მხარეთა მონაწილეობით, დისტანციურად განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ საჩივრის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

2. საკასაციო სასამართლო სრულად ეთანხმება სააპელაციო პა-

ლატას იმ ნაწილში, რომ საქმეში წარმოდგენილია ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს გ. წ-ის მიერ საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებითა და სსკ-ის 11¹, 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 29 სექტემბრის, 2020 წლის 3 ოქტომბრის ეპიზოდები) გათვალისწინებული ქმედებების ჩადენას, რასაც არც მხარეები ხდიან სადავოდ.

3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მიერ სასჯელთა შთანთქმის პრინციპით დანიშნულ საბოლოო სასჯელის ზომას კი საკასაციო პალატა არ ეთანხმება, ვინაიდან იგი აშკარად არ შეესაბამება მსჯავრდებულის ქმედების ხასიათსა და მის პიროვნებას; შესაბამისად, ამ ნაწილში სააპელაციო სასამართლოს განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

4. საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შინაარსიდან გამომდინარე, სასჯელის დანიშვნის სტადიაზე მოსამართლე თანაბრად აფასებს როგორც პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ, ისე შემამსუბუქებელ გარემოებებს. ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ საბოლოოდ დანიშნული სასჯელი თანაბრად პასუხობდეს საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლით დადგენილ ყველა მიზანს, როგორც დამნაშავის რესოციალიზაციასა და ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებას, ისე – სამართლიანობის აღდგენას. საქართველოს სსსკ-ის მე-300 მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, განაჩენი იმ შემთხვევაში მიიჩნევა უკანონოდ, როდესაც გამოყენებულია სასჯელის ისეთი სახე ან ზომა, რომელიც აშკარად არ შეესაბამება მსჯავრდებულის ქმედების ხასიათსა და ამავდროულად, მის პიროვნებას. საკონსტიტუციო სასამართლომ ერთ-ერთ გადაწყვეტილებაში აღნიშნა, რომ „აუცილებელია, სასჯელი ადეკვატურად შეესატყვისებოდეს საზოგადოებრივი საშიშროების შემცველი ქმედების სიმძიმეს“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2019 წლის 2 აგვისტოს გადაწყვეტილება №1/6/770 საქმეზე: „საქართველოს სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“).

5. მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში საკასაციო პალატა სასჯელის კონკრეტული სახისა და ზომის შერჩევის დროს სრულყოფილად შეაფასებს როგორც ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს, ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ზომასა და ქმედების განხორციელების სახეს, ისე მსჯავრდებულის პიროვნებას (მათ შორის: წარსულ ცხოვრებას, დანაშაულის ჩადენის შემდგომ მის ყოფაქცევას).

6. მოვალეობათა დარღვევის ზომის შესაფასებლად ყოველი საქ-

მის ფაქტობრივი გარემოებები ინდივიდუალურად უნდა შემოწმდეს; მათ შორის შესაძლოა, მხედველობაში იქნეს მიღებული: რამდენჯერ და დროის რა ინტერვალით შელახა მსჯავრდებულმა კონკრეტული, სამართლებრივად დაცული სიკეთე.

7. მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში გამოკვეთილია დანაშაულთა ერთობლიობა; ამასთან, აღნიშნული დანაშაულის ეპიზოდები დროის მცირე ინტერვალით არის ერთმანეთისაგან დაშორებული. კერძოდ, სასჯელაღსრულების დაწესებულებიდან გათავისუფლების შემდეგ, 2019 წლის 26 თებერვლიდან, გ. წ-მა სხვადასხვა საშუალებით ი. გ-ის თვალთვალი და დევნა დაიწყო, ხოლო 2020 წლის 8 სექტემბერს დაზარალებულს სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა, შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული მოთხოვნები და ვალდებულებები არ შეასრულა ორჯერ, 2020 წლის 29 სექტემბერსა და იმავე წლის 3 ოქტომბერს.

8. აღნიშნულის პარალელურად, საკასაციო პალატა დამატებით აფასებს გ. წ-ის წარსულ ცხოვრებას, ნასამართლობას, რომლის თანახმადაც, მას ანალოგიურად, ი. გ-ის მიმართ ჩადენილი ჰქონდა არაერთი დანაშაული (ოჯახში ძალადობა, სიცოცხლის მოსპობის მუქარა და დამცავი ორდერით გათვალისწინებული მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შეუსრულებლობა). ამ ქმედებების ჩადენისათვის წინა განაჩენით მას საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიესაჯა, რაც სრულად მოიხადა და როგორც უკვე აღინიშნა, 2019 წლის 26 თებერვალს იგი სასჯელაღსრულების დაწესებულებიდან გათავისუფლდა; მიუხედავად ამისა, გ. წ-ისათვის ახალი დანაშაულის ჩასადენად დამაბრკოლებელი არ აღმოჩნდა როგორც წარსული საპატიმრო სასჯელის კონკრეტული სახე, ზომა და ნასამართლობის ფაქტი, ისე 2020 წლის 8 სექტემბერს გამოცემული შემაკავებელი ორდერის მოთხოვნები და ვალდებულებები.

9. საკასაციო სასამართლო განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაქცევს დანაშაულის ჩადენის შემდგომ გ. წ-ის ყოფაქცევას. ამ მხრივ, მნიშვნელოვანია დაზარალებულ ი. გ-ის პოზიცია – გ. წ-ის სასჯელთან მიმართებით, რომელზეც 2021 წლის 15 სექტემბერს საკასაციო სასამართლოს სხდომაზე ისაუბრა პროკურორმა. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ზოგადად, დაზარალებული, როგორც გამოძიების სტადიაზე, ისე სასამართლოს არცერთ ინსტანციაში, არ არის შეზღუდული – დააფიქსიროს საკუთარი პოზიცია სასჯელთან მიმართებით; შესაბამისად, ი. გ-ის ხსენებულ პოზიციას საკასაციო სასამართლო სასჯელის დანიშვნის ზოგადსავალდებულო გარემოებებთან ერთად იღებს მხედველობაში. 2021 წლის 14 სექტემბრის ოქმის თანახმად, ი. გ-ე მსჯავრდებულის უმკაც-

რესად დასჯას ითხოვს, ვინაიდან, მას სურს თავი უსაფრთხოდ იგრძნოს; სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების შემდეგ მსჯავრდებული დაზარალებულთან კვლავ ცდილობს ტელეფონით დაკავშირებას, რის გამოც, იგი იძულებული გახდა, გაეთიშა მოქმედი ტელეფონის ნომერი და აელო ახალი; ი. გ-ის მოსაზრებით, გ. ნ-ი ვერ აცნობიერებს ჩადენილ დანაშაულს.

10. აღსანიშნავია, რომ თავად გ. ნ-მა საკასაციო სასამართლო სხდომაზე არ უარყო სასჯელაღსრულების დანესებულებიდან დაზარალებულთან სატელეფონო კონტაქტი, თუმცა, მიუთითა, რომ მას მხოლოდ კეთილშობილური მიზნები ამოძრავებდა და დაზარალებულისა და მისი შვილის მოკითხვა სურდა.

11. ზემოაღნიშნულ ფაქტობრივ გარემოებებთან ერთად, საკასაციო პალატა სრულყოფილად აფასებს მსჯავრდებულის პიროვნებასაც და მხედველობაში იღებს მის ასაკს. კერძოდ, დღეის მდგომარეობით იგი არის 66 წლის; ამასთან, მან აღიარა ჩადენილი დანაშაული.

12. საკასაციო სასამართლო უთითებს, რომ დანაშაულის რეციდივის შემთხვევაში, დანაშაულთა ერთობლიობის დროს საბოლოო სასჯელის დანიშვნისას, სასამართლო უფლებამოსილია გამოიყენოს: შთანთქმის, ნაწილობრივი ან მთლიანად შეკრების პრინციპი; ამავდროულად, პალატა აღნიშნავს, რომ როდესაც პირის მიმართ გამოიყენება სასჯელთა შეკრების პრინციპი, უნდა შეფასდეს არამხოლოდ აღნიშნული პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობა, არამედ მისი კონკრეტული ფორმაც, ე.ი სრულად თუ ნაწილობრივად სასჯელთა შეკრების შესაბამისობა – მსჯავრდებულის ქმედების ხასიათსა და მის პიროვნებასთან.

13. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ დანაშაულთა ერთობლიობის (ადევნება, მუქარა, შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ორჯერ შეუსრულებლობა), ჩადენილ ეპიზოდებს შორის დროის მცირე ინტერვალის, წარსულში ანალოგიური ნასამართლობის, მსჯავრდებულის მიერ დანაშაულის ჩადენის შემდგომ მისი ყოფაქცევის (დაზარალებულთან კონტაქტის მცდელობა) მხედველობაში მიღებით, გ. ნ-ის მიმართ გამოყენებულ უნდა იქნეს სასჯელთა ნაწილობრივი შეკრების პრინციპი; ამავდროულად, საკასაციო სასამართლო ყურადღების მიღმა არ ტოვებს მსჯავრდებულის ასაკს, მის მიერ დანაშაულის აღიარების ფაქტს და მიაჩნია, რომ ამ გარემოებების გათვალისწინებით, მის მიმართ არ უნდა იქნეს გამოყენებული სასჯელთა სრულად შეკრების პრინციპი.

14. ამდენად, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ საქართვე-

ლოს სსკ-ის 11',151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით დანიშნულ 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთას ნაწილობრივ უნდა დაემატოს: საქართველოს სსკ-ის 11',151'-ე მუხლის პირველი ნაწილით დანიშნული სასჯელიდან – 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა, სსკ-ის 11',381'-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 29 სექტემბრის ეპიზოდი) დანიშნული სასჯელიდან – 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა, სსკ-ის 11',381'-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 3 ოქტომბრის ეპიზოდი) დანიშნული სასჯელიდან – 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, გ. წ-ს სასჯელის სახედ და ზომად უნდა განესაზღვროს – 3 (სამი) წლით თავისუფლების აღკვეთა.

15. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ მოცემული სასჯელი სრულად უზრუნველყოფს საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილ სასჯელის მიზნების მიღწევას; ამასთან, იგი იქნება სამართლიანი, ეფექტური, პროპორციული და დამაფიქრებელი, „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენციის“ („სტამბოლის კონვენციას“) 45-ე მუხლის პირობათა შესაბამისად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. თბილისის პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორ ნანა ჯაყელის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 11 ივნისის განაჩენში შევიდეს ცვლილებები:

3. გ. წ-ი ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 11',151'-ე მუხლის პირველი ნაწილით, სსკ-ის 11',151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით, სსკ-ის 11',381'-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 29 სექტემბრის ეპიზოდი), საქართველოს სსკ-ის 11',381'-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 3 ოქტომბრის ეპიზოდი) და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს:

საქართველოს სსკ-ის 11',151'-ე მუხლის პირველი ნაწილით – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სსკ-ის 11',151'-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სსკ-ის 11',381'-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 29 სექტემბრის ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სსკ-ის 11',381'-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 3 ოქტომბრის ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

4. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, საქართველოს სსკ-ის 11',151'-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით დანიშნულ სასჯელს – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთას ნაწილობრივ დაემატოს: საქართველოს სსკ-ის 11',151'-ე მუხლის პირველი ნაწილით დანიშნული სასჯელიდან – 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა, საქართველოს სსკ-ის 11',381'-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 29 სექტემბრის ეპიზოდი) დანიშნული სასჯელიდან – 6 თვით (ექვსი) თავისუფლების აღკვეთა, საქართველოს სსკ-ის 11',381'-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 3 ოქტომბრის ეპიზოდი) დანიშნული სასჯელიდან – 6 თვით (ექვსი) თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, გ. წ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 3 (სამი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

5. გ. წ-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწესოს ფაქტობრივი დაკავების მომენტიდან – 2020 წლის 7 ოქტომბრიდან;

6. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

სასჯელის დანიშვნა დანაშაულთა ერთობლიობის დროს

განაჩენი საქართველოს სახელმწიფო

№688აპ-21

28 სექტემბერი, 2021 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ზუგდიდის რაიონული პრო-
კურატურის პროკურორ მათა ჯაბუას საკასაციო საჩივარი ქუთაი-
სის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პა-
ლატის 2021 წლის 10 ივნისის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 17 მარტის
განაჩენით ზ. მ-ა, – დაბადებული 1... წლის 14 თებერვალს, – ცნო-
ბილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა: საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე
მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით – 1 წლით თავისუფლების
აღკვეთა, 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით – 1 წლითა
და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწი-
ლის „გ“ ქვეპუნქტით – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა. საქარ-
თველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, უფრო მკაც-
რმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი და საბოლოოდ ზ. მ-ას
სასჯელის ზომად განესაზღვრა 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა.
მას სასჯელის მოხდა დაეწყო 2020 წლის 11 აგვისტოდან.

2. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ზ. მ-ამ ჩაიდინა
ოჯახში ძალადობა, ე.ი. ოჯახის ერთი წევრის მიერ მეორის მიმართ
ძალადობა, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი, რასაც არ მოჰ-
ყოლია საქართველოს სსკ-ის 117-ე, 118-ე, 120-ე მუხლებით გათ-
ვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი წინასწარი შეცნობით არას-
რულწლოვნის მიმართ; ოჯახში ძალადობა, ე.ი. ოჯახის ერთი წევ-
რის მიერ მეორის მიმართ ძალადობა, რამაც გამოიწვია ფიზიკური
ტკივილი, რასაც არ მოჰყოლია საქართველოს სსკ-ის 117-ე, 118-ე,
120-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი არასრულ-
წლოვნის თანდასწრებით მისივე ოჯახის წევრის მიმართ; ოჯახის
ერთი წევრის მიერ მეორის მიმართ სიცოცხლის მოსპობის მუქარა,

როდესაც იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში, დამნაშავესათვის წინასწარი შეცნობით არასრულწლოვნის მიმართ, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2.1. 2020 წლის 8 აგვისტოს წ-ი, ზ-ს ქუჩაზე, საავტომობილო გზაზე, საცხოვრებელი სახლის მიმდებარე ტერიტორიაზე, ზ. მ-ამ ურთიერთშელაპარაკების ნიადაგზე არასრულწლოვან შვილს – 15 წლის დ. ს-ს მარჯვენა გაშლილი ხელი ერთხელ დაარტყა სახის არეში, რა დროსაც დ. ს-მა განიცადა ფიზიკური ტკივილი.

2.2. 2019 წლის ზაფხულში წ-ი, ზ-ს ქუჩა №...-ში მდებარე თავის საცხოვრებელ სახლში ყოფნისას, ურთიერთშელაპარაკების ნიადაგზე, ზ. მ-ამ თავისი არასრულწლოვანი შვილის – 15 წლის დ. ს-ის თანდასწრებით დედას – თ. ს-ს მარჯვენა გაშლილი ხელი ორჯერ დაარტყა სახის არეში, რა დროსაც ამ უკანასკნელმა განიცადა ფიზიკური ტკივილი.

2.3. 2020 წლის 11 აგვისტოს, დაახლოებით 16:00 საათზე, წ-ი, ზ-ს ქუჩა №...-ში მდებარე თავის საცხოვრებელ სახლში, ზ. მ-ა ურთიერთშელაპარაკების ნიადაგზე თავის არასრულწლოვან შვილს – 15 წლის დ. ს-ს დაემუქრა სიცოცხლის მოსპობით, გამოეკიდა მას ნაჯახით ხელში და უყვირა, რომ სახლში დანგავდა, მოკლავდა და არ აცოცხლებდა, რაც დ. ს-მა აღიქვა რეალურად და გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

3. აღნიშნული განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა დაცვის მხარემ, რომელიც საჩივრით ითხოვდა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანას სასჯელის შემსუბუქების კუთხით.

4. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 10 ივნისის განაჩენით ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 17 მარტის განაჩენში შევიდა ცვლილება, კერძოდ:

4.1. ზ. მ-ა ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა: საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა, 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი და ზ. მ-ას შეეფარდა 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც შეუმცირდა 1/4-ით და საბოლოოდ სასჯელის ზომად განესაზღვრა 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა. ზ. მ-ას სასჯელის მოხდა დაენციო 2020 წლის 11 აგვისტოდან.

5. ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა მათა ჯაბუამ საკასაციო საჩივრით მოითხოვა განაჩენში ცვლილების შეტა-

ნა და მსჯავრდებულ ზ. მ-ასათვის უფრო მკაცრი სასჯელის შეფარდება, რადგან გამოყენებული სასჯელის ზომა აშკარად არ შესაბამეა მსჯავრდებულის ქმედების ხასიათსა და პიროვნებას.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, გააანალიზა წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მაია ჯაბუას საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო გასაჩივრებულ განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ საქმეში წარმოდგენილია საკმარისი და უტყუარი მტკიცებულებები, რომლებითაც გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება, რომ მსჯავრდებულმა ზ. მ-ამ ნამდვილად ჩაიდინა გასაჩივრებული განაჩენით მისთვის ბრალად შერაცხული ქმედებები.

3. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს სახელმწიფო ბრალმდებლის მოთხოვნას მსჯავრდებულ ზ. მ-ასათვის დანიშნული სასჯელის გამკაცრების შესახებ და მიაჩნია, რომ პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი გარემოებების (ჩაიდინა ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაული, რომელიც აღიარა და მოინანია, მისი წარსული არაფრითაა შებღაღული, ხასიათდება დადებითად, შერიგებულია დაზარალებულთან, სადავო არ გახადა საქმეში არსებული მტკიცებულებები, რითაც ხელი შეუწყო საქმეზე სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულების განხორციელებას) მხედველობაში მიღებით, სასჯელის დამძიმების საფუძველი საკასაციო სასამართლოს არ გააჩნია.

4. რაც შეეხება მსჯავრდებულ ზ. მ-ასათვის შეფარდებულ სასჯელს, წარმოდგენილი საქმის მასალებით დგინდება შემდეგი:

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლომ 2021 წლის 10 ივნისს გამოტანილი გამამტყუნებელი განაჩენით მიზანშეწონილად მიიჩნია მსჯავრდებულ ზ. მ-ას მიმართ დადგენილი სანქციის ფარგლებში პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დანიშნული საბოლოო სასჯელის, სსკ-ის 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილის საფუძველზე, 1/4-ით შემცირება. შესაბამისად, გასაჩივრებული განაჩენით მსჯავრდებულ ზ. მ-ასათვის სასჯელი დანიშნულია საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის გამოყენებით, რაც სსსკ-ის 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილის საფუძველზე ასევე შემცირებულია ერთი მეოთხედით.

6. საქართველოს სსსკ-ის 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილის თანახმად, სააპელაციო საჩივრის განმხილველი სასამართლო უფლება-

მოსილია, საჩივრის დასაშვებად ცნობიდან 2 კვირის ვადაში, ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილოს მხარის საჩივარი ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულთა საქმეებზე, ასევე საჩივარი მხოლოდ სასჯელის შემცირების თაობაზე. სასამართლო უფლებამოსილია, დანიშნული სასჯელი ზეპირი მოსმენის გარეშე შეამციროს არაუმეტეს ერთი მეოთხედით.

7. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილი გულისხმობს არა მარტო იმ გარემოებას, რომ დანიშნული სასჯელი შემცირდეს, არამედ იმას, რომ დანიშნული სასჯელის შემცირება არ უნდა მოხდეს ერთ მეოთხედზე მეტით.

8. საკასაციო სასამართლო მსჯავრდებულ ზ. მ-ასათვის შეფარდებულ სასჯელთან დაკავშირებით მიუთითებს, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ დანიშნული სასჯელი საჭიროებს შესწორებას, ვინაიდან სასჯელთა შთანთქმის შემდეგ საქართველოს სსსკ-ის 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილის გამოყენება ეწინააღმდეგება ზოგადად სასჯელთა დანიშვნის პრინციპს.

9. საქართველოს სსსკ-ის 269-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, მოსახდელი სასჯელის დანიშვნით გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენისას სასამართლომ ზუსტად უნდა განსაზღვროს სასჯელის სახე, ზომა და სასჯელის მოხდის ვადის დაწყება. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ აღნიშნული საკანონმდებლო დანაწესი ეხება იმ შემთხვევას, როცა ხდება პირის ერთი მუხლით მსჯავრდება. რამდენიმე მუხლით პირის მსჯავრდების შემთხვევაში სასამართლომ სასჯელი უნდა დანიშნოს ცალკეული მუხლით, საჭიროებისას გამოიყენოს ამნისტია თუ სხვა საშუალებათა პირობა (მათ შორის საქართველოს სსსკ-ის 295-ე მუხლი) და მხოლოდ ამის შემდეგ უნდა იმსჯელოს საქართველოს სსსკ-ის 59-ე მუხლზე. გასაჩივრებულ განაჩენში სააპელაციო სასამართლომ მსჯავრდებულ ზ. მ-ასათვის შთანთქმის პრინციპის გამოყენებით საბოლოოდ დანიშნული სასჯელი შეამცირა ერთი მეოთხედით, მაშინ, როდესაც ცალკეული მუხლებით დანიშნული სასჯელები უნდა შეემცირებინა და შემდეგ ემსჯელა შთანთქმის პრინციპის გამოყენებაზე.

10. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ, მართალია, მსჯავრდებულ ზ. მ-ასათვის დანიშნული საბოლოო სასჯელის – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთის კანონიერებაში ეჭვის შეტანის საფუძველი არ არსებობს, ვინაიდან იგი სრულად შეესაბამება დანაშაულის ქმედების ხასიათსა და მის პიროვნებას, თუმცა სასჯელთა დანიშვნის წესი საჭიროებს შესწორებას, კერძოდ: მსჯავრდებულ ზ. მ-ასათვის საქართველოს სსსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით დანიშნული სასჯელი – 1 წლითა და 6

თვით თავისუფლების აღკვეთა უნდა შემცირდეს ერთი მეოთხედით, ასევე სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით შეფარდებული სასჯელი – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა უნდა შემცირდეს ერთი მეოთხედით, ხოლო სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით დანიშნული სასჯელის – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთის შემცირება ვერ მოხდება, ვინაიდან დანიშნულია ამ მუხლით გათვალისწინებული მინიმალური სასჯელი.

11. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 10 ივნისის განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება, კერძოდ: ზ. მ-ა ცნობილ უნდა იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს: სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა, 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით – 1 წლით, 1 თვითა და 15 დღით თავისუფლების აღკვეთა, 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით დანიშნულმა უფრო მკაცრმა სასჯელმა – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთამ უნდა შთანთქას სხვა, ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და ზ. მ-ას საბოლოოდ მოსახდელად უნდა განესაზღვროს 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა.

12. საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

და ა დ ბ ი ნ ა :

1. ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მაია ჯაბუას საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 10 ივნისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. ზ. მ-ა ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს:

საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით – 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით – 1 (ერთი) წლით, 1 (ერთი) თვითა და 15 (თხუთმეტი) დღით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

4. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით დანიშნულმა უფრო მკაცრმა სასჯელმა – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთამ შთანთქას სხვა ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და ზ. მ-ას საბოლოოდ მოსახდელად განესაზღვროს 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

5. მსჯავრდებულ ზ. მ-ას სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწეოს დაკავების დღიდან – 2020 წლის 11 აგვისტოდან;

6. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

7. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

2. ამნისტია, შეწყალება, ნასამართლობა

ამნისტია

განჩინება

საქართველოს სახელმწიფო

№399-21

14 სექტემბერი, 2021 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

შ. თადუმაძე (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
ლ. თევზაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ რ. მ-ის სა-
კასაციო საჩივარი ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11
ივნისის განჩინებაზე და

გ ა მ ო ა რ კ ვ ი ა:

1. პროცედურა:

1.1. 2021 წლის 15 იანვარს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სსიპ – დანაშაულის პრევენციის, არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნული სააგენტოს ტერიტორიული ორგანოს აჭარისა და გურიის პრობაციის ბიუროდან ბათუმის საქალაქო სასამართლოში, „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის აღსრულების მიზნით, შევიდა მსჯავრდებულ რ. მ-ის პირადი საქმე.

1.2. პირადი საქმის მასალებით ირკვევა, რომ ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 11 დეკემბრის განაჩენით რ. მ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით, რაც საქართველოს სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ჩაეთვალა პირობითად, 1 წლის გამოსაცდელი ვადით. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს განაჩენი არ გასაჩივრებულა.

2. გასაჩივრებული განჩინების სარეზოლუციო ნაწილი:

2.1. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 ივნისის განჩინებით მსჯავრდებულ რ. მ-ის მიმართ არ გავრცელდა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონი.

3. კასატორის მოთხოვნა:

3.1. მსჯავრდებულმა რ. მ-ემ საკასაციო საჩივრით მომართა სა-

ქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატას და მოითხოვა მისთვის სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრულ სასჯელზე „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტის გავრცელება.

3.2. საკასაციო საჩივრის ავტორი რ. მ-ე აღნიშნავს, რომ იგი უნდა გათავისუფლდეს საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრული სასჯელისაგან, რადგან წარმოადგინა დაზარალებულ რ. ნ-ის თანხმობა მის მიმართ ამნისტიის გავრცელების შესახებ.

4. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები:

4.1. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

4.2. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, გათავისუფლდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან პირი, რომელმაც ჩაიდინა საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული, თუ თითოეული დაზარალებული ამ კანონის აღსრულებისას გამოძიების ორგანოს ან სასამართლოს წინაშე თანხმობას განაცხადებს, რომ აღნიშნულ პირზე გავრცელდეს ამ პუნქტით გათვალისწინებული ამნისტია.

4.3. აღნიშნული ნორმა პირის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან გათავისუფლების აუცილებელ წინაპირობად მიიჩნევს დაზარალებულის თანხმობის არსებობას, თუმცა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-10 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, თუ დაზარალებული ფიზიკური პირი გარდაცვლილია ან ვერ იძებნება, საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩამდენ პირზე ამნისტია გავრცელდება, თუკი ამაზე თანხმობას კანონით დადგენილი წესით განაცხადებს დაზარალებული ფიზიკური პირის ოჯახის ერთი სრულწლოვანი, ქმედუნარიანი წევრი (დედა, მამა, მეუღლე, შვილი), ხოლო თუ დაზარალებულ ფიზიკურ პირს ოჯახის ასეთი წევრი არ ჰყავს ან ეს უკანასკნელი ვერ იძებნება, კანონის შესაბამისი მუხლებით გათვალისწინებული ამნისტია აღსრულდება.

4.4. ამდენად, საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-2 ნაწილით მსჯავრდებული პირის მიმართ ამნისტიის გასავრცელებლად საჭიროა არსებობდეს ერთ-ერთი შემდეგი პირობა:

ა) დაზარალებულის თანხმობა;

ბ) დაზარალებულის ოჯახის ერთი სრულწლოვანი, ქმედუნარიანი წევრის (დედა, მამა, მეუღლე, შვილი) თანხმობა, თუ დაზარალებული გარდაცვლილია ან ვერ იძებნება;

გ) დაზარალებულის ოჯახის წევრის (დედა, მამა, მეუღლე, შვილი) არარსებობა ან მისი მოძებნის შეუძლებლობა, თუ თავად დაზარალებულიც ვერ იძებნება ან გარდაცვლილია.

4.5. მსჯავრდებულ რ. მ-ის პირად საქმეში არსებული მასალების მიხედვით, ბათუმის საქალაქო სასამართლომ დაზარალებულ რ. ნ-ეს ორჯერ – 2021 წლის 10 თებერვალსა და 25 თებერვალს გაუგზავნა წერილი მსჯავრდებულის მიმართ ამნისტიის გავრცელების შესახებ თანხმობის გამოხატვის თაობაზე. გზავნილების ჩაბარების შესახებ შეტყობინების ბარათებით, რომლებიც ერთსა და იმავე დღეს – 2021 წლის 2 მარტს არის შედგენილი, ირკვევა, რომ წერილების ჩაბარება ვერ მოხერხდა ადრესატის მისამართზე არყოფნის გამო.

4.6. საქმის მასალების მიხედვით, არ დასტურდება ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მიერ, ერთი მხრივ, დაზარალებულისაგან თანხმობის მოპოვების მცდელობა სხვა, უფრო ეფექტიანი საშუალებით, მათ შორის, მსჯავრდებულის მეშვეობით, ხოლო, მეორე მხრივ, დაზარალებულის ოჯახის წევრთან დაკავშირების მცდელობა, მათ შორის, იმავე საშუალებით.

4.7. დაზარალებულისათვის გაგზავნილი წერილის ჩაუბარებლობა, მისამართზე შესაბამისი პირების არყოფნის გამო, რომც ჩაითვალოს დაზარალებულის ოჯახის წევრების მოძებნის შეუძლებლობად, ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 ივნისის განჩინება მაინც ვერ აკმაყოფილებს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მოთხოვნებს, რადგან აღნიშნული კანონის მე-10 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, დაზარალებულისა და მისი ოჯახის წევრის თანხმობის არარსებობა, მათ შორის, იმ მოტივით, რომ მათი მოძებნა ვერ მოხერხდა, იწვევს მსჯავრდებულის მიმართ ამნისტიის გავრცელებას.

4.8. ვინაიდან ბათუმის საქალაქო სასამართლოს განჩინება ეწინააღმდეგება „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მოთხოვნებს და ამასთან, მსჯავრდებულის საკასაციო საჩივარს ერთვის დაზარალებულ რ. ნ-ის ნოტარიალურად დამოწმებული თანხმობა რ. მ-ის მიმართ ამნისტიის გავრცელების შესახებ, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ გასაჩივრებული განჩინება უნდა გაუქმდეს და მსჯავრდებულის მიმართ უნდა აღსრულდეს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონი.

4.9. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის

კანონის მე-11 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ამ კანონით გათვალისწინებული სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან გათავისუფლება, ასევე სასჯელის შემცირება ვრცელდება თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნულ რეალურ სასჯელზე, პირობით მსჯავრსა და გამოსაცდელ ვადაზე, აგრეთვე სხვა სასჯელზე, გარდა ჯარიმისა და ქონების ჩამორთმევისა.

4.10. ზემოაღნიშნული მსჯელობის გათვალისწინებით, რ. მ-ის მიმართ უნდა გავრცელდეს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტის მოქმედება და იგი გათავისუფლდეს ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 11 დეკემბრის განაჩენით დანიშნული სასჯელის (პირობითი მსჯავრი და გამოსაცდელი ვადა) მოხდისაგან.

4.11. საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ რ. მ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 ივნისის განჩინება გაუქმდეს;
3. რ. მ-ე გათავისუფლდეს ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 11 დეკემბრის განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის დანიშნული სასჯელის (პირობითი მსჯავრი, გამოსაცდელი ვადა) მოხდისაგან;
4. განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

აზნისტია

ბანჩინება საქართველოს სასჯელით

№400'-21

16 სექტემბერი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე)

მ. ვასაძე,

შ. თაღუმაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ გ. დ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ თ. გ-ს საჩივარი ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 თებერვლის განჩინებაზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2009 წლის 29 ივლისის განჩინებით გ. დ., – დაბადებული 19.. წელს, – ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა:

– საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდგომში – სსკ-ის) 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სსკ-ის 42-ე მუხლის მე-5 ნაწილით დამატებით სასჯელად შეეფარდა ჯარიმა – 3000 ლარი;

– საქართველოს სსკ-ის 181-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია) – 5 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სსკ-ის 42-ე მუხლის მე-5 ნაწილით დამატებით სასჯელად შეეფარდა ჯარიმა – 3000 ლარი.

– გ. დ-ს მიმართ საქართველოს სსკ-ის 179-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაული (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია) გადაკვალიფიცირდა საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლზე (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია);

გ. დ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია) და ძირითადი სასჯელის სახით განესაზღვრა ჯარიმა – 10 000 ლარი.

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის პირველი ნაწილით დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა და საბოლოოდ გ. დ-ს ძირითადი სასჯელის სახით განესაზღვრა – 11 წლით თავისუფლების აღკვეთა და ჯარიმა – 10 000 ლარი, ხოლო საქართველოს სსკ-ის 42-ე მუხლის მე-5 ნაწილით დამატებით სასჯელად შეეფარდა ჯარიმა – 6 000 ლარი.

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2009 წლის 21 დეკემბრის განაჩენით ცვლილება შევიდა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2009 წლის 29 ივლისის განაჩენში:

– გ. დ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია) და მიესაჯა – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, ხოლო დამატებით სასჯელად ჯარიმა – 3000 ლარი;

– საქართველოს სსკ-ის 181-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია) – 5 წლით თავისუფლების აღკვეთა. მასვე დამატებითი სასჯელის სახით დაენიშნა ჯარიმა – 3000 ლარი;

– საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლით (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია) ჯარიმა – 10 000 ლარის ოდენობით. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 28-ე მუხლის მე-6 ნაწილით გ. დ. გათავისუფლდა ძირითადი სასჯელის სახით დანიშნული ჯარიმის – 10 000 ლარის გადახდისაგან.

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, განაჩენით დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა და საბოლოოდ გ. დ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 11 წლით თავისუფლების აღკვეთა, ხოლო დამატებითი სასჯელის სახით დაენიშნა ჯარიმა – 6000 ლარი.

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2010 წლის 8 ივნისის განჩინებით დაუშვებლად იქნა ცნობილი ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ გიორგი დავითაშვილის საკასაციო საჩივარი.

4. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 10 მაისის განჩინებით:

– „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის თანახმად, ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2009 წლის 29 ივლისის განაჩენით გ. დ-ს საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის დანიშნული სასჯელი – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა შეუმცირდა ¼-ით და მოსახდელად დარჩა 4 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა.

– გ. დ-ს 2012 წლის 28 დეკემბერს, „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-16 მუხლის თანახმად, ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2009 წლის 29 ივლისის განაჩენით საქართველოს სსკ-

ის 181-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის დანიშნული სასჯელი – 5 წლით თავისუფლების აღკვეთა შეუმცრიდა ¼-ით და მოსახდელად დარჩა – 3 წლითა და 9 თვით თავისუფლების აღკვეთა.

შემცირებული სასჯელები შეიკრიბა და საბოლოოდ გ. დ-ს მოსახდელად განესაზღვრა – 8 წლითა და 3 თვით თავისუფლების აღკვეთა.

5. 2021 წლის 25 იანვარს ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა პაატა ცეცხლაძემ შუამდგომლობით მიმართა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს და ითხოვა მსჯავრდებულ გ. დ-ს მიმართ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის გამოყენება.

6. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 თებერვლის განჩინებით მსჯავრდებულ გ. დ-ს მიმართ არ გავრცელდა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მოქმედება ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2009 წლის 21 დეკემბრის განაჩენითა და ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 10 მაისის განჩინებით საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2006 წლის რედაქცია) მსჯავრდების ნაწილში – ძირითად სასჯელზე, ხოლო დამატებითი სასჯელის სახით დანიშნული ჯარიმის – 6 000 ლარის გადახდისაგან (ჯარიმის აღსრულების ნაწილში) გათავისუფლდა სრულად.

7. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 თებერვლის განჩინების თაობაზე მსჯავრდებულ გ. დ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა თ. გ-მ საჩივრით მომართა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატას.

8. მსჯავრდებულ გ. დ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა თ. გ-მ საჩივრით მოითხოვა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 თებერვლის განჩინების ნაწილობრივ გაუქმება და მსჯავრდებულ გ. დ-ს მიმართ ამნისტიის სრულად გავრცელება.

9. მსჯავრდებულ გ. დ-ს სასამართლო წარმოების მასალები, სისხლის სამართლის საქმესთან ერთად საქართველოს უზენაეს სასამართლოში შემოვიდა 2021 წლის 7 სექტემბერს.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლო ეთანხმება ბათუმის საქალაქო სასამართლოს განჩინებას მსჯავრდებულ გ. დ-ს მიმართ და დამატებით აღნიშნავს:

3. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-6 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად: „გაუნახევრდეს დანიშნული სასჯელი ნასამართლობის არმქონე პირს, რომელმაც ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ან მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაული, თუ მან აანაზღაურა დანაშაულის შედეგად მიყენებული ზიანი და თითოეული დაზარალებული ამ კანონის აღსრულებისას გამოძიების ორგანოს ან სასამართლოს წინაშე თანხმობას განაცხადებს, რომ აღნიშნულ პირზე გავრცელდეს ამ პუნქტით გათვალისწინებული ამნისტია.“

4. გ. დ. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2009 წლის 21 დეკემბრის განაჩენით მსჯავრდებულია საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია), საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლით (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია) და საქართველოს სსკ-ის 181-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია).

5. სასამართლო განმარტავს, რომ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონი ვრცელდება იმ დანაშაულებზე, რომლებიც მოქმედი სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი მუხლით, ნაწილით ან ქვეპუნქტით არის გათვალისწინებული. შესაბამისად, კანონის მოქმედება ვრცელდება საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მოქმედ რედაქციაზე, ხოლო გ. დ. საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით ნასამართლევა თაღლითობისათვის, ე.ი მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ნივთის დაუფლებისათვის მოტყუებით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია, ჩადენილი არაერთგზის (2006 წლის 28 აპრილამდე მოქმედი რედაქცია).

6. დღეს მოქმედი რედაქციით გ. დ-ს ქმედება შეესაბამება საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტს – თაღლითობა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია (ეხება ამნისტია) და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტს – თაღლითობა არაერთგზის (არ ეხება ამნისტია). სასამართლო ითვალისწინებს, რომ კანონის პრეამბულის თანახმად, კანონმდებელმა დანაშაულთა შემადგენლობები განსაზღვრა ქმედებების საზოგადოებრივი საშიშროების ხარისხის გათვალისწინებით. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონით მკაფიოდ და ამომწურავად არის განსაზღვრული იმ დანაშაულთა ჩამონათვალი, რომელზეც ვრცელდება კანონის მოქმედება. მოცემულ შემთხვევაში გ. დ-ს მიერ ჩადენილი დანაშაულებრივი ქმედებები, სისხლის სამართლის კოდექსის სხვა მაკვალიფიცირებელ გარემოებებთან ერთად, მოიცავს იმ

მაკვალიფიცირებელ გარემოებასაც, რომელზეც არ ვრცელდება „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მოქმედება, რისთვისაც განაჩენით განსაზღვრული აქვს ერთიანი სასჯელი. კერძოდ, გ. დ-ს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2009 წლის 21 დეკემბრის განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ქმედებებისათვის დანიშნული აქვს ერთიანი სასჯელი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მოკლებულია შესაძლებლობას, ამნისტიის აქტის მოქმედება განავრცოს და გამოიყენოს იმ დანაშაულებრივი ქმედებების მიმართ, რაც კანონით არ არის გათვალისწინებული.

7. ამასთან, რადგან გ. დ. საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლით („ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-7 მუხლის მე-3 პუნქტით ეხება ამნისტია) დანიშნული ძირითადი სასჯელის ჯარიმა – 10 000 ლარის მოხდისაგან გათავისუფლდა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2009 წლის 21 დეკემბრის განაჩენით სასამართლო მასზე არ იმსჯელებს. რაც შეეხება დამატებითი სასჯელის სახით ამავე განაჩენით, დანიშნულ ჯარიმას – 6000 ლარს, საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 თებერვლის განჩინებით გ. დ. სწორად გათავისუფლდა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-11 მუხლის მე-3 პუნქტის საფუძველზე ჯარიმის გადახდისაგან სრულად, ვინაიდან ჯარიმის შეფარდების შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილება მიღებულია 2012 წლის 1 ოქტომბრამდე და ჯარიმის დაკისრების თაობაზე სასამართლოს გადაწყვეტილება აღსრულებული არ არის.

8. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 თებერვლის განჩინება კანონიერია და უნდა დარჩეს უცვლელად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ გ. დ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ თ. გ-ს საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 თებერვლის განჩინება დარჩა უცვლელად;
3. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

აშენისტია

განჩინება საქართველოს სასჯელით

№4111-21

30 სექტემბერი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე),

მ. გაბინაშვილი,

შ. თადუმაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ გ. ო-ის ინტერესების დამცველის, ადვოკატ ბ. ბ-ას საჩივარი თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 19 აგვისტოს განჩინებაზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. საქმის მასალების მიხედვით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 23 მაისის № განაჩენით:

გ. ო-ი (დაბადებული ... წლის ... ივლისს, პირადი №..., ნასამართლობის არმქონე, ქებნილი) ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის (ბ. გ-ა და ნ. ქ-ის ეპიზოდები) და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა: საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის (ბ. გ-ის ეპიზოდი) – თავისუფლების აღკვეთა 7 წლით; მასვე საქართველოს სსკ-ის 41-ე-42-ე მუხლების თანახმად, დამატებითი სასჯელის სახით განესაზღვრა ჯარიმა – 4000 ლარი;

საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის (ნ. ქ-ის ეპიზოდი) – თავისუფლების აღკვეთა 7 წლით; მასვე საქართველოს სსკ-ის 41-ე-42-ე მუხლების თანახმად, დამატებითი სასჯელის სახით განესაზღვრა ჯარიმა – 4000 ლარი;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა სრულად და გ. ო-ს დანაშაულთა ერთობლიობით, საბოლოოდ განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 14 წლით. მასვე დამატებითი სასჯელის სახით განესაზღვრა ჯარიმა – 8000 ლარი.

2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 12 მაისის განჩინებით:

გ. ო-ს $\frac{1}{4}$ -ით შეუმცირდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 23 მაისის განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ბ. გ-ს ეპიზოდი) დანიშნული სასჯელი – 7 წელი და მოსახდელად დარჩა 5 წელი და 3 თვე; ასევე $\frac{1}{4}$ -ით შეუმცირდა ამავე განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ნ. ქ-ს ეპიზოდი) დანიშნული სასჯელი – 7 წელი და მოსახდელად დარჩა 5 წელი და 3 თვე; საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა სრულად და გ. ო-ს დანაშაულთა ერთობლიობით, საბოლოოდ განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 10 წლითა და 6 თვით. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩა უცვლელად.

3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 17 ივლისის განაჩენით: თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 23 მაისის №1/6093-11 განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით დანიშნულმა თანაბარმა სასჯელმა (ბ. გ-ის ეპიზოდი, ამნისტიის გათვალისწინებით, 5 წლითა და 3 თვით თავისუფლების აღკვეთამ) შთანთქა საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ნ. ქ-ის ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის დანიშნული სასჯელი (ამნისტიის გათვალისწინებით, თავისუფლების აღკვეთა 5 წლითა და 3 თვით) და საბოლოოდ გ. ო-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 5 წლითა და 3 თვით. გ. ო-ს სასჯელის მოხდის ათვლა უნდა დაეწყოს მისი დაკავებიდან ან სასამართლო ორგანოებში გამოცხადების მომენტიდან. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 23 მაისის განაჩენი და თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 12 მაისის განჩინება დანარჩენ ნაწილში დარჩა უცვლელად.

4. 2021 წლის 17 აგვისტოს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიას შუამდგომლობით მიმართა ქ. თბილისის ძველი თბილისის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ნათია ქართველიშვილმა და ითხოვა მსჯავრდებულ გ. ო-ის მიმართ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის გამოყენება.

5. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 19 აგვისტოს განჩინებით:

მსჯავრდებულ გ. ო-ს მიმართ გავრცელდა 2021 წლის 11 იანვრის „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს კანონი;

„ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-6 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, გ. ო-ს გაუნახვერდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 23 მაისის განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ხ. გ-ის ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულისთვის დანიშნული და თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 12 მაისის განჩინებით შემცირებული სასჯელი – თავისუფლების აღკვეთა 5 წლითა და 3 თვით და განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 2 წლით, 7 თვითა და 15 დღით;

„ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-6 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, გ. ო-ს გაუნახვერდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 23 მაისის განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ნ. ქ-ს ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულისთვის დანიშნული და თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 12 მაისის განჩინებით შემცირებული სასჯელი – თავისუფლების აღკვეთა 5 წლითა და 3 თვით და განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 2 წლით, 7 თვითა და 15 დღით.

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ხ. გ-ს ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულისთვის დანიშნულმა სასჯელმა შთანთქა საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ნ. ქ-ის ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულისთვის დანიშნული სასჯელი და საბოლოოდ გ. ო-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 2 წლით, 7 თვითა და 15 დღით. დანარჩენ ნაწილში განაჩენი დარჩა უცვლელად.

6. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 19 აგვისტოს განჩინება გაასაჩივრა მსჯავრდებულ გ. ო-ის ადვოკატმა ბ. ბ-მ, რომელმაც მოითხოვა – გ. ო-ის მიმართ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის გავრცელება და აღნიშნული კანონის მე-11 მუხლის საფუძველზე მსჯავრდებულის გათავისუფლება თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული სასჯელისგან.

7. საჩივრის თანახმად, სასამართლო უნდა დაყრდნობოდა არა 2021 წლის 11 იანვრის, არამედ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონს. გ. ო-ის ბრალად შერაცხული ქმე-

დებები ჩადენილია 2012 წლის 28 დეკემბრის „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიღებამდე, რომელიც დღემდე მოქმედებაშია. მას შემდეგ მიღებული ამნისტიის აქტები არ ზღუდავს მისი მოქმედების სფეროს და არც ნორმათა კოლიზიას წარმოშობს. ვინაიდან ერთადერთი დაზარალებულის – ნ. ქ-ის თანხმობა მოიპოვეს 2021 წლის აგვისტოში, შესაბამისად, 2021 წლის აგვისტომდე ფიზიკურად ვერ მოხდებოდა სასამართლოსათვის მიმართვა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის საფუძველზე სასჯელისაგან სრულად გათავისუფლების მოთხოვნით.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-11 მუხლის თანახმად, უნდა „გათავისუფლდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან პირი, რომელმაც ჩაიდინა საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული, თუ ყველა დაზარალებული ან მისი უფლებამონაცვლე ამ კანონის გამოყენებისას გამოძიების ან სასამართლოს წინაშე თანხმობას განაცხადებს, რომ ამ პირზე გავრცელდეს ამ კანონით გათვალისწინებული ამნისტია;“ ხსენებული კანონის მე-18 მუხლის თანახმად, „ამ კანონით გათვალისწინებული სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან გათავისუფლება ან/და სასჯელის შემცირება ერთნაირად და პროპორციულად ვრცელდება თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნულ რეალურ სასჯელზე, პირობით მსჯავრსა და გამოსაცდელ ვადაზე, როგორც ძირითად, ისე დამატებით სასჯელზე, გარდა ჯარიმისა და ქონების ჩამორთმევაზე“.

2. განსახილველ საქმეში წარმოდგენილია 2017 წლის 31 იანვრით დათარიღებული, დაზარალებულ ხ. გ-ა და 2021 წლის 4 აგვისტოს – დაზარალებულ ნ. ქ-ის ნოტარიულად დამოწმებული თანხმობები, რომელთა თანახმადაც, ისინი აცხადებენ თანხმობას მსჯავრდებულ გ. ო-ის მიმართ ამნისტიის კანონის გავრცელების თაობაზე და მათ არ გააჩნიათ რაიმე სახის პრეტენზია მსჯავრდებულის მიმართ. ამასთან, ბრალდების მხარის 2021 წლის 17 აგვისტოს შუამდგომლობაში მითითებულია, რომ როგორც დაზარალებულებთან გასაუბრებით დადგინდა, მათ ზიანი სრულად აქვთ ანაზღაურებული და ნებაყოფლობით განაცხადეს თანხმობა ამნისტიის კანონის გამოყენების თაობაზე.

3. როგორც თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 12 მაისის განჩინებით („ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის გამოყენების შესახებ) დგინდება, ვინაი-

დან იმ დროისათვის დაზარალებულების – ხ. გ-სა და ნ. ქ-ის თანხმობები წარმოდგენილი არ იყო, შესაბამისად, გ. ო-ს ერთი მეოთხედით შეუმცირდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 23 მაისის განაჩენით დანიშნული სასჯელი. ამის შემდეგ, როგორც უკვე აღინიშნა, 2017 წელსა და 2021 წელს, ორივე დაზარალებულმა ნოტარიულად განაცხადა თანხმობა – გ. ო-ის მიმართ ამნისტიის კანონის გამოყენებაზე.

4. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, დღეის მდგომარეობით, დაცულია როგორც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-11 მუხლის, ისე 2021 წლის 11 იანვრის საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის მე-4 პუნქტით განერილი წინაპირობები; მაგრამ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის გ. ო-ე გავრცელების შემთხვევაში, იგი სრულად თავისუფლდება დანიშნული სასჯელისაგან, ხოლო „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მსჯავრდებულზე გავრცელების შემთხვევაში კი – დანიშნული სასჯელი მხოლოდ ნახევრდება.

5. ამდენად, „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-11 მუხლი თავისუფლების აღკვეთის წინაშე გ. ო-ის მდგომარეობას მეტად აუმჯობესებს. საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ ვინაიდან თავად ამნისტიის აქტი ჰუმანიზმის პრინციპიდან გამომდინარეობს, ზემოაღნიშნული საკითხი მსჯავრდებულის სასიკეთოდ უნდა გადაწყდეს, მასზე უნდა გავრცელდეს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის საქართველოს კანონი და იგი უნდა გათავისუფლდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 23 მაისის განაჩენით დანიშნული სასჯელისგან (თავისუფლების აღკვეთისაგან).

6. აგრეთვე აღსანიშნავია, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 23 მაისის განაჩენით გ. ო-ს დამატებითი სასჯელის სახით დაეკისრა ჯარიმა – 8000 ლარი. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 12 მაისის განჩინება აღნიშნულ ჯარიმაზე არ გავრცელდა, „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-20 მუხლიდან გამომდინარე; ხოლო თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 17 ივლისის განაჩენის სარეზოლუციო ნაწილში არ არის მითითება ჯარიმის თაობაზე და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 23 მაისის განაჩენი, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 12 მაისის განჩინება დატოვებულია უცვლელად. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-11 მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად,

„საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის მსჯავრდებული პირი ჯარიმისაგან სრულად თავისუფლდება იმ შემთხვევაში, თუ ჯარიმის შეფარდების შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილება მიღებულია 2012 წლის 1 ოქტომბრამდე და ჯარიმის დაკისრების თაობაზე სასამართლოს გადაწყვეტილება აღსრულებული არ არის. თუ სასამართლოს გადაწყვეტილება ნაწილობრივ არის აღსრულებული, ამნისტია გავრცელდება მხოლოდ ჯარიმის აღუსრულებელ ნაწილზე“. მოცემულ შემთხვევაში, ჯარიმის შეფარდების შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილება მიღებულია 2012 წლის 1 ოქტომბრამდე (კერძოდ, 2012 წლის 23 მაისს); ამასთან, №411'-21 საქმის წარმოების მასალებიდან და საერთო სასამართლოების არქივიდან გამოთხოვილი №1/6093-11 სისხლის სამართლის საქმით არ იკვეთება ჯარიმის აღსრულების ფაქტი. შესაბამისად, ჯარიმის ნაწილში გ. ო-ს მიმართ უნდა გავრცელდეს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-11 მუხლის მე-3 ნაწილი და იგი უნდა გათავისუფლდეს აღნიშნული სასჯელისაგან.

7. ამასთან, №411'-21 საქმის წარმოების მასალებიდან და საერთო სასამართლოების არქივიდან გამოთხოვილი №1/6093-11 სისხლის სამართლის საქმით არ დგინდება, რომ მსჯავრდებულმა წარსულში ისარგებლა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის 26-ე მუხლით გათვალისწინებული უფლებით (რომლის თანახმადაც, ამ კანონის გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილება პირს, რომელზედაც გავრცელდა ამნისტია, შეუძლია გაასაჩივროს ერთჯერადად, მისთვის გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 2 კვირის ვადაში, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საკასაციო პალატაში).

8. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მსჯავრდებული გ. ო-ი სრულად უნდა გათავისუფლდეს საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ორი ეპიზოდი) დანიშნული როგორც ძირითადი, ისე დამატებითი სახით დანიშნული სასჯელებისაგან.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონით, „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ გ. ო-ის ადვოკატ ბ. ბ-ას საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 19 აგვისტოს განჩინება შეიცვალოს მსჯავრდებულის სასიკეთოდ, კერძოდ:

3. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-11 მუხლის 1-ლი ნაწილის საფუძველზე მსჯავრდებული გ. ო-ი გათავისუფლდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 23 მაისის განაჩენით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 12 მაისის განჩინებითა და საბოლოოდ, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 17 ივლისის განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ბ. გ-ის ეპიზოდი) დანიშნული სასჯელის – 5 (ხუთი) წლითა და 3 (სამი) თვით თავისუფლების აღკვეთისა და სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ნ. ქ-ის ეპიზოდი) დანიშნული სასჯელის – 5 (ხუთი) წლითა და 3 (სამი) თვით თავისუფლების აღკვეთისგან;

4. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-11 მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე მსჯავრდებული გ. ო-ი გათავისუფლდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2012 წლის 23 მაისის განაჩენით დანიშნული და თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 12 მაისის განჩინებითა და თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 17 ივლისის განაჩენით უცვლელად დატოვებული, დამატებითი სახის სასჯელად დაკისრებული ჯარიმის – 8000 ლარისგან;

5. განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

კერძო ნაწილი

1. დანაშაული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების წინააღმდეგ

დამამცირებელი და არაადამიანური მოპყრობა

განაჩენი საქართველოს სახელით

№255აპ-20

14 სექტემბერი, 2021 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

მ. ვასაძე (თავმჯდომარე),

შ. თადუმაძე,

ლ. ფაფიაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა სამეგრელო-ზემო სვანეთის საოლქო პროკურატურის განყოფილების პროკურორ დავით პაპავას საკასაციო საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 დეკემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 დეკემბრის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა სამეგრელო-ზემო სვანეთის საოლქო პროკურატურის განყოფილების პროკურორმა დავით პაპავამ, რომელიც მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არის უკანონო და ითხოვს გამამართლებელი განაჩენის გაუქმებასა და თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს დამნაშავეებად ცნობას საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) მათთვის ბრალად წარდგენილი ქმედებების ჩადენაში; კასატორი მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლომ ცალმხრივად, არასწორად და არასრულფასოვნად შეაფასა ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები და უტყუარად დადგენილ ფაქტებს არასწორი კვალიფიკაცია მიანიჭა; გამამართლებელ განაჩენს საფუძვლად დაედო მოსამართლის სუბიექტური მოსაზრება, რომელიც არ არის გამყარებული საქმეში არსებული მტკიცებულებებით; განაჩენი დამყარებულია ისეთ გა-

რემოებზე, რომლებიც სისხლის სამართლის საქმის მასალებიდან არ გამომდინარეობს; სასამართლო, ერთი მხრივ, აღნიშნავს, რომ დაზარალებულები და ბრალდების მხარის მოწმეები პირდაპირ ამხელენ თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს არასათანადო მოპყრობაში, ხოლო, მეორე მხრივ, მიიჩნევენ, რომ პენიტენციურ დაწესებულებაში მოხვედრილი პატიმრები ვალდებულნი არიან, დაემორჩილონ სპეციალურ რეჟიმს და განურჩევლად შეასრულონ შესაბამისი დანაწესები, რაც გაუგებარია, რადგან ბრალდების შესახებ დადგენილებაში მითითებული ქმედებები დანაშაულია და ვერანაირი წესებით ვერ იქნებოდა მართლზომიერად დადგენილი; დაუსაბუთებელია სასამართლოს მოტივაცია, რომლის თანახმადაც, დაზარალებულები და ბრალდების მხარის მოწმეები ცრუობენ, რადგან თ. გ, ი. ჭ, ლ. კ და გ. გ იყვნენ მათი ზედამხედველები, რის გამოც აბრალებენ მათ დანაშაულს; საყურადღებოა, რომ გარდა დანაშაულში მხილებული პირების დაუსაბუთებელი განმარტებებისა, რაიმე გარემოება, რაც საეჭვოს გახდიდა დაზარალებულებისა და ბრალდების მხარის მოწმეთა ჩვენებების სანდობას, არ გამოკვეთილა; სასამართლომ მიიჩნია, რომ ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილ დაზარალებულთა და მოწმეთა ჩვენებები, თუნდაც ერთმანეთზე დამოწმებით, მხოლოდ თეორიულად არის პირდაპირი მტკიცებულებები, რომლებიც არ არის საკმარისი გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატანად; სასამართლომ უყურადღებოდ დატოვა ის ფაქტი, რომ საქმეზე დაკითხული დაზარალებულები და ბრალდების მხარის მოწმეები იყვნენ სხვადასხვა ასაკის, სოციალური მდგომარეობისა და ღირებულებების მქონე პირები, რომელთა უმრავლესობა გამოძიებასა და სასამართლოში ჩვენებების მიცემისას იყო უკვე გათავისუფლებული, რაც გამორიცხავს ბრალდების მხარის სასარგებლოდ მათ შესაძლო მიკერძობას; წინააღმდეგობრივია სასამართლოს მოტივაცია, როდესაც, ერთი მხრივ, ადასტურებს, რომ პენიტენციური დაწესებულება ფართო წრეებისათვის დახურულია, ხოლო ინფორმაციის მქონე პირთა წრე – შეზღუდული, ხოლო, მეორე მხრივ, მხოლოდ მათი პატიმრის სტატუსის გამო იმთავითვე არ ენდობა ათეულობით თვითმხილველის ჩვენებას და დამატებითი, შემავსებელი მტკიცებულებების აუცილებლობაზე მიუთითებს; სასამართლომ საეჭვოდ მიიჩნია, ნამდვილად იმყოფებოდნენ თუ არა ბრალდების მოწმეები იმ საკნებსა და კორპუსებში, რომლებზეც უთითებდნენ, მაშინ, როდესაც არცერთ დანაშაულში მხილებულ პირს არ გაუხდია სადავოდ მათთან სამსახურებრივი კავშირი, ამასთან, გარკვეულია, რომ სადავო პერიოდში № დაწესებულებაში საკნობრივი საარქივო აღრიცხვა არ ხდებოდა; არარელევანტურია მოსამარ-

თლის აქცენტები, რომელთა მიხედვით, დაუდგენელია, შედიოდა თუ არა პენიტენციური დაწესებულების თანამშრომელთა აღჭურვილობაში ხელკეტები ან სამხედრო ფეხსაცმელი და გამოყენებული იყო თუ არა მოხელეთა მიმართ სადავო პერიოდში ადმინისტრაციული სანქციები, რადგან პატიმრების მიმართ არასათანადო მოპყრობისას ხელკეტების ან სამხედრო ფეხსაცმელების გამოყენებისათვის არ იყო აუცილებელი სპეციალურ აღჭურვილობაში მათი არსებობა, ხოლო რაც შეეხება გადაცდომებზე რეაგირებას, ხაზგასასმელია, რომ სასჯელალსრულების № დაწესებულების დირექტორი, მისი მოადგილე და სხვა თანამდებობის პირები მსჯავრდებულნი არიან სწორედ ამავე დაწესებულების პატიმრების მიმართ არასათანადო მოპყრობისათვის; სასამართლომ უპირობოდ გაიზიარა თ. გ-ს უსაფუძვლო განმარტებები, რომ თითქოსდა, პენიტენციური დაწესებულების გამოცდილი თანამშრომლები გახდნენ ე.წ. „ქურდული სამყაროს“ ნევრების შეთქმულების მსხვერპლნი, რომელთა მითითებებით ამხელდნენ პატიმრები მათ არჩადენილ დანაშაულებში, რაც არ დადასტურებულა საქმეში არსებული არცერთი მტკიცებულებით, მათ შორის – არც დაცვის მხარის მონმეთა ჩვენებებით; განსახილველ საქმეზე მიღებული გადაწყვეტილება განსხვავდება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან, რადგან სასჯელალსრულების № დაწესებულების დირექტორის – ა. ჯ-ს, მისი მოადგილის – დ. ჯ-ს ასევე სხვა თანამშრომლების – რ. რ-ს, კ. ა-სა და ო. ლ-ს მიმართ გამოტანილი განაჩენებით, რომლებიც კანონიერ ძალაშია შესული, უტყუარად არის დადგენილი, ზემოაღნიშნულ დაწესებულებაში პატიმრების მიმართ არასათანადო მოპყრობის ფაქტები.

2. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, თ. გ-ს – დაბადებულს ... ბრალად დაედო პირის დამცირება ან იძულება, არაადამიანურ, პატივისა და ღირსების შემლახავ მდგომარეობაში ჩაყენება, რაც მას ძლიერ ფიზიკურ, ფსიქიკურ ტკივილს ან მორალურ ტანჯვას აყენებს, ჩადენილი მოხელის მიერ, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, ორი ან მეტი პირის მიმართ, ჯგუფურად, დამნაშავისათვის წინასწარი შეცნობით დაკავებული და სხვაგვარად თავისუფლებაშეზღუდული პირის მიმართ.

3. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, ი. ჭ-ს, – დაბადებულს ... ბრალად დაედო პირის დამცირება ან იძულება, არაადამიანურ, პატივისა და ღირსების შემლახავ მდგომარეობაში ჩაყენება, რაც მას ძლიერ ფიზიკურ, ფსიქიკურ ტკივილს ან მორალურ ტანჯვას აყენებს, ჩადენილი მოხელის მიერ, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, ორი ან მეტი პირის მიმართ,

ჯგუფურად, დამნაშავისათვის წინასწარი შეცნობით დაკავებული და სხვაგვარად თავისუფლებაშეზღუდული პირის მიმართ.

4. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, ლ. კ-ს დაბადებულს ... ბრალად დაედო პირის დამცირება ან იძულება, არაადამიანურ, პატივისა და ღირსების შემლახავ მდგომარეობაში ჩაყენება, რაც მას ძლიერ ფიზიკურ, ფსიქიკურ ტკივილს ან მორალურ ტანჯვას აყენებს, ჩადენილი მოხელის მიერ, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, ორი ან მეტი პირის მიმართ, ჯგუფურად, დამნაშავისათვის წინასწარი შეცნობით დაკავებული და სხვაგვარად თავისუფლებაშეზღუდული პირის მიმართ.

5. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, გ. გ-ს – დაბადებულს ... ბრალად დაედო პირის დამცირება ან იძულება, არაადამიანურ, პატივისა და ღირსების შემლახავ მდგომარეობაში ჩაყენება, რაც მას ძლიერ ფიზიკურ, ფსიქიკურ ტკივილს ან მორალურ ტანჯვას აყენებს, ჩადენილი მოხელის მიერ, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, ორი ან მეტი პირის მიმართ, ჯგუფურად, დამნაშავისათვის წინასწარი შეცნობით დაკავებული და სხვაგვარად თავისუფლებაშეზღუდული პირის მიმართ.

6. ბრალდების შესახებ დადგენილებების მიხედვით, თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

თ. გ. 2004 წლის 30 ივლისიდან 2013 წლის 23 აპრილამდე მუშაობდა საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტროს სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის № დაწესებულების უსაფრთხოების განყოფილების რეჟიმის უფროსად, მინიჭებული ჰქონდა იუსტიციის ვიცე-პოლკოვნიკის სპეციალური ჩინი და წარმოადგენდა საჯარო მოხელეს.

ი. ჭ. 2006 წლის 24 მარტიდან 2013 წლის 23 აპრილამდე მუშაობდა საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტროს სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის № დაწესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების უფროსად, მინიჭებული ჰქონდა იუსტიციის მაიორის სპეციალური ჩინი და წარმოადგენდა საჯარო მოხელეს.

ლ. კ. 2006 წლიდან 2013 წლის 3 იანვრამდე მუშაობდა საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტროს სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის № დაწესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების მთავარ ინსპექტორად, მინიჭებული ჰქონდა იუსტიციის ლეიტენანტის სპეციალური ჩინი და წარმოადგენდა საჯარო მოხელეს.

გ. გ. 2009 წლის 7 დეკემბრიდან 2013 წლის 22 აპრილამდე მუ-

შაობდა სასჯელაღსრულების პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტროს სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის № დაწესებულების უსაფრთხოების განყოფილების უფროს ინსპექტორად, მინიჭებული ჰქონდა იუსტიციის კაპიტნის ჩინი და წარმოადგენდა საჯარო მოხელეს.

2008-2012 წლებში სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის № დაწესებულებაში მუშაობის პერიოდში თ. გ., ი. ჭ., ლ. კ. და გ. გ., სხვა თანამშრომლებთან ერთად, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, სისტემატურად ამცირებდნენ პატიმრებს, აყენებდნენ მათ არაადამიანურ, ღირსებისა და პატივის შემლახავ მდგომარეობაში, რის შედეგადაც პატიმრები განიცდიდნენ ძლიერ ფიზიკურ ტკივილსა და მორალურ ტანჯვას, კერძოდ:

№ პენიტენციურ დაწესებულებაში შეყვანისთანავე პატიმრებს აშიშვლებდნენ, აგინებდნენ მათი ოჯახის წევრებს, დაშინებისა და უსიტყვო მორჩილების მიზნით, უმონყალოდ სცემდნენ, შანტაჟითა და მუქარით იყოლიებდნენ თანამშრომლობაზე, შემდეგ კი, მუდმივად ემუქრებოდნენ თანამშრომლობის ხელწერილის საკანში შეგდებათ, რითაც აყენებდნენ მძიმე მდგომარეობაში.

პატიმრებს საკნებში აკრძალული ჰქონდათ ჩვეულებრივი ხმით საუბარი, მათ უნდა ეჩურჩულათ, შეზღუდული ჰქონდათ ტელევიზორით სარგებლობა, ოჯახის წევრებთან სატელეფონო საუბარი, პაემნის ხანგრძლივობა, სამედიცინო მომსახურებაზე ხელმისაწვდომობა, სახალხო დამცველის წარმომადგენლებთან ურთიერთობა, საჩივრების მათთვის სასურველ ადრესატებთან გაგზავნის შესაძლებლობა, ძილისა და სუფთა ჰაერზე გაყვანისთვის განკუთვნილი დრო.

ლამის საათებში პატიმრებს სისტემატურად ამყოფებდნენ ფსიქიკური ზემოქმედებისა და სტრესის ქვეშ. გამოჰყავდათ საკნებიდან, უმონყალოდ სცემდნენ სხვადასხვა საშუალების გამოყენებით და აიძულებდნენ, ტკივილისაგან ხმამაღლა ეყვირათ, რათა სხვა პატიმრებს გაეგოთ მათი ხმა და ყოფილიყვნენ მუდმივ შიშსა და უსიტყვო მორჩილებაში.

გასეირნების წინ და შემდეგ სისტემატურად აიძულებდნენ ნელს ქვემოთ გაშიშვლებას, შარვალ და საცვალჩახდილ პატიმრებს რამდენიმე წუთის განმავლობაში ამყოფებდნენ ჩაკუზულებს, პირით კედლისკენ და დასცინოდნენ. აიძულებდნენ, ჩაკუზულებს გაეკეთებინათ ბუქნები და გადაადგილებულიყვნენ იხვისებურად წინ და უკუსვლით, რა დროსაც სცემდნენ, აგინებდნენ, აფურთხებდნენ, ამასხარავებდნენ, დასცინოდნენ და აბუჩად იგდებდნენ.

ჩხრეკის მოტივით სისტემატურად შედიოდნენ საკნებში, მაგიდებიდან ყრიდნენ პატიმრების საკვებსა და რელიგიურ თვალ-

საჩინოებებს, საწოლებიდან – ქვეშაგებს, თეთრეულს, ტანსაცმელს, რომლებსაც წყლით ასველებდნენ და ფეხსაცმლებით აბინძურებდნენ.

შედიოდნენ საკანში და ბრძანებაზე: „ყველანი ტუალეტში“, ყველა პატიმარი ვალდებული იყო, შესულიყო დაახლოებით 1 კვ.მ. ფართის სველ წერტილში, ხოლო ვინც გარეთ დარჩებოდა, უმოწყალოდ სცემდნენ.

პატიმრებს უწყობდნენ ჩამოხრჩობის იმიტაციას, უჩვენებდნენ პორნოგრაფიულ თვალსაჩინოებებს, ემუქრებოდნენ სურათზე გამოსახული მეთოდებით გაუპატიურებით და ე.წ. „ქათმების“ საკანში მოთავსებით.

№ დანესებულების თანამშრომელთა ამგვარი ქმედებები იწვევდა პატიმრების ძლიერ ტკივილს, მორალურ და ფიზიკურ ტანჯვას, რასაც ისინი ვერ აპროტესტებდნენ, რადგან ამის გამო საკანში მყოფ ყველა პატიმარს სცემდნენ, რის გამოც, იძულებულნი იყვნენ, შეგუებოდნენ უსიტყვო მორჩილებას, რისი მიღწევაც იყო სასჯელალსრულების დანესებულების ადმინისტრაციის მიზანი.

თ. გ., ი. ჭ., ლ. კ., გ. გ. და სასჯელალსრულების დანესებულების სხვა თანამშრომლები არაადამიანურად ეპყრობოდნენ და ამცირებდნენ პატიმრებს – ი. მ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2009 წლის 3 ნოემბრიდან 2011 წლის 31 მაისამდე; მ. ხ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2009 წლის ოქტომბრიდან; ა. ა-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2010 წლის თებერვლიდან; ზ. კ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2010 წლის დეკემბრიდან; ს. კ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2009 წლის დეკემბრიდან; მ. გ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2009 წლის ივლისიდან; ო. ფ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2010 წლის დეკემბრიდან; თ. ხ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2011 წლის ივლისიდან; ზ. გ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2011 წლის ივნისიდან; რ. კ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2011 წლის მარტიდან; ს. მ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2009 ნოემბრიდან; მ. მ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2009 წლის ივლისიდან; ი. ჯ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2009 წლის დეკემბრიდან; გ. რ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2009 წლის 4 ოქტომბრიდან; ს. ჯ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2010 წლის აპრილიდან; თ. ლ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2010 წლის თებერვლიდან; ხ. ლ-ს, რომელიც № დანესებულებაში მოთავსებული იყო 2010 წლის 21

გ. გ. და დაწესებულების სხვა თანამშრომლები არაადამიანურად ეპყრობოდნენ და ამცირებდნენ პატიმრებს – ჯ. ა-ს, რომელიც № დაწესებულებაში მოთავსებული იყო 2010 წლის ოქტომბრიდან და გ. ხ-ს, რომელიც № დაწესებულებაში მოთავსებული იყო 2009 წლის სექტემბრიდან.

7. თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს წარედგინათ ბრალდება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია).

8. ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 2 ივლისის განაჩენით:

თ. გ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) და მიესაჯა – 4 წლითა და 8 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდა 1/4-ით და განესაზღვრა – 3 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც აეთვალია 2018 წლის 2 ივლისიდან; მასვე ჩამოერთვა სახელმწიფო სამსახურში დანიშვნითი თანამდებობის დაკავების უფლება – 3 წლით, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდა 1/4-ით და სახელმწიფო სამსახურში დანიშვნითი თანამდებობის დაკავების უფლება ჩამოერთვა – 2 წლითა და 3 თვით.

ი. ჭ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) და მიესაჯა – 4 წლითა და 8 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდა 1/4-ით და განესაზღვრა – 3 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც აეთვალია 2018 წლის 2 ივლისიდან; მასვე ჩამოერთვა სახელმწიფო სამსახურში დანიშვნითი თანამდებობის დაკავების უფლება – 3 წლით, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდა 1/4-ით და სახელმწიფო სამსახურში დანიშვნითი თანამდებობის დაკავების უფლება ჩამოერთვა – 2 წლითა და 3 თვით.

გ. გ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) და მიესაჯა – 4 წლითა და 8 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც

„ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდა 1/4-ით და განესაზღვრა – 3 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც აეთვალა 2018 წლის 2 ივლისიდან; მასვე ჩამოერთვა სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება – 3 წლით, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდა 1/4-ით და სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება ჩამოერთვა – 2 წლითა და 3 თვით.

ლ. კ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) და მიესაჯა – 4 წლითა და 8 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდა 1/4-ით და განესაზღვრა – 3 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც აეთვალა 2018 წლის 2 ივლისიდან; მასვე ჩამოერთვა სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება – 3 წლით, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდა 1/4-ით და სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება ჩამოერთვა – 2 წლითა და 3 თვით.

სასამართლომ მიიჩნია: გონივრულ ეჭვს მიღმა ვერ დადასტურდა, რომ თ. გ-მ, ი. ჭ-მ, ლ. კ-მ და გ. გ-მ ჩაიდინეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით მათთვის ბრალად შერაცხული ქმედებები დაზარალებულების: თ. ხ-ს, მ. შ-ს, გ. გ-ს, გ. ფ-ს, ზ. მ-ს, თ. ლ-ს, მ. შ-ს, თ. შ-ს, რ. კ-ს, ა. რ-ს, ი. რ-ს, მ. შ-სა და ნ. მ-ს მიმართ.

სასამართლომ მიიჩნია: გონივრულ ეჭვს მიღმა ვერ დადასტურდა, რომ თ. გ-მ ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით მისთვის ბრალად შერაცხული ქმედებები დაზარალებულების: ა. ი-ს, ლ. ჯ-ს, გ. ხ-ს, მ. თ-ს, ზ. გ-ს, გ. შ-სა და ლ. თ-ს მიმართ.

სასამართლომ მიიჩნია: გონივრულ ეჭვს მიღმა ვერ დადასტურდა, რომ ი. ჭ-მ ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით მისთვის ბრალად შერაცხული ქმედებები დაზარალებულების: ლ. ლ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. ჯ-ს, ჯ. ა-ს, გ. ხ-ს, მ. თ-ს, ლ. შ-ს, ი. თ-სა და მ. ლ-ს მიმართ.

სასამართლომ მიიჩნია: გონივრულ ეჭვს მიღმა ვერ დადასტურდა, რომ ლ. კ-მ ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კო-

დექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით მისთვის ბრალად შერაცხული ქმედებები დაზარალებულების: ა. ლ-ს, ჯ. ა-ს, გ. კ-ს, ლ. შ-ს, ლ. თ-ს, ბ. ჭ-ს, კ. ს-ს, მ. ლ-სა და ა. ჩ-ს მიმართ.

სასამართლომ მიიჩნია: გონივრულ ეჭვს მიღმა ვერ დადასტურდა, რომ გ. გ-მ ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით მისთვის ბრალად შერაცხული ქმედებები დაზარალებულების: ა. ლ-ს, ლ. ლ-ს, ლ. ჯ-ს, გ. შ-ს, ზ. ნ-ს, ლ. შ-ს, ბ. ნ-ს, კ. ს-ს, მ. ლ-ს, ლ. გ-სა და ა. ჩ-ს მიმართ.

სასამართლომ დაადგინა, რომ თ.გ-მ, ი. ჭ-მ, ლ. კ-მ და გ. გ-მ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტები მათთვის შერაცხული ქმედებები ჩაიდინეს შემდეგი დაზარალებულების: ს. მ-ს, ო. ფ-ს, კ. ჭ-ს, გ. ა-ს, ი. მ-ს, ა. კ-ს, გ. რ-ს, მ. რ-ს, ზ. კ-ს, მ. ხ-ს, ჯ. კ-ს, გ. ხ-ს, ი. ჯ-ს, ტ. ც-ს, დ. ჩ-ს, გ. კ-ს, რ. გ-ს, ტ. დ-ს, ს. კ-ს, გ. ფ-ს, ნ. ნ-ს, ზ. გ-ს, ე. ლ-ს, ზ. ჭ-ს, რ. ნ-ს, რ. კ-ს, მ. მ-ს, მ. გ-სა და მ. ლ-ს მიმართ.

სასამართლომ დაადგინა, რომ გარდა ზემოაღნიშნული დაზარალებულებისა, თ. გ-მ, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით მისთვის შერაცხული ქმედებები ჩაიდინა შემდეგი დაზარალებულების: ა. ლ-ს, ლ. ლ-ს, ი. ჭ-ს, ჯ. ა-ს, გ. კ-ს მ. ნ-ს, ლ. მ-ს, ბ. ნ-ს, ი. თ-ს, კ. ს-ს, მ. ლ-ს, ლ. გ-სა და ა. ჩ-ს მიმართ.

სასამართლომ დაადგინა, რომ გარდა ზემოაღნიშნული დაზარალებულებისა, ი. ჭ-მ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით მისთვის შერაცხული ქმედებები ჩაიდინა შემდეგი დაზარალებულების: ა. ლ-ს, ა. ი-ს, ზ. გ-ს, გ. შ-ს, გ. კ-ს, ზ. ნ-ს, ლ. თ-ს, ბ. ნ-ს, კ. ს-ს, ლ. გ-სა და ა. ჩ-ს მიმართ.

სასამართლომ დაადგინა, რომ გარდა ზემოაღნიშნული დაზარალებულებისა, ლ. კ-მ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით მისთვის შერაცხული ქმედებები ჩაიდინა შემდეგი დაზარალებულების: ლ. ლ-ს, ა. ი-ს, ი. ჭ-ს, ლ. ჯ-ს, მ. თ-ს, გ. შ-ს, ზ. ნ-ს, ზ. გ-ს, ი. თ-სა და ლ. გ-ს მიმართ.

სასამართლომ დაადგინა, რომ გარდა ზემოაღნიშნული დაზარალებულებისა, გ. გ-მ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით მისთვის შერაცხული ქმედებები ჩაიდინა შემდეგი დაზარალებულების: ა. ი-ს, ი. ჭ-ს, ჯ. ა-ს, გ. ხ-ს, მ. თ-ს, გ. კ-ს, ზ. გ-ს, ლ. თ-სა და ი. თ-ს მიმართ.

9. ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 2 ივლისის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულების – თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, გ.გ-სა და ლ. კ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა ვ. გ-მ, რომელიც ითხოვდა გამამტყუნებელი განაჩენის გაუქმებასა და მის ნაცვლად გამამართლებელი განაჩენის დადგენას.

10. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 დეკემბრის განაჩენით გაუქმდა ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2018 წლის 2 ივლისის განაჩენი და თ. გ., ი. ჭ., ლ. კ. და გ. გ. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) წარდგენილ ბრალდებებში გამართლდნენ.

გამართლებულებს – თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს განემართა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლით გათვალისწინებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლების შესახებ.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ განიხილა საკასაციო საჩივარი, გაანალიზა კასატორის საკვანძო არგუმენტები, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ სამეგრელო-ზემო სვანეთის საოლქო პროკურატურის განყოფილების პროკურორ დავით შაპავას საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო გასაჩივრებული განაჩენი უნდა გაუქმდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მტკიცებულება უნდა შეფასდეს სისხლის სამართლის საქმესთან მისი რელევანტურობის, დასაშვებობისა და უტყუარობის თვალსაზრისით. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა. მტკიცებულებითი სტანდარტი – „გონივრულ ეჭვს მიღმა“, ამავე კოდექსის მე-3 მუხლის მე-13 ნაწილის შესაბამისად, განიმარტება, როგორც სასამართლოს მიერ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისათვის საჭირო მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც ობიექტურ პირს დაარწმუნებდა პირის ბრალეულობაში.

3. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს: თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს ბრალად წარდგენილი ჰქონდათ პირის დამცირება ან იძულება, არაადამიანურ, პატივისა და ღირსების შემლახავ მდგომარეობაში ჩაყენება, რაც მას ძლიერ ფიზიკურ, ფსიქიკურ ტკივილს ან

მორალურ ტანჯვას აყენებს, ჩადენილი მოხელის მიერ, მისი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, ორი ან მეტი პირის მიმართ, ჯგუფურად, დამნაშავესათვის წინასწარი შეცნობით დაკავებული და სხვაგვარად თავისუფლებაშეზღუდული პირის მიმართ და, ამდენად, საკასაციო სასამართლო ამ ბრალდებების ფარგლებში აფასებს წარმოდგენილ მტკიცებულებებს და წყვეტს, საკმარისია თუ არა მათი ერთობლიობა თ. გ-ს, ი. ქ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს ბრალეულობის გონივრულ ეჭვს მიღმა დასადასტურებლად.

4. საკასაციო სასამართლო აცნობიერებს რომ, ერთი მხრივ, სახელმწიფოს ეკისრება ვალდებულება, აღკვეთოს სახელმწიფოს სახელით მოქმედი მოხელეების მიერ ესოდენ მძიმე დანაშაულების ჩადენა და სათანადო პასუხისმგებლობა დააკისროს დამნაშავეებს, ხოლო, მეორე მხრივ, ითვალისწინებს პირის ბრალეულობის დასადასტურებლად გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცებულებითი სტანდარტით ფაქტების უტყუარად დადგენის აუცილებლობას. ცალკეული მტკიცებულების შეფასებისას სასამართლო ხელმძღვანელობს შემდეგი კრიტერიუმებით: აქვს თუ არა სამხილს შეხება მტკიცების საგანთან; რამდენად სწორად ასახავს იგი საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრივ გარემოებებს; არის თუ არა სანდო ინფორმაციის წყარო და, ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით, რამდენად რელევანტურია მტკიცებულება მისი უტყუარობის თვალსაზრისით.

5. საკასაციო სასამართლო პირველ რიგში აღნიშნავს, რომ ნაწილობრივ იზიარებს და ეთანხმება პირველი ინსტანციის სასამართლოს დასკვნებს და მიიჩნევს, რომ სასამართლოში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა ვერ დადასტურდა, რომ თ. გ., ი. ქ., ლ. კ. და გ. გ. არაადამიანურად ეპყრობოდნენ და ამცირებდნენ დაზარალებულად ცნობილ – გ. გ-ს, რ. კ-ს, თ. ხ-ს, ზ. მ-ს, თ. ლ-ს, ა. რ-ს, მ. შ-სა და ნ. მ-ს, კერძოდ:

6. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ, ერთი მხრივ, დაზარალებულების – გ. გ-ს, რ. კ-სა და მოწმე – კ. ქ-ს ჩვენებები (მიუხედავად იმისა, რომ მათ დაადასტურეს პენიტენციურ დაწესებულებაში პატიმრების მიმართ არასათანადო მოპყრობის ფაქტები) თ. გ-ს, ი. ქ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-სათვის ბრალად შერაცხულ ქმედებებთან მიმართებით არის ირიბი, ვინაიდან მათ მხოლოდ სხვა პატიმრებისაგან გადმოცემით იციან, რომ ეს მოხელეებიც ძალადობდნენ თავისუფლებაშეზღუდულ პირებზე, ხოლო დაზარალებულების – ზ. მ-ს, ა. რ-ს, ნ. მ-ს, თ. ლ-სა და მოწმეების – ლ. თ-ს, დ. ბ-სა და თ. ზ-ს ჩვენებები (რომელთა უმრავლესობამ ასევე დაადასტურა პენიტენციურ დაწესებულებაში პატიმრების მიმართ არასათანადო მოპყრობის ფაქტები) თ. გ-ს, ი. ქ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს

ბრალეულობასთან მიმართებით – კონკრეტულად არაფრისმთქმელია და, ამდენად, შეუძლებელია ეს მტკიცებულებები საფუძვლად დაედოს გამამტყუნებელ განაჩენს, ხოლო, მეორე მხრივ, ყურადსაღებია, რომ დაზარალებულებმა – თ. ხ-მ და მ. შ-მ, მართალია, არ დაადასტურეს, რომ თ. გ., ი. ჭ., ლ. კ. და გ. გ. პირადად მათზე ძალადობდნენ, რაც გამორიცხავს ამ დაზარალებულების მიმართ დანაშაულის ჩადენაში მათ მსჯავრდებას, თუმცა სარწმუნოდ მიუთითებს, რომ არიან იმის თვითმხილველები, თუ როგორ არაადამიანურად ექცეოდნენ ეს მოხელეები სხვა პატიმრებს და ამცირებდნენ.

7. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ბრალდების მხარეს წარმოდგენილი აქვს ერთმანეთთან შეჯერებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობა, რომელიც საკმარისია თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-სათვის ბრალად წარდგენილი ქმედების – დამამცირებელი და არაადამიანური მოპყრობის – გონივრულ ეჭვს მიღმა დასადასტურებლად.

8. კონკრეტული მტკიცებულების შეფასებისას სასამართლოს გააჩნია გონივრული მოლოდინი, რომ სამხილი ადეკვატურად უნდა ასახავდეს იმ ფაქტობრივ გარემოებებს, რომელთა დასადასტურებლადაც არის წარმოდგენილი და ამ მტკიცებულების ბუნებიდან გამომდინარე, არც უნდა ჰქონდეს იმაზე მეტის დადგენის მოლოდინი, ვიდრე ეს თავად მტკიცებულების შინაარსიდან გამომდინარეობს; ამასთან, ყოველი დანაშაულის სპეციფიკის მხედველობაში მიღებით, სასამართლო ითვალისწინებს საქმეზე შესაძლო მტკიცებულებების მოპოვების არეალს, მათ ნაირსახეობებს და საქმის ყველა ინდივიდუალური მახასიათებლების შესაბამისად აფასებს მათ მტკიცებულებით წონას.

9. საკასაციო სასამართლომ შეაფასა ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები და მიიჩნევს, რომ დახურულ სივრცეში ჩადენილი სისტემური დანაშაულების სპეციფიკის გათვალისწინებითა და იმ მოწმეთა და დაზარალებულთა შეზღუდული წრის მხედველობაში მიღებით, რომლებიც შესაძლოა, ყოფილიყვნენ ბრალად წარდგენილი ქმედებების შემსწრე ან თვითმხილველნი, ერთობლივად აღებული, განსახილველ საქმეზე ქმნის პენიტენციურ დაწესებულებაში ჩადენილი მძიმე დანაშაულების სურათის აღდგენის შესაძლებლობას და სარწმუნოდ მიუთითებს თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს ბრალეულობაზე, რომლის საწინააღმდეგო მტკიცება არ გამომდინარეობს სასამართლოში კანონის მოთხოვნათა სრული დაცვით, სრულყოფილად და ობიექტურად გამოკვლეული, ურთიერთშეჯერებული და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობიდან, კერძოდ:

10. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციას, რომლის თანახმად, პატიმრობა ბუნებრივად არის დაკავშირებული თავისუფლების დათრგუნვასთან, ხოლო სასჯელალსრულების დეპარტამენტის ზუგდიდის № დაწესებულებაში შექმნილი რეჟიმი აკმაყოფილებდა პატიმრებთან მოპყრობის ცივილიზებულ სტანდარტებს, კერძოდ:

11. ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაციით (Rec (2006)2) – ნევრი სახელმწიფოებისადმი ევროპული ციხის წესებთან დაკავშირებით, რომელიც მიღებულია ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტული სამართლისა და წამების აღკვეთის კომიტეტის (CPT) სტანდარტების გათვალისწინებით, ერთ-ერთი ძირითადი პრინციპია, რომ ყველა თავისუფლებააღკვეთილ ადამიანს უნდა მოეპყრან მისი უფლებების პატივისცემით (იხ.: ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაციით (Rec (2006)2) – ნევრი სახელმწიფოებისადმი ევროპული ციხის წესებთან დაკავშირებით, I – 1).

12. დაზარალებულების – ო. ფ-ს, ს. მ-ს, კ. ს-ს, მ. გ-ს, ლ. ჯ-ს, ჯ. კ-ს, ლ. შ-ს, გ. ა-ს, ზ. კ-ს, გ. ხ-ს, ტ. დ-ს, ლ. ლ-ს, გ. ხ-ს, ს. კ-ს, ა. ლ-ს, გ. შ-ს, ზ. ნ-ს, რ. გ-ს, ნ. ნ-ს, მ. რ-ს, გ. კ-ს, ლ. თ-ს, ე. ლ-ს, ა. ი-ს, ზ. გ-ს, მ. ლ-ს, ე. ნ-ს, კ. ჭ-ს, მ. ხ-ს, ტ. ც-ს, ლ. გ-ს, რ. კ-ს, ზ. გ-ს, გ. კ-ს, ი. ჯ-ს, ბ. ნ-ს, ა. ჩ-ს, მ. მ-ს, ი. ჭ-ს, ი. მ-ს, ა. კ-ს, მ. თ-ს, გ. რ-ს, მ. ლ-ს, ი. თ-ს, გ. ფ-ს, ზ. ჭ-ს, რ. ნ-ს, ი. რ-ს, გ. ფ-ს, მ. შ-ს, თ. შ-ს, ჯ. ა-ს, მ. შ-სა და მონმე თ. ქ-ს ჩვენებებითა და დაზარალებულების – ს. ჯ-ს, ზ. ნ-სა და მონმე თ. ქ-ს გამოკითხვის ოქმებით დადგენილია, რომ 2008-2012 წლებში, დროის სხვადასხვა მონაკვეთში, ისინი იყვნენ სასჯელალსრულების დეპარტამენტის ზუგდიდის № დაწესებულების პატიმრები, სადაც იყო შექმნილი პატიმრებისათვის არაადამიანური და ღირსების შემლახველი, დანაშაულებრივი რეჟიმი, რომლის შექმნასა და განხორციელებაში აქტიურად მონაწილეობდნენ დაწესებულების თანამშრომლები, რომლებიც სისტემატურად, ფიზიკურად ძალადობდნენ პატიმრებზე, აყენებდნენ სიტყვიერ შეურაცხყოფას, ანერწყვებდნენ, დასცინოდნენ და აბურად იგდებდნენ მათ, აიძულებდნენ ეთანამშრომლათ ადმინისტრაციასთან და დამორჩილებოდნენ მათ მიერ დამკვიდრებულ არაადამიანურ და დამამცირებელ ქცევის წესებს, რათა დაეთრგუნათ და უსიტყვოდ დაემორჩილებინათ დაწესებულებაში მოთავსებული თავისუფლებაშეზღუდული პირები.

13. დაზარალებულების – ო. ფ-ს, ს. მ-ს, კ. ს-ს, მ. გ-ს, ლ. ჯ-ს, ჯ. კ-ს, ლ. შ-ს, გ. ა-ს, ზ. კ-ს, გ. ხ-ს, ტ. დ-ს, ლ. ლ-ს, გ. ხ-ს, ს. კ-ს, ა. ლ-ს, გ. შ-ს, ზ. ნ-ს, რ. გ-ს, ნ. ნ-ს, მ. რ-ს, გ. კ-ს, ლ. თ-ს, ე. ლ-ს, ა. ი-ს, ზ. გ-ს, მ. ლ-ს, ე. ნ-ს, კ. ჭ-ს, მ. ხ-ს, ტ. ც-ს, ლ. გ-ს, რ. კ-ს, ზ. გ-ს, გ. კ-ს, ი.

ფ-ს, ბ. წ-ს, ა. ჩ-ს, მ. მ-ს, ი. ქ-ს. ი. მ-ს, ა. კ-ს, მ. თ-ს, მ. ლ-ს, ი. თ-ს, გ. ფ-ს, ზ. ჭ-ს, რ. წ-ს, ი. რ-ს, გ. ფ-ს, მ. შ-ს, თ. შ-ს, ჯ. ა-ს, მ. შ-სა და მონმე თ. ქ-ს ჩვენებებითა და დაზარალებულების – ს. ჯ-ს, ზ. ნ-ს, ს. ფ-სა და მონმე თ. ქ-ს გამოკითხვის ოქმებით დასტურდება, რომ სასჯელალსრულების № დაწესებულებაში შეყვანისთანავე პატიმრებს ამიშვლებდნენ, აგინებდნენ და სასტიკად სცემდნენ, ხშირად – ხელკეტების გამოყენებით, რაც სასჯელის მოხდის მთელი პერიოდის განმავლობაში მეორდებოდა სისტემატურად, ნებისმიერი მიზეზით ან – სრულიად უმიზეზოდ.

14. დაზარალებულების – ო. ფ-ს, გ. ხ-ს, ნ. ნ-ს, გ. კ-ს, ლ. გ-ს, ზ. გ-ს, ა. ჩ-ს, ი. ქ-ს, ი. მ-ს ჩვენებებით ირკვევა, რომ სასჯელალსრულების № დაწესებულებაში პატიმრებს საკნებში უნდა ესაუბრათ დაბალ ხმაზე, არ უნდა ეხმაურა ტელევიზორს, წინააღმდეგ შემთხვევაში საკანში მყოფ ყველა პატიმარს სჯიდნენ და სასტიკად სცემდნენ.

15. დაზარალებულების – ო. ფ-ს, ს. მ-ს, კ. ს-ს, მ. გ-ს, ჯ. კ-ს, გ. ა-ს, ზ. კ-ს, გ. ხ-ს, ტ. დ-ს, ლ. ლ-ს, გ. ხ-ს, ს. კ-ს, ა. ლ-ს, რ. გ-ს, ნ. ნ-ს, მ. რ-ს, ე. ლ-ს, ა. ი-ს, ე. ნ-ს, მ. ხ-ს, ლ. გ-ს, ზ. გ-ს, ი. მ-ს, ა. კ-ს, მ. თ-ს, გ. რ-ს, ი. თ-ს, გ. ფ-ს, ზ. ჭ-ს, თ. შ-ს, ჯ. ა-ს, მ. შ-სა და მონმე – თ. ქ-ს ჩვენებებითა და დაზარალებულების – ს. ჯ-ს, ზ. ნ-სა და ს. ფ-ს გამოკითხვის ოქმებით დადგენილია, რომ სასჯელალსრულების № დაწესებულების პატიმრებს სისტემატურად, გასეირნებამდე და მის შემდეგ, ასევე სხვა დროსაც, დაწესებულების თანამშრომლებისა და სხვა პატიმრების თანდასწრებით სისტემატურად ამიშვლებდნენ წელს ქვემოთ და აიძულებდნენ ასე, ჩაკუზულებსა და თავზეხელებშემონწყობილებს დერეფანში იხვებივით ეარათ, თან სცემდნენ, აგინებდნენ, ანერწყვებდნენ, პანლურებს ურტყამდნენ, დასცინოდნენ და აბუჩად იგდებდნენ.

16. დაზარალებულების – ს. მ-ს, კ. ს-ს, ჯ. კ-ს, ზ. კ-ს, ტ. დ-ს, ს. კ-ს, ა. ლ-ს, ზ. ნ-ს, რ. გ-ს, გ. კ-ს, ლ. თ-ს, ე. ლ-ს, ა. ი-ს, კ. ჭ-ს, გ. კ-ს, ი. ჯ-ს, ბ. წ-ს, ა. ჩ-ს, ი. მ-ს, ა. კ-ს, მ. თ-ს, გ. რ-ს, გ. ფ-ს, ზ. ჭ-ს, გ. ფ-ს, მ. შ-ს, თ. შ-ს, ჩვენებებითა და დაზარალებულების – ს. ჯ-სა და ზ. ნ-ს გამოკითხვის ოქმებით დასტურდება, რომ სასჯელალსრულების № დაწესებულების თანამშრომლები შემონმების მოტივით, სისტემატურად შედიოდნენ საკნებში, იატაკზე ყრიდნენ პატიმრების საკვებს, ხატებს, ტანსაცმელს, თეთრეულსა და სხვა პირად ნივთებს, რომლებსაც წყლით ასველებდნენ და ფეხსაცმლებით აბინძურებდნენ.

17. დაზარალებულების – ო. ფ-ს, გ. ა-ს, მ. რ-ს, კ. ჭ-ს, მ. ხ-ს, რ. კ-ს, გ. კ-ს, ი. მ-ს ჩვენებებითა და დაზარალებულების – ს. ჯ-სა და ზ. ნ-ს გამოკითხვის ოქმებით დადგენილია, რომ სასჯელალსრულებ-

ბის № დაწესებულების თანამშრომლები შედიოდნენ საკნებში და აიძულებდნენ პატიმრებს, შესულიყვნენ დაახლოებით 1 კვ.მ. ფართობის ტუალეტში, რის გამოც ისინი იძულებულნი იყვნენ, ერთმანეთს დასხდომოდნენ თავზე, რადგან ვინც გარეთ დარჩებოდა, უმონყალოდ სცემდნენ, თან დასცინოდნენ და წყალს ასხამდნენ.

18. დაზარალებულებმა – ს. ჯ-მ, ს. მ-მ, ო. ფ-მ, კ. ქ-მ, გ. ა-მ, ი. მ-მ, ა. კ-მ, გ. რ-მ, მ. რ-მ, ზ. კ-მ, მ. ხ-მ, ჯ. კ-მ, გ. ხ-მ, ი. ჯ-მ, ტ. ც-მ, დ. ჩ-მ, გ. კ-მ, რ. გ-მ, ტ. დ-მ, ს. კ-მ, გ. ფ-მ, ნ. ნ-მ, ზ. გ-მ, ე. ლ-მ, ზ. ქ-მ, რ. ნ-მ, რ. კ-მ, მ. მ-მ, მ. გ-მ, მ. ლ-მ, მ. შ-მ, გ. ფ-მ, მ. შ-მ, ი. რ-მ, გ. შ-მ, შ. შ-მ და ჯ. ა-მ უტყუარად დაადასტურეს, რომ სასჯელალსრულების № დაწესებულებაში მათ მიმართ ზემოაღნიშნულ არაადამიანურ და დამამცირებელ მოპყრობაში მონაწილეობდნენ თ. გ., ი. ქ., ლ.კ. და გ. გ.

19. დაზარალებულმა გ. კ-მ დაადასტურა, რომ სასჯელალსრულების №- დაწესებულებაში მის მიმართ ზემოაღნიშნულ არაადამიანურ და დამამცირებელ მოპყრობაში მონაწილეობდნენ თ. გ., ი. ქ. და გ. გ.; დაზარალებულმა ზ. ნ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ., ი. ქ., და გ. ლ. კ.; დაზარალებულმა ს. ფ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ., ი. ქ., და გ. გ.; დაზარალებულმა ი. ქ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ., ლ. კ. და გ. გ.; დაზარალებულმა ი. თ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ., ლ.კ. და გ. გ.; დაზარალებულმა ზ. ნ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ., ი. ქ., და გ. კ.; დაზარალებულმა ლ. გ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ., ი. ქ., და გ. ლ. კ.; დაზარალებულმა ა. ი-მ დაადასტურა, რომ – ი. ქ., ლ. კ. და გ. გ.; დაზარალებულმა ზ. გ-მ დაადასტურა, რომ ი. ქ., ლ. კ. და გ. გ.; დაზარალებულმა ა. ლ-მ დაადასტურა, რომ – თ.გ. და ი.ქ.; დაზარალებულმა ბ. ნ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ. და ი.ქ.; დაზარალებულმა კ. ს-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ. და ი. ქ.; დაზარალებულმა ა. ჩ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ. და ი. ქ.; დაზარალებულმა ლ. ლ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ. და ლ. კ.; დაზარალებულმა ლ. თ-მ დაადასტურა, რომ – ი. ქ. და გ. გ.; დაზარალებულმა მ. თ-მ დაადასტურა, რომ – ლ. კ. და გ. გ.; დაზარალებულმა ლ. შ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ. დაზარალებულმა მ. ლ-მ დაადასტურა, რომ – თ. გ. დაზარალებულმა ლ. ჯ-მ დაადასტურა, რომ – ლ. კ.; და დაზარალებულმა გ. ხ-მ დაადასტურა, რომ – გ.გ.

20. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ბრალდების მხარემ სასამართლოში დასაკითხ პირთა სიიდან მოხსნა დაზარალებულები – დ. თ., ვ.ზ., ს. რ., ლ. ქ., მ. შ., ა. ლ., ი. ხ., ს. ა., რ. გ., დ. ტ., გ. რ., ვ. გ., ი. ჩ., ა. გ., გ. გ., ა. ა., ხ. ლ., ე. ჯ., ა. ც., მ. ა., ზ. ი., ტ. ქ. და ლ. ბ. და შესაბამისად, სასამართლოში ამ დაზარალებულთა ჩვენებები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

21. საკასაციო სასამართლო თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს მიერ დაზარალებულების – ი. რ-ს, გ. ფ-ს, მ-შ-ს, ჯ. ა-სა და მ. შ-ს მიმართ ჩადენილი ქმედებების შეფასების ნაწილში მიიჩნევს: მართალია, ზემოაღნიშნული დაზარალებულები, რიგ შემთხვევებში, არ უთითებენ, რომ თ. გ., ი. ჭ., ლ. კ. და გ. გ. პირადად სცემდნენ პატიმრებს, მაგრამ ადასტურებენ, რომ ეს მოხელეები იყვნენ პენიტენციურ დაწესებულებაში ჩამოყალიბებული სისტემური დანაშაულებრივი რეჟიმის აქტიური მონაწილენი, ესწრებოდნენ როგორც მათი, ასევე სხვა პატიმრების იძულებას, მათ არაადამიანურ და დამამცირებელ პირობებში ჩაყენებას, რითაც უდავოდ გაცნობიერებული ჰქონდათ იმ მართლსაწინააღმდეგო და ძალადობრივი, სასტიკი ქმედებების შესახებ, რასაც პენიტენციური დაწესებულების სხვა თანამშრომლები მასობრივად სჩადიოდნენ თავისუფლებაზე-ლუდული, განსაკუთრებით მოწყვლად მდგომარეობაში მყოფი პირების მიმართ, ჯგუფურად, საერთო მიზნითა და პირდაპირი განზრახვით მოცული კონკლუდენტური მოქმედებებით.

22. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ მტკიცებულებების გამოკვლევისას დაზარალებულების ნაწილი იმაზე მეტ მოხელეს ამხელს ძალადობაში, ვიდრე ეს ბრალდების შესახებ დადგენილებებში არის მითითებული, მაგრამ სასამართლო, რომელიც სისხლის სამართლის საქმეს იხილავს წარდგენილი ბრალდებების ფარგლებში, ვერ იმსჯელებს იმ შესაძლო დანაშაულებზე, რომლებსაც ბრალდების მხარე თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს არ ედავებოდა.

23. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ბრალდების მხარის მიერ სასამართლოში წარმოდგენილი ცალსახა და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობით უტყუარად დასტურდება, რომ თ. გ. არაადამიანურად ეპყრობოდა და ამცირებდა დაზარალებულებს – ზ. ნ-ს, ს. ფ-ს, ს. ჯ-ს, ს. მ-ს, ო. ფ-ს, კ. ჭ-ს, გ. ა-ს, ი. მ-ს, გ. რ-ს, მ. რ-ს, ზ. კ-ს, მ. ხ-ს, ი. ჯ-ს, დ. ჩ-ს, გ. კ-ს, რ. გ-ს, ტ. დ-ს, ს. კ-ს, გ. ფ-ს, ზ. გ-ს, ე. ლ-ს, ზ. ჭ-ს, რ. ნ-ს, რ. კ-ს, მ. მ-ს, მ. გ-ს, მ. ლ-ს, თ. შ-ს, მ. შ-ს, გ. ფ-ს, მ. შ-ს, ა. ლ-ს, ი. ჭ-ს, გ. კ-ს, ზ. ნ-ს, ლ. შ-ს, ბ. ნ-ს, ი. თ-ს, კ. ს-ს, მ. ლ-ს, ლ. გ-სა და ა. ჩ-ს.

24. ი. ჭ. არაადამიანურად ეპყრობოდა და ამცირებდა დაზარალებულებს – ზ. ნ-ს, ს. ფ-ს, ს. ჯ-ს, ს. მ-ს, ო. ფ-ს, გ. ა-ს, ი. მ-ს, ა. კ-ს, გ. რ-ს, მ. რ-ს, ზ. კ-ს, მ. ხ-ს, გ. ხ-ს, ი. ჯ-ს, ტ. ც-ს, დ. ჩ-ს, გ. კ-ს, ს. კ-ს, გ. ფ-ს, ნ. ნ-ს, ზ. გ-ს, ე. ლ-ს, ზ. ჭ-ს, რ. კ-ს, მ. მ-ს, მ. გ-ს, მ. ლ-ს, მ. შ-ს, თ. შ-ს, მ. შ-ს, ი. რ-ს, ა. ლ-ს, ა. ი-ს, ზ. გ-ს, გ. შ-ს, გ. კ-ს, ზ. ნ-ს, ლ. თ-ს, ბ. ნ-ს, ლ. გ-სა და ა. ჩ-ს.

25. ლ. კ. არაადამიანურად ეპყრობოდა და ამცირებდა დაზარა-

ლებულებს – ს. ჯ-ს, ზ. ნ-ს, ს. მ-ს, ო. ფ-ს, ი. მ-ს, გ. რ-ს, მ. რ-ს, ზ. კ-ს, მ. ხ-ს, ჯ. კ-ს, გ. ხ-ს, ი. ჯ-ს, ტ. ც-ს, ს. კ-ს, ზ. გ-ს, ე. ლ-ს, მ. ქ-ს, რ. კ-ს, მ. გ-ს, მ. შ-ს, ი. რ-ს, თ. შ-ს, ლ. ლ-ს, ა. ი-ს, ი. ქ-ს, ლ. ჯ-ს, მ. თ-ს, გ. შ-ს, ი. თ-სა და ლ. გ-ს.

26. გ. გ. არაადამიანურად ეპყრობოდა და ამცირებდა დაზარალებულებს – ს. ჯ-ს, ს. მ-ს, ო. ფ-ს, გ. ა-ს, ი. მ-ს, გ. რ-ს, ზ. კ-ს, მ. ხ-ს, ჯ. კ-ს, გ. ხ-ს, ი. ჯ-ს, დ. ჩ-ს, გ. კ-ს, ს. კ-ს, ნ. ნ-ს, ზ. გ-ს, რ. კ-ს, მ. მ-ს, მ. გ-ს, მ. ლ-ს, გ. ფ-ს, მ. შ-ს, ი. რ-ს, ჯ. ა-ს, ა. ი-ს, გ. ხ-ს, მ. თ-ს, გ. კ-ს, ს. ფ-ს, ლ. თ-ს, გ. შ-სა და ი. თ-ს.

27. საკასაციო სასამართლო განმარტავს: თ. გ-ს, ი. ქ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს ბრალად ედებათ დანაშაული – მაკვალიფიცირებელ გარემოებებში პირის დამცირება ან იძულება, არაადამიანურ, პატივისა და ღირსების შემლახავ მდგომარეობაში ჩაყენება, რაც მას ძლიერ ფიზიკურ, ფსიქიკურ ტკივილს ან მორალურ ტანჯვას აყენებს – რომელიც, ათეულობით დაზარალებულის მიმართ, ერთიანი მიზნითა და საერთო განზრახვით ჩადენილ ამდენივე დანაშაულებრივ ეპიზოდს აერთიანებს, რომელთაგან თითოეული, ცალკე აღებული, დანაშაულია და თუნდაც ერთი ეპიზოდის უტყუარად დადასტურებაც კი საკმარისია შერაცხული დანაშაულის – დამამცირებელი და არაადამიანური მოპყრობის – შემადგენლობისათვის.

28. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს: სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციით, რომელიც საფუძვლად დაედო გამამართლებელ განაჩენს, პატიმართა ჩვენებები, რომლებიც ამხელენ თ. გ-ს, ი. ქ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს არასათანადო მოპყრობაში, ზოგადად, არასანდოა, ვინაიდან სასჯელის მოხდა ბუნებრივად არის დაკავშირებული პატიმრების თავისუფალი ნების დათრგუნვასთან, ისინი იმთავითვე მიკერძოებულნი არიან პენიტენციური დაწესებულების თანამშრომლების მიმართ და მიუხედავად მათი ჩვენებების ერთმანეთთან თანხვედნისა, ისინი ვერ ჩაითვლება პირდაპირ მტკიცებულებებად, რომლებიც, ერთად აღებული, საკმარისია გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატანად, კერძოდ:

29. სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა: „იმ პირთა ჩვენებები, რომლებიც გ. გ-ს, თ. გ-ს, ი. ქ-სა და ლ. კ-ს დანაშაულის ჩადენაში ამხელენ, ერთი შეხედვით, ნამდვილად პირდაპირი ხასიათის მტკიცებულებებია, ვინაიდან ისინი გადმოსცემენ იმ ფაქტობრივ გარემოებებს, რომლებსაც უშუალოდ შეესწრნენ ან თავად იყვნენ დაზარალებულები. მოწმეები, რომლებიც მამხილებელ ჩვენებებს იძლევიან, იმყოფებოდნენ სასჯელალსრულების დაწესებულებაში, სადაც გარკვეული რეჟიმის წესებია დადგენილი და ისინი ვალდებულნი იყვნენ დამორჩილებოდნენ ამ რეჟიმს, განურჩევლად შეესრულებინათ შესაბამისი დანაწესები. ეს არ არის ადამია-

ნის ორგანული გარემო, შეზღუდულია მისი ბუნებითი მდგომარეობა და თავისუფლება, რაც, რა თქმა უნდა, გარკვეულ უარყოფით განწყობას ქმნის იმ პირების მიმართ, რომლებიც სახელმწიფოსაგან მინიჭებულ უფლებამოსილებას ახორციელებენ და მსჯავრდებულებს ზედამხედველობენ. პატიმრებს თითქმის არ აქვთ პირადი სივრცე, არ აქვთ იმის არჩევის საშუალება, რა ჭამონ, სად წავიდნენ ან ვისთან გაატარონ დრო და ასე გადის ყოველი დღე წლების განმავლობაში. ისინი მოშორებულნი არიან მეგობრებსა და ოჯახს. ყველგან საფრთხეს ხედავენ და ეჭვი უჩნდებათ გარემოს მიმართ, ადამიანური ურთიერთობების მოძიება კი – რთულია. პატიმარი იძულებულია, იარსებოს მსგავს გარემოში და ერთადერთი, რაც მას დარჩენია, არის შეცვლა და ადაპტირება. ეს ყველაფერი ქმნის გონიერულ ეჭვს იმისათვის, რომ ასეთი პირები დაინტერესებული და მიკერძოებული არიან პენიტენციური სისტემის მომსახურე პერსონალის მიმართ. შესაბამისად, ასეთ დანესებულებაში მომხდარი კანონსაწინააღმდეგო ქმედებები განსაკუთრებული გულისხმიერებით უნდა იქნეს გამოძიებული და გამოკვლეული, ხოლო ასეთი პირების მიერ მიცემული მამხილებელი ჩვენებები, თუნდაც ერთმანეთზე დამონებით, მხოლოდ თეორიულად შეიძლება ჩაითვალოს პირდაპირ მტკიცებულებად, გამამტყუნებელი განაჩენისათვის კი აუცილებელია ისეთი სხვა შემავსებელი მტკიცებულებების არსებობა, რომლებიც საბოლოოდ, სარწმუნოს გახდიდა მათ ჩვენებებს“.

30. საკასაციო სასამართლო ვერაფრით დაეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს ზემოაღნიშნულ მტკიცებას, რომელიც, ერთი მხრივ, არის ზოგადი, არასათანადო სუბიექტური შეფასებითი მსჯელობა, რომელიც არ გამომდინარეობს საქმეში არსებული მტკიცებულებებიდან, ხოლო, მეორე მხრივ, ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ თ. გ.-ს, ი. ჭ.-ს, ლ.კ.-სა და გ. გ.-სათვის ბრალად წარდგენილ ქმედებებს, რომლებიც ჩადენილია პენიტენციურ დანესებულებაში, არაფერი აქვთ საერთო იმ მინიმალურ სატანჯველთან, რომელიც ბუნებრივად თან სდევს სასჯელის მოხდას და ცალსახად წარმოადგენს არაადამიანურ და ღირსების შემლახველ მოპყრობას, კერძოდ:

31. 1950 წლის „ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის“ (ძალაშია 1999 წლის 20 მაისიდან) მე-3 მუხლის თანახმად, ადამიანის წამება, არაადამიანური თუ დამამცირებელი დასჯა ან მასთან ასეთი მოპყრობა დაუშვებელია.

32. 1984 წლის „წამებისა და სხვა სახის სასტიკი, არაადამიანური ან ღირსების შემლახველი მოპყრობისა და დასჯის წინააღმდეგ“ გაეროს კონვენციის (ძალაშია 1994 წლის 25 ნოემბრიდან) თანახ-

მად, ამ კონვენციის მხარე-სახელმწიფოები მხედველობაში იღებენ „ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო დეკლარაციის“ მე-5 მუხლს და „სამოქალაქო და პოლიტიკურ უფლებათა შესახებ საერთაშორისო პაქტის“ მე-7 მუხლს, რომელთაგანაც ორივე ითვალისწინებს, რომ არავინ არ უნდა დაექვემდებაროს წამებას ან სასტიკი, არაადამიანურ ან ღირსების შემლახველ მოპყრობას ან სასჯელს.

33. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) 144³-ე მუხლით კრიმინალიზებული დამამცირებელი ან არაადამიანური მოპყრობა – პირის დამცირება ან იძულება, არაადამიანურ, პატივისა და ღირსების შემლახავ მდგომარეობაში ჩაყენება, რაც მას ძლიერ ფიზიკურ, ფსიქიკურ ტკივილს ან მორალურ ტანჯვას აყენებს. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულია ამ დანაშაულის დამამძიმებელი გარემოებები – ქმედება ჩადენილი მოხელის მიერ, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით; ორი ან მეტი პირის მიმართ; ჯგუფურად და დამნაშავისათვის წინასწარი შეცნობით დაკავებული ან სხვაგვარად თავისუფლებაშეზღუდული პირის მიმართ.

34. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მკაფიოდ ჩამოყალიბებული პრეცედენტული სამართლის თანახმად, კონვენციის მე-3 მუხლი წარმოადგენს დემოკრატიული საზოგადოებების ერთ-ერთ ყველაზე ფუნდამენტურ ღირებულებას (მათ შორის, იხ.: *Selmouni v. France* [GC], no. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V; *Labita v Italy* [GC], no. 26772/95, § 119, ECHR 2000-IV; *Gäfgen v. Germany* [GC], no. 22978/05, § 87, ECHR 2010; *El-Masri v. „the former Yugoslav Republic of Macedonia“* [GC], no. 39630/09, § 195, ECHR 2012 da *Mocanu and Others v. Romania* [GC], nos. 10865/09, 45886/07 da 32431/08, § 315, ECHR 2014 (ამონარიდები). რასაკვირველია, წამებისა და არაადამიანური ან ღირსების შემლახავი მოპყრობის ან დასჯის აკრძალვა არის ცივილიზაციის ღირებულება, რომელიც მჭიდროდაა დაკავშირებული ადამიანის ღირსების პატივისცემასთან (იხ.: *Bouyid v. Belgium* [GC], no. 23380/09, ECHR 2015, § 81). კონვენციის უმეტესი ძირითადი მუხლისაგან განსხვავებით, მე-3 მუხლი არ ითვალისწინებს გამოწვევებს და არანაირი გადახვევა არ არის ნებადართული 15 § 2 მუხლის საფუძველზე, საგანგებო მდგომარეობის დროსაც კი, როცა ერის სიცოცხლეს ექმნება საფრთხე (იქვე). ურთულეს პირობებშიც კი, როგორცაა ტერორიზმისა და ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა, კონვენცია სრულად კრძალავს წამებასა და არაადამიანურ ან ღირსების შემლახავ მოპყრობას ან დასჯას, მიუხედავად პირის ქცევისა (მათ შორის, იხ.: *Chahal v. the United Kingdom*, no. 22414/93, 15 ნოემბერი 1996, § 79; გადაწყვეტილებები-

სა და განჩინებების მოხსენებები 1996-V; და ზემოთ ციტირებული გაბიტა, Gäfgen da El-Masri; ასევე იხ.: Georgia v. Russia (I) [GC], no. 13255/07, § 192, ECHR 2014 (ამონარიდები); და Svinarenko and Slyadnev v. Russia [GC], nos. 32541/08 da 43441/08, § 113, ECHR 2014 (ამონარიდები)).

35. არასათანადო მოპყრობამ უნდა მიაღწიოს სისასტიკის მინიმალურ ზღვარს, რათა მოექცეს კონვენციის მე-3 მუხლის ფარგლებში. სისასტიკის ამ მინიმალური ზღვრის შეფასება ფარდობითია. იგი დამოკიდებულია საქმის ყველა გარემოებაზე, როგორცაა, მაგალითად, მოპყრობის ხანგრძლივობა, მისი ფიზიკური და გონებრივი ზემოქმედება და რიგ შემთხვევებში – დაზარალებულის სქესი, ასაკი თუ ჯანმრთელობის მდგომარეობა (იხ.: *inter alia*, *Jalloh v. Germani*, N54810/00, §67, ECHR, 2006 წლის 11 ივლისი; *Price v. the United Kingdom*, N33394/96, §24, ECHR, 2001-VII; *Mouisel v. France*, N67263/01, §37, ECHR, 2002-IX da *Naumenko v. Ukraine*, N42023/98, §108, 2004 წლის 10 თებერვალი). სასამართლომ მოპყრობა მიიჩნია „არაადამიანურად“, რადგან *inter alia*, იგი იყო წინასწარ განზრახული, გაგრძელდა საათების მანძილზე და გამოიწვია, როგორც სხეულის დაზიანება, ასევე ღრმა ფიზიკური და სულიერი ტკივილი (იხ.: *Labita v. Italy*, N26772/95 §120). მოპყრობა ითვლება „ღირსების შემლახველად“, როდესაც იგი თავისი შინაარსით დაზარალებულებში იწვევს შიშის, წვალებისა და დამცირებულობის გრძნობებს, რასაც შეუძლია მათი შეურაცხყოფა და ღირსების შელახვა, ისევე როგორც ფიზიკური და მორალური წინააღმდეგობის გრძნობის გატეხვა (იხ. *Hurtado v. Switzerland*, 1994 წლის 28 იანვარი, კომისიის გადაწყვეტილება, §67, სერია A, საქმე №280) ან როდესაც ის იყო იმგვარი, რომ უზიდა დაზარალებულს, ემოქმედა საკუთარი ნებისა და სინდისის საწინააღმდეგოდ (მაგალითისთვის იხ.: *Denmark, Norway, Sweden and the Netherlands v. Greece* (ე.წ. „ბერძნული საქმე“ – „Greek case“) NN: 3321/67, 3322/67, 3323/67 და 3344/67, კომისიის 1969 წლის 5 ნოემბრის მოხსენება, მე-12 წელიწადი, გვ.186 და *Keenan v. the United Kingdom*, N27229/95, §110, ECHR, 2001-III). ასევე, განსჯისას – არის თუ არა მოპყრობა „ღირსების შემლახველი“ მე-3 მუხლის ფარგლებში, ერთ-ერთი ფაქტორთაგანი, რასაც სასამართლო გაითვალისწინებს არის ის, იყო თუ არა მისი მიზანი შესაბამისი პირის დამცირება და მისი ღირსების შელახვა, თუმცა ამგვარი მიზეზის არარსებობას არ შეუძლია, საბოლოო ჯამში გამორიცხოს მე-3 მუხლის დარღვევის დადგენა (იხ. *Raninen v. Finland*, 1997 წლის 16 დეკემბერი, §55; გადაწყვეტილებებისა და განჩინებების ანგარიშები; 1997-VIII; *Peers v. Greece*, N28524/95, §§ 68 და 74, ECHR, 2001-III; და ზემოთ ციტირებული *Price*, § 24). იმისთვის, რომ დასჯა ან

მასთან დაკავშირებული მოპყრობა ჩაითვალოს „არაადამიანურად“ ან „ღირსების შემლახველად“, მიყენებული ტანჯვა ან დამცირება ნებისმიერ შემთხვევაში უნდა სცილდებოდეს ტანჯვისა და დამცირების იმ აუცილებელ შემადგენელ ელემენტს, რაც უკავშირდება მოპყრობისა თუ დასჯის მოცემულ კანონიერ ფორმას (იხ. Jalloh v. Germani, N54810/00, §68, ECHR 2006 წლის 11 ივლისი; ზემოთ ციტირებული Labita, §120).

36. არასათანადო მოპყრობა, რომელიც აღწევს სისასტიკის ასეთ მინიმალურ ზღვარს, როგორც წესი, გულისხმობს რეალურად მიყენებულ სხეულის დაზიანებას ან ინტენსიურ ფიზიკურ ან მენტალურ ტანჯვას. თუმცა, ამ ასპექტების არარსებობის პირობებშიც, სადაც მოპყრობა შეურაცხყოფს ან ამცირებს პირს, ავლენს მის მიმართ უპატივცემულობას ან აკნინებს მის ადამიანურ ღირსებას ან წარმოშობს შიშის, ტანჯვის ან არასრულფასოვნების გრძნობას, რასაც შეუძლია პიროვნების მორალური ან ფიზიკური წინააღმდეგობის გატეხვა, ის შეიძლება შეფასდეს, როგორც დამამცირებელი და ასევე, მოექცეს მე-3 მუხლით დადგენილი აკრძალვის ფარგლებში (იხ: *inter alia*, Vasyukov v. Russia, no. 2974/05, § 59, 2011 წლის 5 აპრილი; *Gafgen, zemoT miTiTebuli*, § 89; *Svinarenko and Slyadnev*, ზემოთ მითითებული, § 114; *and Georgia v. Russia (I)*, ზემოთ მითითებული, § 192). ასევე, უნდა აღინიშნოს, რომ სასამართლომ შესაძლოა, საკმარისად ჩათვალოს ის გარემოება, რომ მსხვერპლი დამცირებულია მისივე თვალში, თუნდაც არ იყოს დამცირებული სხვების თვალში (იხ.: *სხვა წყაროთა შორის, Tyrer v. the United Kingdom*, 25 აპრილი 1978, § 32, Series A no. 26; *and M.S.S. v. Belgium and Greece [GC]*, no. 30696/09, § 220, ECHR 2011). გარდა ამისა, საქმის ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, სასამართლო განსაკუთრებით მნიშვნელოვნად მიიჩნევს იმ ფაქტის ხაზგასმას, რომ პირთან მიმართებით, რომელსაც ჩამოერთვა თავისუფლება ..., ფიზიკური ძალის გამოყენება, რომელიც არსებითად პირის საქციელით არ იყო განპირობებული, აკნინებს მის ადამიანურ ღირსებას და ფაქტობრივად, წარმოადგენს მე-3 მუხლით გათვალისწინებული აკრძალვის დარღვევას (იხ.: ზემოთ ციტირებული *Bouyid* § 88).

37. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის ზუგდიდის № დაწესებულებაში პატიმრების დაშინებისა და მათი უსიტყვო მორჩილების მიზნით არსებული დანაშაულებრივი რეჟიმი, რომლის ნევრები პატიმრებს დაწესებულებაში შეყვანისთანავე და შემდეგ, სისტემატურად, თვეების, ზოგ შემთხვევაში კი – წლების განმავლობაში, აშიშვლებდნენ, შეურაცხყოფდნენ და უმოწყალოდ სცემდნენ, მათ შორის – ხელ-

კეტების გამოყენებით, უმნიშვნელო მიზეზის გამო ან სრულიად უმიზეზოდ; შემონმების საბაბით, სისტემატურად არბევდნენ საკნებს, იატაკზე უყრიდნენ საკვებს, ხატებს, ტანსაცმელს, თეთრეულსა და სხვა პირად ნივთებს, რომლებსაც ასველებდნენ, აბინძურებდნენ და ფაქტობრივად, გამოუსადეგარს ხდიდნენ; სჯიდნენ კოლექტიურად, ინდივიდუალური ბრალის პრინციპის უგულვებლყოფით, რასაც ისინი წლების შემდეგ სასამართლოში ჩვენებების მიცემის დროსაც კი ვერ იხსენებდნენ უემოციოდ, ერთობლივად აღებული, არასათანადო მოპყრობის ინტენსივობისა და ხანგრძლივობის მხედველობაში მიღებით, დაზარალებულებს უპირობოდ აყენებდა ძლიერ ფიზიკურ და ფსიქიკურ ტკივილსა და მორალურ ტანჯვას, რაც ერთმნიშვნელოვნად სცილდება სასჯელის მოხდის ბუნებრივად თანმდევ მინიმალურ სატანჯველს და წარმოადგენს არაადამიანურ მოპყრობას.

38. გასაოგნებელია სასჯელალსრულების № დაწესებულებაში დანაშაულებრივი რეჟიმის წევრების მიერ დადგენილი არაერთი ქცევის წესი, რომლის ერთადერთი მიზანი იყო განსაკუთრებულად მოწყვლად მდგომარეობაში მყოფი თავისუფლებამეზღუდული პირების დამცირება და მათი ღირსების შელახვა, როგორც იყო, მაგალითად: სისტემატურად პატიმრების იძულება, ერთმანეთისა და დაწესებულების სხვა თანამშრომლების თანდასწრებით წელს ქვემოთ გამოიშვლებულიყვნენ და ჩაუზულეხსა და თავზეხელებშემოწყობილებს, იხვევის მსგავსად ემოძრავით დერეფნებში წინ და უკან, ამავდროულად – მათი დაცინვა, აბურჩად აგდება, დანერწყება, პანლურების რტყმა და სასტიკად ცემა; დაწესებულების თანამშრომლების ბრძანებაზე საკანში მყოფი ყველა პატიმრის იძულება, შესულიყვნენ დაახლოებით 1 კვ.მ. ფართის ტუალეტში და ერთმანეთს დასხდომოდნენ თავზე, ამავდროულად – მათი დაცინვა და განუნვა პატიმრების მიერვე სიმწრით მოგროვილი ნყლით, ხოლო გარეთ დარჩენილების – სასტიკად ცემა, რაც, ერთობლივად აღებული, არასათანადო მოპყრობის ინტენსივობისა და ხანგრძლივობის მხედველობაში მიღებით, დაზარალებულებს ერთმნიშვნელოვნად აყენებდა ძლიერ ფიზიკურ და ფსიქიკური ტკივილსა და მორალური ტანჯვას, რაც სცილდება სასჯელის მოხდის ბუნებრივად თანმდევ მინიმალურ სატანჯველს და წარმოადგენს არაადამიანურ მოპყრობას.

39. საკასაციო სასამართლო ასევე მიიჩნევს, რომ სასჯელალსრულების № დაწესებულებაში არსებული რეჟიმის თანამშრომლები ცალსახად ვერ უზრუნველყოფდნენ პატიმრების ისეთ პირობებში ყოფნას, რომელიც ზიანს არ მიაყენებდა მათ ღირსებას, არ გამოიწვევდა განსაცდელსა და ტანჯვას, კერძოდ: პატიმრებს აკ-

რძალული ჰქონდათ საკნებში ჩვეულებრივი ხმით საუბარი, მათ უნდა ეჩურჩულათ; შეზღუდული ჰქონდათ სუფთა ჰაერზე გაყვანის დრო, რაც, ძირითადად, მათ შეურაცხყოფასა და დამცირებას ეთმობოდა; ასევე ოჯახის წევრებსა და სახალხო დამცველის წარმომადგენლებთან კონტროლის გარეშე, თავისუფლად ურთიერთობა და სასურველ ადრესატებთან საჩივრების გაგზავნის შესაძლებლობა, რაც პატიმრებს ამყოფებდა მუდმივ შიშსა და დაძაბულობაში, რადგან ერთეული ურჩობის შემთხვევაშიც კი, ისინი სასტიკად ისჯებოდნენ კოლექტიურად, რისი მხედველობაში მიღებულიცა, ცალსახაა, რომ სასჯელაღსრულების № დაწესებულებაში სასჯელის აღსრულების მეთოდები და საშუალებები, რომლებსაც მიმართავდნენ დაწესებულების თანამშრომლები, თავისუფლებაზეზღუდულ პირებს აყენებდა ისეთი ინტენსივობის ტკივილსა და ტანჯვას, რომელიც ცალსახად აღემატება პატიმრობისათვის დამახასიათებელი უსიამოვნების დონეს და წარმოადგენს დამამცირებელ მოპყრობას.

40. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო სარწმუნოდ დადგენილად მიიჩნევს, რომ სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის ზუგდიდის № დაწესებულებაში 2008-2012 წლებში მასობრივად ირღვეოდა ადამიანის ფუნდამენტური უფლებები, შექმნილ დანაშაულებრივ რეჟიმს, რომლის აქტიური წევრებიც იყვნენ – თ. გ., ი. ჭ., ლ. კ. და გ. გ., არაფერი ჰქონდა საერთო პატიმრებთან მოპყრობის ცივილიზებულ სტანდარტებთან, ხოლო დაწესებულებაში პატიმრებისათვის დადგენილი ქცევის წესები ერთმნიშვნელოვნად სცდება ტანჯვის იმ მინიმალურ ზღვარს, რომელიც ბუნებრივად თანმდევია თავისუფლებაზეზღუდული პირისათვის და ექცევა არაადამიანური და დამამცირებელი მოპყრობის ფარგლებში.

41. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს: სააპელაციო სასამართლომ საეჭვოდ მიიჩნია ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი ყველა დაზარალებულისა და მონმის ჩვენება, რომლებიც საფუძვლად ედო პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ გამოტანილ გამამტყუნებელ განაჩენს და მათ მიმართ სკეპტიკური პოზიცია გაამყარა რამდენიმე არგუმენტით, რომლებსაც დაწვრილებით ქვემოთ მიმოვიხილავთ და რომლებიც, საკასაციო სასამართლოს შეფასებით, მოკლებულია გონივრულ საფუძველს და არ გამომდინარეობს აშკარა ფაქტების ობიექტური შეფასებიდან, კერძოდ:

42. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს: ცალსახაა, რომ საქმეზე წარმოდგენილი დაზარალებულების – ო. ფ-ს, ს. მ-ს, კ. ს-ს, მ. გ-ს, ლ. ჯ-ს, ჯ. კ-ს, ლ. შ-ს, გ. ა-ს, ზ. კ-ს, გ. ხ-ს, ტ. დ-ს, ლ. ლ-ს, გ. ხ-ს, ს. კ-ს, ა. ლ-ს, გ. შ-ს, ზ. ნ-ს, რ. გ-ს, ნ. ნ-ს, მ. რ-ს, გ. კ-ს, ლ. თ-ს, ე. ლ-

ს, ა. ი-ს, ზ. გ-ს, მ. ლ-ს, ე. ნ-ს, კ. ჭ-ს, მ. ხ-ს, ტ. ც-ს, ლ. გ-ს, რ. კ-ს, ზ. გ-ს, გ. კ-ს, ი. ჯ-ს, ბ. ნ-ს, ა. ჩ-ს, მ. მ-ს, ი. ჭ-ს. ი. მ-ს, ა. კ-ს, მ. თ-ს, გ. რ-ს, მ. ლ-ს, ი. თ-ს, გ. ფ-ს, ზ. ჭ-ს, რ. ნ-ს, ი. რ-ს, გ. ფ-ს, მ. შ-ს, თ. შ-ს, ჯ. ა-ს, მ. შ-სა და მოწმე თ. ქ-ს ჩვენებებსა და დაზარალებულების – ს. ჯ-ს, ზ. ნ-სა და მოწმე თ. ქ-ს გამოკითხვის ოქმებს, რომლებიც 2008-2012 წლებში, დროის სხვადასხვა მონაკვეთში, სასჯელს იხდიდნენ სასჯელალსრულების დეპარტამენტის ზუგდიდის № დანესებულებაში, აქეთ პირდაპირი შეხება მტკიცების საგანთან – იყო თუ არა გამოკვეთილი ამ დანესებულებაში პატიმრების მიმართ არაადამიანური და ღირსების შემლახველი მოპყრობის ფაქტები. მხარეებს შორის დავის საგნად არის ქცეული იმ დაზარალებულთა და მოწმეთა ჩვენებების უტყუარობა, რომლებიც ამხელენ თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს არასათანადო მოპყრობაში და ამდენად, სასამართლოს განსჯის საგანს წარმოადგენს ის, თუ რამდენად სანდო და დამაჯერებელია მათი მონათხრობი, რამდენად მიუკერძოებლად გადმოსცემენ ისინი ბრალად წარდგენილი ქმედებების არსებით გარემოებებს, რომელთა უტყუარად დადგენას გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება საქმეზე კანონიერი გადამწყვეტილების მისაღებად.

43. წინააღმდეგობრივია სააპელაციო სასამართლოს მოტივაცია, რომელმაც, ერთი მხრივ, აღნიშნა, რომ იმ პირთა ჩვენებები, რომლებიც გ. გ-ს, თ. გ-ს, ი. ჭ-სა და ლ. კ-ს ამხელენ დანაშაულის ჩადენაში, ერთი შეხედვით, ნამდვილად პირდაპირი ხასიათის მტკიცებულებებია, ვინაიდან ისინი გადმოსცემენ იმ ფაქტობრივ გარემოებებს, რომლებსაც უშუალოდ შეესწრნენ ან რამაც უშუალოდ დააზარალა ისინი, ხოლო, მეორე მხრივ, მიუთითა, რომ ასეთი მამხილებელი ჩვენებები, თუნდაც ერთმანეთთან თანხვედნილი, მხოლოდ თეორიულად შეიძლება ჩაითვალოს პირდაპირ სამხილებად, ხოლო გამამტყუნებელი განაჩენისათვის აუცილებელ წინაპირობად საქმეში სხვა შემავსებელი მტკიცებულებების არსებობა მიიჩნია, რომლებიც, თითქოსდა, პირდაპირ, მამხილებელ ჩვენებებს მეტად სარწმუნოს გახდიდა. სააპელაციო სასამართლომ დასძინა: როდესაც საუბარია დახურულ დანესებულებაზე, აუცილებელი არ არის მტკიცებულებათა სიჭარბე, არამედ მთავარია, არსებობდეს პირდაპირი და შემავსებელი მტკიცებულებების ისეთი ერთობლიობა, რომელიც საკმარისი იქნება ამა თუ იმ პირის მიერ დანაშაულის ჩადენის დასადასტურებლად.

44. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს ზემოაღნიშნული მითითებები არამარტო გაუგებარი, არამედ – საფრთხის შემცველია, რადგან სააპელაციო სასამართლომ, პენიტენციურ დანესებულებაში პატიმრების მიმართ არა-

სათანადო მოპყრობის ბრალდებებით განსახილველ საქმეზე, ყოველგვარი კრიტიკული შეფასების გარეშე, იმთავითვე არასანდოდ მიიჩნია ათეულობით მსხვერპლის პირდაპირი, მამხილებელი ჩვენება, ხოლო მათი ერთობლიობა – გამამტყუნებელი განაჩენისათვის არასაკმარისად, რაც, ჩადენილი სისტემური დანაშაულის ადგილისა და სპეციფიკის გათვალისწინებით, ერთი მხრივ, ბრალდების მხარეს აკისრებს მტკიცების იმაზე მძიმე ტვირთს, ვიდრე ეს კანონმდებლობით ყველა სხვა კატეგორიის დანაშაულისთვისაა გათვალისწინებული, ხოლო, მეორე მხრივ, სწორედ ასეთი რთული კატეგორიის საქმეებზე განსაკუთრებული მტკიცებულებითი სტანდარტის დაწესებით საფრთხეს უქმნის დახურულ დაწესებულებებში (როგორებიც არის მათ შორის – სასჯელაღსრულების დაწესებულებები) არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე მართლმსაჯულების განხორციელებას. ამასთან, აბსოლუტურად გაუგებარია, რას ემსახურება განსახილველ შემთხვევაში ე.წ. „შემავესებელი“ მტკიცებულებების საჭიროება, როდესაც საქმეში გამოკვეთილია არა ირიბი, არამედ – არაერთი, პირდაპირი, მამხილებელი მტკიცებულება, რომელსაც, მისი ბუნებიდან გამომდინარე, თავისთავადაც ძალიან მაღალი ფასი აქვს.

45. რაც შეეხება სააპელაციო სასამართლოს განსაკუთრებულ უნდობლობას საქმეზე დაზარალებულად ცნობილი პირებისა და ბრალდების სხვა მოწმეების მიმართ, მათი ყოფილი პატიმრის სტატუსიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო განმარტავს: ცალსახად თქმა იმისა, რომ ყველა სისხლის სამართლის საქმეზე პატიმართა ჩვენებებს იმთავითვე მცირე მნიშვნელობა აქვს, ვინაიდან ისინი ბუნებრივად არიან მიკერძოებულნი პენიტენციური დაწესებულების თანამშრომლების მიმართ, არ არის მართებული და არ გამომდინარეობს სასამართლოს მიერ მტკიცებულებების ყოველმხრივ და ობიექტურად შეფასების პრინციპიდან. არცერთ მტკიცებულებას არ აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა და მისი სანდოობა და უტყუარობა უნდა შეფასდეს კონკრეტული საქმის ფაქტობრივი გარემოებებიდან გამომდინარე და მისთვის წინასწარ, მისი უტყუარობისა და დამაჯერებლობის შეფასების გარეშე, მცირე ან თუნდაც დიდი მტკიცებულებითი წონის მინიჭება გაუმართლებელია. ამასთან, სააპელაციო სასამართლომ ისე ირწმუნა, რომ ათეულობით დაზარალებული და მოწმე არჩადენილ დანაშაულში ამხელდა პენიტენციური დაწესებულების თანამშრომლებს, რომ უყურადღებოდ დარჩა შემდეგი გარემოება: რომ არა სწორედ მათი პატიმრის სტატუსი, ისინი ვერაფრით მოხვდებოდნენ პენიტენციურ დაწესებულებაში და ვერ გახდებოდნენ თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-სათვის ბრალად წარდგენილი ქმედებების მსხვერპლნი

ან თვითმხილველები.

46. სააპელაციო სასამართლომ, ერთი მხრივ, მიიჩნია, რომ „პირველი ინსტანციის სასამართლოს არ უნდა ერწმუნა ერთეული დაზარალებულებისა და მოწმეების მამხილებელი ჩვენებები, როდესაც დაკითხულ პირთა მნიშვნელოვანი ნაწილი საერთოდ ვერ იხსენებდა ფაქტს ან გარემოებას, ან იხსენებდა ერთ ბრალდებულს, თუმცა არ ახსოვდა დანარჩენები“, ხოლო, მეორე მხრივ, ჩათვალა, რომ „თითქმის იდენტური ჩვენებები“ არათუ ადასტურებს პენიტენციური დაწესებულების თანამშრომელთა მხრიდან კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების ჩადენას, არამედ კიდევ უფრო საეჭვოს ხდის წარდგენილ ბრალდებებს, რაზეც საკასაციო სასამართლო მიუთითებს: სააპელაციო სასამართლოს მოტივაცია, ერთი მხრივ, კვლავ ბუნდოვანი და ზოგადია, არ იკითხება, ინდივიდუალურად რომელი დაზარალებულების ან რომელი მოწმეების ჩვენებები ან ჩვენებების რომელი მონაკვეთები მიიჩნია სასამართლომ არასრულად, არასარწმუნოდ ან არადაამაჯერებლად, ხოლო, მეორე მხრივ, არ არის მართებული, ვინაიდან დაზარალებულებმა – ო. ფ-მ, მ. მ-მ, კ. ს-მ, მ. გ-მ, ლ. ჯ-მ, ჯ. კ-მ, ლ. შ-მ, გ. ა-მ, ზ. კ-მ, გ. ხ-მ, ტ. დ-მ, ლ. ლ-მ, გ. ხ-მ, ს. კ-მ, ა. ლ-მ, გ. შ-მ, ზ. ნ-მ, რ. გ-მ, ნ. ნ-მ, მ. რ-მ, გ. კ-მ, ლ. თ-მ, ე. ლ-მ, ა. ი-მ, ზ. გ-მ, მ. ლ-მ, ე. ნ-მ, კ. ჭ-მ, მ. ხ-მ, ტ. ც-მ, ლ. გ-მ, რ. კ-მ, ზ. გ-მ, გ. კ-მ, ი. ჯ-მ, ბ. ნ-მ, ა. ჩ-მ, მ. მ-მ, ი. ჭ-მ, ი. მ-მ, ა. კ-მ, მ. თ-მ, გ. რ-მ, მ. ლ-მ, ი. თ-მ, გ. ფ-მ, ზ. ჭ-მ, რ. ნ-მ, ი. რ-მ, გ. ფ-მ, მ. შ-მ, ჯ. ა-მ, მ. შ-მ, ს. ჯ-მ და და ზ. ნ-მ სარწმუნოდ და დამაჯერებლად გადმოსცეს საქმისათვის გადამწყვეტი მნიშვნელობის მქონე ფაქტები და გარემოებები, რომლებიც ზედმიწევნით ემთხვეოდა ერთმანეთს პენიტენციურ დაწესებულებაში პატიმრების მიმართ მოპყრობის სისტემატურ, არასათანადო ფორმებთან მიმართებით და, ამასთან, სავსებით გასაგებია, როდესაც დაზარალებულების ნაწილი დარწმუნებით ვერ უთითებს ყველა დანაშაულებრივ ეპიზოდში უკლებლივ ყველა მხილებული პირის უშუალო მონაწილეობაზე, ვინაიდან გამოკვლეული მტკიცებულებებით, ერთი მხრივ, ცალსახად დადგენილია, რომ დაწესებულების სხვა თანამშრომლებთან ერთად, თ. გ., ი. ჭ., ლ. კ. და გ. გ. პატიმრებზე ძალადობდნენ სისტემატურად, როგორც ერთად, ასევე – ცალცალკე, ხოლო, მეორე მხრივ, ერთმნიშვნელოვნად დადასტურებულია, რომ არასათანადო მოპყრობისას, მაგალითად – დერეფანში წელს ქვემოთ გაშიშვლებისა და ცემის დროს პატიმრებს აიძულებდნენ, მდგარიყვნენ პირით კედლისკენ და არ ეყურებინათ მოძალადეებისათვის, რაც გამიზნული იყო სწორედ დამნაშავეების ინდივიდუალური მხილებისა და პასუხისმგებლობისაგან თავის ასარიდებლად.

47. საკასაციო სასამართლო კვლავაც იმეორებს, რომ შეუძლებელია, მტკიცებულებების ურთიერთშესაბამისობის კატეგორიაში აუცილებლად მათი აბსოლუტური თანხვედნა და იდენტურობა ვიგულისხმოთ, რადგან ასეთი რამ მხოლოდ იშვიათ შემთხვევებში შეიძლება მოხდეს, როდესაც საქმეში არსებობს ობიექტური მტკიცებულებები, მაგალითად, ნივთმტკიცებების ან ფოტოდოკუმენტების სახით. რაც შეეხება მონმეთა ჩვენებებს, განსაკუთრებით კი პირდაპირ ჩვენებებს, ასეთი მტკიცებულებების შინაარსზე გავლენას ახდენს სუბიექტური და ობიექტური ხასიათის მრავალი ფაქტორი, რომელთა გაუთვალისწინებლობამ შესაძლოა, მცდარ დასკვნებამდე მიგვიყვანოს, როგორც თვით ამ მტკიცებულებების რელევანტურობის, ასევე – საქმის ფაქტობრივ გარემოებათა თაობაზე. ამიტომ ასეთი მტკიცებულებების შეფასებისას მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული: უშუალოდ რა ფაქტორები ახდენდნენ ზეგავლენას მონმის მიერ მომხდარი შემთხვევისას იმ გარემოებების აღქმაზე, რომლებიც მტკიცების მთავარ საგანს წარმოადგენს და როგორია სხვადასხვა მონმის ჩვენებების თანხვედნა აღნიშნულ გარემოებებთან დაკავშირებით. ამასთან, მონმეთა ჩვენებებს შორის ურთიერთშესაბამისობის არსებობის დასადგენად სავსებით საკმარისია მათ შორის შინაარსობრივი თანხვედრა იმ ზომით, რომ ისინი ერთგვაროვნად წარმოგვიდგენდნენ საქმისათვის გადამწყვეტი მნიშვნელობის მქონე ერთსა და იმავე გარემოებებს. აქ საკასაციო პალატას მხედველობაში აქვს სწორედ ისინი, რომლებსაც სააპელაციო სასამართლო თავის განაჩენში „ძირითად“, „არსებით“ გარემოებებად მოიხსენიებს (იხ.: საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2018 წლის 29 მარტის განაჩენი №626აპ-17 საქმეზე, სამოტივაციო ნაწილი, პუნქტი 32).

48. საკასაციო სასამართლომ ყოველმხრივ, ობიექტურად და სრულად შეაფასა იმ დაზარალებულთა და მონმეთა ჩვენებები, რომლებიც ამხელდნენ თ. გ.-ს, ი. ჭ.-ს, ლ. კ.-სა და გ. გ.-ს დანაშაულის ჩადენაში და მიიჩნევს, რომ მათი მონათხრობი საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებებთან მიმართებით არის ერთმანეთთან თანხვედნილი, ჩვენებებს შორის რაიმე არსებითი ხასიათის წინააღმდეგობები, რომლებიც მთლიანობაში საეჭვოს გახდიდა მათ სანდოობას, არ იკვეთება და ცალსახად მიუთითებს სასჯელალსრულების № დაწესებულებაში შექმნილი დანაშაულებრივი რეჟიმის არსებობაზე, რომლის განხორციელებაში აქტიურად მონაწილეობდნენ – თ. გ., ი. ჭ., ლ. კ. და გ. გ.; მამხილებელი ჩვენებები ზედმიწევნით თანხვედნილია პატიმრებისადმი მოპყრობის ცალკეულ მეთოდთან მიმართებით, როგორც იყო – სის-

ტემატურად მათი ცემა, უმნიშვნელო მიზეზით ან მიზეზის გარეშე; გასეირნების დროს პატიმრების წელს ქვემოთ გაშოშვლება და თავზეხელებდანყობილი, იხვების მსგავსად, სიარულის იძულება; დაახლოებით 1 კვ.მ. ფართის ტუალეტში ათეულობით პატიმრის შეყრა, ხოლო გარეთ დარჩენილების – უმონყალოდ ცემა; ხმამაღალი საუბრის გამო დასჯა; საკნებში პირადი ნივთების იატაკზე დაყრა, დასველება და დაბინძურება და ა.შ. და იმის გათვალისწინებით, რომ დანაშაულის ჩადენიდან მოწმეებისა და დაზარალებულების სასამართლოში დაკითხვამდე გასულია დრო და არ არის გამორიცხული, რომ მათ არ ახსოვდეთ საქმისთვის უმნიშვნელო დეტალები, მაგალითად: თვეში ან კვირაში ზუსტად რამდენჯერ ხდებოდა მათი გაშოშვლება, ცემა და დამცირება, საკნების დარბევა და პირადი ნივთების განადგურება, როდესაც ამას თვეების, ზოგჯერ კი – წლების განმავლობაში ჰქონდა სისტემატური ხასიათი და იმის განურჩევლად, მნიშვნელოვანია ეს დეტალები თუ არა, არ უნდა გახდეს იმის მტკიცების უპირობო საფუძველი, რომ დაზარალებულები და მოწმეები აპრიორი ცრუობენ, მითუმეტეს, როდესაც საქმისთვის არსებითი და გადამწყვეტი მნიშვნელობის გარემოებებთან მიმართებით ისინი იძლევიან თანმიმდევრულ და დამაჯერებელ ჩვენებებს, რომელთა საპირიონოდ ვერ გამოდგება დაცვის მხარის მიერ სასამართლოში წარმოდგენილი მოწმეების – ვ. ფ-ს, გ. თ-ს, ზ. გ-ს, მ. ჭ-ს, ი. მ-ს, ა. გ-ს, ჯ. ჭ-ს, ბ. გ-ს, ი. ძ-ს, თ. ხ-ს, თ. ე-ს, რ. ც-ს, მ. დ-ს, რ. ღ-ს, ა. ჭ-ს, დ. ბ-ს, რ. ხ-ს, რ. გ-ს, ა. თ-ს, მ. ბ-ს, ხ. ჯ-ს, ლ. ტ-ს ჩვენებები, რომლებიც, გარდა იმისა, რომ ეწინააღმდეგება საქმეზე უტყუარად დადგენილ ფაქტებს, არის ურთიერთსაწინააღმდეგო და ურთიერთგამომრიცხველი, კერძოდ: დაცვის მხარის მიერ წარმოდგენილი მოწმეების უმრავლესობის მითითება, რომ სასჯელალსრულების დეპარტამენტის ზუგდიდის № დანესებულებაში იყო მშვიდი ვითარება და დანესებულების თანამშრომლები არ არღვევდნენ პატიმრების უფლებებს, ეწინააღმდეგება არა მარტო ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილ არაერთ მტკიცებულებას, მათ შორის – დაზარალებულების: ო. ფ-ს, ს. მ-ს, კ. ს-ს, მ. გ-ს, ლ. ჯ-ს, ჯ. კ-ს, ლ. შ-ს, გ. ა-ს, ზ. კ-ს, გ. ხ-ს, ტ. დ-ს, ლ. ლ-ს, გ. ხ-ს, ს. კ-ს, ა. ლ-ს, გ. შ-ს, ზ. ნ-ს, რ. გ-ს, ნ. ნ-ს, მ. რ-ს, გ. კ-ს, ლ. თ-ს, ე. ლ-ს, ა. ი-ს, ზ. გ-ს, მ. ლ-ს, ე. ნ-ს, კ. ჭ-ს, მ. ხ-ს, ტ. ც-ს, ლ. გ-ს, რ. კ-ს, ზ. გ-ს, გ. კ-ს, ი. ჯ-ს, ბ. ნ-ს, ა. ჩ-ს, მ. მ-ს, ი. ჭ-ს. ი. მ-ს, ა. კ-ს, მ. თ-ს, გ. რ-ს, მ. ლ-ს, ი. თ-ს, გ. ფ-ს, ზ. ჭ-ს, რ. ნ-ს, ი. რ-ს, გ. ფ-ს, მ. შ-ს, თ. შ-ს, ჯ. ა-ს, მ. შ-სა და მოწმე თ. ქ-ს ჩვენებებსა და დაზარალებულების – ს. ჯ-ს, ზ. ნ-სა და მოწმე თ. ქ-ს გამოკითხვის ოქმებს, არამედ თავად დაცვის მხარის მიერ წარმოდგენილი მოწმის – რ. ხ-ს ჩვენებას, რომელმაც დაადასტურა, რომ სასჯელალსრულების

დანესებულების თანამშრომლები პატიმრებს სცემდნენ და შეურაცხყოფდნენ; მონძეების ვ. ფ-ს, გ. თ-ს, ზ. გ-ს, მ. ქ-ს, ი. მ-ს, ი. ძ-ს, თ. ხ-ს, თ. ე-ს, მ. დ-ს, რ. ლ-ს, ა. ქ-ს, დ. ბ-ს, რ. ხ-ს, ა. თ-ს, მ. ბ-ს მტკიცებას, რომ თითქოსდა, პატიმრებს მათი უფლებების დარღვევის შემთხვევაში შეეძლოთ, მიეწოდებინათ ინფორმაცია მათ შორის – სახალხო დამცველის წარმომადგენლებისათვის, რომლებთანაც ჰქონდათ თავისუფალი კომუნიკაცია, ეწინააღმდეგება არა მარტო ბრალდების მხარის თითქმის ყველა დაზარალებულისა და მოწმის მითითებას, რომ პენიტენციურ დანესებულებაში არსებული ძალადობრივი რეჟიმის გამო იყვნენ უკიდურესად შეშინებული და ამის გამო ვერაფერს ამხელდნენ, არამედ თავად სახალხო დამცველის არაერთ ანგარიშში მოხვედრილ მონაცემებს, რომლის თანახმად:

49. „აღსანიშნავია, რომ მონიტორინგის დროს № დანესებულებაში განთავსებული პატიმრები არ მიუთითებენ მათ მიმართ არასათანადო მოპყრობაზე. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ სხვა დანესებულებებში განთავსებული მსჯავრდებულები, რომლებიც ზუგდიდიდან გადმოიყვანეს, ხშირად აღნიშნავენ, რომ ზუგდიდის № დანესებულებაში მათ არასათანადოდ და დამამცირებლად ეპყრობოდნენ, თუმცა წერილობითი ახსნა-განმარტების მიცემისაგან თავს იკავებენ. მონიტორინგის ჯგუფისათვის ზუგდიდის № დანესებულებაში შესამჩნევი იყო პატიმართა დაძაბულობა საკნის კარის გაღების დროს – ყველა მათგანი სასწრაფოდ ზურგზე ხელებდაწყობილი დგებოდა ფანჯარასთან და ასეთივე მდგომარეობაში მონიტორინგის ჯგუფის შეკითხვებს პასუხობდა ერთხმად, რომ დანესებულებაში ყველაფერი „იდეალურად“ იყო“ (იხ.: მაგალითად საქართველოს სახალხო დამცველის 2011 და 2012 წლების ანგარიშები საქართველოში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის მდგომარეობის შესახებ), რაც, ერთობლივად აღებული, კიდევ ერთხელ ცხადყოფს ბრალდების მხარის მონმეთა განმარტებებს, რომ № დანესებულებაში სასჯელის მოხდის პერიოდში მათ მუდმივ დაძაბულობასა და შიშში უწევდათ ცხოვრება და უარესის მოლოდინით ვერავის ვერაფერს უმხელდნენ.

50. სახალხო დამცველის 2008-2012 წლების არაერთ ანგარიშში მოხვედრილი მონაცემები, რომელთა მიხედვით, № დანესებულება წლების განმავლობაში იყო მათ შორის, საიდანაც საჩივრის გაგზავნა იყო თითქმის შეუძლებელი (იხ.: მაგალითად, საქართველოს სახალხო დამცველის 2010 წლის ანგარიში საქართველოში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის მდგომარეობის შესახებ) და ამ დანესებულებაში მყოფ პატიმრებს წყალი მიეწოდებოდათ შეზღუდულად, გრაფიკით, 3-4-ჯერ დღეში 30-40 წუ-

თით (იხ.: მაგალითად, საქართველოს სახალხო დამცველის 2008-2009 წლების ანგარიშები საქართველოში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის მდგომარეობის შესახებ), მეტად სარწმუნოს ხდის ამ დანესებულების პატიმართა მონათხრობს, რომ მათ არ ჰქონდათ უფლებადამცველებთან კონტროლის გარეშე, თავისუფალი კომუნიკაციისა და საჩივრების მათთვის სასურველი ადრესატებისათვის გაგზავნის შესაძლებლობა, ასევე დანესებულების თანამშრომლები ამცირებდნენ და წუნავდნენ პატიმრებს მათივე სიმწრით მოგროვილი წყლით, რომელიც გრაფიკით მიენო-დებოდათ.

51. განსაკუთრებით ყურადსაღებია სახალხო დამცველის სპეციალური ანგარიში, სადაც მითითებულია, რომ სასჯელალსრულების დეპარტამენტის ზუგდიდის № დანესებულების საგანგებო მონიტორინგის ფარგლებში „2012 წლის 22 სექტემბერს განხორციელდა კიდევ ერთი ვიზიტი აღნიშნულ დანესებულებაში, რომლის შედეგადაც პატიმრების ჯგუფმა სახალხო დამცველის რწმუნებულს გადასცა წერილობითი განცხადება, სადაც ისინი მიუთითებდნენ დანესებულების ყველა იმ თანამშრომელზე, რომლებიც უშუალოდ მონაწილეობდნენ წარსულში, სხვადასხვა დროს, მათ მიმართ განხორციელებულ არასათანადო მოპყრობაში. პატიმართა თქმით, მათ მიმართ განსაკუთრებული სისასტიკით გამოირჩეოდნენ დანესებულების დირექტორი ა. ჯ., დირექტორის ყოფილი მოადგილე დ. ჯ., თანამშრომლები – რ. რ., კ. ა., გ. გ., თ. გ., ლ. კ., პ. ქ., გ. კ., ო., რომლის გვარიც არ იციან და ი., რომლის სახელიც არ იციან და ზ., რომელიც დირექტორის მძღოლი იყო (იხ.: საქართველოს სახალხო დამცველის სპეციალური ანგარიში 2012 წლის სექტემბერ-ნოემბერში საქართველოს ციხეებში განვითარებული მოვლენების თაობაზე).

52. და ბოლოს, უაღრესად მნიშვნელოვანია, რომ 2008-2012 წლებში სასჯელალსრულების დეპარტამენტის ზუგდიდის № დანესებულებაში პატიმრების მიმართ არასათანადო მოპყრობისათვის უკვე მსჯავრდებულნი არიან დანესებულების დირექტორი – ა. ჯ., დირექტორის მოადგილე – დ. ჯ., დანესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების მთავარი ინსპექტორები – რ. რ. და ო. ლ. და დანესებულების სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების ინსპექტორი – კ. ა. კანონიერ ძალაში შესული განაჩენებით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები (რომლებიც ხშირ შემთხვევაში იდენტიურია განსახილველ საქმეზე ბრალდების შესახებ დადგენილებებში მითითებული ფაქტებისა), რომლებსაც პრეიუდიციული მნიშვნელობა აქვთ, თავისთავად გამორიცხავს იმის დაშვებას, რომ სასჯელალსრულების დეპარტამენტის ზუგდიდის

№ დანესებულებაში იყო სიმშვიდე და დანესებულების თანამშრომლები პატიმრების ფუნდამენტურ უფლებებს არ არღვევდნენ.

53. სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა: როდესაც სისხლის სამართლის საქმეზე გამოძიება მიმდინარეობდა ისეთ დანაშაულზე, რომლის ობიექტურ შემადგენლობაში გამოკვეთილია ფიზიკური ძალადობა და სულიერი ტანჯვა, ბრალდების მხარეს უნდა ჩაეტარებინა სამედიცინო და ფსიქოლოგიური ექსპერტიზები, რაზეც საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ, ერთი, მხრივ, ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ თავის არაერთ, მათ შორის – საქართველოს წინააღმდეგ მიღებულ გადაწყვეტილებებში მიუთითა პატიმრების მიმართ შესაძლო არასათანადო მოპყრობის დროს დაგვიანებული სამედიცინო შემოწმების გამო არსებულ რისკებზე, რომ დროსთან ერთად, არასათანადო მოპყრობასთან დაკავშირებული სამხილები შესაძლოა გაქრეს, დაზიანებები კი – მოშუშდეს (იხ.: Paduret v. Moldova, no. 33134/03, §64, 2010 წლის 5 იანვარი და Mikiasvili v. Georgia, no. 18996/06, 2012 წლის 9 ოქტომბერი, §78), ხოლო, მეორე მხრივ, განმარტავს: გამოიწვია თუ არა კონკრეტულმა, არასათანადო მოპყრობამ ფიზიკური ტკივილი ან ტანჯვა, ეს საკითხი, საქმის ფაქტობრივი გარემოებებიდან გამომდინარე, წარმოადგენს სასამართლოს შეფასების საგანს (იხ: mutatis mutandis, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2019 წლის 5 აპრილის №617აპ-18 განაჩენი, სამოტივაციო ნაწილი, პუნქტი 13).

54. საკასაციო სასამართლოს შეფასებით, თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს ქმედებებში გამოკვეთილია მაკვალიფიცირებელ გარემოებებში ჩადენილი დანაშაულის – დამამცირებელი და არაადამიანური მოპყრობის – შემადგენლობა, რაც, დამნაშავეებსა და დაზარალებულებს შორის დაქვემდებარების ვერტიკალის გათვალისწინებითა და არასათანადო მოპყრობის ინტენსივობისა და ხანგრძლივობის მხედველობაში მიღებით, აშკარად ეწინააღმდეგებოდა ადამიანებისადმი მოპყრობის მორალურ და ზნეობრივ ნებსებს, განსაკუთრებით მონყვლად მდგომარეობაში მყოფ თავისუფლებაშეზღუდულ პირებს ამცირებდა და უდავოდ აყენებდა ძლიერ ფიზიკურ და ფსიქიკურ ტკივილსა და მორალურ ტანჯვას.

55. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლოს გონივრულ ეჭვს მიღმა დადასტურებულად მიაჩნია, რომ თ. გ-მ, ი. ჭ-მ, ლ. კ-მ და გ. გ.-მ ჩაიდინეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) გათვალისწინებული დანაშაული, რისთვისაც ისინი

ცნობილ უნდა იქნენ დამნაშავეებად. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ მართლწინააღმდეგობის ან/და ბრალის გამომორიციხველი რაიმე გარემოება სასამართლოში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დადგენილა.

56. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“, „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტები (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია), რომლებითაც მსჯავრი უნდა დაედოთ თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს, ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან ექვს წლამდე, ჯარიმით, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით ხუთ წლამდე ან უამისოდ.

57. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშვნის დროს სასამართლო ითვალისწინებს დამნაშავეს პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ და დამამძიმებელ გარემოებებს, კერძოდ, დანაშაულის მოტივსა და მიზანს, ქმედებაში გამოვლენილ მართლწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას, ქმედების განხორციელების სახეს, ხერხსა და მართლწინააღმდეგო შედეგს, დამნაშავეს წარსულ ცხოვრებას, პირად და ეკონომიკურ პირობებს, ყოფაქცევას ქმედების შემდეგ, განსაკუთრებით – მის მისწრაფებას, აანაზღაუროს ზიანი, შეურიგდეს დაზარალებულს. საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანია სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავეს რესოციალიზაცია.

58. 2010 წლის ანგარიშში „საქართველოს ხელისუფლებას ნამებისა და არაადამიანური ან ღირსების შემლახველი მოპყრობისა თუ დასჯის სანაწინააღმდეგო ევროპული კომიტეტის (CPT) საქართველოში ვიზიტის შესახებ“ აღნიშნულია, რომ ნამებისა და არასათანადო მოპყრობის სხვა ფორმების აკრძალვის სარწმუნოობას ძირს უთხრის ის შემთხვევები, როდესაც ამგვარი დანაშაულის ჩამ-

დენ ოფიციალურ პირებს საკუთარი ქმედებებისათვის პასუხი არ მოეთხოვებათ. დელეგაციის ვიზიტისას ზოგიერთი პირი აღნიშნავდა, რომ არასათანადო მოპყრობის მიმანიშნებელ ინფორმაციას იშვიათად მოჰყვება სწრაფი და ეფექტური რეაგირება, რაც წინადაგს უქმნიდა დაუსჯელობის კლიმატს (იხ.: 2010 წლის ანგარიში „საქართველოს ხელისუფლებას წამებისა და არაადამიანური ან ღირსების შემლახველი მოპყრობისა თუ დასჯის საწინააღმდეგო ევროპული კომიტეტის (CPT) საქართველოში ვიზიტის შესახებ“ §17).

59. კონკრეტული სასჯელების შერჩევისას საკასაციო სასამართლო იშველიებს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს, რომლის მიხედვით: ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-3 მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება სამართალწარმოების მთლიან პროცესზე, რომელმაც უნდა დააკმაყოფილოს პოზიტიური ვალდებულება, დაიცვას ადამიანი არასათანადო მოპყრობისაგან, რომელიც ასევე მოიცავს დამნაშავისათვის დასაბუთებული და სათანადო სასჯელის დასაკისრების ვალდებულებას. ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ თავის არაერთ გადაწყვეტილებაში განმარტა, რომ მართალია, უმეტესწილად, ეროვნული სასამართლოების არჩევანზეა დამოკიდებული, თუ რა სანქციები უნდა დაწესდეს ადამიანის წამებისა და მკვლელობისათვის, სასამართლოს, როგორც კონვენციის მე-2 და მე-3 მუხლებით გათვალისწინებული – კონვენციის ამ ორი ყველაზე ფუნდამენტური უფლების დაცვაზე პასუხისმგებელ უზენაეს ორგანოს, მართებს განახორციელოს თავისი საზედამხედველო უფლებამოსილება და ჩაერიოს იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს აშკარა შეუსაბამობა ჩადენილი ქმედების სიმძიმესა და შეფარდებულ სასჯელს შორის. წინააღმდეგ შემთხვევაში, სახელმწიფოების ვალდებულება, ჩაატარონ ეფექტიანი გამოძიება, თავის მნიშვნელობას დაკარგავდა, ხოლო ზემოთ მითითებული მუხლებით განმტკიცებული უფლებები პრაქტიკაში არაეფექტიანი იქნებოდა (იხ.: *Gafgen v. Germany* [GC], no. 22978/05, §§123-124, ECHR 2010).

60. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია: თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს მიერ ჩადენილ დანაშაულთან მიმართებით გასათვალისწინებელია, რომ მათ ქმედებაში, ერთი მხრივ, გამოკვეთილია ხუთი მაკვალიფიცირებელი გარემოება – ქმედება, ჩადენილი მოხელის მიერ, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, ორი ან მეტი პირის მიმართ, ჯგუფურად, დამნაშავისათვის წინასწარი შეცნობით დაკავებული და სხვაგვარად თავისუფლებაშეზღუდული პირის მიმართ, ხოლო, მეორე მხრივ, მათი ქმედებები დაკვალიფი-

ცირებულია ერთიანი მიზნითა და საერთო განზრახვით ჩადენილ განგრძობად დანაშაულად, რომელიც, თავის მხრივ, მოიცავს ათეულობით დაზარალებულის ეპიზოდს, რომელთაგან თითოეული, ცალკე აღებული, დანაშაულია და, მიუხედავად იმისა, რომ თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს სასჯელები უნდა შეეფარდოთ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“, „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) გათვალისწინებული ქმედებებისათვის იდეალური ერთობლიობით, მაკვალიფიცირებელი გარემოებებისა და დანაშაულებრივი ეპიზოდების კუმულაცია ცალსახად წარმოადგენს ჩადენილი ქმედების მახასიათებელ ისეთ გარემოებას, რომელიც მის საშიშროებას მნიშვნელოვნად ზრდის.

61. საკასაციო სასამართლომ სრულად შეაფასა როგორც სასჯელის დანიშვნის ზოგადსავალდებულო გარემოებები, ასევე – თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს ინდივიდუალური მახასიათებლები და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე, 53-ე მუხლების მოთხოვნათა გათვალისწინებითა და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტული სამართლის მხედველობაში მიღებით, მიიჩნევს, რომ თ. გ-ს, ი. ჭ-ს, ლ. კ-სა და გ. გ-ს უნდა მიესაჯოთ – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე უნდა შეუმცირდეთ 1/4-ით და განესაზღვროთ – 4 წლითა 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა; მათვე უნდა ჩამოერთვათ სახელმწიფო სამსახურში დანიშნითი თანამდებობის დაკავების უფლება – 5 წლით, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე უნდა შეუმცირდეთ 1/4-ით და სახელმწიფო სამსახურში დანიშნითი თანამდებობის დაკავების უფლება ჩამოერთვათ – 3 წლითა და 9 თვით, რაც სრულად უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს – სამართლიანობის აღდგენას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებასა და დამნაშავეთა რესოციალიზაციას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, 308-ე მუხლის მე-2 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. სამეგრელო-ზემო სვანეთის საოლქო პროკურატურის გან-

ყოფილების პროკურორ დავით პაპავას საკასაციო საჩივარი დაკ-მაყოფილდეს;

2. გაუქმდეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 დეკემბრის განაჩენი;

3. თ. გ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) და მიესაჯოს – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდეს 1/4-ით და განესაზღვროს – 4 წლითა 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა; მასვე ჩამოერთვას სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება – 5 წლით, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდეს 1/4-ით და სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება ჩამოერთვას – 3 წლითა და 9 თვით;

4. თ. გ-ს სასჯელი აეთვალოს სასჯელის აღსრულების მიზნით მისი დაკავების მომენტიდან; მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩათვალოს პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2018 წლის 2 ივლისიდან 2019 წლის 25 დეკემბრის ჩათვლით;

5. ი. ჭ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) და მიესაჯოს – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდეს 1/4-ით და განესაზღვროს – 4 წლითა 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა; მასვე ჩამოერთვას სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება – 5 წლით, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდეს 1/4-ით და სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება ჩამოერთვას – 3 წლითა და 9 თვით;

6. ი. ჭ-ს სასჯელი აეთვალოს სასჯელის აღსრულების მიზნით მისი დაკავების მომენტიდან; მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩათვალოს პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2018 წლის 2 ივლისიდან 2019 წლის 25 დეკემბრის ჩათვლით;

7. ლ. კ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რე-

დაქცია) და მიესაჯოს – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდეს 1/4-ით და განესაზღვროს – 4 წლითა 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა; მასვე ჩამოერთვას სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება – 5 წლით, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდეს 1/4-ით და სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება ჩამოერთვას – 3 წლითა და 9 თვით;

8. ლ. კ-ს სასჯელი აეთვალოს სასჯელის აღსრულების მიზნით მისი დაკავების მომენტიდან; მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩათვალოს პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2018 წლის 2 ივლისიდან 2019 წლის 25 დეკემბრის ჩათვლით;

9. გ. გ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144³-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „დ“ „ე“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით (2016 წლის 13 დეკემბრამდე მოქმედი რედაქცია) და მიესაჯოს – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდეს 1/4-ით და განესაზღვროს – 4 წლითა 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა; მასვე ჩამოერთვას სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება – 5 წლით, რაც „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე შეუმცირდეს 1/4-ით და სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება ჩამოერთვას – 3 წლითა და 9 თვით;

10. გ. გ-ს სასჯელი აეთვალოს სასჯელის აღსრულების მიზნით მისი დაკავების მომენტიდან; მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩათვალოს პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2018 წლის 2 ივლისიდან 2019 წლის 25 დეკემბრის ჩათვლით;

11. გაუქმდეს ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 17 დეკემბრის განჩინებით ი. ჭ-ს მიმართ აღკვეთის ღონისძიების სახით შეფარდებული გირაოს უზრუნველსაყოფად ი. ჭ-ს საკუთრებაში არსებულ, ... დადებული ყადაღა;

12. გაუქმდეს ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 17 დეკემბრის განჩინებით ლ. კ-ს მიმართ აღკვეთის ღონისძიების სახით შეფარდებული გირაოს უზრუნველსაყოფად ლ. კ-სა და ქ. ვ-ს თანასაკუთრებაში არსებულ, ... დადებული ყადაღა;

13. გაუქმდეს ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 17 დეკემბრის განჩინებით გ. გ-ს მიმართ აღკვეთის ღონისძიების

სახით შეფარდებული გირაოს უზრუნველსაყოფად გ. გ-ს, გ. გ-ს, დ. გ-სა და ნ. გ-ს თანასაკუთრებაში არსებულ, ... დადებული ყადაღა;

14. გაუქმდეს ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 2 თებერვლის განჩინებით თ. გ-ს მიმართ აღკვეთის ღონისძიების სახით შეფარდებული გირაოს უზრუნველსაყოფად ვ. გ-ს საკუთრებაში არსებულ, ... დადებული ყადაღა;

15. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

ქმედების გადაკვალიფიცირება დამამცირებელი და არააღმინაწერი მოპყრობიდან მოჯახურ ქალაქობაზე

განაჩენი საქართველოს სახელით

№682აპ-21

28 სექტემბერი, 2021 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

**ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი**

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა თბილისის გლდანი-ნაძალა-დევის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მარიამ გიგაურისა და მსჯავრდებულ გ. გ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ ნ. ნ-ს საკასაციო საჩივრები თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 ივნისის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. წარდგენილი ბრალდების თანახმად, გ. გ-ს მიერ ჩადენილი ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

1.1. გ. გ. ფიქრობდა, რომ ვინაიდან მისი მეუღლე იყო ქალი, უნდა დამორჩილებოდა მას და მისი ნებართვის გარეშე არ განეხორციელებინა რაიმე ქმედება. აღნიშნული დისკრიმინაციული მოტივით, 2020 წლის 28 ივლისს, დილით, თ-ი, მ-ს მე-4-ე მიკრორაიონში, №... კორპუსში, ბინა №...-ში მყოფ მეუღლეს – ფ. ჩ-ს აუკრძალა დისშვილთან წასვლა, რაც იყო დაზარალებულის სურვილი და მეუღლის მოთხოვნა შეასრულა თავისი ნების საწინააღმდეგოდ;

1.2. გ. გ. ფიქრობდა, რომ ვინაიდან მისი მეუღლე იყო ქალი, უნ-

და დამორჩილებოდა მას და მისი ნებართვის გარეშე არ განეხორციელებინა რაიმე ქმედება. აღნიშნული დისკრიმინაციული მოტივით, 2020 წლის 29 ივლისს, დაახლოებით 22:00 საათზე, თ-ი, მ-ს მე-4-ე მიკრორაიონში, №... კორპუსში, ბინა №...-ში, გ. გ. ფიზიკურად ძალადობისას, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა მეუღლეს – ფ. ჩ-ს, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა, არ აცოცხლებდა, დაახრჩობდა და მის გვამს გადააგდებდა, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად და გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში;

1.3. გ. გ. ფიქრობდა, რომ ვინაიდან მისი მეუღლე იყო ქალი, უნდა დამორჩილებოდა მას და მისი ნებართვის გარეშე არ განეხორციელებინა რაიმე ქმედება. აღნიშნული დისკრიმინაციული მოტივით, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, 2020 წლის 29 ივლისის ჩათვლით პერიოდში, თ-ი, მ-ს მე-4-ე მიკრორაიონში, №... კორპუსში, ბინა №...-ში, გ. გ. არაადამიანურად ეპყრობოდა მეუღლეს – ფ. ჩ-ს: მუდმივად ლანძღავდა და აგინებდა უმიზეზოდ, ყოველდღიურად აფურთხებდა სახეში და ამცირებდა, რის შედეგადაც დაზარალებული განიცდიდა ფსიქოლოგიურ ტანჯვას; ასევე ხშირად აყენებდა ფიზიკურ შეურაცხყოფას, მათ შორის 2020 წლის 29 ივლისს, დაახლოებით 22:00 საათზე, თ-ი, მ-ს მე-4-ე მიკრორაიონში, №... კორპუსში, ბინა №...-ში, გ. გ-ა ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა ფ. ჩ-ს – ხელი მოუჭირა ყელში და შეანჯღრია, მარჯვენა მკლავზე და სახის არეში დაარტყა მუშტი, რის შედეგადაც იგი ნაიქცა. ნაქცეულს ტანზე დააჯდა და ორივე ხელს ძლიერად უჭერდა ყელში, ისე, რომ დაზარალებულს სუნთქვა შეეკრა და თვალთ დაუბნელდა, თუმცა შეძლო მკერდის არეში კბენა, ისარგებლა დროებით ხელის გაშვებით და მოახერხა საძინებელ ოთახში გაქცევა. გ. გ. უკან გაჰყვა და სახეში გაშლილი ხელი გაარტყა. დაზარალებული საწოლზე დაეცა. მას ერთი ხელით ორივე ხელი გაუკავა, მეორით კი ანთებული სიგარეტი დაადო მარჯვენა ფეხის ბარძაყზე და დანვა. ფ. ჩ-მა კვლავ შეძლო თავის დაღწევა და გაიქცა დახმარების სათხოვნელად, თუმცა გ. გ. კვლავ ცდილობდა მის შეჩერებას და ტანის არეში ურტყამდა მუშტებს. ზემოთ ჩამოთვლილი ძალადობრივი ქმედებების შედეგად ფ. ჩ-მა განიცადა ძლიერი ფიზიკური ტკივილი.

2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 31 მარტის განაჩენით გ. გ. – დაბადებული 1... წლის 1- აპრილს, – ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა:

2.1. საქართველოს სსკ-ის 11¹, 144³-ე მუხლის პირველი ნაწილით – 3 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა;

2.2. საქართველოს სსკ-ის 11',150-ე მუხლის პირველი ნაწილით – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

2.3. საქართველოს სსკ-ის 11',151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა;

2.4. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე დანიშნული სასჯელებიდან უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და საბოლოოდ გ. გ-ს დანაშაულთა ერთობლიობით სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა 3 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა. გ. გ-ს სასჯელის მოხდის ათვლა დაეწყო დაკავების დღიდან – 2020 წლის 30 ივლისიდან.

3. პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენით გ. გ-ს ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

3.1. 2020 წლის 28 ივლისს, დილით, თ-ი, მ-ს მე-4-ე მიკრორაიონში, №... კორპუსში, ბინა №...-ში მყოფ ფ. ჩ-ს მეუღლემ, გ. გ-ა აუკრძალა დისშვილთან წასვლა, რაც იყო დაზარალებულის სურვილი და მეუღლის მოთხოვნა შეასრულა თავისი ნების საწინააღმდეგოდ;

3.2. 2020 წლის 29 ივლისს, დაახლოებით 22:00 საათზე, თ-ი, მ-ს მე-4-ე მიკრორაიონში, №... კორპუსში, ბინა №...-ში, გ. გ. ფიზიკურად ძალადობისას სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა მეუღლეს, ფ. ჩ-ს – უთხრა, რომ მოკლავდა, არ აცოცხლებდა, დაახრჩობდა და მის გვამს გადააგდებდა. მუქარა დაზარალებულმა რეალურად აღიქვა და გაუჩნდა მისი განხორციელების საფუძვლიანი შიში;

3.3. ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, 2020 წლის 29 ივლისის ჩათვლით პერიოდში, თ-ი, მ-ს მე-4-ე მიკრორაიონი, №... კორპუსში, ბინა №...-ში, გ. გ. არაადამიანურად ეპყრობოდა მეუღლეს, ფ. ჩ-ს: მუდმივად ლანძღავდა უმიზეზოდ, ყოველდღიურად აფურთხებდა სახეში და ამცირებდა, რის შედეგადაც დაზარალებული განიცდიდა ფსიქოლოგიურ ტანჯვას; ასევე ხშირად აყენებდა ფიზიკურ შეურაცხყოფას, მათ შორის 2020 წლის 29 ივლისს, დაახლოებით 22:00 საათზე, თ-ი, მ-ს მე-4-ე მიკრორაიონში, №... კორპუსში, ბინა №...-ში, გ. გ-ა ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა ფ. ჩ-ს, კერძოდ, ხელი მოუჭირა ყელში და შეანჯღრია, მარჯვენა მკლავზე და სახის არეში დაარტყა მუშტი, რის შედეგადაც იგი ნაიქცა. ნაქცეულს ტანზე დააჯდა და ორივე ხელს ძლიერად უჭერდა ყელში. დაზარალებულს სუნთქვა შეეკრა და თვალთ დაუბნეულა, თუმცა შეძლო მკერდის არეში კბენა, ისარგებლა დროებით ხელის გაშვებით და მოახერხა საძინებელ ოთახში გაქცევა. გ. გ. უკან გაჰყვა და სახეში გაშლილი ხელი გაარტყა. დაზარალებული საწოლზე დაეცა. მას ერთი ხელით ორივე ხელი გაუკავა, მეორით კი ანთებული სიგარეტი დაადო მარჯვენა ფეხის ბარძაყზე და დანვა. ფ. ჩ-მა კვლავ შეძლო თავის დაღწევა და გაიქცა დახმარების სათხოვნელად, თუმ-

ცა, გ. გ. კვლავ ცდილობდა მის შეჩერებას და ტანის არეში ურტყამდა მუშტებს. ზემოთ ჩამოთვლილი ძალადობრივი ქმედებების შედეგად ფ. ჩ-მა განიცადა ძლიერი ფიზიკური ტკივილი.

4. თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს: თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა მარიამ გიგაურმა და მსჯავრდებულ გ. გ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა ნ. ნ-ა.

4.1. პროკურორმა მარიამ გიგაურმა ითხოვა პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენში ცვლილების შეტანა, გ. გ-ს მხრიდან დისკრიმინაციული მოტივით დანაშაულის ჩადენის გაზიარება და უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრა.

4.2. ადვოკატმა ნ. ნ-ა ითხოვა გ. გ-ს მიმართ საქართველოს სსკ-ის 11¹-151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტითა და სსკ-ის 11¹,150-ე მუხლის პირველი ნაწილით გამტყუნების ნაწილში სააპელაციო სასამართლოს განაჩენის გაუქმება და მის ნაცვლად გამამართლებელი განაჩენის დადგენა, ხოლო საქართველოს სსკ-ის 11¹,144³-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი მსჯავრის საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველ ნაწილზე გადაკვალიფიცირება.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 ივნისის განაჩენით თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მარიამ გიგაურისა და მსჯავრდებულ გ. გ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ ნ. ნ-ს სააპელაციო საჩივრები არ დაკმაყოფილდა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 31 მარტის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

6. კასატორმა – მსჯავრდებულ გ. გ-ს ინტერესების დამცველმა ნ. ნ-ა მოითხოვა გ. გ-ს მიმართ საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტითა და 11¹,150-ე მუხლის პირველი ნაწილით გამტყუნების ნაწილში სააპელაციო სასამართლოს განაჩენის გაუქმება და მის ნაცვლად გამამართლებელი განაჩენის დადგენა, ხოლო საქართველოს სსკ-ის 11¹,144³-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი მსჯავრის – საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველ ნაწილზე გადაკვალიფიცირება.

6.1. საკასაციო საჩივრის თანახმად, სააპელაციო სასამართლომ განაჩენში მტკიცებულებად მოიშველია მეზობლების – თ. და გ. მ-ს ჩვენებები, როგორც პირდაპირი სახის მტკიცებულებები, რაც რეალურად არის აბსურდი. თითქოს, ამ მოწმეებმა აღნიშნეს, რომ მათ

გ. გ-სა და ფ. ჩ-ის სახლიდან ესმოდათ არასასიამოვნო სიტყვები. როდესაც მათთან დასამშვიდებლად ავიდნენ და კარზე დააკაკუნეს, ბინიდან გამოვიდა ალელვებული დაზარალებული და ლიფტისკენ წავიდა. მისი მეუღლეს განერვიულებული იყო. ისინი ერთმანეთს უწმანური სიტყვებით მიმართავდნენ. საქმეში წარმოდგენილი არ ყოფილა ერთი მტკიცებულებაც კი, რომ გ. გ. აფურთხებდა ფ. ჩ-ს. აგრეთვე არ დასტურდება გ. გ-ს მხრიდან დაზარალებულისათვის სიგარეტის განზრახ მიდებისა და დაწვის ფაქტი. გარდა ამისა, ასეთი კვალიფიკაციისთვის უნდა დადგენილიყო – დამნაშავეს განზრახვა მოიცავდა თუ არა დამამცირებელ მოპყრობას, რაც ამ შემთხვევაშიც გამორიცხულია. ის, რომ გ. გ-ა ფ. ჩ-ის მიმართ იძალადა, ნამდვილად არ წარმოადგენს დაცვის მხარისათვის დავის საგანს, მაგრამ როგორც ბრალდება, ასევე ორივე ინსტანციის სასამართლომ მის ქმედებას კვალიფიკაციის ნაწილში არასწორი სასამართლებრივი შეფასება მისცა. საგამოძიებო ექსპერიმენტიც არ უნდა ჩაეთვალიათ მტკიცებულებად პირველ რიგში იმიტომ, რომ მასში აღწერილია დაზარალებულ ფ. ჩ-ის გამოძიებაში მიცემული ჩვენება. რაც შეეხება ფ. ჩ-ის სამედიცინო ბარათს, სამედიცინო, ფსიქოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნებს და ა.შ., ისინი ვერ ჩაითვლება გ. გ-ს ბრალად შერაცხული დანაშაულები დამადასტურებელ მტკიცებულებად. ამჟამად მსჯავრდებული შერიგებულია დაზარალებულთან და მათ გააჩნიათ სურვილი, გააგრძელონ თანაცხოვრება. გ. გ. არ არის ნასამართლევი, ხასიათდება დადებითად, მუშაობს ავტოსატრანსპორტო კომპანიაში და 15 წლის მანძილზე ადმინისტრაციულადაც კი არ დასჯილა.

7. კასატორმა – თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა მარიამ გიგაურმა მოითხოვა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენში ცვლილების შეტანა და მსჯავრდებულ გ. გ-ს მიმართ კანონით განსაზღვრული სასჯელის დაკისრება.

7.1. საკასაციო საჩივრის თანახმად, მიუხედავად იმისა, რომ სასამართლომ სწორი სასამართლებრივი შეფასება მისცა საქმეში არსებულ მტკიცებულებებს და გ. გ. ბრალად წარდგენილ ქმედებებში დამნაშავედ ცნო, პირველი და მეორე ინსტანციის სასამართლოებმა არასწორად შეაფასეს ბრალდებაში დისკრიმინაციის ნაწილი. არ გაითვალისწინეს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დამამძიმებელი გარემოება, რომ ოჯახური დანაშაულის შემთხვევაში სასჯელის ზომა ერთი წლით უნდა აღემატებოდეს კონკრეტული დანაშაულისათვის გათვალისწინებულ მინიმალურ სასჯელს; შესაბამისად, დანიშნული სასჯელი არის უფრო მსუბუქი და ამ ნაწილში განაჩენი უნდა შეიცვალოს დამძიმებისკენ. სასა-

მართლომ სასჯელის დანიშვნისას სრულად არ გაითვალისწინა ქმედებების ხასიათი, მისი განხორციელების მოტივი, ოჯახში ძალადობის გავრცელების მასშტაბი, სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დათქმა და მსხვერპლთა ხელახალი ვიქტიმიზაციის მომეტებული საფრთხე. მოცემულ შემთხვევაში საქმეში უდავოდ ცნობილი მონმეების ჩვენებებით დასტურდება გ. გ-ს დისკრიმინაციული დამოკიდებულება მეუღლის მიმართ. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ მხედველობაში არ მიიღო სსკ-ის 53¹-ე მუხლით განსაზღვრული პირობა.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო პალატამ განიხილა საკასაციო საჩივრები, შეისწავლა საქმის მასალები და მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ გ. გ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ ნ. ნ-ს საჩივრის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, ხოლო თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მარიამ გიგაურის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს. საკასაციო სასამართლო გ. გ-ს მსჯავრდების სამივე ეპიზოდს ცალ-ცალკე მიმოიხილავს და დამოუკიდებლად შეაფასებს იმ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც მსჯავრდებას დაედო საფუძვლად.

1.1. მუქარის ეპიზოდი (საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტი):

საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ წარმოდგენილი სისხლის სამართლის საქმის მასალებში არ მოიპოვება ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა დაადასტურებდა გ. გ-ს მიერ მუქარის ჩადენას.

საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-7 ნაწილის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ემყარებოდეს უტყუარ მტკიცებულებებს. ყოველგვარი ეჭვი, რომელიც ვერ დასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის სასარგებლოდ. საქართველოს სსკ-ის 269-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, დაუშვებელია გამამტყუნებელ განაჩენს საფუძვლად დაედოს ვარაუდი, ხოლო სსკ-ის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ, შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა.

საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ქმედების საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლით დაკვალიფიცირებისათვის კუმულატიურად უნდა დადგინდეს, როგორც სიცოცხლის მოსპობის, ჯანმრთელობის დაზიანების ანდა ქონების განადგურების მუქარის,

ისე მისი განხორციელების საფუძვლიანი შიშის არსებობის ფაქტები. მუქარის შემადგენლობის ერთ-ერთი მთავარი ელემენტი – საფუძვლიანი შიშის გაჩენა – მნიშვნელოვანწილად თავად დაზარალებულის ჩვენებას ეყრდნობა. მოცემულმა პირმა უნდა მიუთითოს, თუ როგორ აღიქვა მუქარის შინაარსი, გაუჩნდა თუ არა მისი აღსრულების საფუძვლიანი შიში. სიცოცხლის მოსპობის, ჯანმრთელობის დაზიანების ანდა ქონების განადგურების მუქარა, ცალკე აღებული, ვერ გამოიწვევს პირის დასჯადობას, აღწერილი უკანონო ქმედებების მიმართ დაზარალებულის სუბიექტური დამოკიდებულების გამჟღავნების გარეშე. ამდენად, საფუძვლიანი შიშის რეალურობის შეფასების დროს მთავარ დასაყრდენს დაზარალებულის ჩვენება წარმოადგენს.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დადგენილი პრაქტიკის თანახმად (№140აპ-21, №65აპ-20 განაჩენები), მუქარის ნაწილში გასაჩივრებული გამამართლებელი განაჩენები დარჩა უცვლელად, ვინაიდან დაზარალებულებმა სასამართლოს არ მისცეს ბრალდებულის საწინააღმდეგო ჩვენებები, ხოლო სისხლის სამართლის საქმის მასალებში არ მოიპოვება სხვა, უტყუარი მტკიცებულებების ერთობლიობა, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა დაადასტურებდა პირისათვის ბრალად წარდგენილი ქმედების ჩადენას. საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ №515აპ-20 გადაწყვეტილებაში მიუთითა, რომ ვინაიდან დაზარალებულმა უარი განაცხადა ჩვენების მიცემაზე, წარმოუდგენელია იმის დადგენა, ნამდვილად გაუჩინა თუ არა ბრალდებულის მუქარამ მისი განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

განსახილველ საქმეშიც დაზარალებულმა ფ. ჩ-მა საქართველოს სსსკ-ის 49-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით მინიჭებული უფლებით ისარგებლა და მეუღლის წინააღმდეგ სასამართლოს არ მისცა ჩვენება. აღნიშნულიდან გამომდინარე, როგორც უკვე აღინიშნა, მუქარის განხორციელების შემთხვევაში დაზარალებულის ჩვენება წარმოადგენს იმგვარ შეუცვლელ მტკიცებულებას, რომლის გარეშეც ფაქტობრივად შეუძლებელია პირის საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლით დამნაშავედ ცნობა. შესაბამისად, საკასაციო პალატა აღარ მსჯელობს საქმეში არსებულ ბრალდების სხვა მტკიცებულებებზე.

საკასაციო პალატა დამატებით ყურადღებას მიაქცევს მხოლოდ პირველი ინსტანციისა და სააპელაციო სასამართლოების არგუმენტაციაზე, რომ 2020 წლის 27 ოქტომბრის ფსიქოლოგიური ექსპერტიზის №... დასკვნა, რომლითაც დგინდება, რომ ფ. ჩ-მა განიცადა ფსიქოლოგიური ტანჯვა, წარმოადგენს მუქარის განხორციელების დამადასტურებელ უტყუარ მტკიცებულებას. აღნიშნულთან და-

კავშირებით პალატა მიუთითებს, რომ მოცემულ ფსიქოლოგიურ მდგომარეობას სასამართლო სხდომაზე უნდა ადასტურებდეს უშუალოდ დაზარალებული. ამ შემთხვევაში, როგორც აღინიშნა, ფ. ჩ-მა მეუღლის წინააღმდეგ არ მისცა ჩვენება, რაც მოცემულ საქმეში იმთავითვე გამორიცხავს არსებული ფსიქოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის უპირობოდ გაზიარების საფუძველს.

ამდენად, ბრალდების მხარის მიერ მითითებული საქმის მასალები არ ქმნის ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით გ. გ-ს დამნაშავედ ცნობისათვის, რის გამოც, დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარი ამ ნაწილში უნდა დაკმაყოფილდეს და გ. გ. უნდა გამართლდეს საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში.

1.2. დამამცირებელი და არაადამიანური მოპყრობა (საქართველოს სსკ-ის 11¹,144³-ე მუხლის პირველი ნაწილი):

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მსჯავრდების ამ ეპიზოდშიც დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს და გ. გ-ს ბრალდება საქართველოს სსკ-ის 11¹,144³-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან უნდა გადაკვალიფიცირდეს საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, შემდეგ გარემოებათა გამო:

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენციის მე-3 მუხლის თანახმად, ადამიანის წამება, არაადამიანური თუ დამამცირებელი დასჯა ან მასთან ასეთი მოპყრობა დაუშვებელია. ევროპული სასამართლოს პრაქტიკის შესაბამისად, „არასათანადო მოპყრობამ უნდა მიაღწიოს მინიმალურ ზღვარს, რათა მოხდეს მე-3 მუხლის მოქმედების სფეროში. ამ მინიმუმის შეფასება შეფარდებითია: იგი დამოკიდებულია საქმის ყველა გარემოებაზე, კერძოდ, ისეთებზე, როგორებიცაა: მოპყრობის ხანგრძლივობა, მისი ფიზიკური და სულიერი შედეგები და ზოგიერთ შემთხვევაში სქესი, ასაკი, მსხვერპლის ჯანმრთელობა და მდგომარეობა“ (ლაბიტა იტალიის წინააღმდეგ, *Labita v. Italy*, N26772/95), 06/04/2000, § 120). ამასთან, „არასათანადო მოპყრობის პრეტენზიები გამყარებული უნდა იქნეს შესაბამისი მტკიცებულებებით“ (ლაბიტა იტალიის წინააღმდეგ, *Labita v. Italy*, №26772/95, 06/04/2000, § 121); სასამართლო, წარმოდგენილი მტკიცებულებების შეფასების მიზნით, ადგენს მტკიცების სტანდარტს – „გონივრულ ეჭვს მიღმა“, მაგრამ დამატებით აღნიშნავს, რომ ასეთი მტკიცება შესაძლებელია გამომდინარეობდეს საკმარისად ძლიერი, ნათელი და ურთიერთკავშირში მყოფი დასკვნებიდან ან ანალოგიური, უტყუარი ფაქტების აღქმიდან (ირლანდია გაერთიანებული სამეფოს წინააღმდეგ, *Ireland v. The United Kingdom*, N5310/71, 18/01/1978, § 161).

გ. გ-ს ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, საქართველოს სსკ-ის 11¹,144³-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება მოიცავდა:

ა) ფსიქოლოგიურ ტანჯვას, რაც გამოიხატა ლანძღვა-გინებასა და ყოველდღიურად შეფურთხებაში, მეუღლის ნებართვის გარეშე ქმედების აკრძალვაში;

ბ) ფიზიკურ შეურაცხყოფას, რომელიც მოიცავდა ყელში ხელის მოჭერას, შენჯღრევას, მარჯვენა მკლავსა და სახის არეში მუშტის დარტყმასა და ანთებული სიგარეტით მარჯვენა ფეხის ბარძაყის დანვას.

საკასაციო პალატა, საქართველოს სსკ-ის 11¹,144³-ე მუხლის პირველი ნაწილით წარდგენილი ბრალდების ფაბულიდან გამომდინარე, ცალ-ცალკე შეფასებს ფსიქოლოგიური ტანჯვისა და ფიზიკური შეურაცხყოფის ნაწილებს:

ფსიქოლოგიური ტანჯვა:

ფსიქოლოგიურ ტანჯვასთან მიმართებით, ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები არ არის საკმარისი პირის დამნაშავედ ცნობისათვის, ვინაიდან მოცემული ბრალდების ნაწილი დასტურდება მხოლოდ 2020 წლის 27 ოქტომბრის სასამართლო-ფსიქოლოგიური ექსპერტიზის №... დასკვნით, რომლის თანახმად, ფ. ჩ-მა განიცადა ფსიქოლოგიური ტანჯვა.

სხვა მტკიცებულება, რომელიც უტყუარად დაადასტურებდა ბრალდების აღნიშნულ ნაწილს, საქმის მასალებში არ მოიპოვება. მსჯავრდებულისა და დაზარალებულის მეზობლებმა, გ. მ-ა და თ. მ-ა ჩვენების მიცემის დროს მიუთითეს, რომ შემთხვევის დღის გარდა, სხვა დროს, მათი სახლიდან არ გაუგიათ იმგვარი ხმაური, რომ მათთან ასულიყვნენ.

რაც შეეხება – მოწმეების მ. ჩ-ისა და მ. ჩ-ის გამოკითხვის ოქმებს, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ისინი უშუალოდ არ შესწრებიან ტანჯვის მიყენების ფაქტს და მხოლოდ ირიბი ფორმით, თავად ფ. ჩ-ის ნაამბობიდან გამომდინარე, მიუთითებენ დანაშაულებრივ ქმედებებზე. თავის მხრივ, ფ. ჩ-მა, როგორც აღინიშნა, მეუღლის წინააღმდეგ სასამართლოს არ მისცა ჩვენება.

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლომ №1/1/548 გადაწყვეტილებაში (საქმეზე „ზურაბ მიქაძე საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ,“ II-52 პარ.) მიუთითა, რომ „ირიბი ჩვენება, ზოგადად, ნაკლებად სანდო მტკიცებულებაა, მისი გამოყენება შეიცავს პირის ბრალეულობასთან დაკავშირებით მცდარი აღქმის შექმნის საფრთხეს და, ამდენად, შეიძლება დასაშვები იყოს მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში, კანონით გათვალისწინებული მკაფიო ნესისა და სათანადო კონსტიტუციური გარანტიების უზ-

რუნველყოფის პირობებში და არა მოქმედი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით განსაზღვრული ზოგადი წესით.“ საკონსტიტუციო სასამართლომ (იმავე გადაწყვეტილებაში, II-36 პარ.) აგრეთვე აღნიშნა, რომ გამოორიცხული არ არის გამონაკლის შემთხვევებში ირიბი ჩვენების გამოყენების მართლზომიერება: „ასეთი გამონაკლისის დაშვება შესაძლოა გამართლებული იყოს, თუ არსებობს ობიექტური მიზეზი, რის გამოც შეუძლებელია იმ პირის დაკითხვა, რომლის სიტყვებსაც ემყარება ირიბი ჩვენება და, როდესაც ეს აუცილებელია მართლმსაჯულების ინტერესებიდან გამომდინარე. მაგალითად, სასამართლომ შესაძლებელია განიხილოს ირიბი ჩვენების დაშვების შესაძლებლობა, როდესაც მოწმე ან დაზარალებული დაშინებულია ან არსებობს მისი, როგორც მოწმის, უსაფრთხოების უზრუნველყოფის აუცილებლობა“.

მოცემული სისხლის სამართლის საქმის ფარგლებში, ზემოაღნიშნული საგამონაკლისო შემთხვევა არ გამოკვეთილა. მაშინ, როდესაც პოსტკონფლიქტური ვითარების უშუალო შემსწრე პირებს დაზარალებული არაფერს ეუბნება და მხოლოდ ამის შემდეგ უყვება ახლობლებს, ამ უკანასკნელთა ირიბი ჩვენებები ვერ გახდება გასაზიარებელ მტკიცებულებად მიჩნევის საფუძველი.

ფიზიკური შეურაცხყოფა:

რაც შეეხება ფიზიკურ შეურაცხყოფას, საკასაციო საჩივარში ადვოკატი აღნიშნავს, რომ დაცვის მხარისათვის დავის საგანს არ წარმოადგენს ფაქტი, რომ გ. გ-ა ჩაიდინა ოჯახში ძალადობა.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს დასკვნით სიტყვაში გ. გ-ა მიუთითა, რომ 2020 წლის 29 ივლისს მან ფ. ჩ-ს ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა, თუმცა კატეგორიულად გამოორიცხა სიგარეტით განზრახ მისი დაწვისა და დამამცირებელი, არაადამიანური მოპყრობის ფაქტები.

გ. და თ. მ-ს ჩვენებებით დადგინდა, რომ აღნიშნულ დღეს, სახლში ზედა სართულიდან შემოესმათ ხმაური. როდესაც ავიდნენ გ-ებთან და დააკაკუნეს, ბინიდან გამოვიდა აღელვებული ქალბატონი და ლიფტისკენ გაემართა.

ფიზიკური დაზიანებების მიყენების ფაქტი დასტურდება 2020 წლის 8 სექტემბრის №... სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნითაც, რომლის თანახმად, 2020 წლის 30 ივლისს ფ. ჩ-ს პირადი შემოწმებისას აღენიშნებოდა დაზიანებები. სისხლნაყენებები განვითარებული იყო რაიმე მკვრივ-ბლავგი საგნის მოქმედებების შედეგად. დაზიანებები, ცალ-ცალკე და ერთად აღებული, მიეკუთვნება სხეულის დაზიანებათა მსუბუქ ხარისხს, ჯანმრთელობის მოუშლელად; ხანდაზმულობით მათი განვითარება არ ეწინააღმდეგება საქმის გარემოებებში მითითებულ თარიღს.

რაც შეეხება საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმს, აღნიშნულის თანახმად, ფ. ჩ-მა აღიდგინა 29 ივლისს მომხდარი ფაქტები და მიუთითა იმ ადგილებზე, სადაც გ. გ. სიცოცხლის მოსპობით ემუქრებოდა და ფიზიკურ შეურაცხყოფას აყენებდა (წინასწარ გამოძიებაში მიუთითა მეუღლის მხრიდან მათ შორის სიგარეტის დაწვის ფაქტზე). მიუხედავად იმისა, რომ ფ. ჩ-მა სასამართლო სხდომაზე მეუღლის წინააღმდეგ ჩვენება არ მისცა, პირველი ინსტანციის და სააპელაციო სასამართლოებმა საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმი, როგორც პირის ბრალეულობის დამადასტურებელი მტკიცებულება, გაიზიარეს და მიუთითეს ორ გარემოებაზე:

ა) მტკიცებულებისათვის პრეიუდიციული მნიშვნელობის მინიჭება გულისხმობს, რომ მხარემ აღნიშნული მტკიცებულება მიიღო გამოკვლევის გარეშე, ისე, როგორც არის წარმოდგენილი საქმეზე და მასზე არაფერი აქვს სადავო მეორე მხარესთან;

ბ) მონმის ან დაზარალებულის მიერ ჩვენების მიცემაზე უარის თქმის შემთხვევაზე არ ვრცელდება საქართველოს სსსკ-ის 247-ე მუხლით დადგენილი შეზღუდვა, რომ თუ ბრალდებული წინააღმდეგია, სასამართლოში საქმის არსებით განხილვამდე, მის მიერ გამოკითხვის დროს მიწოდებული ინფორმაციის სასამართლო სხდომაზე რაიმე ფორმით დემონსტრირება და ზემოაღნიშნული ინფორმაციის მტკიცებულებად გამოყენება დაუშვებელია. მსგავსი შინაარსის დათქმას სასამართლო სხდომაზე დასაკითხი სხვა სტატუსის მქონე პირების მიმართ კანონი არ ითვალისწინებს.

საკასაციო პალატა, ზემოაღნიშნული არგუმენტების საფუძველზე, მოცემულ საქმეში საგამოძიებო ექსპერიმენტის ბრალის დამადასტურებელ მტკიცებულებად გაზიარების ფაქტს არ ეთანხმება.

საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ 2019 წლის 17 იანვრის №455აპ-18 გადაწყვეტილებაში მიუთითა, რომ „საქართველოს სსსკ-ის 73-ე მუხლის მიხედვით, პრეიუდიცია გათანაბრებულია მტკიცებულებასთან და გათავისუფლებულია გამოკვლევის პროცესისგან“. თუმცა, აღნიშნული მსჯელობა არ გულისხმობს, რომ მოსამართლემ პროცესის მიღმა, დამოუკიდებლად და კრიტიკულად არ უნდა შეაფასოს როგორც მტკიცებულების შინაარსი, ისე მისი კავშირი სხვა მტკიცებულებებთან. რელევანტურობა, დასაშვებობა და უტყუარობა წარმოადგენს იმ სამ უმთავრეს ელემენტს, რომლებზე დაყრდნობითაც საქმეში წარმოდგენილი თითოეული მტკიცებულება უნდა შეფასდეს (სსსკ-ის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილი).

მოცემულ შემთხვევაში 2020 წლის 15 სექტემბერს საგამოძიებო ექსპერიმენტი ჩატარდა ფ. ჩ-ისგან მიღებული ჩვენების შესა-

მონმებლად. საქართველოს სსსკ-ის 129-ე-130-ე მუხლებიდან გამომდინარე, საგამოძიებო ექსპერიმენტის დაწყებამდე დაზარალებულს მიეცა წინადადება – დეტალურად აღედგინა საქმის ვითარება. წარმოდგენილი ოქმის თანახმად, დაზარალებულმა აღადგინა ის ვითარება, რაც გამომძიებელს მანამდე უამბო, ხოლო დამატებით რაიმე საგანი, დოკუმენტი, კვალი თუ ინფორმაციის შემცველი სხვა ობიექტი არ აღმოჩენილა.

იმ პირობებში, როდესაც ფ. ჩ-მა ისარგებლა კანონით მინიჭებული უფლებით და სასამართლო სხდომაზე არ დაადასტურა/არც უარყო საგამოძიებო ექსპერიმენტის შინაარსი, მოცემული ოქმი გ. გ-ს ბრალეულობის დამადასტურებელ უტყუარ მტკიცებულებად ვერ მიიჩნევა. საკასაციო პალატა კიდევ ერთხელ მიუთითებს, რომ პრეიუდიცია საქართველოს სსსკ-ის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნის ქრილში უნდა შეფასდეს და მხოლოდ ამის შემდეგ უნდა გადაწყდეს, თუ რამდენად არის შესაძლებელი მისი, როგორც კონკრეტული ფაქტის დამადასტურებელ/უარყოფელ მასალად გამოყენება.

საკასაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკის შესაბამისად (იხ. №424აპ-16, №561აპ-15), საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმს გარკვეულ შემთხვევებში გააჩნია პირდაპირი ხასიათის მტკიცებულებითი ძალა:

№561აპ-15 სისხლის სამართლის საქმეში საკასაციო სასამართლომ მიუთითა, რომ „საგამოძიებო ექსპერიმენტის დროს ბრალდებულებს ჩვენება არ მიუციათ, არამედ ვითარება აღადგინეს იმ ხერხების დემონსტრირებით, რაც მათ მიერ გამოყენებული იყო ბრალდების მხარის მიერ მათთვის დანაშაულად შერაცხული ქმედების ჩასადენად. ქმედების ჩადენის ვითარების აღდგენა კი ჩვენებად ვერ იქნება მიჩნეული, რის გამოც მის მიმართ არ ვრცელდება მოქმედი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 247-ე მუხლით გათვალისწინებული შეზღუდვა. ამასთან, ბრალდებულის მიერ საგამოძიებო ექსპერიმენტის დროს ქმედების ჩადენის ვითარების აღდგენის ამსახველი ოქმი, რომელიც შედგა აღნიშნული საგამოძიებო მოქმედების ჩატარებისას, მისი შინაარსიდან გამომდინარე, წარმოადგენს პირდაპირ მტკიცებულებას, რომელიც სასამართლომ შეიძლება გამოიყენოს გამამტყულებელი ან გამამართლებელი განაჩენის დადგენისა და დასაბუთებისათვის. თუმცა, იმავეს თქმა შეუძლებელია საგამოძიებო ექსპერიმენტის დროს ბრალდებულის მიერ მიცემული ჩვენების (ინფორმაციის) თაობაზე, რადგან ამ უკანასკნელზეც ვრცელდება ის ზოგადი შემზღუდავი წესი, რაზედაც პირდაპირ არის მითითებული მოქმედი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 247-ე მუხლის 1-ელ ნა-

ნილში“.

ე.ი. ამ სისხლის სამართლის საქმეში საგამოძიებო ექსპერიმენტის დროს ვითარება აღდგა სწორედ იმ „სპეციალური ხერხების“ დემონსტრირებით, რაც პირმა მისთვის დანაშაულად შერაცხული ქმედების ჩასადენად გამოიყენა, რის გამოც ოქმი მიჩნეულ იქნა ბრალდების დამადასტურებელ მტკიცებულებად.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს №424აპ-16 გადაწყვეტილების თანახმად, საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმს მიენიჭა მტკიცებულებითი ძალა, ვინაიდან ბრალდებულმა გამოძიებლებს მიუთითა იმ მალაზიასა და მასში განთავსებულ სექციაზე, სადაც დანები იყო დალაგებული. თავის მხრივ, მალაზიის თანამშრომელმა მოწმედ დაკითხვის დროს აღნიშნა, რომ ამ მალაზიაში, სწორედ ამ ადგილას, ისეთივე ტიპისა და ფორმის დანები იყიდებოდა (რაც ასევე დასტურდებოდა საგამოძიებო ექსპერიმენტის დროს მალაზიაში გადაღებული ფოტოდოკუმენტით).

პალატა დამატებით მიუთითებს, რომ გარდა ზემოაღნიშნული-სა (საგამოძიებო ექსპერიმენტის გაზიარების კუთხით), პირობითად სხვა შემთხვევა შეიძლება იყოს მოცემულობა, როდესაც მონის/დაზარალებულის ჩვენებაში ასახული ინფორმაციის აღდგენის პროცესში, საქმეზე დამატებით აღმოჩენილი იქნება რაიმე საგანი, დოკუმენტი, კვალი თუ ინფორმაციის შემცველი სხვა ობიექტი. ესე იგი, საგამოძიებო ექსპერიმენტი უნდა ასახავდეს ჩვენების-გან დამოუკიდებელი მნიშვნელობის მქონე ინფორმაციას, რომლის რეალურობაც სწორედ ამ საგამოძიებო მოქმედების ფარგლებში მოწმდება. მაგალითად, საგამოძიებო ექსპერიმენტის მიმდინარეობისას პირმა მიუთითა, თუ სად დამალა დანაშაულის საგანი, რომლის ნამდვილობა შემოწმდა, გამართლდა და გამოძიებლებმა იგი ამოიღეს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში 2020 წლის 15 სექტემბრის საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმი არ შეესაბამება არცერთ ზემოაღნიშნულ შემთხვევას, მასში გადმოცემულია მხოლოდ დაზარალებულის ჩვენება, რის გამოც, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ იგი გ. გ-ს ბრალის (სამივე ეპიზოდში) დამადასტურებელ მტკიცებულებად მიჩნევის საფუძველი ვერ გახდება.

არ არის დადგენილი ასევე დისკრიმინაციული მოტივით დანაშაულის ჩადენის ფაქტი, ვინაიდან საქმეზე წარმოდგენილი არცერთი მტკიცებულებით არ გამოკვეთილა გ. გ-ს მცდელობა – დაემტკიცებინა მისი, როგორც მამაკაცის, დომინანტი პოზიცია, ხოლო ფ. ჩ-ი, როგორც ქალი, საზოგადოებაში დამაკნინებელი სოციალური როლის მქონედ წარმოეჩინა. ფაქტი, რომ ფ. ჩ-ი ბრალდების ფა-

ბულაში მითითებული ქმედებებით, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში ფსიქოლოგიურად იტანჯებოდა, ვერ დასტურდება პირის დამნაშავედ ცნობისათვის გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცების სტანდარტით, რის გამოც სახელმწიფო ბრალდების მოთხოვნა ვერ დაკმაყოფილდება.

კვალიფიკაციის შეცვლის საფუძვლები:

როგორც აღინიშნა, გ. გ-სათვის დამამცირებელი, არაადამიანური მოპყრობით წარდგენილი ბრალდება გამოიხატა ფ. ჩ-ისათვის ფსიქოლოგიური ტანჯვისა და ხშირი ფიზიკური შეურაცხყოფის მიყენებაში, თუმცა წარმოდგენილი მტკიცებულებებით ბრალდების ამ ეპიზოდთან უტყუარად დასტურდება 2020 წლის 29 ივლისს გ. გ-ს მიერ ფ. ჩ-ისათვის მხოლოდ ფიზიკური შეურაცხყოფის მიყენების ფაქტი (გარდა სიგარეტით მისი განზრახ დაწვისა). აღნიშნული კი ვერ აკმაყოფილებს საქართველოს სსკ-ის 11¹, 144³-ე მუხლის პირველი ნაწილის დისპოზიციით გათვალისწინებულ პირობებს; ქმედების ამ მუხლით კვალიფიკაციისათვის (დამცირება, იძულება, არაადამიანური, პატივისა და ღირსების შემლახველ მდგომარეობაში ჩაყენება) დაზარალებულში უნდა ინვესტირებულიყო ძლიერ ფიზიკურ, ფსიქიკურ ტკივილს ან მორალურ ტანჯვას, რაც ამ შემთხვევაში არ გამოკვეთილა.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ საქართველოს სსკ-ის 11¹, 144³-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება უნდა გადაკვალიფიცირდეს საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რომლის ქმედების შემადგენლობის ყველა ნიშანი გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით არის დადასტურებული (გარდა სიგარეტით ფ. ჩ-ის დაწვისა, რომლის განზრახ ჩადენა გ. გ-ა გამორიცხა და მიუთითა, რომ იგი კონფლიქტის მომენტში ეწეოდა სიგარეტს, რომელიც რა დროს მიედო ფ-ს, არ იცის).

მოცემულ შემთხვევაში, როგორც აღინიშნა, თავად დაცვის მხარემ არ უარყო ფაქტი, რომ გ. გ-ა 2020 წლის 29 ივლისს ფიზიკურად იძალადა მეუღლეზე. მეზობლების – გ. მ-ა და თ. მ. ჩვენებებით დასტურდება გ-ს სახლში კონფლიქტისა და აღელვებული დაზარალებულის ყოფნის ფაქტი, ხოლო სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, ფ. ჩ-ის სხეულზე არსებული დაზიანებები მიეკუთვნება მსუბუქ ხარისხს, ჯანმრთელობის მოუშლელად.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, გ. გ-ს მიერ საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედების ყველა ნიშანი უტყუარად დადასტურებულია, რის გამოც, იგი დამნაშავედ უნდა იქნეს ცნობილი ოჯახში ძალადობის ჩადენისათვის.

1.3. იძულების ეპიზოდი (საქართველოს სსკ-ის 11',150-ე მუხლის პირველი ნაწილი):

საკასაციო პალატამ მოცემულ ეპიზოდში დეტალურად შეაფასა საქმეში წარმოდგენილი მასალები, ფაქტობრივი გარემოებები, მათი შესაბამისობა ერთმანეთთან და მიაჩნია: მიუხედავად იმისა, რომ დაზარალებულმა ახლო ნათესავის – მეუღლის წინააღმდეგ სასამართლოს არ მისცა ჩვენება, გ. გ-ს საქართველოს სსკ-ის 11',150-ე მუხლის პირველი ნაწილით დამნაშავედ ცნობა დადასტურებულია გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცებულებითი სტანდარტით.

2021 წლის 29 მარტს პირველი ინსტანციის სასამართლოში გ. გ-ამ დასკვნით სიტყვაში წარდგენილ ბრალდებაში ნაწილობრივ ცნო თავი დამნაშავედ (გარდა დამამცირებელი და არაადამიანური მოპყრობისა). მისი განმარტებით, 28 ივლისს, სამსახურში რომ მივიდა, სოფლიდან დაურეკა დედამ და უთხრა, რომ შვილს ჰქონდა სიცხე. მან დედას განუმარტა, რომ თანამშრომელს სთხოვდა ჩანაცვლებას და ჩააკითხავდა. მეუღლის ინფორმირება ვერ მოასწრო, როცა თავად ფ. ჩ-მა დაურეკა და უთხრა, რომ დისშვილმა საკუთარი მცირეწლოვანი შვილის დატოვება სთხოვა. გ. გ-ამ მეუღლეს აღნიშნულზე კატეგორიული უარი განუცხადა, რადგან ისინი ხაშურში უნდა წასულიყვნენ. აღნიშნულის შემდეგ მათ შორის ურთიერთობა დაიძაბა, რაც საბოლოოდ, სიტყვიერ და ფიზიკურ შეურაცხყოფაში გადაიზარდა.

ფ. ჩ-ი მეუღლის იძულების შედეგად რომ დარჩა სახლში და მათ შორის ურთიერთობა გადაიზარდა კონფლიქტში, დასტურდება მოწმეების – გ. მ-სა და თ. მ-ს ჩვენებებით, რომლებმაც მიუთითეს, რომ მათ სახლში, ზედა სართულიდან შემოესმათ ხმაური. როდესაც ავიდნენ და დააკაკუნეს, ბინიდან გამოვიდა აღელვებული ქალბატონი და ისე, რომ მიზეზი არ უთქვამს, ლიფტისკენ წავიდა.

თავის მხრივ, მოწმე მ. ფ-ამ განმარტა, რომ ფ. ჩ-ი არის მისი დეიდა, ხოლო გ. გ. – დეიდის მეუღლე და დაადასტურა, რომ 2020 წლის 28 ივლისს ფ. ჩ-ი შეჰპირდა მისი მცირეწლოვანი შვილის დატოვებას, მაგრამ საბოლოოდ, დეიდამისმა ბავშვი არ დაიტოვა, ვინაიდან ამის წინააღმდეგი მისი მეუღლე იყო.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მსჯავრდების ამ ნაწილში დგინდება, რომ ფ. ჩ-ი, შეპირების მიუხედავად, ვერ წავიდა დისშვილთან, სწორედ იმ მიზეზით, რომ მეუღლემ არ მისცა ამის ნებართვა. საკასაციო სასამართლოს არ გააჩნია საფუძველი, ეჭვი შეიტანოს წარმოდგენილ მტკიცებულებებში, რომელთა შინაარსი სრულად ადასტურებს გ. გ-ს მხრიდან იძულების ქმედების შემადგენლობას, ხოლო ადვოკატს არ მიუთითებია რაიმე ისეთ გარემოე-

ბაზე, რომელიც სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების შეცვლის საფუძველი გახდებოდა.

რაც შეეხება დისკრიმინაციულ მოტივს, საკასაციო პალატა სრულად იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციას და აღნიშნავს, რომ საქმეზე წარმოდგენილი არცერთი მტკიცებულებით არ არის გამოკვეთილი გ. გ-ს მცდელობა – დაემტკიცებინა მისი, როგორც მამაკაცის, დომინანტი პოზიცია, ხოლო ფ. ჩ-ი, როგორც ქალი, საზოგადოებაში დამაკნინებელი სოციალური როლის მქონედ წარმოეჩინა. შესაბამისად, პროკურორის საკასაციო საჩივარი ვერც ამ შემთხვევაში დაკმაყოფილდება.

ამდენად, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება გ. გ-ს საქართველოს სსკ-ის 11¹, 150-ე მუხლის პირველი ნაწილით მსჯავრდების ნაწილში უნდა დარჩეს უცვლელად.

სასჯელის დასაბუთება:

1.4. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის 259-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი უნდა იყოს კანონიერი, დასაბუთებული და სამართლიანი. განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. სასჯელის დანიშვნის ზოგადსავალდებულო გარემოებანი კი მითითებულია საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილში, რომლის შინაარსიდან გამომდინარე, მოსამართლე თანაბრად აფასებს როგორც პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ, ისე შემამსუბუქებელ გარემოებებს. მნიშვნელოვანია, რომ საბოლოოდ დანიშნული სასჯელი პასუხობდეს მის მიზნებსაც: სამართლიანობის აღდგენას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებასა და დამნაშავეს რესოციალიზაციას.

საკონსტიტუციო სასამართლომ მიუთითა, რომ „დანაშაული გავლენას ახდენს როგორც ერთ ან რამდენიმე ინდივიდზე (დაზარალებულზე), ისე მთელს საზოგადოებაზე, რადგან კონკრეტული ადამიანის გარდა, ზიანს აყენებს ადამიანებს შორის შეთანხმებულ საზოგადო წესრიგს“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2016 წლის 30 სექტემბრის №1/8/594 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ხათუნა შუბითიძე საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-18).

საკასაციო სასამართლო მხედველობაში იღებს საერთაშორისო ხელშეკრულებასაც, კერძოდ, „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ“ ევროპის საბჭოს კონვენციას („სტამბოლის კონვენციას“), რომელიც ქალთა მიმართ ძალადობის ყველა ფორმას, მათ შორის ოჯახში ძალადობას ეხება; კონვენციის 45-ე მუხლის მიხედვით, ხელშემკვრელმა

სახელმწიფომ უნდა გაატაროს ყველა საკანონმდებლო თუ სხვა ზომა იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ამ კონვენციით დადგენილი დანაშაული ისჯებოდეს ეფექტური, პროპორციული და დამაფიქრებელი სანქციით; ამასთან, ამ სტადიაზე სახელმწიფოს მიერ დანაშაულის სერიოზულობის შეფასება ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მოთხოვნაა (იხ. აგრეთვე Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, § 232).

წარმოდგენილი საქმის მასალების მიხედვით, დაზარალებული შერიგებულია მსჯავრდებულთან; მან აპატია მეუღლეს და მიუთითა, რომ არ არის მისი დასჯით დაინტერესებული.

გ. გ-ამ დასკვნით და საბოლოო სიტყვაში 2020 წლის 29 ივლისის ფაქტის პატიება და ერთი შანსის მიცემა ითხოვა; ამასთან, მიუთითა, რომ გულწრფელად ნანობდა.

ზემოაღნიშნულის პარალელურად, საკასაციო პალატა მხედველობაში იღებს იმ გარემოებას, რომ გ. გ-ს მსჯავრი ედება ორი დანაშაულის ჩადენისათვის.

ოჯახური ძალადობის საქმეებზე უმნიშვნელოვანესია, ზემოინვენით შეფასდეს ძალადობის ხარისხი, კერძოდ: 1) რა ფორმით ჩაიდინა პირმა ძალადობა (ფიზიკური, ფსიქოლოგიური), 2) რამდენ ეპიზოდად და დროის რა შუალედით, 3) რა ხერხის გამოყენებით (მაგალითად, ემუქრებოდა არამხოლოდ სიტყვიერად, არამედ დანის დემონსტრირებით), 4) დაზარალებულისათვის მიყენებული დაზიანება და ა.შ..

მოცემულ შემთხვევაში გ. გ-ა დანაშაული ჩაიდინა როგორც ფიზიკური, ისე ფსიქოლოგიური ფორმით, კერძოდ, იძულება და ოჯახში ძალადობა, რომელმაც გამოიწვია სხეულის მსუბუქი ხარისხის დაზიანება, ჯანმრთელობის მოუშლელად. მაშასადამე, მოცემულ საქმეში, ძალადობის ხარისხის გათვალისწინებით, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ იძულების ნაწილში დანიშნული 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა უნდა დარჩეს უცვლელად, ხოლო საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველ ნაწილით გათვალისწინებული ქმედების ჩადენისათვის კი მსჯავრდებულს უნდა განესაზღვროს – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა.

1.5. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ გ. გ-სათვის დანაშაულთა ერთობლიობით, საბოლოოდ დანიშნული სასჯელი სრულად უზრუნველყოფს საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული სასჯელის მიზნების მიღწევას.

1.6. საკასაციო პალატა დამატებით უთითებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, დანაშაულის ჩადენა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ,

არის პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი გარემოება ამ კოდექსით გათვალისწინებული ყველა შესაბამისი დანაშაულისათვის. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, მოცემული დამამძიმებელი გარემოების არსებობისას დანაშაულის ჩადენის დროს ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნისას მოსახდელი სასჯელის ვადა სულ მცირე 1 წლით უნდა აღემატებოდეს ჩადენილი დანაშაულისათვის ამ კოდექსის შესაბამისი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალურ ვადას. თუმცა, მე-4 ნაწილის მიხედვით, ხსენებული წესიდან არსებობს გამონაკლისიც, კერძოდ, როდესაც სსკ-ის კერძო ნაწილის მუხლში ან მუხლის ნაწილში მითითებულია ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ გარემოებაზე (ე.ი მათ შორის – ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ დანაშაულის ჩადენაზე), როგორც დანაშაულის მაკვალიფიცირებელ ნიშანზე, სასჯელის დანიშვნისას მხედველობაში არ მიიღება ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული წესი (სასჯელის ვადა სულ მცირე 1 წლით უნდა აღემატებოდეს ჩადენილი დანაშაულისათვის გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალურ ვადას). მოცემულ შემთხვევაში საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლში (ოჯახში ძალადობა), პირდაპირ არის მითითება – ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ კონკრეტული დანაშაულებრივი ქმედებების ჩადენაზე; რაც შეეხება საქართველოს სსკ-ის 150-ე მუხლს (იძულებას), მართალია, მასზე არ ვრცელდება საქართველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მე-4 ნაწილით დადგენილი საგამონაკლისო წესი, მაგრამ, ვინაიდან ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული თავისუფლების აღკვეთის სასჯელის მაქსიმალური ვადა 1 წელია, საკასაციო პალატა სამართლებრივად მოკლებულია შესაძლებლობას, დანიშნოს კანონით განსაზღვრულ ოდენობაზე მეტი (ე.ი. 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა) სასჯელი.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ა“, „გ“ ქვეპუნქტებით, მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მარიამ გიგაურის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. მსჯავრდებულ გ. გ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ ნ.

ნ-ს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 ივნისის განაჩენში შევიდეს ცვლილებები:

4. გ. გ. ცნობილ იქნეს უდანაშაულოდ და გამართლდეს საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში;

5. გ. გ-ს ქმედება საქართველოს სსკ-ის 11¹,144³-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან გადაკვალიფიცირდეს საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველ ნაწილზე და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით;

6. გ. გ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 11¹,150-ე მუხლის პირველი ნაწილით და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

7. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით დანიშნულმა უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქმას საქართველოს სსკ-ის 11¹,150-ე მუხლის პირველი ნაწილით დანიშნული ნაკლებად მკაცრი სასჯელი და გ. გ-ს საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით;

8. გ. გ-ს სასჯელის მოხდის ათვლა დაეწყოს ფაქტობრივი დაკავების მომენტიდან – 2020 წლის 30 ივლისიდან;

10. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

2. ეკონომიკური დანაშაული

დიდი ოდენობით ნივთის მართლსაწინააღმდეგო გაფლანგვა, ჩადენილი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით

განაჩენი საქართველოს სასჯელით

№472აპ-18

7 სექტემბერი, 2021 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

შ. თადუმაძე (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
ლ. თევზაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საქართველოს გენერალურ-
რი პროკურატურის საპროკურორო ზედამხედველობის სამმარ-
თველოს პროკურორ ლეონტი ადვიშვილის საკასაციო საჩივარი
თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმე-
თა პალატის 2018 წლის 23 მაისის განაჩენზე.

აღწერილობით-სამოტივაციო ნაწილი:

1. წარდგენილი ბრალდების არსი:

1.1. 2014 წლის 7 მაისს დ. კ-ი და ა. ნ-ა ცნობილ იქნენ ბრალდე-
ბულებად საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“,
„დ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით (სხვისი დი-
დი ოდენობით ნივთის მართლსაწინააღმდეგო გაფლანგვა, ჩადე-
ნილი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებითა და ჯგუფუ-
რად), რაც გამოიხატა შემდეგში:

1.2. 2007-2008 წლებში საქართველოს შეიარაღებული ძალების
გაერთიანებული შტაბის დანაყოფებში საქართველოს თ-ის – დ. კ-
ის მიერ განსაზღვრული უცხოელი ინსტრუქტორების მონაწილეო-
ბით ტარდებოდა გეგმიური საბრძოლო მომზადება. ამ მიზნით, 2007
წელს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ უცხოურ კომპანია,
შპს „დ-თან“ („D-d L) და საქართველოში რეგისტრირებულ შპს „დ-
ჯ-ასთან“ გააფორმა ხელშეკრულებები. მითითებულმა კომპანიებმა
2007 წლის 12 ივლისიდან – 2008 წლის აგვისტომდე შეასრულეს
ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებები, რაზეც გაფორმდა შე-
საბამისი ანგარიშები, მიღება-ჩაბარების აქტები და სრულად აუ-
ნაზღაურდათ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული თანხები.

1.3. 2008 წლის 10 იანვარს დ. კ-მა მასთან დაკავშირებული პირის, ოფორულ ზონაში (ბ-ის ვ-ის კუნძულებზე) რეგისტრირებულ კომპანია „გ – ბ-ეს კ-ის“ („G-s C“-ის) სასარგებლოდ, თანხების გაფლანგვის მიზნით, გამოსცა №... ბრძანება – კომპანია „გ. ბ-ეს კ-თან“ ხელშეკრულების გაფორმების შესახებ. დ. კ-მა მასთან დაახლოებულ პირს – საქართველოს თ-ის უფროსს – ა. ნ-ას სიტყვიერად დაავალა, რომ კომპანიის წარმომადგენელთან ხელშეკრულება უპირობოდ გაეფორმებინა.

1.4. დ. კ-ის დავალება ა. ნ-ამ შეასრულა „ს. შ-ის დებულების“ მოთხოვნათა უხეში დარღვევით, კერძოდ, მან იურიდიული პირის შეუმონმებლად, შეთავაზებული მომსახურების საბაზრო ღირებულების შეუსწავლელად, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის სათანადო დეპარტამენტებთან შეუთანხმებლად, საბანკო და სხვა სახის გარანტიების მოთხოვნის გარეშე, 2008 წლის 10 იანვარს კომპანია „გ-ბ-ეს კ-თან“ გააფორმა №... ხელშეკრულება – თავდაცვის შესაბამისი ქვედანაყოფების გეგმური საბრძოლო მომზადების შესახებ, რომლის ღირებულება განისაზღვრა 5 685 000 ევროთი.

1.5. იმისთვის, რათა ხელოვნურად შექმნილიყო შთაბეჭდილება, რომ თითქოს, კომპანია „გ-ბ-ეს კ-ი“ რეალურად ჩაატარებდა სასწავლო წვრთნებს, 2008 წლის 10 იანვრის №... ხელშეკრულებაში მიეთითა ზუსტად ის სასწავლო პროგრამები და სამხედრო დანაყოფები, რომლებიც 2007 წლიდან შპს „დ. ჯ-ასა“ და შპს „დ-თან“ გაფორმებული ხელშეკრულებების საფუძველზე ისედაც გადიოდნენ სამხედრო სწავლებას.

1.6. გარდა აღნიშნულისა, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ინტერესების საწინააღმდეგოდ, №... ხელშეკრულებით განისაზღვრა საავანსო თანხების გადახდა ყოველგვარი გარანტიის წარდგენის გარეშე. აღნიშნული პირობის შესაბამისად, კომპანია „გ – ბ-ეს კ-ის“ საბანკო ანგარიშზე 2008 წლის 16 იანვარს გადაირიცხა 1 421 250 ევრო, ხოლო 2008 წლის 20 თებერვალს – 909 687.5 ევრო.

1.7. „გ – ბ-ეს კ-ისთვის“ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დანარჩენი თანხების გადახდის აუცილებელ პირობას წარმოადგენდა კომპანიის მიერ თავდაცვის სამინისტროსთვის კონკრეტულ დანაყოფებში ჩატარებული სწავლების შესახებ ანგარიშის წარდგენა. დ. კ-ის დავალებით ა. ნ-ამ გამოიყენა თ-ის უფროსის – დ. ბ-ის ხელმოწერით დადასტურებული, კომპანია „გ. ბ-ეს კ-ის“ 2008 წლის 4 აპრილით დათარიღებული ყალბი კვარტალური ანგარიში, კომპანიის მიერ თითქოსდა დაწყებული და ნაწილობრივ ჩატარებული სწავლებების შესახებ და საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ

„გ.- ბ-ეს კ-ის“ საბანკო ანგარიშზე გადარიცხა 2 7 29 062,50 ევრო.

1.8. ჯამურად საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ კომპანია „გ – ბ-ეს კ-ის“ ანგარიშზე გადარიცხა 5 060 000 ევრო, იმის მიუხედავად, რომ ხსენებული თანხით გათვალისწინებული მომსახურება – საბრძოლო სწავლების კურსების ჩატარება არ შესრულდა. გარდა ამისა, დ. კ-მა და ა- ნ-ამ არ მიიღეს ზომები კომპანია „გ – ბ-ეს კ-ის“ ანგარიშზე გადარიცხული 5 060 000 ევროს ს- ბიუჯეტისთვის დასაბრუნებლად.

1.9. აღნიშნულით, დ. კ-მა ა. ნ-ასთან ერთად, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით გაფლანგა 5 060 000 ევრო, რითაც საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მიაყენა დიდი ოდენობით მატერიალური ზიანი.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენი:

2.1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 30 აგვისტოს განაჩენით დ. კ-ი ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „დ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით და გამართლდა.

2.2. ამავე განაჩენით ა. ნ-ას ქმედება საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „დ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებიდან გადაკვალიფიცირდა საქართველოს სსკ-ის 342-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რისთვისაც საბოლოოდ სასჯელის სახით განესაზღვრა 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რაც ჩაეთვალა პირობით, იმავე გამოსაცდელი ვადით.

2.3. მსჯავრდებულ ა. ნ-ას, საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, დანიშნულ სასჯელში ჩაეთვალა 2014 წლის 16 ივლისის განაჩენით განსაზღვრული სასჯელი – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც სრულად აქვს მოხდილი.

2.4. თბილისის საქალაქო სასამართლომ დაადგინა, რომ ა. ნ-ამ ჩაიდინა სამსახურებრივი გულგრილობა, რაც გამოიხატა შემდეგში: საქართველოს თ-ის უფროსმა – ა. ნ-ამ არ გადაამოწმა კომპანიის სახელწოდება და რეკვიზიტები, ხელშეკრულებაზე ხელმომწერი პირის ვინაობა, კომპანიის ს- საიდუმლო ინფორმაციაზე ნებართვის უფლების არსებობა, არ განსაზღვრა ხელშეკრულების მმართველი ოფიცერი და ლოგისტიკის ორი ოფიცერი, კონტრაქტორს არ მოსთხოვა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ანგარიშები-სა და მიღება-ჩაბარების აქტების წარმოდგენა, არ გააკონტროლა ხელშეკრულების პირობების შესრულების მიმდინარეობა, არ აღრიცხა ხელშეკრულების წარმოებასთან დაკავშირებული დოკუმენტები და სათანადო დეპარტამენტს არ მიაწოდა ინფორმაცია ხელშეკრულების შეუსრულებლობის შესახებ. ა. ნ-ას მიერ მისთვის დაკისრებული ვალდებულების არაჯეროვნად შესრულების გამო სა-

ქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დებიტორულ დავალიანებად დაერიცხა 5 060 000 ევრო, რამაც სახელწიფოს კანონიერი ინტერესის არსებითი დარღვევა გამოიწვია.

2.5. 2017 წლის 25 სექტემბერს სახელმწიფო ბრალმდებლებმა – თამარ მესხიამ და ლეონტი ადეიშვილმა თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენი გაასაჩივრეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოში და მოითხოვეს დ. კ-ისა და ა. ნ-ას დამნაშავედ ცნობა წარდგენილი ბრალდების მიხედვით.

3. სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი:

3.1. 2017 წლის 27 ოქტომბერს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ დასაშვებად ცნო პროკურორების – თამარ მესხიასა და ლეონტი ადეიშვილის სააპელაციო საჩივარი და 2018 წლის 23 მაისს გამოიტანა განაჩენი, რომლის მიხედვითაც, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 30 აგვისტოს განაჩენი დარჩა უცვლელად.

3.2. 2018 წლის 22 ივნისს პროკურორმა ლეონტი ადეიშვილმა საკასაციო საჩივრით მომართა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს და მოითხოვა დ. კ-ისა და ა. ნ-ას დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „დ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში.

3.3. 2018 წლის 2 ივლისს ა. ნ-ას ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა დ. კ-მა, ხოლო 2018 წლის 3 ივლისს დ. კ-ის ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა შ. მ-მა წარმოადგინეს შესაგებლები პროკურორის საკასაციო საჩივარზე და ითხოვეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2018 წლის 23 მაისის განაჩენის უცვლელად დატოვება.

4. კასატორის არგუმენტები:

4.1. საკასაციო საჩივრის ავტორის, პროკურორ ლეონტი ადეიშვილის აზრით, სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი უკანონოა, რადგან მან დ. კ-ისა და ა. ნ-ას ქმედებების დანაშაულებრივი კვალიფიკაციისას არ გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა და ასევე, არასწორად განმარტა სისხლის სამართლის კოდექსის 182-ე მუხლი.

4.2. პროკურორ ლეონტი ადეიშვილის აზრით, სასამართლომ არსებითად დაარღვია საქართველოს სსსკ-ის მოთხოვნები და არ შეაფასა მტკიცებულებები.

4.3. კასატორი არ იზიარებს სასამართლოების დასკვნას, რომლის თანახმადაც, ა. ნ-ა არ წარმოადგენდა საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლით (გაფლანგვა) გათვალისწინებული დანაშაულის სუბიექტს, ვინაიდან აღნიშნული დასკვნა არ გამომდინარეობს საქმეში არსებული მტკიცებულებებისა და ნორმატიული აქტების ობი-

ექტური შეფასებისგან.

4.4. კასატორის განმარტებით, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საბიუჯეტო თანხები იმყოფებოდა ა. ნ-ასა და დ. კ-ის მართლზომიერ გამგებლობაში, რაც დადასტურებულია საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დებულების მე-3 მუხლით, ბრალდების მხარის მიერ სასამართლოში წარდგენილ მოწმეთა ჩვენებებითა და წერილობითი მტკიცებულებებით. მისი აზრით, საკითხის შეფასებისას მნიშვნელოვან გარემოებას წარმოადგენს ის ფაქტი, რომ ა. ნ-ა და დ. კ-ი მოქმედებდნენ ერთიანი განზრახვითა და წინასწარი შეთანხმებით და სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით ჩაიდინეს განზრახი დანაშაული – გაფლანგვა.

4.5. საკასაციო საჩივრის ავტორი მიუთითებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის შემადგენლობის ნიშანი – ქონებრივი უფლების მართლზომიერი ფლობა – უდავოდ დადგენილია, ვინაიდან დ. კ-სა და ა. ნ-ას, სამსახურებრივი უფლებამოსილებიდან გამომდინარე, არამარტო შესაძლებლობა ჰქონდათ, მართლზომიერად განეკარგათ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ქონება, არამედ ვალდებულნი იყვნენ, ეკონტროლებინათ საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვის მიზნობრიობა.

4.6. ბრალდების მხარეს მიაჩნია, რომ თ-ის 2008 წლის 10 იანვრის №... ბრძანება და მისი ზეპირსიტყვიერი მითითება, რომ დაჩქარებული წესით გაფორმებულიყო ხელშეკრულება კომპანია „გ.ბ-ეს კ-თან“, იმთავითვე დანაშაულებრივი იყო, ვინაიდან ბრძანების გაცემის დღესვე ხელშეკრულების გაფორმება კანონიერი გზით შეუძლებელი იყო, კერძოდ: ა. ნ-ა ერთ დღეში ვერ გადაამოწმებდა კომპანიის სახელს, ვერ დაადგენდა კომპანიის წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილ პირს, კომპანიის იურიდიულ რეკვიზიტებსა და მისამართს, ასევე ვერ შეამოწმებდა, კომპანია აკმაყოფილებდა თუ არა „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნებს.

4.7. კასატორი მიიჩნევს, რომ ბრალდების მხარის მიერ სასამართლოში წარდგენილ, ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობა უტყუარად ადასტურებს, რომ დ. კ-მა და ა. ნ-ამ წინასწარი შეთანხმებით, სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, გაფლანგეს 5 060 000 ევრო, შესაბამისად, ჩაიდინეს საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „დ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაული.

5. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები:

ა. ნ-ას მსჯავრდებასთან დაკავშირებით

5.1. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს კასატორის პოზიციას

მსჯავრდებულ ა. ნ-ას მიმართ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენის გასაჩივრების ნაწილში და სრულად ეთანხმება სასამართლოს მსჯელობას იმასთან დაკავშირებით, რომ ა. ნ-ა არ წარმოადგენს საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის სუბიექტს, ვინაიდან მისი თანამდებობრივი უფლებამოსილებების გათვალისწინებით ცალსახაა, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საბიუჯეტო სახსრები მის მართლზომიერ მფლობელობაში ან გამგებლობაში არ იმყოფებოდა და, შესაბამისად, მის განკარგვაზე გადაწყვეტილებებს ვერ მიიღებდა.

5.2. საკასაციო სასამართლო ასევე არ იზიარებს კასატორის არგუმენტაციას ჯგუფურ დანაშაულთან დაკავშირებით, რომ თითქოს, საქართველოს თ-ი დ. კ-ი და ამავე სამინისტროს შ-ის უფროსი ა. ნ-ა მოქმედებდნენ ერთიანი განზრახვით და წინასწარ შეთანხმებით ჩაიდინეს გაფლანგვა, რადგან, ერთი მხრივ, ა. ნ-ა არ წარმოადგენს საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის სუბიექტს და, მეორე მხრივ, ბრალდების მხარეს რაიმე სახის მტკიცებულება, რომ დ. კ-ი და ა. ნ-ა წინასწარ შეთანხმდნენ დანაშაულის ერთობლივად ჩადენის მიზნით, არ წარმოუდგენია.

5.3. ყოველივე ზემოხსენებულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ა. ნ-ას მიმართ გადანყვეტილების გამოტანისას არსებითად არ დაურღვევია საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მოთხოვნები და მსჯავრდებულის ქმედება სწორად დაკვალიფიცირდა.

დ. კ-ის მსჯავრდებასთან დაკავშირებით

5.4. საკასაციო სასამართლომ, საქართველოს სსსკ-ის 259-ე და მე-300 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, შეამოწმა საკასაციო წესით გასაჩივრებული თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2018 წლის 23 მაისის განაჩენის კანონიერება და აღნიშნავს, რომ დ. კ-ის მიმართ განაჩენი უკანონოა, რადგან იგი გამოტანილია საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა დაცვის გარეშე, გადანყვეტილების მიღების დროს არსებითად დაირღვა საქართველოს სსსკ-ით გათვალისწინებული მოთხოვნები.

5.5. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2018 წლის 23 მაისის განაჩენი დაუსაბუთებელია მსჯავრდებულ დ. კ-ის მიმართ, რადგან მის მიმართ წაყენებული ბრალის დაუდასტურებლობის დასკვნები და გადანყვეტილებები ზოგადი და ბუნდოვანი ხასიათისაა.

5.6. საქართველოს პრეზიდენტის 2004 წლის 5 აპრილის №119 ბრძანებულებით დამტკიცებული თავდაცვის სამინისტროს დებულების მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“, „ე“ და „ნ“ ქვეპუნქტების

თანახმად, საქართველოს თ-ი კოორდინაციას უწევს სამინისტროს სტრუქტურული ქვედანაყოფების საქმიანობას, ახორციელებს სამინისტროს შესაბამისი თანამდებობის პირთა გადანყვეტილებებისა და საქმიანობის სამსახურებრივ ზედამხედველობას და კანონმდებლობით დადგენილი წესით ძალადაკარგულად ცნობს სამინისტროს თანამდებობის პირების აქტებსა და მოქმედებებს მათი კანონიერების ან მიზანშეწონილობის მოტივით; საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, გამოსცემს ნორმატიულ აქტებს და ზედამხედველობს მათ შესრულებას; იღებს გადანყვეტილებებს საბიუჯეტო სახსრების მიზნობრივი გამოყენების შესახებ და პასუხს აგებს სამინისტროს ბიუჯეტის ზუსტი და მიზანმიმართული ხარჯვისთვის, შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო ადგენს, რომ საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, სწორედ დ. კ-ის, როგორც საქართველოს თ-ის, მართლზომიერ მფლობელობასა და გამგებლობაში იმყოფებოდა სამინისტროს საბიუჯეტო სახსრები, ის იყო ფინანსების ხარჯვაზე გადანყვეტილების მიმღებიც და პასუხისმგებელიც, სწორედ ამიტომ საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის სუბიექტს დ. კ-ი წარმოადგენდა და არა – სხვა, რომელიმე სტრუქტურული ქვედანაყოფის ხელმძღვანელი.

5.7. საქართველოს პრემიერ-მინისტრის 2006 წლის 10 ნოემბრის №... ბრძანებით დ. კ-ი 2006 წლის 10 ნოემბრიდან 2008 წლის 6 დეკემბრამდე იყო საქართველოს თ-ი. მოწმე ვ. ძ-ის ჩვენებით დგინდება, რომ შეიარაღებულ ძალებში არაგეგმური სწავლების თაობაზე ბრძანება თ-ს უნდა გამოეცა გენერალური შტაბის მოთხოვნის საფუძველზე. თ-მა 2008 წლის 10 იანვრის №... ბრძანება გამოსცა მითითებული მოთხოვნის გარეშე. იმავე დღეს, აღნიშნული ბრძანების საფუძველზე, თავდაცვის სამინისტროსა და „გ. ბ-ეს კ-ს“ შორის გაფორმდა №... ხელშეკრულება. მოწმეების – ზ. გ-ას, შ. თ-ასა და გ. – ტ-ის ჩვენებებით დგინდება, რომ გენერალური შტაბის მაშინდელმა ხელმძღვანელობამ ამ ბრძანებისა და ხელშეკრულების თაობაზე არაფერი იცოდა, თუმცა სხვა სწავლებებთან დაკავშირებით, რომლებიც საერთაშორისო პარტნიორების მიერ ტარდებოდა შეიარაღებულ ძალებში, მათთვის ცნობილი იყო. მოწმეების – ვ. ძ-ის, გ. ბ-ისა და ო. შ-ის ჩვენებებით ირკვევა, რომ, მიუხედავად იმისა, რომ „გ. ბ-ეს კ-ს“ არ წარმოუდგენია მეოთხე კვარტლის ანგარიში და თავდაცვის სამინისტროს მასთან არ გაუფორმებია მიღება-ჩაბარების აქტი, დ. კ-ის სიტყვიერი მითითებით, პროცედურების დაუცველად, შესაბამისმა სტრუქტურულმა ქვედანაყოფებმა „გ. ბ-ეს კ-ს“ 2008 წლის 16 იანვარს საგადასახადო მოთხოვნა №10-ის თანახმად გადაურიცხა 1 421 250 ევრო, 2008 წლის 20 თებერვლის საგადასახადო მოთხოვნა №70-ის თანახმად – 909

687,50 ევრო, ხოლო 2008 წლის 15 მაისის საგადასახადო მოთხოვნა №182-ის თანახმად – 2 729 062,50 ევრო, რამაც ჯამურად შეადგინა 5 060 000 ევრო.

5.8. საქმეში არსებულ სხვა მტკიცებულებებს (მონმე ო. შ-ის ჩვენება), რომლებიც მიუთითებს, რომ 2008 წლის 10 იანვრის №... ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სწავლებები სრულად ჩატარდა, სასამართლო არ იზიარებს. ხელშეკრულების საფუძველზე სწავლების ჩატარების ფაქტი დგინდება მხოლოდ შესაბამისი ანგარიშისა და მიღება-ჩაბარების აქტის საფუძველზე, რომლებიც თავდაცვის სამინისტროში წარდგენილი არ ყოფილა. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ მსგავსი კატეგორიის საქმეებზე, როდესაც ფაქტობრივი მდგომარეობის დადგენა შესაძლებელია მხოლოდ დოკუმენტური მტკიცებულებების საფუძველზე, საქმეში არსებული მონმეთა ჩვენებებისა და დოკუმენტური მტკიცებულებების იურიდიული ძალის შეპირისპირებისას უპირატესობა ენიჭება დოკუმენტურ მტკიცებულებებს. მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში არ არსებობს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დოკუმენტური მტკიცებულება, რომელიც, ერთი მხრივ, დაადასტურებს სწავლების ჩატარების ფაქტს და, მეორე მხრივ, წარმოადგენს საბიუჯეტო სახსრების განკარგვის საფუძველს.

5.9. საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში მინისტრის მხრიდან საკუთარი უფლება-მოვალეობების უგულვებელყოფა, კოორდინაცია და სამსახურებრივი ზედამხედველობა გაენია შ-ის, საფინანსო-საბიუჯეტო დეპარტამენტისა და ადმინისტრაციული დეპარტამენტის საქმიანობისთვის და მოეხდინა შესაბამისი რეაგირება, უნდა შეფასდეს, როგორც დანაშაულებრივი ქმედება.

5.10. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ხელშეკრულების ვადის გასვლის შემდეგ, როდესაც არ არსებობდა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და კომპანია „გ – ბ-ეს კ-ს“ შორის საბოლოო მიღება-ჩაბარების აქტი, შესაბამისი სამართლებრივი მექანიზმების გამოყენებით არ მოუთხოვიათ, რომ კომპანია „გ. ბ-ეს კ-ს“ დავალიანება გადაეხადა. ყოველივე ეს, საქართველოს თ-ის პირდაპირი უფლებამოსილების გათვალისწინებით, დ. კ-ის მხრიდან პოსტდანაშაულებრივი ქმედებას წარმოადგენს.

5.11. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ 5.7; 5.9. და 5.10. პუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულებრივი და პოსტდანაშაულებრივი ქმედებების ერთობლიობა მიუთითებს დ. კ-ის პირდაპირ განზრახვაზე სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით გაეფლანგა მის მართლზომიერ მფლობელობასა და გამგებლობაში არსებული საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დიდი ოდე-

ნობით საბიუჯეტო სახსრები.

5.12. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ გაფლანგვის შე-
მაღგენლობისთვის აუცილებელ პირობებს წარმოადგენს:

- დამნაშავის უფლებამოსილება ჰქონდეს ქონება მართლზო-
მიერ მფლობელობაში ან გამგებლობაში;

- დამნაშავე ქონების მართლზომიერ მფლობელობას ახორციე-
ლებდეს ქონების მესაკუთრესთან სამართლებრივი ურთიერთო-
ბის ერთ-ერთი ისეთი გამოხატულებით, როგორცაა სამსახურებ-
რივი მოვალეობა;

- დამნაშავეს გააჩნდეს ფაქტობრივი შესაძლებლობა, განახორ-
ციელოს ამ ქონების განკარგვის უფლებამოსილება;

- დამნაშავე ითვალისწინებდეს, რომ თავისი მოქმედებით ზი-
ანს აყენებს ქონების მესაკუთრეს და სურდეს ამ ზიანის დადგომა.

5.13. მოქმედი კანონმდებლობის, ფაქტობრივი გარემოებებისა
და საქმეში არსებული, ერთმანეთთან შეთანხმებული, ამკარა და
დამაჯერებელი მტკიცებულებების ანალიზის საფუძველზე საკა-
საციო სასამართლო ადგენს, რომ:

- დ. კ-ს ჰქონდა მართლზომიერ მფლობელობასა და გამგებლო-
ბაში საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს საბიუჯეტო სახსრე-
ბი, გადანყევტილებას იღებდა მისი მიზნობრივი გამოყენების შე-
სახებ და პასუხს აგებდა მის ზუსტ და მიზანმიმართულ ხარჯვაზე.

- სასამართლოსთვის ფაქტობრივ პრეზუმფციას წარმოადგენს
ის, რომ დ. კ-მა, როგორც თ-მა, ზუსტად იცოდა, რომ თავისი მოქ-
მედებებით, პროცედურების გარეშე ბრძანების გამოცემითა და
ხელშეკრულების გაფორმებით, საგარანტიო პირობებისა და მიღე-
ბა-ჩაბარების აქტის გარეშე დიდი ოდენობით საბიუჯეტო თანხე-
ბის გადარიცხვით, დებიტორული დავალიანების არმოთხოვნით ზი-
ანს აყენებდა სახელმწიფოს და სურდა კიდევ ამ ზიანის დადგომა.

5.14. საკასაციო სასამართლო არარელევანტურად მიიჩნევს დ.
კ-ისა და კომპანია „გ- ბ-ეს კ-ის“ დირექტორის – ო. შ-ის მეგობრულ
ურთიერთობასთან დაკავშირებით მსჯელობას და განმარტავს, რომ
ბრალდებით წარდგენილი დანაშაული – გაფლანგვა დამთავრებუ-
ლად ითვლება მართლზომიერ მფლობელობაში ან გამგებლობაში
არსებული სხვისი ნივთის განკარგვის მომენტიდან და მესამე პირს,
ვისაც გადაეცა ქონება, დანაშაულის კვალიფიკაციის განსაზღვრის-
თვის მნიშვნელობა არ ენიჭება. გაფლანგვა – ეს არის პირის გან-
ზრახ ქმედება, რომელიც მიზნად ისახავს მისთვის მართლზომიერ
მფლობელობაში ან გამგებლობაში არსებული ქონების სარგებლო-
ბის უფლების ჩამორთმევას მესაკუთრისათვის.

5.15. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო
სასამართლოს მიაჩნია, რომ საქართველოს კანონმდებლობისა და

საქმეში არსებული, ერთმანეთთან შეთანხმებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობით გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება, რომ დ. კ-მა ჩაიდინა საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაული.

6. სასჯელის დასაბუთება:

6.1. საკასაციო სასამართლომ, საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის თანახმად, სრულად შეისწავლა და გაითვალისწინა დ. კ-ის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები და აღნიშნავს, რომ საქმეში არ მოიპოვება პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი გარემოებები; რაც შეეხება დამამძიმებელ გარემოებებს, რადგან მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის შემადგენლობის ნიშნებს წარმოადგენს ისეთი დამამძიმებელი გარემოებები, როგორცაა „სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენება“ და „ქონების დიდი ოდენობა“, იგივე გარემოებები სასჯელის დანიშვნისას მხედველობაში არ იქნა მიღებული.

6.2. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს დ. კ-ის, როგორც თ-ის მოვალეობათა დარღვევის ხასიათს და განმარტავს, რომ დანაშაულის სუბიექტი, რაც უფრო მაღალ კარიერულ საფეხურზე მყოფი თანამდებობის პირია და საზოგადოების წინაშე მეტი პასუხისმგებლობა აკისრია და საკითხი საზოგადოებრივად და სახელმწიფოებრივად რაც უფრო მნიშვნელოვანი უფლებამოსილების განხორციელებას ეხება, მითუფრო მაღალი საზოგადოებრივად საშიში გამოხატულება აქვს მისი მხრიდან მოვალეობის დარღვევის ხასიათს.

6.3. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს მიაჩნია, რომ დ. კ-ის მიმართ გამოყენებულ უნდა იქნეს საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტითა და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული თავისუფლების აღკვეთა 10 (ათი) წლის ვადით, ხოლო დამატებითი სასჯელის სახით 3 (სამი) წლით ჩამოერთვას სახელმწიფო სამსახურში დანიშნითი თანამდებობის დაკავების უფლება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, ამავე მუხლის მე-3 ნაწილით, სსკ-ის 308-ე მუხლის მე-2 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. საქართველოს გენერალური პროკურატურის საპროკურორო

ზედამხედველობის სამმართველოს პროკურორ ლეონტი ადეიშვილის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2018 წლის 23 მაისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. დ. კ-ს წარდგენილი ბრალდებიდან ამოერიცხოს საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მაკვალიფიცირებელი გარემოება და ამ ნაწილში გამართლდეს.

4. დ. კ-ი ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 10 (ათი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

5. საქართველოს სსკ-ის 43-ე მუხლის საფუძველზე დ. კ-ს დამატებითი სასჯელის სახით 3 (სამი) წლით ჩამოერთვას სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება;

6. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-12 მუხლის საფუძველზე, დ. კ-ს გაუნახევრდეს როგორც ძირითადი, ასევე დამატებითი სასჯელი და საბოლოოდ, ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 5 (ხუთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა, ხოლო დამატებითი სასჯელის სახით 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით ჩამოერთვას სახელმწიფო სამსახურში დანიშნვითი თანამდებობის დაკავების უფლება;

7. მსჯავრდებულ დ. კ-ს სასჯელის ვადის ათვლა დაეწყოს ამ განაჩენის აღსრულების მიზნით მისი დაკავების მომენტიდან;

8. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2018 წლის 23 მაისის განაჩენი სხვა, მათ შორის, ა. ნ-ას მსჯავრდების ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

9. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

3. დანაშაული ფულად-საკრედიტო სისტემაში

**ყალბი საგადასახადო დოკუმენტის დამზადება,
გამოყენება; მომხმარებლის მოტყუება; ყალბი
ოფიციალური დოკუმენტის დამზადება, გასაღება**

**განაჩენი
საქართველოს სახელმწიფო**

№142აპ-21

21 ივლისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
მ. ვასაძე**

მონაწილეობით ზეპირი მოსმენით განიხილა დასავლეთ საქართველოს საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს უფროსის – ირაკლი კოძახიძის საკასაციო საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 19 ნოემბრის განაჩენზე ნ. მ-ს მიმართ.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ბრალდების შესახებ დადგენილებით ნ. მ-ს, – დაბადებულის 19.. წელს, - ბრალად ედებოდა: 1. ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის დამზადება, გამოყენების მიზნით და გამოყენება (№... ვეტერინარულ მონუმბის ეპიზოდი); 2. ყალბი საგადასახადო დოკუმენტის (ელექტრონული სასაქონლო ზედნადების) დამზადება, გამოყენების მიზნით და გამოყენება; 3. ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის დამზადება, გასაღების მიზნით და გასაღება (მიღება-ჩაბარების №... აქტის ეპიზოდი), რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია; 4. მომხმარებლის მოტყუება ე.ი. მომხმარებლისთვის მცდარი წარმოდგენის შექმნა საქონლის სამომხმარებლო თვისებების შესახებ, რამაც მომხმარებელი მნიშვნელოვნად დაზიანა (ცხენის ხორცის მიწოდების ეპიზოდი) და 5. ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის დამზადება, გამოყენების მიზნით და გამოყენება (№... ვეტერინარული მონუმბის ეპიზოდი).

2. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 19 ნოემბრის განაჩენით ნ. მ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდგომში სსკ-

ის) 219-ე მუხლის პირველი ნაწილით ჯარიმა – 5000 ლარის ოდენობით;

საქართველოს სსკ-ის 210-ე მუხლის პირველი ნაწილით თავისუფლების აღკვეთა 2 წლითა და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის სექტემბრის ეპიზოდი) თავისუფლების აღკვეთა 1 წლითა და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის ოქტომბრის ეპიზოდი) თავისუფლების აღკვეთა 1 წლითა და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით თავისუფლების აღკვეთა 3 წლითა და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და საბოლოოდ დანაშაულთა ერთობლიობით ნ. მ-ს ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 3 წლითა და 6 თვით;

მსჯავრდებულ ნ. მ-ს მიმართ შერჩეული აღკვეთის ღონისძიება – პატიმრობა გაუქმდა და სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაენყო დაკავების მომენტიდან – 2019 წლის 27 თებერვლიდან.

3. ქუთაისის საქალაქო სასამართლომ დაადგინა, რომ ნ. მ-ს მიერ ჩადენილი დანაშაულებრივი ქმედება გამოიხატა შემდეგში: შპს „...ს“ დირექტორმა ნ. მ-მ, რომელიც სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ 2018 წლის 26 იანვრის №... ხელშეკრულების შესაბამისად ახორციელებდა ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულება“ (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანებისათვის“ საქონლის ხორციის მიწოდებას, განიზრახა აღნიშნული ორგანიზაციისათვის ნაცვლად საქონლის ხორცისა მიეწოდებინა ცხენის ხორცი.

განზრახვის სისრულეში მოყვანის მიზნით, ნ. მ.მ თავდაპირველად გააყალბა ხორცის წარმოშობის დამადასტურებელი 2018 წლის 15 ოქტომბრით დათარიღებული ვეტერინარული მოწმობა (№...) – ფორმა №... და მისი თანხმლები ეტიკეტები. კერძოდ, მან აღნიშნულ დოკუმენტაციაში გადაასწორა ხორცის წონის აღმნიშვნელი ციფრი და ნაცვლად ფორმა 2-ის დედანში მითითებული 53 კგ-სა ფორმა 2-ის მეორე პირში დააფიქსირა 153 კგ, რითაც შესაძლებლობა მიეცა ბაგა-ბალებში შეეტანა 100 კილოგრამი ვეტერინარული გზით შეუმონმებელი ხორცი.

აღნიშნულის შემდეგ, იმისათვის, რომ შპს „...ს“ დირექტორ ნ. მ-ს საგადასახადო კანონმდებლობით გათვალისწინებული თითქოს-და სწორად შედგენილი დოკუმენტების საფუძველზე მოეხდინა ცხენის ხორცის ტრანსპორტირება და შემდგომ ააიპ „...ის სკოლამ-

დელი აღზრდის დაწესებულებათა (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანებაში“ შემავალ ს-ს №..., №... და სოფელ დ-ის №... ბაგა-ბალებისათვის მიწოდება, შემოსავლების სამსახურის ელექტრონულ ვებ. გვერდის WWW.RS.GE-ის მეშვეობით 2018 წლის 16 ოქტომბერს გამოწერა ყალბი №...; №... და №... ელექტრონული სასაქონლო ზედნადებები, სადაც ტრანსპორტირების დაწყების ადგილად – ქ. ბ-ი, ხოლო საქონლის დასახელებად – „საქონლის ხორცი (ძროხის)“ მიუთითა, ნაცვლად რეალურად ტრანსპორტირებული ცხენის ხორცისა. აღნიშნული ყალბი ელექტრონული სასაქონლო ზედნადებებით განხორციელდა 20,5 კგ. ცხენის ხორცის მიწოდება – საერთო ღირებულებით – 287 ლარი.

საბოლოოდ, მიუხედავად იმისა, რომ შპს „...ს“ დირექტორმა ნ. მ.მ მოატყუა მომხმარებელი, ე.ი. ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანებაში“ შემავალ ...ის №..., №... და სოფელ ...ის №... ბაგა-ბალების წარმომადგენლები, ჩადენილი დანაშაულის დაფარვის და შენიღბვის მიზნით შეადგინა ყალბი 2018 წლის 5 ნოემბრით დათარიღებული საერთო მიღება-ჩაბარების №... აქტი ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანების“ დირექტორ ხ. გ-სთან, სადაც მიუთითა, რომ თითქოს მის მიერ 2018 წლის ოქტომბრის თვეში გაერთიანებაში შემავალი ყველა ბაგა-ბალისთვის მიწოდებული იქნა საქონლის (ძროხის) ხორცი, საერთო წონით – 504,045 კგ. აღნიშნული მონაცემი ასევე ასახავდა მიწოდებული ცხენის ხორცის რაოდენობასაც. 2018 წლის 5 ნოემბრით დათარიღებული ყალბი მიღება-ჩაბარების №... აქტის გამოყენებით – შპს „...“ დირექტორმა ნ. მ.მ – ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანებიდან“ მიიღო, მიწოდებული 20.5 კგ. ცხენის ხორცის ღირებულების თანხა – 287 ლარის ოდენობით, რამაც ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანება“ მნიშვნელოვნად დააზარალა და მისი ინტერესების არსებითი დარღვევა გამოიწვია.

შპს „...ს“ დირექტორმა ნ. მ.მ გააყალბა 2018 წლის 11 სექტემბრით დათარიღებული ვეტერინარული მონმობა (№...) – ფორმა №... და მისი თანხმლები საქონლის ხორცის ორი ცალი ეტიკეტი. კერძოდ, დოკუმენტებში გადაასწორა თარიღი და ოდენობა, ნაცვლად ფორმა №...-ის დედანში რეალურად მითითებული თარიღი – 11 სექტემბრისა, მის მიერ ფორმა 2-ის მეორე პირში დაფიქსირდა 14 სექტემბერი, ასევე, ნაცვლად ფორმა №...-ის დედანში რეალურად მითითებული – 100 კგ. ხორცისა, მის მიერ ფორმა 2-ის მეორე პირში დაფიქსირდა – 180 კგ. ხორცი.

4. აღნიშნული განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს მსჯავ-

რდებულმა და მისმა ადვოკატებმა – გ. შ-მ და გ. გ-მ და ითხოვეს განაჩენის გაუქმება და ნ. მ-ს გამართლება, იმ მოტივით, რომ განაჩენი არის უკანონო და დაუსაბუთებელი.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 19 ნოემბრის განაჩენით მსჯავრდებულ ნ. მ-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატების გ. შ-ს და გ. გ-ს სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 19 ნოემბრის განაჩენში შევიდა ცვლილება და ჩამოყალიბდა შემდეგი რედაქციით:

ნ. მ. ცნობილი იქნა უდანაშაულოდ საქართველოს სსკ-ის 219-ე მუხლის პირველი ნაწილით და გამართლდა;

ნ. მ. ცნობილი იქნა უდანაშაულოდ საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით და გამართლდა;

ნ. მ-ს ქმედება საქართველოს სსკ-ის 210-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან გადაკვალიფიცირდა საქართველოს სსკ-ის 220¹-ე მუხლის პირველ ნაწილზე და ნ. მ. ცნობილი იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 220¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 2 წლითა და 6 თვით;

ნ. მ. ცნობილი იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის სექტემბრის ეპიზოდი) და ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 1 წლითა და 6 თვით;

ნ. მ. ცნობილი იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის ოქტომბრის ეპიზოდი) და ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და საბოლოოდ დანაშაულთა ერთობლიობით ნ. მ-ს ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 2 წლითა და 6 თვით;

მსჯავრდებულ ნ. მ-ს მიმართ შერჩეული აღკვეთის ღონისძიება პატიმრობა – გაუქმდა და სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაწყებული დაკავების მომენტიდან – 2019 წლის 27 თებერვლიდან.

6. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა დასავლეთ საქართველოს საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს უფროსმა ირაკლი კოძახიძემ და საკასაციო საჩივრით ითხოვა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 19 ნოემბრის განაჩენის გაუქმება და ნ. მ-ს დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 219-ე მუხლის პირველი ნა-

წლით, საქართველოს სსკ-ის 210-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით და საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის სექტემბრისა და ოქტომბრის ეპიზოდები) გათვალისწინებული დანაშაულებრივი ქმედებების ჩადენაში.

7. პროკურორის საკასაციო საჩივარზე შესაგებელი წარმოდგინა მსჯავრდებულ ნ. მ-ს ადვოკატმა გ. გ-მ და ითხოვა არ დაკმაყოფილდეს პროკურორის მოთხოვნა, რადგან ბრალდების მხარის ვერსია აგებულია ეჭვებსა და დაუსაბუთებელ ვარაუდებზე, რაც არ დასტურდება გამოკვლეული მტკიცებულებებით.

8. 2021 წლის 20 მაისს მსჯავრდებულმა ნ. მ.მ საკასაციო სასამართლოს მომართა განცხადებით, მის მიმართ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის გამოყენების თაობაზე.

9. საკასაციო სასამართლოს სხდომაზე პროკურორმა ირაკლი კობახიძემ მხარი დაუჭირა საკასაციო საჩივარს და მოითხოვა მისი დაკმაყოფილება.

10. დაცვის მხარე არ დაეთანხმა პროკურორის საკასაციო საჩივარს, რადგან თვლის რომ ის არის დაუსაბუთებელი, აგებულია ეჭვებსა და დაუდასტურებელ ვარაუდებზე. ადვოკატმა და მსჯავრდებულმა განმარტეს, რომ ნ. მ. თავს ცნობს დამნაშავედ მხოლოდ გულგრილობაში – მიღება-ჩაბარების №... აქტის ეპიზოდთან მიმართებით, იმ შემთხვევაში თუ უტყუარად დადგინდება, რომ ბალებს ნამდვილად ცხენის ხორცი მიეწოდათ; ასევე, ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის დამზადების ნაწილში, ვეტერინარული მონომობების ეპიზოდებთან (2 ეპიზოდი) მიმართებით, იმ შემთხვევაში თუ დადასტურდება, რომ კონკრეტულ დოკუმენტებზე ნ. მ.მ შეცვალა კონკრეტული მონაცემები.

11. ბრალდების მხარემ განმარტა, რომ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 7 ივლისის №325-ე დადგენილების შესაბამისად, ვეტერინარის მიერ შევსებული – ფორმა №.. არის მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი. ფორმა №.. ივსება ორ ეგზემპლარად, ერთი ეგზემპლარი გადაეცემა მიმღებს, ხოლო მეორე ეგზემპლარი რჩება გამცემ პირთან და 3 წლის განმავლობაში ინახება სურსათის ეროვნულ სააგენტოში. საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 9 მარტის №118 დადგენილებით დამტკიცებულია ტექნიკური რეგლამენტი საქონლის ხორცისა და საქონლის ხორცის პროდუქტების ეტიკეტირების წესის შესახებ, რომელიც სავალდებულო წესით ითვალისწინებს საქონლის ხორცის ეტიკეტის შედგენას სასაკლაოზე ფორმა №...-თან ერთად. ეტიკეტი მაგრდება უშუალოდ პროდუქტზე. ამავე დადგენილებით, თუ სასაკლაოზე არ ხდება ტანხორცის დაჭ-

რა, მაშინ ტანხორცზე უნდა განთავსდეს (დამაგრდეს) ერთი ეტიკეტი, ამასთან, თუ ხორცის დაჭრა არ ხორციელდება იმ სასაკლო-ზე, სადაც დაიკლა ცხოველი, მაშინ ეტიკეტს ასევე ადგენს ის ბიზნესოპერატორი, რომელიც ამუშავებს ხორცს. მოცემულ შემთხვევაში ნ. მ-მ შეადგინა ეტიკეტი, რომელზეც შესაბამისად დასმულია შპს „...ს“ ბეჭედი.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა მსჯავრდებულ ნ. მ-ს სისხლის სამართლის საქმის მასალები, შეამოწმა ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივრის მოთხოვნების საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ აღნიშნული საჩივრის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ და გასაჩივრებული განაჩენი უნდა შეიცვალოს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებების ერთობლიობით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დასტურდება მსჯავრდებულ ნ. მ-ს მიერ ბრალად წარდგენილი თითოეული დანაშაულებრივი ქმედების ჩადენა, გამონაკლისია – მიღება-ჩაბარების №... აქტის ეპიზოდთან მიმართებით, მნიშვნელოვანი ზიანის ნაწილი.

3. მონმე დ. ჩ-მ განმარტა, რომ არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის გამომძიებელი. სურსათის ეროვნული სააგენტოდან ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურში შესული შეტყობინების მიხედვით ს-ს მუნიციპალიტეტის ბაგა-ბალებში, ჩატარებული შემოწმებისას გამოვლინდა დარღვევები. შპს „...მ“, რომელსაც უნდა უზრუნველყო ბალებისთვის ხორცის მიწოდება, პროდუქტი შეიტანა გაურკვეველი დოკუმენტაციით. კერძოდ, ფორმა №...-ში აღნიშნული იყო ხორცის რაოდენობა – 153 კილოგრამი, რაც სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ მიიჩნია საეჭვოდ, რადგან ფორმა №... გაიცემა მხოლოდ ერთ საქონელზე (ხბოზე), ერთი საქონელი (ხბო) კი 153 კილოგრამს ვერ ავსებს. აღებული ნიმუშები გაიგზავნა კვლევით ლაბორატორიაში, შედეგად კი დადგინდა, რომ ხორცში იყო ცხენის დნმ. შესაბამისად ბალების გაერთიანებიდან გამოითხოვეს სხვა დოკუმენტაცია, თუმცა წინა თვეში შეტანილი ხორცის ნიმუშის აღება ვერ მოხერხდა, რადგან ბალების გაერთიანების მიერ სრულად იყო დახარჯული. ბაგა-ბალების გაერთიანებიდან ამოიღეს ფორმა №...-ები, რომლებიც არ შეესაბამებოდა დედნებს, გადაკეთებული იყო საქონლის ხორცის წონები და სხვა მონაცემები. საქმეზე გამოკითხეს ბაგა-ბალების დირექტორები, სურსათის ეროვნული სააგენტოს თანამშრომლები და სხვა პირები. მონაცემთა ბაზიდან ამოიღეს 3 ზედნადები, სადაც პროდუქციის დასახელებაში მითითებულია საქონ-

ლის ხორცი. გარდა ამისა, მიღება-ჩაბარების აქტი მოიცავდა ოქტომბერში მიწოდებულ საქონლის ხორცს, მასში კი შედიოდა ასევე ამოღებული ცხენის ხორცი.

მონმემ ასევე განმარტა, რომ სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ბიუროს მიმართეს კითხვით შეეძლო თუ არა ჩატარებინა კონკრეტული კვლევა, რაც ჩატარებული ჰქონდა შპს „ხარისხის ლაბორატორიას“, თუმცა მიიღეს უარყოფითი პასუხი. შესაბამისად, დაეყრდნენ ლაბორატორიის გამოცდის ოქმს. შპს „...ს“ დირექტორს ზედნადებები არ გადაუკეთებია, ამის გაკეთება შეუძლებელია, რადგან ისინი ელექტრონულად იბეჭდება, თუმცა მან მითითებულ ზედნადებებში არასწორი მონაცემები შეიყვანა, ხოლო ჩასწორებები გაკეთებულია ორ ცალ ფორმა №...-ზე, აღნიშნული ჩასწორებები ხელით არის შესრულებული. იმის დასადგენად, ფორმა №...-ებში უშუალოდ ვინ ჩაასწორა ციფრები საექსპერტო კვლევა არ დანიშნულა და არ გამოკითხულა ა. ბ-ა (რომელიც ფიქსირდება ფორმა №...-ში), რადგან დოკუმენტი ნ. მ-მ გამოიყენა და მან იმ ეტაპზე აღიარა ქმედების ჩადენა. გარდა ამისა, გამოკითხვისას მძლოლმა აღნიშნა, რომ უშუალოდ ნ. მ-ს მიერ არ მომხდარა ბაგა-ბალებში ხორცის მიტანა, თუმცა ნ-ს თანდასწრებით და მითითებით მოხდა მანქანის დატვირთვა და შესაბამისი საბუთების ამოწერაც. ასევე, ბულალტერმა განმარტა, რომ დოკუმენტი, რომელიც ხორცის შესყიდვას დაადასტურებდა (რათა გამოიძიება გასულიყო მომწოდებელზე) არ ჰქონდა, რადგან არ ხდებოდა დოკუმენტაციის შევსება და ბულალტერიაში წარდგენა. ის ეყრდნობოდა დირექტორის მითითებებს. ეჭვი, რომ ნ. მ-მ ზ. გ-ს გაატანა საქონლის ხორცი და ის მძლოლმა გამოცვალა ცხენის ხორცით, გამოიძიებით არ გამოვლენილა. საქმეზე გამოიძიების დაწყების შემდეგ ბალების გაერთიანებამ სადავო ხორცი დაუბრუნა შპს „...ს“.

მონმემ ასევე განმარტა, რომ შპს „...ს“ წარმომადგენელი მესამე პირებთან ურთიერთობაში იყო თავად ნ. მ., რომლის ხელმოწერა ფიქსირდება ყველა სასაქონლო საბუთზე, ხოლო ზედნადებზე ზოგადად შპს-ს დირექტორი არ ფიქსირდება, ფიქსირდება მხოლოდ თვითონ შპს-ს სახელწოდება.

4. ზ. გ-მ სასამართლოში ჩვენების მიცემისას დაადასტურა, რომ მძლოლის პოზიციაზე მუშაობდა შპს „...ში“, რომლის ხელმძღვანელიც იყო ნ. მ.. მის მოვალეობაში შედიოდა ქ. ბ-სი მდებარე საწყობიდან ს-ში მდებარე საბავშვო ბალებში ხორცის ტრანსპორტირება. საწყობში პროდუქტი ხვდებოდა გამზადებული – დაფასობული, შესაბამის ბალებში მითითებით, სადაც უნდა წაეღო კონკრეტული შეფუთვა.

მონმე ზ. გ-ს განმარტებით, თვითონ რაიმე სხვა სახის პროცესში მონაწილეობას არ იღებდა, მას მხოლოდ დაფასოებული ხორცი მიჰქონდა კონკრეტულ ბალებში, რაიმე შემხებლობა დოკუმენტების შედგენასთან ან პროდუქციის შეფუთვისასთან მას არ ჰქონია. უმეტეს შემთხვევაში პროდუქციას აწვდიდა ნ. მ., თუმცა იყო შემთხვევები, როცა ის არ იყო ადგილზე. ასეთ დროს კარს უღებდა დარაჯი. კონკრეტულ დღეს მიწოდებული საქონელი, რომელიც აღმოჩნდა ცხენის ხორცი, ნ. მ-ს არ მიუცია, იმ დღეს ნ-ი საერთოდ არ უნახავს. საწყობში მისვლისას დარაჯმა – ნ. დ-მ გაულო კარი. ზ. გ-მ თავად ჩატვირთა დაფასოებული საქონელი, აიღო წასაღები დოკუმენტები, საწვავის ფული და მარტო წავიდა ს-ში.

მონმემ ასევე დაადასტურა გამოკითხვის ოქმის შინაარსი, სადაც აღნიშნულია, რომ ხორცის შესყიდვასა და დამუშავებასთან მას შეხება არ ჰქონდა, აღნიშნულს ახორციელებდა ნ. მ.. საწყობში ხვდებოდა თითოეული შეფუთვისათვის გამოწერილი სასაქონლო ზედნაღები ამობეჭდილი სახით, ასევე ხორცის წარმოშობის დამადასტურებელი დოკუმენტი ფორმა №... და ეტიკეტი. დოკუმენტებს ხელზე აძლევდა უშუალოდ ნ. მ.. ...ის ბალებში ხორცის ჩაბარება ხდებოდა შემდეგი პროცედურით: პირველ ეტაპზე ბალის წარმომადგენელი ამოწმებდა დოკუმენტაცია შევსებული იყო თუ არა სრულად, შემდეგ ვიზუალურად ამოწმებდა ხორცს. პროდუქტის ჩაბარებასთან დაკავშირებით რაიმე სახის დოკუმენტი არ დგებოდა.

მონმემ ასევე განმარტა, რომ ჩატვირთვის შემდეგ ავტომანქანა არ ილუქებოდა, ამასთან არ დგებოდა არანაირი დოკუმენტი, რომ მან კონკრეტული პირისგან ჩაიბარა კონკრეტული საქონელი, კონკრეტული რაოდენობით (2019 წლის 21 აგვისტოს სასამართლო სხდომის ოქმი, 15:09:43). ბალებში მიტანისას ექიმი, დირექტორი ან გამგე ამოწმებდა საქონელს ვიზუალურად, ასევე საბუთებს. მათ პროდუქტი არასდროს დაუწუნებიათ. მგზავრობისას ძირითადად მარტო იყო, პერიოდულად მეგობარი მიჰყვებოდა (15:10:30). სურვილის შემთხვევაში ხორცის გამოცვლა შესაძლებელი იყო როგორც გზად, ასევე საწყობში, რადგან იქ დარაჯის გარდა იყვნენ სხვა თანამშრომლებიც, რომელთაც ასევე ჰქონდათ გასაღები, იმდენად რამდენადაც საწყობი მოწყობილი იყო 2-სართულიან შენობაში, სადაც ქვედა სართულზე არის საწყობი, ზედა სართულზე კი საქონლინო დარბაზი, შესაბამისად საწყობში ასევე შედიოდა მზარეული (15:11:11). გარდა ამისა, კომპანიაში მასთან ერთად მუშაობდნენ სხვა თანამშრომლები, მათ შორის ბუღალტერი, თუმცა, პროდუქტის გადაზიდვას მხოლოდ თავად ახდენდა, ნ. მ-ს სპეციალური ავტომანქანი. განეული სამუშაოსათვის მართალია ხელფასს არ

იღებდა, თუმცა დავალების შესრულების შემდეგ სარგებლობდა ნ. მ-ს ავტომანქანით, ასევე საჭიროებიდან გამომდინარე ის პატივის სცემდა (15:14:47). დოკუმენტებს და ზედნადებებს, როგორც იცის, ადგენდა ბუღალტერი. სად ყიდულობდა ნ. მ. ხორცს არ იცის, თუმცა შესწრებია მის სატელეფონო საუბარს, როცა რეალიზატორს სთხოვდა იდეალურ ხორცს, რადგან სჭირდებოდა ბავშვებისთვის (15:13:05). იმავდროულად, განმარტა, რომ არასოდეს იცოდა იმ ხორცის წარმომავლობა რომელიც მიჰქონდა ობიექტებზე რადგან ეს მას არ ევალებოდა.

5. მოწმე ნ. ჯ-მ განმარტა, რომ არის ბუღალტერი და მუშაობს შპს „...ში“, რომელიც ტენდერის საფუძველზე სხვადასხვა რეგიონში ბალებს აწოდებდა ხორც-პროდუქტს. ნ. მ. საქონელს ყიდულობდა ფიზიკური პირებისაგან, რაზეც დგებოდა შესყიდვის აქტები. ნ. მ-ს მიერ მიწოდებული ინფორმაციის (ტრანსპორტის, მძღოლის, საქონლის რაოდენობის და სახეობის შესახებ ინფორმაცია) საფუძველზე, კანონმდებლობის შესაბამისად ავსებდა ელექტრონულ სასაქონლო ზედნადებს, რეალიზაციის დროს – მომწოდებლების მიერ შეკვეთების მიღებისა და ხორცის დაფასოებისას (2019 წლის 19 სექტემბერის სასამართლო სხდომის ოქმი, 16:30:00). მოწმემ განმარტა, რომ ნ. მ-სთან ასევე მუშაობდნენ მძღოლები, რომლებიც ახდენდნენ ტრანსპორტირებას. საწყობში მოწყობილი იყო დასაფასოებელი ტერიტორია, სადაც ხდებოდა ხორცის დანაწევრება, რადგან კონკრეტულ ობიექტზე ზუსტი წონა უნდა შეეტანათ. მოწმემ განმარტა, რომ ზედნადების ამონერას ახდენდა თავად, თუმცა ნ. მ-ს ჰქონდა წვდომა და შესაბამისად მასაც შეეძლო. მოწმემ არ გამოიციხა სხვისთვისაც ეთხოვა ამონერა, რადგან ზედნადები 06:00 საათზე უნდა ყოფილიყო ატვირთული, თავად კი პერიოდულად იმყოფებოდა საზღვარგარეთ (16:10:33სთ.). ზედნადებები, რომლითაც შპს-მ ხორცი მიიწოდა ბალებს და რომელზეც შეიქმნა პრობლემა, ამოღებული და დაყოფილი იქნა იმავე დღეს გაერთიანების ყველა ბალიდან, შესაბამისად საბოლოოდ უკან აიტვირთა დაბრუნების ზედნადებები და საბოლოო მიღება-ჩაბარების აქტში ამ თანხით შეიმცირეს რეალიზაცია, შესაბამისად, შპს ფინანსურ ზიანს ვერ მიაყენებდა ბალების გაერთიანებას. მოწმემ განმარტა, რომ საბავშვო ბალების გაერთიანების ბუღალტერი დაუკავშირდა და უთხრა, რომ შეეძლოთ ამოღებული და გაჩერებული ხორცი დაებრუნებინათ, ამის შემდეგ ატვირთეს ზედნადები და 31 ოქტომბერს უკან წამოიღეს მათ მიერ მიწოდებული ხორცი.

6. მოწმის ნ. გ-მ განმარტა, რომ არის სურსათის ეროვნული სააგენტოს ინსპექტორი. 2018 წლის 18 ოქტომბერს თანამშრომლებთან გ. ნ-სთან ერთად ასრულებდა გეგმიურ ინსპექტირებას ს-ს №...

ბაგა-ბალში. ხორცის დამადასტურებელ დოკუმენტ – ფორმა №...-ში აღმოაჩინეს, რომ ხბოს წონად მითითებული იყო 153 კილოგრამი, რაც ერთი ხბოს პირობებში შეუძლებელია. შესაბამისად, ინფორმაცია მიაწოდეს სამსახურის უფროსებს, ასევე გააფრთხილეს ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანება“ ბალებს არ გამოეყენებინათ საექვო ხორცი. საბოლოოდ, დაახლოებით 59 კგ. ხორცი დაილუქა დადგენილი წესით და მოთავსდა №... ბაგა-ბალის მაცივარში. 2018 წლის 19 ოქტომბერს კი სამი ბალის ხორციდან აიღეს 3 ნიმუში, რასაც ესწრებოდა გამგე ხ. გ-ა. ნიმუშის ალების დაწყებამდე ნ. მ. დაუკავშირდა ნ. გ-ს. საუბრისას შეთავაზებას – დასწრებოდა ნიმუშის ალებას, ნ. მ-მ განუმარტა, რომ დარწმუნებული იყო მის მიერ შეტანილი ხორცის სახეობაში, კერძოდ იმ ფაქტში, რომ ბალებს მიაწოდა საქონლის ხორცი, რის გამოც შეეძლოთ პროცედურა მის გარეშე ჩაეტარებინათ. ალებული ნიმუშები გადაიგზავნა აკრედიტირებულ ლაბორატორიაში, სახეობითი კვლევისთვის, რათა დადგენილიყო რამდენად შეესაბამებოდა ხორცი ფორმა №...-ში მითითებულ მონაცემებს, ასევე გამორიცხულიყო მასში ცხენის და ვირის დნმ-ის არსებობა. 2018 წლის 26 ოქტომბერს ლაბორატორიის კვლევის შედეგად ალებულ ნიმუშებში გამოვლინდა ცხენის ხორცის დნმ. მოწმემ ასევე განმარტა, რომ კვლევის შედეგის გაგების შემდგომ კვლავ ესაუბრა ნ. მ-ს და განუმარტა, რომ შედეგი იყო საბოლოო, ამასთან მას შეეძლო ხორცი თავადაც წაეღო ლაბორატორიაში და ჩაეტარებინა კვლევა. მოწმემ განმარტა, რომ რეფერენტული ნიმუში ინახებოდა 2019 წლის 14 იანვრამდე, შემდეგ კი განადგურდა – მექანიკური დაზიანებით. გარდა ამისა, ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანების“ დირექტორმა სურსათის ეროვნულ სააგენტოს მიმართა თხოვნით მიევილინათ სპეციალისტები ხორცის გასანადგურებლად, თავის მხრივ სურსათის ეროვნული სააგენტოს თანამშრომელმა სატელეფონო საუბრისას უპასუხა, რომ თუ არ ექნებოდათ შერჩეული სპეციალური ტერიტორია და განადგურების მეთოდი, სპეციალისტები ვერ მივიდოდნენ. აღნიშნულის შემდეგ, 2019 წლის 24 თებერვალს მორიგი კონტროლისას აღმოჩნდა, რომ შენახული ხორცი ბაგა-ბალების გაერთიანებამ გაატანა შპს „...ს“. სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანების“ მიმართ გამოსცა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი და დააჯარიმა 1000 ლარით, მითითებების შეუსრულებლობისა და სურსათის ეროვნული სააგენტოს მონაწილეობის გარეშე დალუქული ხორცის შპს-თვის დაბრუნების გამო. გარდა ამისა, ბაგა-ბალებში დათვალიერდა სხვა დროს მიტა-

ნილი ხორცის ფორმა №..., ერთ-ერთში კი, აღმოჩნდა, რომ თარიღი და წონა იყო გადასწორებული.

7. იგივე ფაქტობრივი გარემოება დაადასტურა მონმე გ. ნ-მ (სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი ინსპექტორი) და ჩვენების მიცემისას დამატებით განმარტა, რომ ფორმა №...-ში შეუსაბამობის აღმოჩენისას დაუკავშირდნენ ...ის რაიონის სასაკლავო ვეტერინარ ექიმს, რომელმაც დაადასტურა, რომ კონკრეტული ფორმა №... გაცემული ჰქონდათ 53 კილოგრამ ხბოს ხორცზე. გარდა ამისა, აღმოჩნდა, რომ მეორე ფორმა №...-ში გადასწორებული იყო დოკუმენტის გაცემის თარიღი და პროდუქტის წონა – საქონლის ხორცის წონა 100 კგ-ს ნაცვლად ეწერა 180 კგ. აღნიშნულ შემთხვევაშიც შესაბამისმა სასაკლავო დაადასტურა ცდომილება. მონმის განმარტებით, რეფერენტული ნიმუში ინახება 2 თვის ვადით.

8. მონმის ქ. მ-ის ჩვენების თანახმად, ის არის სურსათის ეროვნული სააგენტოს ...ის რეგიონული სამმართველოს ინსპექტორი. 2018 წლის 18 თუ 19 ოქტომბერს ს-ს ბაგა-ბალების გაერთიანების ქ. ...ის №1 ბაგა-ბაღში მენეჯერსთან ლ. გ-თან ერთად მონანიღობა მიიღო გეგმიურ ინსპექტირებაში. დოკუმენტების შემოწმებისას აღმოაჩინეს, რომ კონკრეტულ ფორმა №...-ში ფიქსირდებოდა ხბოს ხორცი, წონით 153 კგ., რაც იყო საეჭვო, რადგან შეუძლებელია ერთი ხბოს წონა შეადგენდეს 153 კგ-ს. აღნიშნულის გამო, მეორე დღეს მისი და ბალების დირექტორების თანდასწრებით ნ. გ-მ სამ ბაღში აიღო რეფერენტული ნიმუშები. ნიმუშის აღებისას ნ. გ-ე ესაუბრა ხორცის მომწოდებელს და აცნობა ნიმუშების აღების შესახებ.

9. იგივე ფაქტობრივი გარემოება დაადასტურა მონმის სახით დაკითხულმა სურსათის ეროვნული სააგენტოს ...ის რეგიონალური სამმართველოს ინსპექტორმა ლ. გ-მ.

10. მონმე ი. ჭ-მ განმარტა, რომ არის შპს „...-ის“ დირექტორი. ლაბორატორია მოგებული ტენდერის საფუძველზე არის სურსათის ეროვნული სააგენტოს ქვეკონტრაქტორი, რომლის მიხედვით მათ ევალუბათ მიწოდებულ ნიმუშებზე ლაბორატორიული კვლევის ჩატარება. კონკრეტულ შემთხვევაში უნდა დაედგინათ საკვლევ ობიექტში იყო თუ არა ცხენის ან ვირის დნმ. სურსათის ეროვნული სააგენტოდან მიწოდებულ ნიმუშზე კვლევის შედეგად აღმოჩნდა ცხენის დნმ. მონმემ განმარტა, რომ ლაბორატორია აკრედიტირებულია, შესაბამისად, აღნიშნული კვლევა ჩატარდა სრული ლაბორატორიული ეთიკისა და წესრიგის ნორმების დაცვით. ნიმუში, როგორც ლაბორატორიული სახელმძღვანელოთი არის განერილი, დაახლოებით ორ კვირაში განადგურდა. პირს, რომელმაც ჩატარა კვლევა, აქვს შესაბამისი დიპლომი და გამოცდილება. კვლე-

ვაზე შედგა ლაბორატორიული გამოცდის ოქმი.

11. მონმე ლ. დ-მ განმარტა, რომ 2018 წლის 1 მარტიდან არის შპს „...“ ბიო-ტექნოლოგი და ევალუბა ნიმუშების კვლევა. 2018 წლის 22 ოქტომბერს, სალამოს წარედგინა 3 ნიმუში, დალუქულ მდგომა-რეობაში. მიმართვის თანახმად უნდა ჩაეტარებინა კვლევა ცხენის და ვირის დნმ-ის ნიმუშზე. შედეგად, 23 ოქტომბერს აღმოჩნდა, რომ წარდგენილი ნიმუშში – ხორცში იყო ცხენის დნმ-ი. 24 ოქტომბერს განმეორებით კვლევაზე იგივე დადასტურდა, კერძოდ საკვლევი ობიექტებში ცხენის დნმ-ის სახეობრივი მარკერი იყო დადებითი, ხოლო ვირის ხორცის მარკერი უარყოფითი. 2018 წლის 26 ოქტომბერს გაიცა გამოცდის ოქმი. რამდენადაც იცის საქართველოში აკრედიტაცია აღნიშნულ კვლევაზე სხვა არცერთ ლაბორატორიას არ აქვს. ხორცის ნიმუში ლაბორატორიაში შეინახეს საყინულეში, 2 კვირის მანძილზე, შემდეგ კი სპეციალურმა ორგანიზაციამ გაანადგურა. ცრუ დასკვნის გაცემისათვის პასუხისმგებლობის შესახებ გაფრთხილება ოქმში არ არის მითითებული, აღნიშნულზე დირექტორმა გააფრთხილა სამსახურში – კონკრეტულ თანამდებობაზე აყვანისას.

12. ააიპ „ს-ს სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა (ბაღე-ბისა და ბაგა-ბაღების) გაერთიანების“ დირექტორმა ხ. გ-მ სასამართლო სხდომაზე განმარტა, რომ 2018 წლის ოქტომბერში სურსათის ეროვნული სააგენტო ბაღებში ატარებდა მორიგ მონიტორინგს, რომლის ფარგლებშიც მოითხოვეს სურსათის – ხორცპროდუქტების ეტიკეტები და ფორმა №... დოკუმენტების შემოწმებისას ინსპექტორებმა აღმოაჩინეს უზუსტობა, კერძოდ ფორმა №...-ში მითითებული იყო 153 კილოგრამი ხბოს ხორცი, მაშინ როცა ფიზიკურად, ერთი ერთეული ხბო შეუძლებელია იყოს 153 კილოგრამი. აღნიშნულის გამო სააგენტოს თანამშრომლებმა, მისი თანდასწრებით 3 ბალის ხორცის ნაშთიდან აიღეს ნიმუშები და დალუქეს. ლაბორატორიაში კვლევისას აღმოჩნდა, რომ ხორცის დნმ-ი იყო ცხენის. მიმართეს ნ. მ-ს და შეწყვიტეს მასთან ხელშეკრულება, ასევე შპს „...“ დააჯარიმეს. მონმემ განმარტა, რომ არასოდეს დაფიქსირებულა რომელიმე ბაღში ბავშვის მონამვლის ფაქტი, შესაბამისად, შპს „...ს“ მიმართ მათ რაიმე სახის პრეტენზია არ ჰქონიათ, მზარეულები და მმართველები ხორცის ხარისხით ძალიან კმაყოფილები იყვნენ. ბაგა-ბაღებში ხორცი მიჰქონდათ დისტრიბუტორებს, თვის ბოლოს კი ხ. გ-ა და ნ. მ. აფორმებდნენ მიღება-ჩაბარების აქტს, რასაც ადასტურებდნენ ხელმოწერით.

მონმის განმარტებით, დალუქული ცხენის ხორცი ინახებოდა №... ბაღში, თუმცა სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ მიუთითა, რომ გასანადგურებელი ტერიტორიის გამოსაყოფად უნდა მიემარ-

თა ...ის მუნიციპალიტეტის მერიისათვის. მერის წერილობითი მითითებით ხორცი შესაბამისი აქტის საფუძველზე გასანადგურებლად გადასცეს შპს „...ს“ წარმომადგენლებს.

მონმემ განმარტა, რომ ბაგა-ბალების გაერთიანებისთვის მიყენებული ზიანი უკავშირდება იმ ფაქტს, რომ საქონლის ხორცის ნაცვლად ნ. მ-მ მიიტანა ცხენის ხორცი. ამასთან, ზიანის ის ნაწილი, რაც მოიცავს იმ ფაქტმა, რომ მომხდარის შემდეგ გარკვეული პერიოდი ბალები ველარ მარაგდებოდნენ საქონლის ხორცით, შპს-ს დაჯარიმებით ფაქტობრივად ანაზღაურდა. კერძოდ, შპს „...“ დააჯარიმეს 1 თვის განმავლობაში მიწოდებული ხორცის საფასურით – 20 000 ლარით, მიუხედავად იმისა, რომ უცნობია რა სახის ხორცი მიანოდა მან ბალებს მთლიანობაში. აღნიშნულის გამო აღარ ჩაურიცხეს, ანუ დაუკავეს 9000 ლარი, რომელიც უნდა გადაეხადათ შპს-თვის (მითითებულ თანხაში შედის ამოღებული ცხენის ხორცის საფასურიც – 287 ლარი), შესაბამისად ზიანის ნაწილში დარჩენილია ჯარიმის ნაწილი – 11 000 ლარი. მონმემ ასევე აღნიშნა, რომ ფაქტის დადგომისთანავე დაუკავშირდა ნ-ს და აცნობა მომხდარი, მასვე სთხოვა მისულიყო და თავადაც ჩაეტარებინა ექსპერტიზა, თუმცა ნ. მ-მ საჭიროდ არ ჩათვალა, რადგან დარწმუნებული იყო, რომ კარგი ხორცი ჰქონდა მიწოდებული. სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ ბაგა-ბალებიც დააჯარიმა 1000 ლარით, რადგან მათი დასწრების გარეშე გაატანეს ხორცი გასანადგურებლად შპს „...ს“.

13. ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანების“ შესყიდვების კოორდინატორ ქ. ი-ს ჩვენების თანახმად, მის მოვალეობაში შედის შესყიდვებთან დაკავშირებული ფუნქციების შესრულება. 2015 წლიდან ბაგა-ბალებს ხორცის და რძის პროდუქტებით ამარაგებდა ტენდერში გამარჯვებული კომპანია – შპს „...“. ნ. მ-სთან და მის წარმომადგენელ ზ. გ-სთან თანამშრომლობის პერიოდში არასდროს ყოფილა პრობლემა მომარაგებასთან დაკავშირებით, შპს „...ოს“ დისტრიბუტორს ზ. გ-ს ყოველთვის მიჰქონდა სათანადო დოკუმენტაცია. მიღებისას პროდუქტს ათვალეირებდნენ – მმართველი, ექთანი და მზარეული, ასევე მონიტორინგის ჯგუფი. კერძოდ, ვიზუალურად ამოწმებდნენ პროდუქტის ფერს, ვადას, სუნს და ა.შ. სასაკლოდან გაცემული ფორმა №...-ში მითითებულია მონაცემი ხორცის ვარგისიანობის შესახებ, თუმცა მასში შეტანილი მონაცემის სიზუსტის დადგენა ბალის თანამშრომლებს არ შეუძლიათ. შპს „...ს“ დირექტორს ეცნობა ხორციდან ნიმუშის აღების შესახებ და შეეთავაზა მონაწილეობის მიღება, თუმცა მან უარი განაცხადა და განმარტა, რომ დარწმუნებული იყო ხორცის ვარგისიანობაში. ლაბორატორიული

კვლევის შედეგის მიღებისთანავე ნ. მ-ს კვლავ შესთავაზეს დარჩენილ ხორცის ნიმუშზე ჩაეტარებინა კვლევა, რაზედაც მან უარი განაცხადა, რადგან არ ჰქონდა იმედი, რომ საქართველოს ფარგლებში განსხვავებულ დასკვნას მისცემდა რომელიმე ლაბორატორია, ხოლო კვლევის ...ში ჩატარება ძვირი დაუჯდებოდა. სწორედ ლაბორატორიული კვლევის შედეგის საფუძველზე შპს „...სთან“ განყვიტეს ხელშეკრულება და დააჯარიმეს 20 000 ლარის ოდენობით. 9000 ლარის დაქვითვა მოხდა პირდაპირ, რადგან 2018 წლის 16 ოქტომბრამდე შეტანილი ხორცის გამო შპს „...ს“ ეკუთვნოდა აღნიშნული თანხა ბაღების გაერთიანებისგან, შესაბამისად თანხის დარიცხვა აღარ მოხდა შპს-ს ანგარიშზე და გაიქვითა ჯარიმაში. დარჩენილი 11 000 ლარი შპს-ს უნდა გადაეხადა ბიუჯეტის სასარგებლოდ. შპს „...ს“ მიერ ოქტომბერში შეტანილი ხორცის, მათ შორის სადავო ხორცის თანხა, რომელიც შემდეგ განადგურდა, კომპანიისათვის არ ჩაურიცხავთ (2019 წლის 28 ოქტომბერის სასამართლო სხდომის ოქმი, 14:53:07 სთ. და 14:54:17 სთ.).

14. მონმე ნ. თ-მ განმარტა, რომ არის ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანების“ №... ბაგა-ბაღის ექთანნი. სხვა მოვალეობებთან ერთად მის ფუნქციაში შედის მმართველთან ერთად ბაღებისათვის მინოღებულის პროდუქტების მიღება და ვიზუალური დათვალიერება. 2015 წლიდან შპს „...ს“ სახელით ზ. გ-ს კვირაში ერთხელ ბაღში შეჰქონდა ხორცის პროდუქტი, შეფუთული და დაფასოებული, ვეტერინარული შემოწმების ბარათი ფორმა №...-ით. მომწოდებლის მხრიდან არასდროს ყოფილა უხარისხო პროდუქტის ან არასწორი დოკუმენტის მიწოდების ფაქტი. ამასთან, მიწოდებული პროდუქტით არავინ მონამულა.

15. მონმე ნ. დ-მ განმარტა, რომ არის ...ის მე-... ბაგა ბაღის მმართველი. ბაღს ხორცის და რძის პროდუქტით ამარაგებდა შპს „...“, მიღებისას პროდუქტს ათვალიერებდა ექთანთან და მზარეულებთან ერთად. კომპანიის მხრიდან რაიმე სახის დარღვევა არასდროს დაფიქსირებულა, ამასთან, მის წარმომადგენელს ყოველთვის ჰქონდა საჭირო დოკუმენტაცია. 2018 წლის ოქტომბერში სურსათის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლებმა შემოწმების მიზნით ხორცის ნაშთიდან აიღეს ნიმუშები, კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ საკვლევი ობიექტი იყო ცხენის ხორცი.

16. მონმე მ. შ-მ განმარტა, რომ არის ქ. ...ის №... ბაგა-ბაღის მმართველი. ბაღს ხორცის და რძის პროდუქტით ამარაგებდა შპს „...ს“ წარმომადგენელი ზ. გ-ა. კომპანიის მხრიდან რაიმე სახის დარღვევას ხორცის ან რძის პროდუქტის შეტანისას ადგილი არ ჰქონია. მიწოდებულ პროდუქტს მასთან ერთად ვიზუალურად ათვალიე-

რებდა ექთანი და მზარეული, ამონმებდნენ ხორცის ვიზუალურ მზარეს და სუნს, ასევე, დოკუმენტაციას – ფორმა №... და ზედნადებს. 2018 წლის ოქტომბერში სურსათის ეროვნული სააგენტოს თანამშრომლებმა გეგმიური შემოწმებისას ფორმა №...-ის მონაცემის მიიჩნიეს საეჭვოდ, თუმცა პირველ ბაგა-ბალის საწყობში აღარ ჰქონდათ ხორცი – ნაშთი შეტანილი იყო სამზარეულოში. რადგან იმ დღეს ხორცის გამოყენება არ აეკრძალათ მოამზადეს კერძი და გამოკვებეს ბავშვები. რამდენიმე დღეში, კვლევის შედეგით დადგინდა, რომ მიწოდებული ხორცი იყო ცხენის. ბაღში არ დაფიქსირებულა ბავშვების მონამვლის საეჭვო ფაქტი.

17. მონმე თ. რ-მ განმარტა, რომ არის ...ის პირველი საბავშვო ბალის მმართველი. დაახლოებით 2015 წლიდან შპს „...“ საბავშვო ბაღს ამარაგებდა რძისა და ხორცის პროდუქტებით წარმომადგენელ ზ. გ-ს საშუალებით, რომელსაც ბაღში პროდუქტთან ერთად მიჰქონდა საბუთები: ზედნადები, რომელშიც აღწერილი იყო პროდუქტის დასახელება და რაოდენობა, ფორმა №..., რომელშიც მითითებული იყო ხორცის ვარგისიანობა და შესაბამისი ეტიკეტი. მითითებული კომპანია კეთილსინდისიერად ასრულებდა ნაკისრ მოვალეობას და პრობლემა არასდროს ჰქონიათ. მიწოდებულ პროდუქტს თ. რ. და ექთანი ამონმებდნენ ვიზუალურად, ფერის და სუნის მიხედვით. არასოდეს დაუწუნებიათ შპს „...ს“ წარმომადგენლის მიერ მიწოდებული პროდუქტი, ამასთან, ბავშვები არასდროს მონამლულან. 2018 წლის ოქტომბერში თ. რ-ს დაურეკეს ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანებიდან“ და უთხრეს ხორცი არ გამოეყენებინა, რადგან ჰქონდათ ეჭვი, რომ იყო ცხენის. მომხდარის გამო შპს „...“ დაჯარიმდა.

18. მონმე ი. კ-მ განმარტა, რომ არის ქ. ...ის № ბაგა-ბალის მმართველი. 2018 წელს ხორცის პროდუქტით ბაღს ამარაგებდა ტენდერში გამარჯვებული შპს „...“, წარმომადგენელ ზ. გ-ს საშუალებით, შესაბამისი დოკუმენტების წარდგენით. მიწოდებულ ხორც-პროდუქტებს ვიზუალურად ი. კ-ე ამონმებდა მზარეულებთან და ექთანთან ერთად. დოკუმენტში არასდროს შეუნიშნავთ ჩასწორებები. ამასთან, კომპანიის მხრიდან არასდროს გამოვლენილა დარღვევა. შპს „...სგან“ ხორც-პროდუქტების მიწოდება შეწყდა მაშინ, როდესაც ბაღების გაერთიანების ხელმძღვანელმა დაურეკა და უთხრა, რომ ხორცი იყო საეჭვო სახეობის და არ მოეხდინა მისი რეალიზაციაში ჩაშვება.

19. მონმე ც. კ-მ განმარტა, რომ არის ...ის რაიონის სოფელი ტ-ს საბავშვო ბალის მმართველი. საბავშვო ბაღს რძის და ხორცის პროდუქტებით ამარაგებდა ნ. მ-ს კომპანია და მისი წარმომადგენელი

ზ. გ-ა. კომპანიას არასოდეს დაურღვევია პროდუქტების შენახვის, შეფუთვის და სხვა რაიმე მოთხოვნები, არასოდეს მონამულვლან ბავშვები. შესაბამისად, ბაღში არასდროს დაუნუნებიათ ხორცი ან თანდართული დოკუმენტი. მიღებისას მზარეულთან და ექთანთან ერთად, ვიზუალურად ათვალიერებდა პროდუქტს, კერძოდ, ამონმებდნენ ხორცის ფერს, სუნს და ა.შ.

20. მონმე დ. დ-მ განმარტა, რომ არის სურსათის ეროვნული სააგენტოს ...ის სამმართველოს უფროსი. შპს „...“ გაცემული ფორმა №... სასამართლოს განჩინების საფუძველზე გადასცა ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურმა. მანვე განმარტა, რომ ფორმა №...-ის გაცემა ხდება შემდეგი წესით: საქონელს სასაკლაოზე დაკვლამდე და დაკვლის შემდეგ შინაგანი ორგანოების ჩათვლით ვიზუალურად ამონმებს ვეტერინარი. მოცემულ შემთხვევაში ვეტერინარი იყო თ. ი-ი. შემონმების შემდეგ დგება ფორმა №..., რომელის ერთ პირი გადაეცემა საქონლის გამტანს, ხოლო მეორე პირი თვის ბოლოს მიდის სურსათის ეროვნულ სააგენტოში. საქონელი ინონება სასაკლაოზე და მისი ზუსტი ნონა ფიქსირდება ფორმა №...- ში.

21. მონმის სახით დაკითხულ სურსათის ეროვნული სააგენტოს საქმის მნარმოებელ ნ. ჯ-ს ჩვენების თანახმად, ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის გამომძიებელმა 2019 წლის თებერვალში სასამართლოს განჩინების საფუძველზე მისგან ამოილო ფორმა №...-ის სააგენტოს ეგზემპლარი. აღნიშნული დოკუმენტის შევსებაზე პასუხისმგებელი არის მხოლოდ ვეტერინარი.

22. გამომძიებლებმა – მ. ქ-მ, ი. ა-მ, გ. ძ-მ და ა. გ-მ დაადასტურეს მათ მიერ ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედებები.

23. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსის ზ. რ-ს წერილის თანახმად, 2018 წლის 18 ოქტომბრის სსიპ სურსათის სააგენტოს ...ის რეგიონალური სამმართველოს 2018 წლის 11 ოქტომბრის დავალებით ააიპ „სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებათა (ბაღები და ბაგა-ბაღები) გაერთიანების“ დაქვემდებარებაში შემავალი ...ის №... და №... ბაგა-ბაღის გეგმური ინსპექტირებისას გამოვლინდა შეუსაბამობა. კერძოდ, ...ის მუნიციპალიტეტის ააიპ „სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებათა (ბაღები და ბაგა-ბაღები) გაერთიანებისათვის“ ხორცის მიმწოდებელი არის შპს „...“, რომელმაც 2018 წლის 16 ოქტომბერს ბაღებში ეტიკეტის მიხედვით შეიტანა 83 კგ. დარბილებული ხორცი. ამავე ხორცზე ...ის რაიონის სოფელ ...ში მდებარე ცხოველთა სასაკლაო შპს „...ის“ მიერ გაცემულ ეტიკეტში დაფიქსირებულია საქონლის ხორცი – ხბო, ნონით 153 კგ. ხოლო მრპ-ს ხორცის თანმხლებ ვეტერინარული ზედამ-

ხედველობის განხორციელების დამადასტურებელ დოკუმენტში – ვეტერინარული მონმობა ფორმა №...-ში, აღნიშნულია ხბოს ტანხორცი წონით 153 კგ. ნედლეულის მიმართულება არის ქ. ბ-ს აგრარული ბაზარი, ა. ბ-ა. ამასთან, ჩანაწერის გადამოწმების მიზნით ...ის რეგიონალური სამმართველოს ინსპექტორი ზ. პ-ე გაესაუბრა სასაკლავოს ვეტერინარ ექიმს – თ. ი-ს. ამ უკანასკნელმა დააზუსტა, რომ ვეტერინარული მონმობა ფორმა №... – 8..., გაცემულია 53 კგ. ხბოს ტანხორციზე.

24. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სურსათის ეროვნული სააგენტოს ნიმუშის აღების №..., №... და №... აქტების თანახმად ...ის №..., ასევე №... და №... ბაგაბალებიდან აღებული იქნა დარბილებული საქონლის ხორცის ნიმუშები 300 გრ. ოდენობებით.

25. შპს „...ის“ 2018 წლის 26 ოქტომბერს გაცემული გამოცდის №..., №... და №...-ის ოქმების თანახმად ხორცის სამი ნიმუშის კვლევისას გამოვლინდა ცხენის დნმ-ის სახეობრივი მარკერი – დადებითი, ხოლო ვირის დნმ-ის სახეობრივი მარკერი – უარყოფითი,

26. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსის ზ. ჩ-ს წერილის თანახმად ...ის №... და №... ბაგაბალების გეგმიური ინსპექტირების ფარგლებში აღმოჩნდა, რომ ვეტერინარული მონმობა №... სააგენტოს მიერ აღნიშნული ნომრით გაცემულ ვეტერინარული სერტიფიკატის იდენტური არ არის. კერძოდ, შეცვლილია თარიღი: ნაცვლად 2018 წლის 11 სექტემბრისა, მასზე მითითებულია 2018 წლის 14 სექტემბერი. ასევე, შეცვლილია ხორცის რაოდენობა და 100 კგ-ის ნაცვლად, როგორც ფორმა N2-ში, ასევე ხორცის ეტიკეტზე მითითებულია რაოდენობა 180 კგ.

27. ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანებიდან“ ამოღებული საქონლის ვეტერინარული მონმობის (№...) – ფორმა №...-ის თანახმად, მონმობა მიეცა ა. ბ-ას. პროდუქტის სახე – ხბოს ტანხორცი, რაოდენობა – 1 (ერთი), 153 კგ. პროდუქტი მიემართება ქ. ბ-ს აგრარულ ბაზარში.

28. ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანებიდან“ ამოღებული საქონლის ხორცის ეტიკეტის თანახმად, „საქონლის დარბილებული ხორცი, ახალი გაციებული“ მწარმოებელი შპს „...“. დამზადების თარიღად მითითებულია 2018 წლის 16 ოქტომბერი, ხოლო წონა – 83 კგ. ფორმა №2-ის ნომერი – ...

29. ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანებიდან“ ამოღებული საქონლის ხორცის ეტიკეტის თანახმად, საქონლის წონად აღნიშნულია 153 კგ. დამ-

ზადების თარიღად მითითებულია 2018 წლის 15 ოქტომბერი. აგრეთვე ეტიკეტზე დაბეჭდილ „საქონლის ხორცის“ გვერდზე დამატებულია კალმით მიწერილია სიტყვა – „ხბო“.

30. სურსათის ეროვნული სააგენტოს შიდა ქართლის რეგიონალური სამმართველოდან ამოღებული ვეტერინარული მოწმობის (№...) – ფორმა №...-ის თანახმად, ხბოს ტან-ხორცის რაოდენობაში აღნიშნულია 1 (ერთი) და 53 კგ. მოწმობა მიეცა ა. ბ-ას.

31. ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებათა გაერთიანებიდან“ ამოღებული ვეტერინარული მოწმობის (№...) – ფორმა №...-ის თანახმად, წონის გრაფაში მითითებულია 180 კგ, ხოლო გაცემის თარიღად აღნიშნულია 14 სექტემბერი. საქონლის ხორცის ეტიკეტის თანახმად, „საქონლის დარბილებული ხორცი ახალი გაციებული“ მწარმოებელი შპს „...“. დამზადების თარიღად მითითებულია 2018 წლის 14 სექტემბერი, ხოლო წონა – 180 კგ. ასევე, ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებათა გაერთიანებიდან“ ამოღებული საქონლის ხორცის ეტიკეტის თანახმად, წონად მითითებულია 180, ხოლო დაკვლის თარიღად – 2018 წლის 14 სექტემბერი.

32. სურსათის ეროვნული სააგენტოს ..., ...ის რეგინალური სამმართველოდან ამოღებული ვეტერინარული მოწმობის (№...) – ფორმა №...-ის თანახმად, წონის გრაფაში მითითებულია 100 კგ, ხოლო გაცემის თარიღად აღნიშნულია 11 სექტემბერი.

33. ელექტრონული მონაცემთა ბაზის დათვალიერების შესახებ 2018 წლის 21 თებერვლის ოქმის თანახმად დათვალიერდა შპს „...ს“ მიერ 2018 წლის 16 ოქტომბერს გამოწერილი სამი ცალი ელექტრონული სასაქონლო ზედნადები, ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებათა (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანებისათვის“ საქონლის ხორცის (ძროხის) მიწოდების შესახებ.

ზედნადებებითა და დათვალიერების ოქმით დგინდება, რომ 2018 წლის 16 ოქტომბერს სასაქონლო ზედნადებით მიწოდებული აქვს: 1. საქონლის ხორცი, 3 კგ. ტრანსპორტირების დასრულების მისამართი: სოფ. ...ის №... ბაგა-ბალი; 2. საქონლის ხორცი, 2,5 კგ. ტრანსპორტირების დასრულების მისამართი: №... ბაგა-ბალი, ქ. ...ა; 3. საქონლის ხორცი, 15 კგ. ტრანსპორტირების დასრულების მისამართი: №... ბაგა-ბალი ქ, ...ა, ...ის №...

34. 2018 წლის 26 იანვრის სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ №... ხელშეკრულების თანახმად ხელშეკრულების საგანს წარმოადგენს შპს „...ს“ მიერ ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებათა (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანებისათვის საქონლის ხორცისა და ქათმის ფილეს მიწოდება. ჯამური ღირებულება – 68 484 ლარი. მოქმედების ვადა 2019 წლის 31 იანვრამდე პერიოდი.

35. ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებათა (ბაღე-ბისა და ბაგა-ბაღების) გაერთიანების“ დირექტორ ხ. გ-ას და შპს „...ს“ დირექტორ ნ. მ-ს შორის 2018 წლის 5 ნოემბერს გაფორმებული მიღება-ჩაბარების აქტი №...-ის თანახმად 2018 წლის ოქტომბერში შპს „...ს“ მიერ მიწოდებული საქონლის ჯამური ღირებულება შეადგენს 9021,75 ლარს, კერძოდ: შპს „...ს“ მიერ მიწოდებული იქნა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქონლის ხორცი – 504,045 კგ და 276 კგ. ქათმის ფილე. აღნიშნული მიღება-ჩაბარების აქტის სისწორე დადასტურებულია ხ. გ-ას და ნ. მ-ს ხელმოწერებით.

36. ააიპ „ს-ს სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებათა (ბაღე-ბისა და ბაგა-ბაღების) გაერთიანების“ დირექტორ ხ. გ-ას 2019 წლის 23 იანვრის წერილის თანახმად, მან მიმართა ...ის მუნიციპალიტეტის მერს – ვ. ფ-ს და სთხოვა ტერიტორიის გამოყოფა 2018 წლის 22 ოქტომბერს სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ ამოღებული და დალუქული საეჭვო წარმომავლობის ხორცის გასანადგურებლად.

37. ...ს მუნიციპალიტეტის მერის – ვ. ფ-ს პასუხის თანახმად, საეჭვო წარმომავლობის ხორცის განადგურების ვალდებულება აქვს შპს „...ს“, რის შესახებაც შპს-ს გაეგზავნა შესაბამისი მიმართვა.

38. ერთი მხრივ, გაერთიანების დირექტორ ხ. გ-ას, №... ბაღის მმართველ ნ. დ-ს, ექთან ქ. ბ-ს, ხოლო მეორე მხრივ შპს „...ს“ წარმომადგენლების ზ. გ-სა და პ. მ-ს, ხელმოწერით შედგენილი 12 თებერვლით დათარიღებული აქტის თანახმად, ხელმოწერი პირები ადასტურებენ, რომ საქართველოს სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ ამოღებული და დასაწყობებული საქონლის ხორცი 35 კგ. გადაეცა შპს „...ს“ დირექტორის წარმომადგენლებს ზ. გ-ს და პ. მ-ს გასანადგურებლად, დალუქულ მდგომარეობაში.

39. ბრალდებულის დაკავების 2019 წლის 27 თებერვლის ოქმის თანახმად დაკავებული იქნა ნ. მ..

40. სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2019 წლის 19 მარტის წერილის თანახმად ექსპერტიზის ეროვნულ ბიუროში, ცხოველის დნმ-ექსპერტიზა არ ტარდება.

41. უდავო ცნობილი, სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2019 წლის 4 ივნისის წერილის თანახმად: ექსპერტიზის ეროვნულ ბიუროში საპრეციპიტაციო შრატების გამოყენებით შესაძლებელია დადგინდეს თერმულად დაუმუშავებელი ხორცის ნიმუში მიეკუთვნება მსხვილი რქოსანი პირუტყვის, თუ ცხენის ხორცს.

42. დაზარალებულად ცნობის შესახებ დადგენილების თანახმად დაზარალებულად იქნა ცნობილი ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანება“.

43. საკასაციო საჩივრის განხილვის სხდომაზე დაცვის მხარემ ითხოვა ნ. მ-ს გამართლება საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის სექტემბრის და ოქტომბრის ეპიზოდები) გათვალისწინებულ დანაშაულში. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი დაცვის მხარის მიერ არ იყო გასაჩივრებული და აღნიშნულ ნაწილში სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 19 ნოემბრის განაჩენი არ არის გასაჩივრებული არც ბრალდების მხარის მიერ. შესაბამისად, ვინაიდან საქართველოს სსკ-ის 306-ე მუხლის მე-4 ნაწილიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო შეზღუდულია საკასაციო საჩივრის ფარგლებით, სასამართლო მოკლებულია დაცვის მხარის შუამდგომლობის განხილვის შესაძლებლობას მით უფრო, რომ საქმეზე წარმოდგენილი მტკიცებულებების ანალიზით არ იკვეთება ისეთი გარემოება, რომელმაც შესაძლოა ეჭვქვეშ დააყენოს ნ. მ-ს მსჯავრდება საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2 ეპიზოდი).

44. საკასაციო სასამართლო ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას ნ. მ-ს საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის სექტემბრის და ოქტომბრის ეპიზოდები) მსჯავრდებისა და სასჯელის ნაწილში. სასამართლო ითვალისწინებს ზედა ინსტანციის სასამართლოების უფლებას დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, საფუძვლების გამეორების გარეშე (იხ., *Hirvisaari v. Finland*, no49684/99, §30, ECtHR, 25/12/2001), ასევე იმ გარემოებას, რომ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობის გაზიარება არ არღვევს დასაბუთებული გადაწყვეტილების უფლებას (იხ., *Gorou v. Greece (No. 2)* no 12686/03, §37, §41, ECtHR, 20/03/2009) და მიზანშეწონილად არ მიაჩნია გასაჩივრებულ განაჩენებში მოყვანილი დასაბუთების გამეორება.

45. საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს გასაჩივრებულ გადაწყვეტილებას ნ. მ-ს საქართველოს სსკ-ის 219-ე მუხლის პირველი ნაწილი და საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში უდანაშაულოდ ცნობის, ასევე ნ. მ-ს ქმედების საქართველოს სსკ-ის 210-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან საქართველოს სსკ-ის 220¹-ე მუხლის პირველ ნაწილზე გადაკვალიფიცირების ნაწილში.

46. სააპელაციო სასამართლო გასაჩივრებული განაჩენით დადგენილ ფაქტად მიიჩნევს, რომ ნ. მ. ხელშეკრულების საფუძველზე საქონლის ხორცს აწვდიდა ააიპ „ს-ს სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანების“ ბალებს; ლა-

ბორატორიული კვლევის შედეგად ბალებიდან ამოღებული ხორცის სამი ნიმუშის კვლევისას გამოვლინდა ცხენის დნმ-ის სახეობრივი დადებითი მარკერი, რაც ადასტურებს, რომ ბალებში არა საქონლის, არამედ ცხენის ხორცი იქნა მიწოდებული.

47. სააპელაციო სასამართლო საექვოდ არ მიიჩნევს შპს „...ის“ კომპეტენციას და უფლებამოსილებას, ასევე მის მიერ გაცემულ აქტებს – გამოცდის №..., №... და №...-ის ოქმებს, რაც დადასტურებულია საქმეზე დაკითხული მონმეთა ჩვენებებით, თუმცა სააპელაციო სასამართლო დაუდასტურებლად მიიჩნევს ნ. მ-ს უშუალოდ მონაწილეობას ცხენის ხორცის ბალებისათვის მიწოდებაში და სადავოდ ხდის იცოდა თუ არა საერთოდ მსჯავრდებულმა ასეთი ხორცის არსებობის შესახებ.

48. საკასაციო სასამართლო არ ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციას და აღნიშნავს, რომ წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დადგენილია, რომ შპს „...ს“ დირექტორს, რომლის სახელითაც ხდებოდა (უნდა მომხდარიყო) საქონლის ხორცის მიწოდება ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა (ბალები და ბაგა-ბალები) გაერთიანების“ ქვემდებარე ბაგა-ბალებისთვის, წარმოადგენდა ნ. მ..

49. მართალია, ნ. მ-ს შპს „...ში“ დასაქმებული ჰყავდა: ბულალტერი – ნ. ჯ-ე, მძღოლი – ზ. გ-ა და დარაჯი, თუმცა მონმეთა ჩვენებით დგინდება, რომ მათ შორის ფუნქციები პოზიციების მიხედვით იყო განაწილებული. კერძოდ: ნ. ჯ-ე, ადგენდა საჭირო ოფიციალურ დოკუმენტებს; ზ. გ-ა, მისაწოდებლად გამზადებულ (შეძენილ, დაფასოებულ და მომხმარებელთან ჩასაბარებლად გამზადებულ, შესაბამისი საჭირო დოკუმენტებით – ამონერილი სასაქონლო ზედნადებით, ფორმა №..., ეტიკეტით) ხორც-პროდუქტის ტრანსპორტირებას, ხოლო დარაჯი, მისი უფლებამოსილების ფარგლებში ასრულებდა მხოლოდ ტექნიკურ მოვალეობებს. ამასთან, თითოეული დასახელებული პირის მოვალეობა არ მოიცავდა ხორცის შესყიდვას ან/და დამუშავება-დაფასოების პროცედურას, რაც დაცვის მხარის ეჭვს, სხვა პირის მიერ ხორცის გამოცვლის შესახებ, გარკვეულ დამაჯერებლობას შესძენდა. ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ ბულალტერი ნ. ჯ-ე, მხოლოდ დირექტორის მითითებით ადგენდა ხორცის შესყიდვა-რეალიზაციის შესაბამის ოფიციალურ დოკუმენტებს, ხოლო მძღოლ ზ. გ-ს თავის მხრივ, ხელი არ მიუწვდებოდა მითითებული დოკუმენტების შინაარსობრივ მხარეზე. კერძოდ:

50. ნ. ჯ-მ დაადასტურა, რომ ნ. მ. ფიზიკური პირებისაგან ყიდულობდა საქონლის ხორცს. თავად კი დირექტორის მიერ მიწოდებული ინფორმაციის (ტრანსპორტი, მძღოლი, საქონლის რაოდენობა,

სახეობა) საფუძველზე, კანონის სრული დაცვით ავსებდა ელექტრონულ სასაქონლო ზედნადებს. მონემ დაადასტურა, რომ ზედნადების ამონერას ახდენდა თავად, თუმცა ნ. მ-საც ჰქონდა მასზე წვდომა.

51. ზ. გ-მ დაადასტურა, რომ გამზადებულ (დაფასოებულ) პროდუქტს, იმ კონკრეტულ ბაზზე მითითებით, სადაც უნდა წაეღო კონკრეტული შეფუთვა და შესაბამის დოკუმენტებს, უმეტეს შემთხვევაში, ხელზე აძლევდა უშუალოდ ნ. მ.. იყო შემთხვევები, როცა ის არ იმყოფებოდა ადგილზე, თუმცა ასეთ შემთხვევაშიც სანყოფიში პროდუქტი ხვდებოდა წასაღებად გამზადებული, საჭირო დოკუმენტებით. მონემ კატეგორიულად დაადასტურა, რომ მას ხორცის შესყიდვასა და დამუშავებასთან შეხება არ ჰქონია, აღნიშნულს ახორციელებდა ნ. მ.. სანყოფიში ხვდებოდა თითოეული შეფუთვისათვის გამოწერილი სასაქონლო ზედნადები ამობეჭდილი სახით, ასევე ხორცის წარმოშობის დამადასტურებელი დოკუმენტი ფორმა №.. და ეტიკეტი. სად ყიდულობდა ნ. მ. ხორცს არ იცის, თუმცა შესწრება მის სატელეფონო საუბარს რეალიზატორთან.

52. მონმეთა ჩვენებებით დგინდება, რომ შპს „...ში“ სხვა პირი, რომელსაც ჰქონდა უფლებამოსილება შპს „...ს“ სახელით ემოქმედა – ხორცთან დაკავშირებით გაეცა რაიმე მითითება ან დავალება არ იკვეთება, ისევე როგორც პირი, რომელსაც შეიძლება შეხება ჰქონოდა პროდუქტის შექმნა-დაფასობასთან, რაც მატერიალური გამორჩენის მიზნით მისცემდა საშუალებას საქონლის ხორცი ჩაენაცვლებინა ცხენის ხორცი.

53. მონმეთა ჩვენებებით, უტყუარად დგინდება, რომ ორგანიზაციის სახელით ხორცის შესყიდვას, მის დასაწყოებას, მომხმარებლისთვის მიწოდებასა და მიწოდებისათვის აუცილებელი დოკუმენტების წარმოებას ახორციელებდა და უზრუნველყოფდა მხოლოდ შპს „...ს“ დირექტორი – ნ. მ.. შესაბამისად, დაცვის მხარის ვერსია, რომ ვინმე სხვა, გარეშე პირი (სანყოფის თანამშრომელი, დარაჯი ან მძღოლი) შეიძლება ჩარეულიყო ნ. მ-ს მიერ შპს „...ს“ სახელით წარმოებულ სასაქონლო ოპერაციაში – გაეყალბებინა დოკუმენტები და იმავდროულად გამოეცვალა საქონლის ხორცი ცხენის ხორცი, არადამაჯერებელია, რადგან საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დგინდება სხვა პირის არსებობა, ვისაც ნ. მ-ს გარდა ექნებოდა პარალელურ რეჟიმში ერთდროულად ვეტერინარული მონშობების – ფორმა №... და მისი თანხმლები ეტიკეტების გაყალბების და ასევე მისაწოდებელი საქონლის ხორცის ცხენის ხორცი ჩანაცვლების შესაძლებლობა.

54. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ გარდა საბუღალტრო ოპერაციისა და ტრანსპორტირებისა, რასაც ნ. მ-ს დავა-

ლებით ახორციელებდა შესაბამისად ბუღალტერი და მძღოლი, უშუალოდ პროდუქტთან დაკავშირებულ მოქმედებებს ასრულებდა თავად ნ. მ.. მისთვის ცნობილი იყო კონკრეტული ბალისათვის მისაწოდებელი საქონლის ხორცის რაოდენობა და ამ საჭიროების შესაბამისად ყიდულობდა და აფასობდა პროდუქტს, ბუღალტერს კი ამზადებინებდა რეალიზაციისათვის და ტრანსპორტირებისათვის საჭირო დოკუმენტებს მის მიერ მითითებული მონაცემებით, ხოლო მძღოლი ახდენდა ნ. მ-ს მიერ განსაზღვრული უკვე დაფასოებული პროდუქტის და დოკუმენტების ტრანსპორტირებას და ნიშნულების ადგილამდე. სწორედ ნ. მ. უზრუნველყოფდა მთლიან პროცესს: ყიდულობდა, ასაწყობებდა და ანაწილებდა ხორცს. ამდენად, საკასაციო სასამართლოსათვის არასარწმუნოა დაცვის მხარის ვერსია, რომ მსჯავრდებულმა არაფერი იცოდა ცხენის ხორცის არსებობის და ამ ხორცით საქონლის ხორცის შეცვლის შესახებ ვინაიდან საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით უტყუარად დგინდება (დაცვის მხარეს საწინააღმდეგო მტკიცებულება არ წარმოუდგენია) რომ ხორცის შეძენას და დამუშავებას ახდენდა უშუალოდ ნ. მ.. არც ერთი მონმის ჩვენებით არც პირდაპირ და არც ირიბად არ დგინდება რომ ხორცის დამუშავებასთან შეხება ჰქონდა სხვა პირს. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს შპს თანამშრომელთა სიმცირეს და მათ შორის ფუნქციათა მკაფიოდ გამიჯნვას (მძღოლი, დარაჯი, ბუღალტერი).

55. საქმის მასალებით ასევე არ დგინდება, სხვა დაინტერესებული პირის არსებობა, ვისაც ხორცის გამოცვლის პარალელურად დოკუმენტში პროდუქტის გაზრდილი მოცულობის მითითების ინტერესი შეიძლება ჰქონოდა. დაცვის მხარის მიერ ჩამოთვლილ საექტო პირთა წრიდან მხოლოდ ნ. მ-ს ჰქონდა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება ხორც-პროდუქტით მოემარაგებინა ობიექტები, ვეტერინარულ მონმობაში მონაცემის შეცვლა – წონის გაზრდა კი მას აძლევდა შესაძლებლობას შეუმონმებელი (დაბალ ფასიანი) ხორცი შეეტანა ბალებში სარგებლის მიღების მიზნით.

56. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ ნ. მ-ს მის მიერ ბალებისათვის მიწოდებული ხორციდან ნიმუშების აღების და შემომმების თაობაზე ეცნობა როგორც ააიპ-ის, ისე სურსათის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლების მიერ; მასვე, შეეთავაზა როგორც მონაწილეობა ნიმუშების აღების პროცესში, ასევე ალტერნატიული კვლევის ჩატარება, ეცნობა გამოცდის შედეგები და ნ. მ-ს ჰქონდა ალტერნატიული კვლევის ჩატარების ობიექტური შესაძლებლობა (გამოცდის ოქმი გაიცა 2018 წლის 26 ოქტომბერს, ხორცის ნიმუში ლაბორატორიაში ინახებოდა 2 კვირის მანძილზე (იხ. მონმეთა: ლ. დ-ე და შპს „...-ის“ დირექტორ ი. ჭ-ს ჩვენება), რეფე-

რენტული ნიმუში ინახებოდა 2019 წლის 14 იანვრამდე და მხოლოდ შემდეგ განადგურდა – მექანიკური დაზიანებით (იხ. მოწმე ნ. გ-ს ჩვენება); ამავე დროს ბალებიდან და ბაგა-ბალებიდან სარეალიზაციოდ ჩაშვებული ხორცის ნაშთი, საიდანაც აიღეს ნიმუშები, უკან დაუბრუნდა შპს „...ს“. შესაბამისად, ნ. მ-ს ჰქონდა შესაძლებლობა თავად ეწარმოებინა კვლევა და დაედგინა ამოღებული ხორცის კუთვნილება). აღნიშნულის მიუხედავად, ნ. მ-ს არც სურვილი გამოუთქვამს და არც მონაწილეობა მიუღია არც ნიმუშების აღებაში და არც მოგვიანებით – დამოუკიდებელი კვლევა არ ჩატარებია (ხორცის სახეობის გადამოწმების მიზნით) მიუხედავად იმისა, რომ სწორედ აღნიშნულ დასკვნას დაუკავშირდა შპს „...სთვის“ ნეგატიური ფინანსური შედეგები (ჯარიმა, ხელშეკრულების შეწყვეტა).

57. ამდენად, იმ პირობებში, როდესაც ნ. მ. ინფორმირებულ იქნა ყველა განხორციელებული მოქმედების შესახებ და ჰქონდა შესაძლებლობა თავად ჩატარებინა დამოუკიდებელი კვლევა, სასამართლო ვერ გაიზიარებს დაცვის მხარის მტკიცებას, რომ ნ. მ. თავდაპირველად დარწმუნებული იყო მის მიერ მიწოდებული ხორცის სახეობაში და ხარისხში, ამასთან, მის მიმართ არ მიმდინარეობდა სისხლის სამართლებრივი დევნა, რის გამოც არ ჩათვალა საჭიროდ ალტერნატიული ექსპერტიზის ჩატარება, რადგან ნ. მ. მას შედეგაც, რაც შეიტყო, რომ მის მიერ მიწოდებული ხორცი იყო არა საქონლის, არამედ ცხენის – არაფერი მოიმოქმედა მიუხედავად იმისა რომ, როგორც საქმის მასალებით დასტურდება, მას როგორც კვლევის ჩატარებამდე, ასევე კვლევის შემდეგაც ხელი მიუწვდებოდა ნიმუშების მოპოვებაზე, სადავო არ გაუხდია ლაბორატორიული კვლევის შედეგები და არ უცდია ალტერნატიული კვლევის ჩატარება მათ შორის არც ააიპ „ს-ს სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანების დირექტორის 2018 წლის 7 ნოემბრის მიმართვის შემდეგ, რომლითაც გაერთიანების დირექტორმა აცნობა რომ შეწყვეტილი იქნა 2018 წლის 26 იანვრის №... ხელშეკრულება და შპს „...ს“ დაეკისრა ჯარიმა 20545.20 ლარის ოდენობით.

58. საკასაციო სასამართლო ასევე ვერ გაიზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას, რომ მტკიცებულებებით არ დასტურდება ნ. მ-ს მხრიდან მომხმარებლის მოტყუების განზრახვა. საკასაციო სასამართლოს დადასტურებულად მიაჩნია, რომ მსჯავრდებული ნ. მ. ბრალად წარდგენილ ქმედებებს – ვეტერინარული მოწმობების – ფორმა №...-ისა და მათი ეტიკეტების გაყალბება, ყალბი ზედნაღებების დამზადება და ბაგა-ბალებში საქონლის ხორცის ნაცვლად ცხენის ხორცის შეტანა, ყალბი მიღება-ჩაბარების №... აქტის შედგენას – ახდენდა წინასწარ მოფიქრებული გეგმის შესაბამისად ფინანსური სარგებლის მიღების მიზნით.

59. გაუგებარია სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა რომლის თანახმად, სასამართლომ ნ. მ. დამნაშავედ სცნო საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის სექტემბრის და ოქტომბრის ეპიზოდებში) გათვალისწინებული დანაშაულის ორი ეპიზოდის ჩადენაში (2018 წლის 15 ოქტომბრით დათარიღებული №... ვეტერინარული მოწმობის ფორმა №... და მისი თანმხლები ეტიკეტების და 2018 წლის 11 სექტემბრით დათარიღებული №... ვეტერინარული მოწმობის ფორმა №... და მისი თანმხლები საქონლის ხორცის 2 ცალი ეტიკეტის) და იმავდროულად უდანაშაულოდ მიიჩნია 2018 წლის 5 ნოემბრით დათარიღებული ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანების დირექტორ ხ. გ-ას და შპს „...ს“ დირექტორ ნ. მ-ს შორის გაფორმებული მიღება-ჩაბარების №... აქტის გაყალბებაში, რომლის თანახმად თითქოს შპს „...ს“ მიერ 2018 წლის ოქტომბრის თვეში გაერთიანებაში შემავალი ყველა ბაგა-ბალისთვის მიწოდებული იქნა საქონლის (ძროხის) ხორცი საერთო წონით 504,045კგ შემდეგ გარემოებათა გამო:

2018 წლის 5 ნოემბრით დათარიღებული ზ/ა მიღება-ჩაბარების №... აქტის შედგენისას ნ. მ-სთვის უკვე ცნობილი იყო სურსათის ეროვნული სააგენტოს 2018 წლის 22 ოქტომბრის მონიტორინგის შედეგები და შპს „...“ ჩაბარებული კვლევის შედეგები, თუმცა აღნიშნულის მიუხედავად მის მიერ მიღება-ჩაბარების სადავო აქტში მითითებული იქნა 2018 წლის ოქტომბრის თვეში მიწოდებული საქონლის ხორცის სრული საერთო წონა (504,045კგ) რაც მოიცავდა 2018 წლის 16 ოქტომბერს ბალებისა და ბაგა-ბალებისთვის მიწოდებული ცხენის ხორცის რაოდენობასაც. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებების გათვალისწინებით, არ არსებობს ნ. მ-ს საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლით გათვალისწინებულ დანაშაულში (აღნიშნულ ეპიზოდში) გამართლების კანონისმიერი საფუძველი.

60. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლოს დადგენილად მიაჩნია, რომ შპს „...ს“ დირექტორმა ნ. მ.მ, ფინანსური სარგებლის მიღების მიზნით გააყალბა ხორცის წარმოშობის დამადასტურებელი 2018 წლის 15 ოქტომბრის ვეტერინარული მოწმობა (№...) – ფორმა №... და მისი თანმხლები ეტიკეტები. კერძოდ, ფორმა №...-ის მეორე პირში ციფრი „1-ის“ ჩამატებით, ხორცის წონა ნაცვლად 53 კილოგრამისა, დააფიქსირა 153 კილოგრამი. აღნიშნული ქმედებით ნ. მ-მ თავის ბალანსზე დამატებით აიყვანა 100 კილოგრამი საქონლის ხორცი, რომელიც რეალურად არ შეუძენია კონკრეტული ვეტერინარული მოწმობის ფარგლებში, რითიც მიეცა შესაძლებლობა ბაგა-ბალებში შეეტანა ვითომდა ვეტერინარული გზით შემონ-

მებუღი, რეალურად კი შეუმონმებელი, სხვა გზით მოპოვებუღი 100 კილოგრამი ხორცი, ცხენის ხორცი გაესაღებინა, როგორც შე-
მონმებუღი საქონლის ხორცი;

აღნიშნუღის შემდეგ, იმისათვის, რომ ჰქონოღა ხორცის ააიბ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დანესებუღებათა (ბაღები და ბაგა-
ბაღები) გაერთიანებაში“ შემავალ ...ის №., №... და სოფელ ...ს ...
ბაგა-ბაღებისათვის მინოღების და შესაბამისად ტრანსპორტირე-
ბის შესაღლებლობა, შემოსავღების სამსახურის ეღექტრონულ ვებ-
გვერდის WWW...-ის მეშვეობით 2018 წლის 16 ოქტომბერს გამო-
წერა ყაღბი №...; №... და №... ეღექტრონული სასაქონლო ზედნა-
ღებები, სადაც პროღუქტის დასახეღებაში მიუღითთა – საქონლის
ხორცი (ძროხის), ნაცვღად რეალურად ტრანსპორტირებუღი და
მინოღებუღი ცხენის ხორცისა.

ყაღბი ეღექტრონული სასაქონლო ზედნაღებებით ნ. მ.მ მღლოღ
ზ. გ-ს საშუაღებით 20,5 კგ. ცხენის ხორცი მიანოღა ააიბ „...ის სკო-
ლამდელი აღზრდის დანესებუღებათა (ბაღები და ბაგა-ბაღები) გა-
ერთიანებაში“ შემავალ ...ის №..., №... და სოფელ ...ს №... ბაგა-ბა-
ღებს, რითიც მოატყუა მომხმარებელი.

ჩადენიღი დანაშაულებრივი ქმეღებების (ვეტერინარული მონ-
მობების გაყაღბებისა და ცხენის ხორცის ბაღებისათვის მინოღე-
ბის) შემეღგომ, ნ. მ.მ ასევე შეადგინა ყაღბი – 2018 წლის 5 ნოემ-
ბრით დათარიღებუღი, საერთო მიღება-ჩაბარების №... აქტი ააიბ
„...ის სკოლამდელი აღზრდის დანესებუღებათა (ბაღები და ბაგა-
ბაღები) გაერთიანების“ დირექტორ ხ. გ-სთან, სადაც მიუღითთა, რომ
თითქოს მის მიერ 2018 წლის ოქტომბერში გაერთიანებაში შემავა-
ღი ყვეღა ბაგა-ბაღისთვის მინოღებუღი იქნა საქონლის (ძროხის)
ხორცი, საერთო წონით – 504,045 კგ. მიუხეღავად იმისა, რომ მი-
თითებუღი რაოღენობის ხორცი ასახავღა მის მიერ მინოღებუღი
ცხენის ხორცის რაოღენობასაც.

ნ. მ-ს მიერ გაყაღბებუღი იქნა ასევე 2018 წლის 11 სექტემბრით
დათარიღებუღი ვეტერინარული მონმობა (№...) ფორმა №... და მი-
სი თანხმღები საქონლის ხორცის ორი ცაღი ეტიკეტი. კერძოღ, დო-
კუმენტებში გაღასწორებუღი იქნა თარიღი და ოღენობა: ნაცვღად
ფორმა №...-ის დეღანში რეალურად მითითებუღი თარიღისა (11 სექ-
ტემბერი) ფორმა 2-ის მეორე პირში დაფიქსირღა 14 სექტემბერი,
ხოლო 100 კგ. ნაცვღად დაფიქსირღა – 180 კგ. ხორცი.

61. ამღენად, ნ. მ. მოქმეღებღა კომპღექსურად – მას თანხვეღ-
რაში მოჰყავღა ყვეღა დოკუმენტი თავისსავე მოქმეღებებთან –
საქონლის ხორცის ცხენის ხორცით ჩანაცვღებასთან – დანაშაუ-
ლებრივი ქმეღების შესანიღბად.

62. საქართველოს სსკ-ის 219-ე მუხღი გუღისხმობს მომხმარებ-

ლისათვის მცდარი წარმოდგენის შექმნას – საქონლის სამომხმარებლო თვისების შესახებ, რამაც მომხმარებელი მნიშვნელოვნად დააზიანა. რა უნდა ჩაითვალოს მომხმარებლის მნიშვნელოვან დაზიანებად დამოკიდებულია კონკრეტული საქმის გარემოებებზე, არ არის კანონმდებლობით ცალსახად და წინასწარ განსაზღვრული, უკავშირდება როგორც მატერიალურ ზიანს, რაც შესაძლოა მისდგომოდა ან მიადგა კონკრეტულ სუბიექტს, ასევე შეიძლება უკავშირდებოდეს არამატერიალური ხასიათის ზიანსაც.

63. ნ. მ-ს ქმედებებმა – ყალბი ოფიციალური დოკუმენტების დამზადებამ, მათმა გამოყენებამ/გასაღებამ და თავად იმ ფაქტმა, რომ ბავშვებს საკვებად მიეწოდათ ცხენის ხორცი, ნაცვლად მოთხოვნილი საქონლის ხორცისა, ერთის მხრივ შექმნა ფინანსური ზიანის საფრთხე, ხოლო მეორე მხრივ, ასევე საფრთხის ქვეშ დააყენა ბავშვების ჯანმრთელობა ბაგა-ბალებში ვეტერინარული გზით შეუმონმებელი ხორცის შეტანით – დადგენილია, რომ ნ. მ-ს ქმედების შედეგად, არაერთმა ბავშვმა საკვებად მიიღო საქონლის ხორცის ნაცვლად შეუმონმებელი ცხენის ხორცი.

64. მატერიალური სიკეთის მიღების სურვილით ბაგა-ბალებში საქონლის ხორცის ნაცვლად ცხენის ხორცის მიწოდებისას და მიწოდებისათვის შესაბამისი დოკუმენტების მომზადებისას, შესაძლოა ნ. მ-ს არ ჰქონდა მომხმარებლის, ბაგა-ბალებისა და მათი აღსაზრდელების მნიშვნელოვნად დაზიანების სურვილი, მაგრამ ვეტერინარულად შეუმონმებელი ხორციით მომარაგებისას, ის შეგნებულად უშვებდა ან მინიმუმ გულგრილად ეკიდებოდა ამგვარი ზიანის დადგომას, თუმცა, რადგან ბრალდების მხარე ნ. მ-ს ედავება არა ბალების აღსაზრდელებისათვის ჯანმრთელობის დაზიანების საფრთხის შექმნას, არამედ მიწოდებული 20.5 კგ. ცხენის ხორცის ღირებულების თანხას – 287 ლარს, სასამართლო შეზღუდულია ბრალდების ფარგლებით და მოკლებულია ქმედების ამ ასპექტში შეფასების შესაძლებლობას.

65. საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს ბრალდების მხარის პოზიციას ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანების“ მნიშვნელოვნად – 287 ლარით დაზარალების შესახებ, რადგან მონშეთა ჩვენებებით დადგენილია, რომ ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა გაერთიანებას“ მითითებული თანხა არ აქვს გადახდილი. კერძოდ, ააიპ „...ის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა (ბალებისა და ბაგა-ბალების) გაერთიანების“ დირექტორმა ხ. გ-მ სასამართლო სხდომაზე განმარტა, რომ მომხმარებლის შედეგ შპს „...“ დააჯარიმეს – 20 000 ლარით, ამასთან მიუხედავად იმისა, რომ უცნობია რა სახის ხორცი მიაწოდა მან ბალებს მთლიანობაში, აღნიშნულის გამო აღარ ჩაურიცხეს 9000 ლა-

რი, რომელიც უნდა გადაეხადათ შპს-თვის. მითითებულ თანხაში შედის ამოღებული ცხენის ხორცის საფასურიც – 287 ლარი. ასევე, ააიპ „...ის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დანებსებულებათა გაერთიანების“ შესყიდვების კოორდინატორ ქ. ი-ს ჩვენების თანახმად, ლაბორატორიული კვლევის შედეგის საფუძველზე შპს „...სთან“ განყვიტეს ხელშეკრულება და დააჯარიმეს 20 000 ლარის ოდენობით. 9000 ლარის დაქვითვა მოხდა პირდაპირ, რადგან 2018 წლის 16 ოქტომბრამდე შეტანილი ხორცის გამო შპს „...ს“ ეკუთვნოდა აღნიშნული თანხა ბალების გაერთიანებისგან, შესაბამისად თანხის დარიცხვა აღარ მოხდა შპს-ს ანგარიშზე და გაიქვითა ჯარიმაში.

66. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ვინაიდან დაზარალებულმა მხარემ მოცემულ შემთხვევაში ვერ მიიღო ფინანსური ზიანი, ხოლო ბრალის დადგენილების თანახმად, ბრალდების მხარე ნ. მ-ს ედავება მხოლოდ მატერიალური ხასიათის ზიანს, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ნ. მ-ს ქმედება საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტიდან უნდა გადაკვალიფიცირდეს საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, რადგან კონკრეტულ შემთხვევაში მიუხედავად იმისა, რომ ნ. მ.მ გაასალა მის მიერ დამზადებული ყალბი ოფიციალური დოკუმენტი (მიღება-ჩაბარების №... აქტი), სახეზე არ არის მითითებული მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მაკვალიფიცირებელი გარემოება – მნიშვნელოვანი ზიანი.

67. საკასაციო სასამართლო ასევე ვერ გაიზიარებს დაცვის მხარის არგუმენტაციას ნ. მ-ს გამართლების შესახებ, რადგან მისი პოზიცია არ გამომდინარეობს გამოკვლეული მტკიცებულებების საერთო ანალიზიდან. სამართლებრივი თვალსაზრისით ლოგიკურ ბმაშია ერთმანეთთან დოკუმენტების გაყალბების თითოეული ეპიზოდი და ცხენის ხორცის მინოდება, რომლის პირველ საწყის რგოლს წარმოადგენს ხორცის შემონმების თაობაზე ვეტერინარული მონმობის ფორმა №...-ის და მათი თანმხლები ეტიკეტების გაყალბება ნ. მ-ს მიერ, რასაც არც სააპელაციო სასამართლო უარყოფს (დაცვის მხარის მიერ არც ამ ნაწილში იქნა გასაჩივრებული განაჩენი საკასაციო წესით).

68. საკასაციო სასამართლოს სამართლებრივად არასწორად მიაჩნია სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ნ. მ-ს ვეტერინარული მონმობის გაყალბების ნაწილში გამტყუნების და იმავდროულად მომხმარებლის მოტყუების ნაწილში მისი გამართლების შესახებ, რადგან ასეთ შემთხვევაში პასუხგაუტემელი რჩება კითხვა, რაში სჭირდებოდა ვეტერინარული მონმობა – ფორმა №... და მის თანხმლებ ეტიკეტებში ხორცის მოცულობის გაყალბება (კი-

ლოგრამების მეტობით მითითება). ასევე, გაუგებარია ზედნადებების გაყალბების ნაწილში განზრახვის გამორიცხვის და ქმედების გულგრილობად დაკვალიფიცირების შესახებ გადაწყვეტილება, რადგან გაუგებარია რა უნდა მოემოქმედა ზედნადების შედგენისას მონაცემთა სიზუსტის დასაცავად ნ. მ-ს, თუ მისთვის საერთოდ არ იყო ცნობილი ცხენის ხორცის არსებობა, რაც თავის მხრივ გამორიცხავს მისი მხრიდან დაშვებას, რომ შესაძლებელია სადავო ზედნადებებში უთითებდა არასწორ ინფორმაციას.

69. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივრის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 19 ნოემბრის განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება: მსჯავრდებული ნ. მ. ცნობილი უნდა იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 219-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით წარდგენილი ბრალდება (რამაც სააპელაციო სასამართლოს მიერ გამართლდა) უნდა გადაკვალიფიცირდეს საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, ხოლო მის მიერ ჩადენილი ქმედება საქართველოს სსკ-ის 220¹ მუხლიდან უნდა გადაკვალიფიცირდეს საქართველოს სსკ-ის 210-ე მუხლის პირველ ნაწილზე. ამასთან, ნ. მ-ს მსჯავრდება საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის სექტემბრისა და ოქტომბრის ეპიზოდები) უნდა დარჩეს უცვლელად.

70. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ სამართლიანი სასამართლოს უფლება სასამართლოებს ავალდებულებს, ნათლად მიუთითონ საფუძვლები, რომლებსაც დაეყრდნენ გადაწყვეტილების მიღებისას. ვალდებულების ფარგლები შეიძლება განსხვავებოდეს სადავო გადაწყვეტილების ბუნებიდან გამომდინარე და ის უნდა განისაზღვროს თითოეული საქმის გარემოებების გათვალისწინებით. ზემოაღნიშნული ვალდებულება არ მოითხოვს მომჩივნების მიერ წარმოდგენილ ყველა არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემას (იხ. *Fomin v. Moldova*, ECtHR, no. 36755/06, § 31; 11/11/2011), გადაწყვეტილებიდან ნათლად უნდა ჩანდეს, რომ განხილულ იქნა საქმის არსებითი საკითხები (*Lobzhanidze and Peradze v. Georgia*, ECtHR, no. 21447/11, no. 35839/11, §65, 66; 27/02/2020).

71. საქართველოს სსსკ-ის 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებას და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. „სასჯელი უნდა იყოს ქმედებით გამოწვევად საფრთხესთან გონივრულ პროპორციაში ... სასჯელის დაკისრება უნდა მოხდეს დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით“ (იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სა-

სამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბექა ნიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-38).

72. სასამართლო მხედველობაში იღებს საქართველოს სსკ-ის 39-ე და 53-ე მუხლების მოთხოვნებს და ითვალისწინებს, მათ შორის მსჯავრდებულის პიროვნებას, ჩადენილი ქმედების ხასიათს, დანაშაულებრივი ქმედების შედეგს, ქცევას დანაშაულის ჩადენის შემდგომ, პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებების არ არსებობას ასევე ითვალისწინებს, რომ ნ. მ. დადებითად ხასიათდება საქმეზე გამოკითხული პირების მიერ და მიაჩნია, რომ ნ. მ-ს სასჯელის ზომა უნდა განესაზღვროს, შესაბამისი მუხლების სანქციით გათვალისწინებული თავისუფლების აღკვეთის მინიმალურთან მიახლოებული ხანგრძლივობით.

ამასთან, საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა უნდა შთანთქმას ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, ნ. მ-ს სასჯელის ზომად უნდა განესაზღვროს 2 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა. მითითებული სასჯელი, სრულად უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს – დამნაშავეს რესოციალიზაციას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებასა და სამართლიანობის აღდგენას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა :

1. დასავლეთ საქართველოს საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს უფროსის – ირაკლი კოძახიძის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 19 ნოემბრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

ნ. მ. ცნობილი იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 219-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სსკ-ის 210-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის სექტემბრის ეპიზოდი), საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018 წლის ოქტომბრის ეპიზოდი) და საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის და სასჯელის სა-

ხედ და ზომად განესაზღვროს:

საქართველოს სსკ-ის 219-ე მუხლის პირველი ნაწილით – ჯარი-
მა 5000 ლარი;

საქართველოს სსკ-ის 210-ე მუხლის პირველი ნაწილით – თავი-
სუფლების აღკვეთა 2 წლითა და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018
წლის სექტემბრის ეპიზოდი) – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლითა
და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2018
წლის ოქტომბრის ეპიზოდი) – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლითა
და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით – თავი-
სუფლების აღკვეთა 1 წლითა და 6 თვით;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად,
უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქას ნაკლებად მკაცრი სასჯელე-
ბი და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, ნ. მ-ს სასჯელის
ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 2 წლითა და 6
თვით;

3. მსჯავრდებულ ნ. მ-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწ-
ყოს დაკავების მომენტიდან – 2019 წლის 27 თებერვლიდან;

4. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად.

5. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

4. დანაშაული სამხედრო სამსახურის წინააღმდეგ

ღიზარტირობა

განაჩენი საქართველოს სახელმწიფო

№662აპ-20

13 ივლისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:
ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
შ. თაღუმაძე

ზეპირი მოსმენით განიხილა მსჯავრდებულ ი. ხ-ის ინტერესე-
ბის დამცველის, ადვოკატ რ. რ-ს საკასაციო საჩივარი თბილისის
სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 13 ივლისის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 3 აპრილის გა-
ნაჩენით ი. ხ-ი, – დაბადებული 19.. ნელს, – ცნობილ იქნა დამნაშა-
ვედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (საქართველოს
სსკ-ის) 389-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული და-
ნაშაულის (დეზერტირობა, ესე იგი სამხედრო მოსამსახურის მიერ
სამხედრო ნაწილის თვითნებურად დატოვება, სამხედრო სამსა-
ხურისათვის თავის არიდების მიზნით) ჩადენისათვის და სასჯე-
ლის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 3 წლით თავისუფლების აღ-
კვეთა.

2. ი. ხ-ის მიერ ჩადენილი დანაშაული გამოიხატა შემდეგში:

საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2017 წლის 19 ივლისის
ბრძანების საფუძველზე ი. ხ-ი დაინიშნა საქართველოს შეიარაღე-
ბული ძალების სახმელეთო ჯარების აღმოსავლეთ სარდლობის ...ი
ქვეითი ბრიგადის მე-... მსუბუქი ქვეითი ბატალიონის შტაბის შ-4-
ის ოფიცრად (საშტატო კატეგორია „უფროსი ლეიტენანტი“; შტა-
ტი №...). ი. ხ-ი 2017 წლის 31 ივლისიდან ამავე წლის 10 აგვისტომდე
იმყოფებოდა შვებულეებაში და ...ში, ...ს ჩიხის №...ში დისლოცირე-
ბულ სამხედრო ნაწილში უნდა გამოცხადებულიყო 2017 წლის 10
აგვისტოს, 09:00 საათზე. მიუხედავად ამისა, ი. ხ-მ, სამხედრო სამ-
სახურის თავის არიდების მიზნით, 2017 წლის 1 აგვისტოს დატოვა
...ოს სახელმწიფო საზღვარი და არ გამოცხადდა სამხედრო ნაწილ-

ში.

3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 3 აპრილის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულ ი. ხ-ის ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა რ. რ-მ, რომელმაც ითხოვა განაჩენის გაუქმება და მსჯავრდებულ ი. ხ-ის გამართლება.

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 13 ივლისის განაჩენით თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 3 აპრილის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 13 ივლისის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულ ი. ხ-ის ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა რ. რ-მ, რომელმაც მოითხოვა განაჩენის გაუქმება და ი. ხ-ის გამართლება.

6. მსჯავრდებულ ი. ხ-ის ინტერესების დამცველის, ადვოკატ რ. რ-ს საკასაციო საჩივარზე შესაგებელი წარმოდგინა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის სამმართველოს უფროსმა პროკურორმა ვანო ალუღიშვილმა.

7. საკასაციო სასამართლოში საქმის განხილვისას ადვოკატმა რ. რ-მ და მსჯავრდებულმა ი. ხ-მ მხარი დაუჭირეს საკასაციო საჩივარს და მოითხოვეს მისი დაკმაყოფილება.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, გააანალიზა დაცვის მხარის საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო გასაჩივრებული განაჩენი უნდა შეიცვალოს.

2. სასამართლო ითვალისწინებს ზედა ინსტანციის სასამართლოების უფლებას, დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, საფუძვლების გამეორების გარეშე (იხ. Hirvisaari v. Finland, ECtHR, no 49684/99, §30, 25/12/2001). აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს მიზანშეწონილად არ მიაჩნია გასაჩივრებულ განაჩენში მითითებული იმ არგუმენტების გამეორება, რასაც სასამართლოც ეთანხმება.

3. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს კასატორის მოთხოვნას მსჯავრდებულ ი. ხ-ის უდანაშაულოდ ცნობის თაობაზე, რადგან ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებების ერთობლიობით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დასტურდება ი. ხ-ის მიერ მისთვის ბრალად შერაცხული დანაშაულის ჩადენა, კერძოდ:

4. საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს კასატორის მოსაზრებას, რომ ი. ხ-ი არ წარმოდგენდა საქართველოს სსკ-ის 389-ე

მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის სუბიექტს, ვინაიდან საქართველოს სსკ-ის აღნიშნული მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის სუბიექტს წარმოადგენენ მხოლოდ სამხედრო წვევამდელი და სარეზერვო სამსახურის მოსამსახურე; საქართველოს სსკ-ის 388-ე მუხლის შენიშვნაში 2017 წლის აგვისტოს რედაქციით, მკაფიოდ არის მითითებული, რომ ამ ტიპის დანაშაულის სუბიექტი შეიძლება იყოს კურსანტი, მსმენელი, იუნკერი, სავალდებულო სამხედრო სამსახურში განვეული პირი, საკონტრაქტო (პროფესიული) სამხედრო მოსამსახურე, კადრის სამხედრო მოსამსახურე, აგრეთვე რეზერვისტი სამხედრო შეკრებაზე ყოფნისას; კანონმდებელი სსკ-ის 388-ე მუხლის დანაშაულის სუბიექტებში აერთიანებს ყველა სახის სამხედრო მოსამსახურეს, რასაც არ აკეთებს საქართველოს სსკ-ის 389-ე მუხლში გაკეთებული საერთო განსაზღვრება.

5. საქართველოს სსკ-ის 389-ე მუხლის პირველი ნაწილით დასჯადია დეზერტირობა, ესე იგი სამხედრო ან სამხედრო სარეზერვო სამსახურის მოსამსახურის მიერ სამხედრო ნაწილის ან სხვა ადგილის თვითნებურად დატოვება სამხედრო ან სამხედრო სარეზერვო სამსახურისთვის თავის არიდების მიზნით ანდა ამავე მიზნით სამსახურში გამოუცხადებლობა. საქართველოს სსკ-ის 382-ე მუხლი (2017 წლის აგვისტოს მდგომარეობით) განმარტავს სამხედრო სამსახურის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულის სუბიექტებს და მათ მიაკუთვნებს: სამხედრო მოსამსახურეს ან რეზერვისტს, რომლებიც სამხედრო ძალებში მსახურობენ განვევით ან კონტრაქტის საფუძველზე. „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის 31-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სამხედრო მოსამსახურედ ითვლება საქართველოს მოქალაქე ან მოქალაქეობის არმქონე პირი, რომელიც სამხედრო სამსახურს გადის საქართველოს სამხედრო ძალებში.

6. 2013 წლის 23 მარტს გაფორმდა კონტრაქტი №... ერთის მხრივ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და მეორეს მხრივ საქართველოს მოქალაქე ი. ხ-ს შორის. ამავე კონტრაქტის მე-3 მუხლის თანახმად, „სამხედრო მოსამსახურის მიერ სამხედრო სამსახურის ვადა შეადგენს 5 წელს, რომელიც აითვლება შეიარაღებული ძალების პირად შემადგენლობაში ბრძანებით ჩარიცხვის დღიდან და რომელიც აღინიშნება კონტრაქტის პირველ გვერდზე, რაც ამავედროულად ითვლება კონტრაქტის ძალაში შესვლის თარიღად.“

7. საქართველოს თავდაცვის მინისტრის 2017 წლის 19 ივლისის ბრძანების თანახმად, უფროსი ლეიტენანტი ი. ვ-ს ძე ხ-ი დაინიშნა საქართველოს შეიარაღებული ძალების სახმელეთო ჯარების აღმოსავლეთ სარდლობის ... ქვეითი ბრიგადის მე-... მსუბუქი ქვეითი

ბატალიონის შტაბის შ-4-ის ოფიცრად (საშტატო კატეგორია „უფროსი ლეიტენანტი“, შტატი №...) და გათავისუფლდა საქართველოს შეიარაღებული ძალების სახმელეთო ჯარების ... სარდლობის ... ქვეითი ბრიგადის მე-.. მსუბუქი ქვეითი ბატალიონის საშტაბო უზრუნველყოფის ასეულის მეთაურის თანამდებობიდან.

8. შესაბამისად, 2017 წლის 10 აგვისტოს, როდესაც ი. ხ-ი არ გამოცხადდა სამხედრო ნაწილში 2013 წლის ზემოაღნიშნული კონტრაქტის მოქმედების ვადა არ იყო გასული, ის ითვლებოდა სამხედრო მოსამსახურედ და წარმოადგენდა საქართველოს სსკ-ის 389-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის სუბიექტს.

9. ქმედების საქართველოს სსკ-ის 389-ე მუხლით კვალიფიკაციისათვის, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით უნდა დასტურდებოდეს დაშაულის სუბიექტის მიერ სამხედრო ნაწილის ან სხვა ადგილის ან თვითნებურად დატოვება ან სამსახურში გამოუცხადებლობა ამავე მუხლით განსაზღვრული სპეციალური მიზნით. მოცემულ შემთხვევაში ბრალდების მხარე ი. ხ-ს ედავება სამხედრო სამსახურისათვის თავის არიდების მიზნით სამხედრო ნაწილის თვითნებურად დატოვებას.

10. საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დგინდება, რომ ი. ხ-მ ორჯერ (2017 წლის 24 და 26 ივლისს) ითხოვა პატაკით მისი გათავისუფლება, თუმცა აღნიშნული მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა პატაკის დადგენილი წესების დარღვევით შედგენის გამო, რაც ცნობილი იყო ი. ხ-ისთვის.

11. საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით ასევე დგინდება, რომ დანაშაულებრივი ქმედების ჩადენის პერიოდისთვის საქმის წარმოება ხორციელდებოდა ელექტრონული პროგრამა – ეფლოუს მეშვეობით, რომლის გამოყენების წესი კარგად იყო ცნობილი ი. ხ-ისთვის. კერძოდ,

12. მოწმეთა (გ. ჯ-ე, ა. ბ-ი, ფ. გ-ი, მ. კ-ა) ჩვენებებით დგინდება, რომ ი. ხ-ის 2017 წლის 25 და 26 ივლისის პატაკები შეიარაღებული ძალების რიგებიდან წასვლის შესახებ შედგენილი იყო დადგენილი წესის დარღვევით, რის გამოც იგი არ დაკმაყოფილდა და პატაკის შემდგენს მიეცა მითითება პატაკის წესების დაცვით შედგენის თაობაზე, თუმცა მას აღნიშნული არ გაუკეთებია.

13. მოწმე გ. ჯ-ს (შეიარაღებული ძალების ... ქვეითი ბრიგადის მე-... ბატალიონის მეთაური) ჩვენებით დგინდება, რომ 2017 წლის 24 ივლისს, მას შეიარაღებული ძალებიდან წასვლის შესახებ პატაკით მიმართა ი. ხ-მ, თუმცა იმის გამო, რომ პატაკი შედგენილი იყო დადგენილი სტანდარტების დარღვევით, მან პატაკს რეზოლუცია არ დაადო და გადაამისამართა იურისტთან, რომელმაც ი. ხ-ს დე-

ტალურად განუმარტა პატაკის შედგენის წესები. 2017 წლის 26 ივლისს ი. ხ-მ პატაკი შეადგინა ბრიგადის მეთაურის სახელზე და ითხოვდა შეიარაღებული ძალებიდან წასვლას, მაგრამ აღნიშნული პატაკი გაგზავნილი იყო ელექტრონული საქმისწარმოების წესის დარღვევით – ვიზირებაში მითითებული უნდა ყოფილიყო არასაიდუმლო საქმის მწარმოებელი კანცელარია, რის შემდეგაც პატაკი უნდა მისულიყო მასთან და მას უნდა გადაეგზავნა ბრიგადაში. წესის დარღვევის გამო, პატაკი გაჩერებულ იქნა ... ქვეითი ბრიგადის კანცელარიაში და დაბრუნდა ისე, რომ ბრიგადის მეთაურამდე არ მისულა, რის შესახებაც ცნობილი იყო თავად ი. ხ-ისთვის, რომელიც მასთან პირად საუბარში ამბობდა თუ რა უფლება ჰქონდა ბრიგადის კანცელარიას წერილი დაებრუნებინა უკან. შესაბამისად, ი. ხ-მ იცოდა, რომ მისი პატაკი ბრიგადის მეთაურთან არ იყო მისული და მასზე სამართლებრივი რეაგირება არ მომხდარა.

14. მონმე ა. ბ-ს (საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ... ქვეითი ბრიგადის მე-.. ბატალიონის შტაბის უფროსი) ჩვენებითაც დგინდება რომ მართალია, ი. ხ-ს დაწერილი ჰქონდა პატაკი შეიარაღებული ძალებიდან წასვლის შესახებ, მაგრამ აღნიშნული პატაკი შედგენილი იყო დადგენილი წესის დარღვევით, რის გამოც მას მიეცა მითითება პატაკის გამართულად შედგენის შესახებ, რის შემდეგაც შესაძლებელი იქნებოდა მისი შეიარაღებული ძალებიდან გათავისუფლება, თუმცა მას ეს არ გაუკეთებია.

15. მონმე მ. კ-ს (თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების ... ქვეითი ბრიგადის შტაბის არასაიდუმლო საქმის მწარმოებელი) ჩვენებით დგინდება, რომ სამსახურებრივი საქმიანობიდან გამომდინარე, მისთვის ცნობილი გახდა, რომ ი. ხ-ს 2017 წლის 25 ივლისს ბრიგადის მეთაურის სახელზე დაწერილი ჰქონდა პატაკი საქმისწარმოების წესის დარღვევით, რის გამოც პატაკი დაბრუნებული იყო ინიციატორთან. კერძოდ, ი. ხ-ს პატაკის დაწერისას ვიზირებაში არ ჰყავდა ჩასმული მისი უშუალო მეთაური და ადრესატის გრაფაში არ იყო მითითებული თავისი ბატალიონის კანცელარია. შესაბამისად, პატაკს გავლილი არ ჰქონდა ... ქვეითი ბრიგადის მე-... ბატალიონის კანცელარია და მისი გვერდის ავლით იყო გადაგზავნილი პირდაპირ ... ქვეითი ბრიგადის კანცელარიაში. მეორე პატაკი ი. ხ-ს დაწერილი ჰქონდა 2017 წლის 26 ივლისს, სადაც ასევე დარღვეული იყო საქმის წარმოების წესები, ვინაიდან იგი პატაკს პირდაპირ უგზავნიდა ბრიგადის მეთაურს, მაშინ როდესაც მას ვიზირებაში უნდა მიეთითებინა უშუალოდ თავისი მეთაური, შემდეგ ბატალიონის კანცელარია და ბრიგადის კანცელარია.

16. მ. კ-ს სამსახურებრივი ელექტრონული საქმის წარმოების „...ს“ (შიდა ქსელი) გვერდის დათვალიერების ოქმითაც დასტურ-

დება, რომ მ. კ-ს პირად გვერდზე (როგორც საქმის მწარმოებელთან) შესული 2017 წლის 25 ივლისის №... პატაკით ი. ხ-ი პრეტენზიებს გამოთქვამს ბატალიონის მეთაურის – გ. ჯ-ს მიმართ. ამავე დროს პატაკის ადრესატში ხ-ს მ... ბატალიონის კანცელარიის გვერდის ავლით არჩეული აქვს ... ქვეითი ბრიგადის კანცელარია. პატაკის მოძრაობის შედეგში დაფიქსირებულია არასაიდუმლო საქმის მწარმოებლის მოვალეობის შემსრულებლის – ნ. პ-ს ტექსტი, რომლითაც პატაკი ... ქვეითი ბრიგადის კანცელარიიდან უბრუნდება მე-.. ბატალიონის კანცელარიას 2017 წლის 26 ივლისის 08:32 საათზე და თავად პატაკის ავტორს ი. ხ-ს 08:34 საათი. პატაკის დაბრუნების შენიშვნაში მითითებულია ნ. პ-ს მოთხოვნა დოკუმენტის სათანადო წესით გადაგზავნის შესახებ, შესაბამისი თანმიმდევრობით ადრესატების მითითებით. დათვალეიერების მონაწილე მ. კ-მ ელექტონულ სისტემა „...“-ში ასევე გახსნა ი. ხ-ის 2017 წლის 26 ივლისის №... პატაკი. პატაკის გაგზავნის დროა 2017 წლის 26 ივლისის 13:16 საათი, რომლის მიხედვითაც ი. ხ-ი უშუალოდ ... ქვეითი ბრიგადის მეთაურს – რ. ძ-ს უგზავნის იგივე შინაარსის პატაკს და ადრესატში მითითებული ჰყავს მხოლოდ რ. ძ-ე. ი. ხ-ი პატაკში უთითებს, რომ მან დანერა პატაკი და მოითხოვა შეიარაღებული ძალების რიგებიდან წასვლა, რასაც მესამე დღეა რეაგირება არ მოჰყოლია. შენიშვნაში ი. ხ-ი ბოდიშს უხდის ბრიგადის მეთაურს დოკუმენტის მოძრაობის საფეხურების დარღვევისთვის და უთითებს, რომ სხვა გზით მან პატაკის ბრიგადის მეთაურისთვის წარდგენა ვერ მოახერხა.

17. თ. ც-ს (... ქვეითი ბრიგადის მე-.. ბატალიონის იურისტი) ჩვენების თანახმად, 2017 წლის 24 და 26 ივლისს, ი. ხ-მ დანერა პატაკი შეიარაღებული ძალების რიგებიდან წასვლის შესახებ, თუმცა იმის გამო, რომ პატაკი შედგენილი იყო დადგენილი წესის დარღვევით, არ დაკმაყოფილდა და მიეცა მითითება პატაკის წესების დაცვით შედგენის თაობაზე.

18. ი. ხ-მ საკასაციო საჩივრის განხილვის სასამართლო სხდომაზე განმარტა, რომ დიდი ხანი იმსახურა შეიარაღებულ ძალებში (ასეულის მეთაურის პოზიციაზე იმსახურა ორწელიწადნახევარი, მანამდე ასეულის მეთაურის მოადგილე იყო), იცოდა რა როგორ იწერებოდა, ეფლოუს სისტემა მისთვის კარგად ნაცნობია; ელექტრონული სისტემა რაც ჩაირთო მას შემდეგ ახდენდა პატაკების გაგზავნას, კარგად იცის როგორ ხდება და ვინ უნდა მიეთითებინა. პირველი პატაკის შედგენისას ყველა წესი დაიცვა, მიუთითა კანცელარიის სამსახური, ბატალიონის იურისტი, შტაბის უფროსი და ბატალიონის მეთაური, თუმცა პატაკს დაედო უარი. უარის მიზეზი იყო ის, რომ არ სურდათ პატაკი დაედოთ საფუძვლად მისი სამსა-

ხურიდან გათავისუფლებისათვის, რადგან პატაკს დანართი ჰქონდა მიბმული. თ. ც-ს, ხარვეზის არსებობის შემთხვევაში შეეძლო დაებლოკა პატაკი, რაც არ მომხდარა, მან მხოლოდ სიტყვა „გთხოვ“ ჩაამატა. შესაბამისად, მის პატაკს უნდა მოჰყოლოდა სათანადო რეაგირება, მაგრამ ვინაიდან ბატალიონის მეთაურს დანართი არ მოენონა, ი. ხ-ს უთხრეს მოეხსნა პატაკის დანართი და ამის შემდეგ პატაკს მოჰყვებოდა რეაგირება, რაზეც უარი განაცხადა, რადგან სურდა ზემდგომი ხელმძღვანელობის საქმის კურსში ჩაყენება, რომ არასამართლიანად მოხდა მისი გადანიშვნა. ი. ხ-მ დაადასტურა, რომ მიზანმიმართულად დაარღვია მეორე პატაკის შედგენის წესი – ბატალიონის მეთაური აღარ მიუთითა, მიმართა პირდაპირ ბრიგადის მეთაურს და მიუთითა ბრიგადის კანცელარია (ვინაიდან დადგენილი წესის შესაბამისად რომ მიეთითებინა ბატალიონის მეთაური, მისი პატაკი ბრიგადის მეთაურამდე ვერ მიალწევდა) და შენიშვნაში განმარტა, რომ დადგენილ წესს არღვევდა, ვინაიდან პატაკს უბლოკავდნენ და ბრიგადის მეთაურამდე არ მიდიოდა. მაგრამ ბრიგადის კანცელარიამ პატაკი დაუბრუნა უკან, რადგან არ ჰყავდა მითითებული ბატალიონის მეთაური და ბატალიონის კანცელარია. პატაკი ბრიგადის მეთაურთან მივიდა, გაეცნო ბრიგადის მეთაური, დაანერა ბრიგადის იურისტს გ-ს, რომელმაც დაურეკა და ჰკითხა რა გაეკეთებინა.

19. მოწმე გ. ჯ-ს ჩვენებით დგინდება, რომ ი. ხ-ის პატაკი არ შეესაბამებოდა შეიარაღებული ძალებიდან წასვლის შესახებ პატაკისთვის დადგენილ ფორმას და ჰგავდა საჩივარს. სწორედ ამიტომ გ. ჟ-მ განუმარტა ი. ხ-ს, თუ არ სურდა შეიარაღებული ძალებიდან წასვლა და უნდოდა საჩივრის დანერა, მას შეეძლო საჩივრის დანერა („არ იყო პრობლემა“) და ბატალიონის იურისტს სთხოვა ი. ხ-ისთვის განემარტა რა ფორმით უნდა შეეცხო შეიარაღებული ძალებიდან წასვლის პატაკი და რა ფორმით უნდა დაენერა საჩივარი. ამასთან განუმარტა, რომ თუ ი. ხ-ს სურდა საჩივრის დანერა, მის საჩივარს გააგზავნიდა ზემდგომ პირთან. თ. ც-ს პატაკითაც დასტურდება, რომ მან აუხსნა ი. ხ-ს დათხოვნის პატაკის ფორმა და განუმარტა, რომ სურვილის შემთხვევაში დაენერა საჩივარი და მის საჩივარს მიეცემოდა შესაბამისი მსვლელობა.

20. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დასტურდება, რომ ი. ხ-ისათვის ცნობილი იყო პატაკის შედგენის წესი და მას ორჯერ ჰქონდა შესაძლებლობა გაეგლო იურისტებთან კონსულტაცია (პირველ შემთხვევაში იურისტის რჩევა არ გაითვალისწინა და პატაკი მეორედაც დადგენილი წესის საწინააღმდეგოდ შეადგინა, ხოლო მეორე შემთხვევაში – იურისტთან შეხვედრაზე უარი განაცხადა), თუმცა აღნიშ-

ნულის მიუხედავად ორივე ჯერზე მიზანმიმართულად მოხდა დადგენილი წესის დარღვევით პატაკის შედგენა-გაგზავნა. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ თავად ი. ხ-ის და მონმეთა (ფ. გ-ს, გ. ჯ-ს, თ. ც-ს, ა. ბ-ს და სხვათა) ჩვენებებით დგინდება, რომ ი. ხ-მ კარგად იცოდა რა ფორმით და რა წესით ხდებოდა შეიარაღებული ძალებიდან წასვლა და როგორი უნდა ყოფილიყო პატაკის ფორმა, რადგან ასეულის მეთაურის პოზიციაზე მუშაობის დროს სხვა სამხედრო მოსამსახურეების სამხედრო რიგებიდან დათხოვნის პატაკს თავადაც აწერდა ხელს. მონმეთა ჩვენებებით ასევე დგინდება, რომ ი. ხ-ისთვის ცნობილი იყო, რომ დადგენილი წესის დარღვევით შედგენილი პატაკი წარმოადგენდა მიზნის მიღწევის უვარგის საშუალებას და სანამ სამხედრო მოსამსახურე არ ამოირიცხებოდა შეიარაღებული ძალების რიგებიდან უნდა ყოფილიყო სამხედრო ნაწილში და გაეგრძელებინა საქმიანობა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, მის მიმართ გატარდებოდა კანონით გათვალისწინებული ღონისძიებები.

21. შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსის 2017 წლის 27 მარტის №... ტელეფონოგრამის თანახმად, 2017 წლის 27 მარტიდან საკონტრაქტო სამხედრო მოსამსახურის მიერ კონტრაქტის ვადამდე შეწყვეტის თაობაზე პირადი პატაკის დაწერის შემთხვევაში, სამხედრო მოსამსახურე არ უნდა მოიხსნას ყველა სახის კმაყოფიდან, სანამ არ მოხდება დათხოვნის საფუძვლების სრულყოფილი შესწავლა და გადაწყვეტილების მიღება (ბრძანების გამოცემა). ასევე მითითებულია, რომ სამხედრო მოსამსახურე გადაწყვეტილების მიღებამდე აგრძელებს სამსახურს და ამ პერიოდში მის მიერ დისციპლინური ან სხვა სახის დარღვევის შემთხვევაში, გატარდება კანონმდებლობით დადგენილი ღონისძიებები.

22. ი. ხ-მ საკასაციო სასამართლოს სხდომაზე მიუთითა, რომ ტელეფონოგრამის შინაარსი მისთვის არ იყო ცნობილი, ვინაიდან სამხედრო პოსპიტლის გადაწყვეტილებით 2017 წლის 25 მარტიდან 5 აპრილამდე იმყოფებოდა სამკურნალო შევებულებაში.

23. სასამართლო კვლავაც აღნიშნავს, რომ სისხლის სამართლის საქმისწარმოება სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მომენტიდან მიმდინარეობს მხარეთა შეჯიბრებითობის პრინციპის საფუძველზე, რომლის „მიზანია, უზრუნველყოს პროცესის მხარე შესაძლებლობით, გაეცნოს, აზრი გამოთქვას და თუ ეს მის ინტერესებშია გააქარწყლოს ყველა მტკიცებულება და არგუმენტი, რომელზეც სასამართლომ შეიძლება დააფუძნოს თავისი მოსაზრება, აგრეთვე დაარწმუნოს სასამართლო თავისი პოზიციის სისწორეში, წარუდგინოს მას შესაბამისი მტკიცებულებები და მოსაზრებები, რასაც სასამართლომ პასუხი უნდა გასცეს თავის დასაბუთებულ

გადაწყვეტილებაში, როგორც მხარის მოთხოვნის დაკმაყოფილების, ისე უარყოფის შემთხვევაში“ (იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 29 სექტემბრის გადაწყვეტილება №3/1/608,609 საქართველოს უზენაესი სასამართლოს კონსტიტუციურ წარდგინებაზე, II-18). შესაბამისად, სასამართლოში სწორედ მხარეებმა უნდა წარადგინონ ის მტკიცებულებები, რომლის საფუძველზეც ისინი ადასტურებენ ან უარყოფენ ფაქტებს. მოცემულ შემთხვევაში დაცვის მხარემ არ წარმოადგინა მტკიცებულებები, რაც შესაძლებლობას მისცემდა სასამართლოს გაეზიარებინა დაცვის მხარის პოზიცია, რომ ი. ხ-ისთვის უცნობი იყო ზ/აღნიშნული ტელეფონოგრამის შინაარსი (მაგალითად, შესაბამისი სამედიცინო დოკუმენტაცია, რომელიც დაადასტურებდა რომ ტელეფონოგრამის სამხედრო ნაწილის თანამშრომლებისთვის გაცნობის დროს ი. ხ-ი ბინაზე მკურნალობდა და ობიექტურად ვერ დაესწრებოდა სამსახურის უფროსის მიერ თანამშრომლებისთვის ჩატარებულ ინსტრუქტაჟს გენერალური შტაბის უფროსის ტელეფონოგრამის გაცნობის მიზნით). საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება, რომ დაცვის მხარეს სირთულეები შეექმნა საკასაციო საჩივარში მითითებული თავისი პოზიციის დასაბუთებისათვის გადაწყვეტი მნიშვნელობის მქონე მტკიცებულების მოპოვებაში დამოუკიდებლად ან/და პროცესის მწარმოებელი ორგანოსთვის მიმართვის მიუხედავად (მაგალითისთვის იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს განჩინება №504აპ-20; 2021 წლის 2 მარტის განჩინება №630აპ-20; 2021 წლის 1 მარტის განჩინება №640აპ-20; 2021 წლის 1 მარტის განჩინება №621აპ-20).

24. მოწმეების – გ. კ-ისა (თავდაცვის სამინისტრო ... ბრიგადის მძღოლი) და ჯ. დ-ს (თავდაცვის სამინისტროს ... ბრიგადის მე-.. ბატალიონის საშტატო უზრუნველყოფის ასეულის უზრუნველყოფის სერჟანტი) ჩვენებებით დადგენილია, რომ 2017 წლის მარტში სამსახურის უფროსმა თანამშრომლებს, მათ შორის ი. ხ-ს, ჩაუტარა ინსტრუქტაჟი და გააცნო გენერალური შტაბის უფროსის ტელეფონოგრამა იმის შესახებ, თუ შეიარაღებული ძალების რიგების დატოვების შემთხვევაში როგორ უნდა ემოქმედა სამხედრო მოსამსახურეს. მოწმე გ. კ-მა დაკითხვისას განმარტა, რომ ზ/აღნიშნული დოკუმენტი ყველას ნერილობითი სახით მისდის „...“ პროგრამაში. შესაბამისად, მათთვის ცნობილი იყო, რომ მას შემდეგ, რაც სამხედრო მოსამსახურე დაწერდა პატაკს ზემდგომი მეთაურის სახელზე შეიარაღებული ძალების რიგების დატოვების თაობაზე, იგი უნდა ყოფილიყო სამხედრო ნაწილში, გაეგრძელებინა საქმიანობა და დალოდებოდა ბრძანებას შეიარაღებული ძალების რიგებიდან ამორიცხვის შესახებ, რის შემდეგაც ითვლებოდა გათავისუფლებულად.

ბულად. თ. ც-ს ჩვენებაში დაადასტურა, რომ ელექტრონული საქმისწარმოების პროგრამა „...“ დაფიქსირებულია, ი. ხ-მ ნახა და გაცნო ტელეფონოგრამას. ასევე დაადასტურა, რომ მას შემდგომ რაც ი. ხ-ის 24 ივლისის პატაკი არ დაკმაყოფილდა მან თავის სამუშაო ოთახში ი. ხ-ს ისევე განუმარტა ტელეფონოგრამის შინაარსი დეტალურად.

25. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მოწმეთა (გ. ჯ-ს, თ. ც-ს, ფ. გ-ს, გ. კ-ს და ჯ. დ-ს) ჩვენებებით და საქმეში წარმოდგენილი სხვა მტკიცებულებებით დასტურდება, რომ ი. ხ-ისათვის ცნობილი იყო სამსახურიდან დათხოვნის პროცედურა – მათ შორის პატაკის შედგენის წესი და ტელეფონოგრამის შინაარსი.

26. ი. ხ-ის განმარტებით, მან იცოდა რომ დადგებოდა მისი გაგების და არა ამორიცხვის საკითხი, ვინაიდან მის პატაკზე რეაგირება არ ხდებოდა და ბატალიონის მეთაური ახდენდა მისი შეიარაღებული ძალებიდან გაგებას (რაც ბატალიონის მეთაურს მოახსენა კიდევ როცა ნახა რომ რეაგირება არ იყო) და ამიტომ მიიღო გაცნობიერებული გადაწყვეტილება დაეტოვებინა სამხედრო სამსახური იმ ფორმით, რა ფორმითაც დატოვა – შვეებულებიდან აღარ დაბრუნებულყო სამხედრო სამსახურში. ი. ხ-მ ასევე განმარტა, რომ ბოლო დღემდე ელოდა, გადაწყვეტილებას შეცვლიდა და არ ნავიდოდა, ზემდგომი ხელმძღვანელობა ჩართული რომ ყოფილიყო და მათ შორის საუბარი და შეთანხმება რომ მომხდარიყო – მაგრამ პირიქით მოხდა, ბატალიონის მეთაურმა მიიღო გადაწყვეტილება გაეგდო შეიარაღებული ძალებიდან. ამდენად, ი. ხ-ის ქმედება ატარებდა მიზანმიმართულ ხასიათს.

27. მოწმე ფ. გ-მა (თავდაცვის სამინისტროს ... ქვეითი ბრიგადის იურისტი) განმარტა, რომ 2017 წლის ივლისში, ი. ხ-მ საქმის წარმოების წესის დარღვევით შეადგინა პატაკი, რითაც ითხოვდა შეიარაღებული ძალებიდან გათავისუფლებას. ბატალიონის მეთაურმა აღნიშნული პატაკი დააბრუნა უკან და ბრიგადის იურისტს მისცა მითითება შეიარაღებული ძალებიდან გათავისუფლების თაობაზე პატაკის სწორად დაწერის შესახებ ი. ხ-ისთვის გაენია სამართლებრივი კონსულტაცია. იგი პირადად დაუკავშირდა ი. ხ-ს. 2017 წლის 26 ივლისს მას ბრიგადის მეთაურმა აცნობა, რომ ი. ხ-ს დაწერილი ჰქონდა ახალი პატაკი შეიარაღებული ძალებიდან წასვლის შესახებ და სთხოვა გარკვეულიყო რატომ მოხვდა პატაკი მათთან. მან ბრიგადის მეთაურს აუხსნა, რომ ი. ხ-ი მსახურობდა მე-... ბატალიონში და სწორედ აღნიშნულ ბატალიონში უნდა ყოფილიყო წარდგენილი მოთხოვნა მოსამსახურის სამსახურიდან დათხოვნის შესახებ. იგი ბრიგადის მეთაურის დავალებით შეხვდა ი. ხ-ს, რომელმაც არ ისურვა მასთან გასაუბრება.

28. ი. ხ-მ იცოდა, რომ პატაკები არ იყო დადგენილი სტანდარტისა და პროცედურის დაცვით შედგენილი, მათ ვერ მოჰყვებოდა რეაგირება – მისი გათავისუფლება – და შესაბამისად არ იყო უფლებამოსილი დაეტოვებინა სამხედრო სამსახური. თუმცა აღნიშნულის მიუხედავად, შვებულების ვადის ამოწურვის შემდეგ არ დაბრუნდა სამსახურში, რითაც თავი აარიდა სამხედრო ვალდებულების შესრულებას.

29. მონმის თ. ც-ს ჩვენებით დადგინდა, რომ 2017 წლის 25 ივლისს, ი. ხ-მა შეიარაღებული ძალებიდან დროებით გათავისუფლების შესახებ პატაკით მიმართა ხელმძღვანელობას, რაზეც მიიღო უარი, რადგან წინა დღეებში რამდენჯერმე იმყოფებოდა დათხოვნაში, ამასთან – მიმდინარეობდა საერთაშორისო სწავლება და ი. ხ-ს ევალეობდა სწავლების ლოჯისტიკური უზრუნველყოფა. გათავისუფლებაზე უარის თქმის მიუხედავად, ი. ხ-მ 2017 წლის 25 ივლისს, დღის საათებში თვითნებურად დატოვა სამხედრო ნაწილის ტერიტორია და დაბრუნდა სამუშაო დღის ბოლოს, დაფიქსირდა სამხედრო ნაწილში გამოცხადებულად და კვლავ წავიდა თვითდათხოვნაში.

30. მონმის თ. ც-ს 2017 წლის 25 ივლისის პატაკით დასტურდება, რომ მრავალგზის მოთხოვნის მიუხედავად, ი. ხ-ი 25 ივლისს არ იმყოფებოდა დილის მონყობაზე და არ შეასრულა ბატალიონის მეთაურის ბრძანება მასთან გამოცხადების თაობაზე. ი. ხ-მ უარი განაცხადა ახსნა-განმარტების დანერაზე და ხელმძღვანელობასთან შეთანხმების გარეშე დატოვა სამხედრო ნაწილის ტერიტორია, იგი გაფრთხილებული იქნა სამხედრო ნაწილის თვითნებურად მიტოვების ფაქტზე მოსალოდნელი შედეგების შესახებ.

31. მონმე თ. ც-ს 2017 წლის 26 ივლისის პატაკით დადგენილია, რომ ბატალიონის შტაბის უფროსის მრავალგზის მოთხოვნის მიუხედავად, ი. ხ-ი 25 ივლისს არ იმყოფებოდა დილის მონყობაზე, არ შეასრულა ბატალიონის მეთაურის ბრძანება მასთან გამოცხადებასთან დაკავშირებით, ასევე სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს ფიზიკური მომზადების დასრულების შემდგომ სამხედრო ნაწილის ტერიტორიაზე გადაადგილდებოდა სამხედრო ფორმის გარეშე, რაზეც იგი დაბარებულ იქნა ახსნა-განმარტების მისაცემად, თუმცა მან უარი განაცხადა ახსნა-განმარტების დანერაზე და ბატალიონის მეთაურის ნებართვის გარეშე წავიდა თვითდათხოვნაში. ი. ხ-ი გაფრთხილებულ იქნა სამხედრო ნაწილის ტერიტორიის თვითნებურად დატოვების ფაქტზე მოსალოდნელი სამართლებრივი შედეგების თაობაზე.

32. მონმე ვ. ქ-ს ჩვენებითაც დგინდება რომ 2017 წლის ივლისიდან – როდესაც ი. ხ-ი გადაიყვანეს შ-4-ის უფროსი ასისტენტის

თანამდებობაზე ი. ხ-ი ძირითადად სხვადასხვა მიზეზით იმყოფებოდა დათხოვნაში.

33. ი. ხ-ის 2017 წლის 26 ივლისის პატაკით დადგენილია, რომ მას 25 ივლისს ოჯახური პირობების გამო ესაჭიროებოდა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისაგან გათავისუფლება, რასთან დაკავშირებითაც ორჯერ მიმართა ბატალიონის მეთაურს. გათავისუფლებაზე მიიღო უარი, რის შემდეგაც წავიდა თვითდათხოვნაში. აღნიშნული დასტურდება გ. ჯ-ს ახსნა-განმარტებითაც, რომლის თანახმად 25 ივლისს მეთაურთან ყოველგვარი შეთანხმების გარეშე ი. ხ-მ დაწერა პატაკი განთავისუფლებაზე, სადაც მიზეზად მიუთითა ბავშვის გეგმიურ აცრაზე წაყვანა.

34. მ. კ-ს სამსახურებრივი „...ს“ (შიდა ქსელის) გვერდის დათვალიერების ოქმითაც დგინდება, რომ ი. ხ-ი პატაკებში №... თვითდათხოვნაში წასვლის მიზეზად უთითებს ოჯახურ პირობებს (ბავშვის ავადმყოფობას). კანცელარიამ ი. ხ-ს უკან დაუბრუნა პატაკი №... და სთხოვა წარმოების წესის დაცვით გაგზავნა.

35. გენერალური შტაბის ... ქვეითი ბრიგადის მე-... მსუბუქი ქვეითი ბატალიონის მეთაურის მოვალეობის შემსრულებლის ა. ბ-ს 2017 წლის 31 ივლისის პატაკით ირკვევა, რომ მე-... მსუბუქი ქვეითი ბატალიონის შ-4-ის ოფიცერი ი. ხ-ი, 2017 წლის 31 ივლისიდან 10 აგვისტომდე იმყოფება შვებულებაში.

36. გენერალური შტაბის ... ქვეითი ბრიგადის მე-... მსუბუქი ქვეითი ბატალიონის შ-4-ის უფროსის მოვალეობის შემსრულებლის თ. გ-ს 2017 წლის 10 აგვისტოს პატაკით დადგენილია, რომ ი. ხ-ი, რომელიც იმყოფებოდა კუთვნილ შვებულებაში 2017 წლის 31 ივლისიდან – იმავე წლის 9 აგვისტოს ჩათვლით, სამხედრო ნაწილში უნდა დაბრუნებულიყო 2017 წლის 10 აგვისტოს 08:00 საათზე, თუმცა მითითებულ დროს იგი არ გამოცხადდა სამხედრო ნაწილში და ვერ მოხდა მასთან დაკავშირება (ვერც მის მობილურ ტელეფონზე).

37. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს, ანალიტიკური დეპარტამენტის მიერ გაცემული საზღვრის კვეთის მონაცემების თანახმად, ი. ხ-მ 2017 წლის 1 აგვისტოს გადაკვეთა ...ოს სახელმწიფო საზღვარი ...ის რესპუბლიკის მიმართულებით და მისი უკან დაბრუნება არ ფიქსირდება.

38. საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსის 2017 წლის 17 ნოემბრის ბრძანებით დადგენილია, რომ შეიარაღებული ძალების სახმელეთო ჯარების აღმოსავლეთ სარდლობის ... ქვეითი ბრიგადის მე-... მსუბუქი ქვეითი ბატალიონის შტაბის შ-4-ის ოფიცერი ი. ხ-ი გათავისუფლდა დაკავებული თანამდებობიდან და დათხოვნილ იქნა სამხედრო სამსახურიდან რეზერვში 2017 წლის 10 აგვისტოდან.

39. მონმე ფ. გ-ს განმარტებით (თავდაცვის სამინისტროს ... ქვე-ითი ბრიგადის იურისტი) მან გამოითხოვა ი. ხ-ის ყველა პატაკი და მის პატაკთან დაკავშირებული მასალები, რაც გადააგზავნა სამხედრო პოლიციაში.

40. მონმე გ. გ-ს (სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტის გამოძიების მთავარი სამმართველოს აღმოსავლეთ საგამოძიებო სამმართველოს გამომძიებელი) ჩვენებით ირკვევა, რომ მან 2017 წლის 15 აგვისტოს დაიწყო გამოძიება ი. ხ-ის მიმართ დეზერტირობის ფაქტზე. გამოკითხა მონმეები, გამოითხოვა ი. ხ-ის საზღვრის კვეთის მონაცემები, რითაც დადასტურდა, რომ იმ პერიოდში, როდესაც იგი მუშაობდა თავდაცვის სამინისტროს ქვეითი ბრიგადის მე-... ბატალიონში და იმყოფებოდა შვებულებაში, გადაკვეთილი ჰქონდა საქართველოს სახელმწიფოს საზღვარი და არ ცხადდებოდა სამსახურში. ამასთან, გამოთხოვილი მასალებით ირკვეოდა, რომ ი. ხ-მ ელექტრონული კანცელარიის პროგრამის მეშვეობით შეადგინა პატაკი შეიარაღებული ძალების რიგებიდან გათავისუფლების თაობაზე, რაც დადგენილი წესის დარღვევით გადაუგზავნა ზემდგომ მეთაურს. პატაკი უკან დაუბრუნდა მის ავტორს იმ საფუძვლით, რომ პატაკს არ ჰქონდა შესაბამისი ვიზირებები. ამის შემდეგ ი. ხ-მ უშუალო ზემდგომის გვერდის ავლით, აღნიშნული პატაკი ბრიგადის მეთაურ რ. ძ-ეზე გადასაცემად გაუგზავნა ბრიგადის კანცელარიას. ი. ხ-ისთვის ცნობილი იყო კანცელარიის ელექტრონული პროგრამის მოხმარების წესები. მისთვის ასევე ცნობილი იყო, თუ როგორ უნდა ემოქმედა მას პატაკის შედგენისას, რაც მის მიერ არ იქნა შესრულებული. ი. ხ-ისთვის კარგად იყო ცნობილი გენერალური შტაბიდან გამოთხოვილი იმ ბრძანებების შინაარსი, რომლის მიხედვითაც რეგულირდებოდა სამხედრო მოსამსახურის სამსახურიდან დათხოვნის წესი.

41. ძებნის გამოცხადების დადგენილებით ირკვევა, რომ ი. ხ-ის მიმართ 2017 წლის 22 დეკემბერს გამოცხადდა ძებნა.

42. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქმის მასალებით არ დგინდება რაიმე გარემოება, რაც ეჭვქვეშ დააყენებდა მონმეთა ჩვენებების სანდოობას. მონმეებმა დეტალურად აღწერეს საქმის ფაქტობრივი გარემოებები, მათ მიერ ჩვენებებში მითითებული საქმისათვის მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებები არსებითად არ ეწინააღმდეგებიან არც ერთმანეთს და არც საქმეში წარმოდგენილ სხვა მტკიცებულებებს.

43. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება საქართველოს სსკ-ის 389-ე მუხლის შენიშვნით გათვალისწინებული მძიმე მდგომარეობის არსებობა. ი. ხ-ი უთითებს სამსახურებრივ დაქვეითებაზე და მის მი-

მართ დისციპლინური ზემოქმედების ღონისძიებების გამოყენებაზე. მისივე ჩვენების თანახმად, შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე, მისთვის მოსალოდნელი იყო, რომ დადგებოდა შეიარაღებული ძალებიდან მისი გაგდების საკითხი. ამიტომ შეიარაღებული ძალების რიგებიდან მის გაგდებას, მან არჩია ამ ფორმით დაეტოვებინა სამხედრო სამსახური.

44. სასამართლო აღნიშნავს, რომ ი. ხ-ის ასმეთაურის პოზიციიდან ჩამოქვეითება და მის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომების გამოყენების კანონიერების შეფასება სცდება სისხლის სამართლის საქმის განხილვის საგანს და წარმოადგენს სხვა სახის სამართალურთიერთობის ფარგლებში გადასაწყვეტ საკითხს. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ი. ხ-ს ჰქონდა შესაბამისი სუბიექტებისთვის საჩივრით მიმართვის შესაძლებლობა (რაც განემარტა), თუ მიაჩნდა რომ ადგილი ჰქონდა მის უკანონოდ დაქვეითებას ან მის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომების უკანონოდ გამოყენებას; საქმის მასალებით არ დასტურდება რომ: მას შეეზღუდა აღნიშნული უფლებით სარგებლობა, მის მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნა უკავშირდებოდა აღნიშნული უფლების განხორციელებას, ი. ხ-ს უკანონოდ ეთქვა უარი შეიარაღებული ძალებიდან გათავისუფლებაზე, ადგილი ჰქონდა მის პირად დევნას ან პატივისა და ღირსების შელახვას, ფსიქიკურ ძალადობას (რაზეც მიუთითებს დაცვის მხარე), რამაც იძულებული გახადა ამ ფორმით დაეტოვებინა სამხედრო სამსახური – ვინაიდან აღნიშნულის დამადასტურებელი მტკიცებულებები დაცვის მხარის მიერ წარმოდგენილი არ იქნა.

45. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ დასაბუთებული გადანყვეტილების უფლება არ მოითხოვს მომჩივნების მიერ წარმოდგენილ ყველა არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემას (იხ. *Fomin v. Moldova*, no. 36755/06, §31; *ECtHR*, 11/11/2011), არამედ გულისხმობს, კონკრეტულ და მკაფიო პასუხებს იმ არგუმენტებზე, რომლებიც გადამწყვეტია სამართალწარმოების შედეგებისთვის (იხ. *Tchankotadze v. Georgia*, no. 15256/05, § 103, *ECtHR*, 21/06/2016; *Deryan v. Turkey*, no. 41721/04, § 33, *ECtHR* 21/07/2015), გადანყვეტილებიდან ნათლად უნდა ჩანდეს, რომ განხილულ იქნა საქმის არსებითი საკითხები (*Lobzhanidze and Peradze v. Georgia*, nos 21447/11, 35839/11, §65, 66; *ECtHR*, 27/02/2020).

46. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-14 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად: მსჯავრდებულის, მათ შორის ძებნილი მსჯავრდებულის მიმართ ამ კანონით გათვალისწინებული ამნისტიის აღსრულების მიზნით გადანყვეტილებას სისხლის სამართლის საქმის სასამართლო განხილვის სტადიაზე

იღებს შესაბამისი სასამართლო. ვინაიდან მსჯავრდებულ ი. ხ-ის ინტერესების დამცველის ადვოკატ რ. რ-ს საკასაციო საჩივრის საფუძველზე საქართველოს უზენაეს სასამართლოში მიმდინარეობდა საქმის განხილვა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს კანონის გამოყენებაზე უნდა იმსჯელოს საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ და არა თბილისის საქალაქო სასამართლომ (თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 6 თებერვლის განჩინება).

47. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის თანახმად: გათავისუფლდეს სისხლის-სამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან პირი, რომელმაც ჩაიდინა საქართველოს სსკ-ის 389-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული. შესაბამისად, მსჯავრდებული ი. ხ-ი უნდა გათავისუფლდეს საქართველოს სსკ-ის 389-ე მუხლის 1- ნაწილით დანიშნული სასჯელის – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთის მოხდისაგან.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით, „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ ი. ხ-ის ინტერესების დამცველის, ადვოკატ რ. რ-ს საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 13 ივლისის განაჩენში შევიდეს შემდეგი ცვლილება:
3. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის საფუძველზე მსჯავრდებული ი. ხ-ი გათავისუფლდეს საქართველოს სსკ-ის 389-ე მუხლის პირველი ნაწილით დანიშნული სასჯელის – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთის მოხდისაგან;
4. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**სისხლის სამართლის პროცესი
კერძო ნაწილი**

საკასაცო განაჩენი

**განაჩენში ცვლილების შეტანა და გამამართლებელი
განაჩენის დადგენა ქმედების დანაშაულებრიობის
გაუქმების გამო**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№118აპ-21

22 ივლისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**მ. გაბინაშვილი (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
ლ. თევზაძე**

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ გ. რ-ის ად-
ვოკატ ტ. რ-ის საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასა-
მართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 დე-
კემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, გ. რ-ეს ბრა-
ლი დაედო:

გამოძალვაში, ესე იგი სხვისი ნივთის მოთხოვნაში, რასაც ერ-
თვის დაზარალებულის მიმართ ძალადობის გამოყენების მუქარა;

ოჯახში ძალადობაში, ესე იგი ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯა-
ხის სხვა წევრის მიმართ ძალადობაში, რამაც გამოიწვია ფიზიკური
ტკივილი და რასაც არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამარ-
თლის კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით გათვალისწინე-
ბული შედეგი;

დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შექმნა-
სა და შენახვაში იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს საქართვე-
ლოს სისხლის სამართლის კოდექსის XXXIII თავით (ნარკოტიკული
დანაშაული) გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული;

ნარკოტიკული საშუალების ექიმის დანიშნულების გარეშე უკა-
ნონო მოხმარებაში, ჩადენილი ამ დანაშაულისათვის ნასამართლე-
ვი პირის მიერ;

ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შექენასა და შენახვაში იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის XXXIII თავით (ნარკოტიკული დანაშაული) გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული.

2. აღნიშნული ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

– 2019 წლის 29 ნოემბერს, შუადღის საათებში, ქ. გ-ში, მდებარე მათ საცხოვრებელ სახლში, გ. რ-ე დედას – დ. რ-ეს დაემუქრა, რომ თუ იმავე დღის საღამომდე არ მისცემდა 150 ლარს, მოკლავდა, რის შედეგადაც დაზარალებულს გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში;

– იმავე დროს, თანხის მოთხოვნასთან დაკავშირებით წარმოშობილი შელაპარაკებისას, გ. რ-ემ დედას – დ. რ-ეს თავში რამდენჯერმე ჩაარტყა მუშტი და ხელით მოქაჩა თმა, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცადა ფიზიკური ტკივილი;

– გორის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით ნასამართლევა გ. რ-ემ გამოძიებით დაუდგენელ დროსა და ვითარებაში უკანონოდ შეიძინა და შეინახა დიდი ოდენობით – 0.00095 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „მეტამფეტამინი“ (ფუ-ძე), რაც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შიდა ქართლის პოლიციის დეპარტამენტის გორის რაიონული სამმართველოს თანამშრომლებმა ამოიღეს 2019 წლის 30 ნოემბერს, ქ. გორში, მდებარე დ. მ-ის საცხოვრებელი სახლის ჩხრეკისას;

– გორის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით ნასამართლევა გ. რ-მ ექიმის დანიშნულების გარეშე, უკანონოდ მოიხმარა ნარკოტიკული საშუალებები – „ამფეტამინი“, „ბუპრენორფინი“, „მდმა“ (მეთილენდიოქსიმეტამფეტამინი – ექსტაზი) და „მეტამფეტამინი“, რაც გამოვლინდა 2019 წლის 30 ნოემბერს გ. რ-ის ნარკოლოგიური შემოწმებისას;

– გორის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით ნასამართლევა გ. რ-ემ გამოძიებით დაუდგენელ დროსა და ვითარებაში უკანონოდ შეიძინა და შეინახა 10.11 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „გამომშრალი მარიხუანა“, რაც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შიდა ქართლის პოლიციის დეპარტამენტის გორის რაიონული სამმართველოს თანამშრომლებმა ამოიღეს 2019 წლის 30 ნოემბერს, ქ. გ-ში, მდებარე დ. მ-ის საცხოვრებელი სახლის ჩხრეკისას.

3. გორის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 25 აგვისტოს განაჩენით:

გ. რ-ე ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 181-ე მუხლის პირველი ნაწილით წარდგენილ ბრალდებაში;

გ. რ-ე, ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით და მიესაჯა 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

გ. რ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში ძირითადი სასჯელის დაუნიშნავად. მასვე ამავე კოდექსის 42-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე დამატებითი სასჯელის სახით დაეკისრა ჯარიმა – 5000 ლარი;

გ. რ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით და მიესაჯა 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

გ. რ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და განესაზღვრა 300 საათით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და დანაშაულთა ერთობლიობით გ. რ-ეს განესაზღვრა 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა. მასვე სისხლის სამართლის კოდექსის 42-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე დამატებითი სასჯელის სახით დაეკისრა ჯარიმა – 5000 ლარი;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, გაუქმდა გორის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის განაჩენით გ. რ-ისათვის განაჩენთა ერთობლიობით დადგენილი პირობითი მსჯავრი – 4 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე ბოლო განაჩენით შეფარდებულ სასჯელს დაემატა წინა – გორის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის განაჩენით შეფარდებული სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, გ. რ-ეს განესაზღვრა 5 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რომლის მოხდის ათვლა დაეწყო 2019 წლის 30 ნოემბრიდან. მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩაეთვალა დაკავებასა და პატიმრობაში ყოფნის დრო. გ. რ-ეს სისხლის სამართლის კოდექსის 42-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე დამატებითი სასჯელის სახით დაეკისრა ჯარიმა – 5000 ლარი. მასვე „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კა-

ნონის თანახმად, 5 წლით ჩამოერთვა სატრანსპორტო საშუალების მართვის, საადვოკატო, პედაგოგიურ და საგანმანათლებლო დაწესებულებებში საქმიანობის, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის, სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებებში – საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში საქმიანობის, პასიური საარჩევნო, იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვისა და ტარების უფლებები, ხოლო 10 წლით – საექიმო ან/და ფარმაცევტული საქმიანობის უფლება, აგრეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლებები.

4. გორის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 25 აგვისტოს განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს:

მსჯავრდებულ გ. რ-ის ადვოკატმა ზ. მ-მა, რომელმაც მოითხოვა: გასაჩივრებული განაჩენის გაუქმება; გ. რ-ის გამართლება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“, „ე“ ქვეპუნქტებითა და 273¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით მსჯავრდების ნაწილში; გ. რ-ის დამნაშავედ ცნობა მხოლოდ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით და მისთვის შესაბამისი სასჯელის განსაზღვრა;

გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ნიკა მახარაძემ, რომელმაც მოითხოვა: გასაჩივრებული განაჩენის შეცვლა; გ. რ-ის დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 181-ე მუხლის პირველი ნაწილით, 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“, „ე“ ქვეპუნქტებით, 273¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტითა და 273-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის და მისთვის უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრა.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 დეკემბრის განაჩენით პროკურორის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ხოლო მსჯავრდებულის ადვოკატის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ და გორის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 25 აგვისტოს განაჩენი შეიცვალა, კერძოდ:

გ. რ-ე ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 181-ე მუხლის პირველი ნაწილით წარდგენილ ბრალდებაში;

გ. რ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით და მიესაჯა 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

გ. რ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „ე“ ქვეპუნ-

ქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში სასჯელის და-
უნიშნავად;

გ. რ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამარ-
თლის კოდექსის 273-ე მუხლით და მიესაჯა 1 წლით თავისუფლე-
ბის აღკვეთა;

გ. რ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამარ-
თლის კოდექსის 273¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და
განესაზღვრა 300 საათით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრო-
მა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-
3 ნაწილის თანახმად, მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაც-
რი სასჯელები და დანაშაულთა ერთობლიობით გ. რ-ეს განესაზ-
ღვრა 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 67-ე მუხლის მე-
5 ნაწილის შესაბამისად, გაუქმდა გორის რაიონული სასამართლოს
2017 წლის 10 ოქტომბრის განაჩენით გ. რ-ისათვის განაჩენთა ერ-
თობლიობით დადგენილი პირობითი მსჯავრი – 4 წლით თავისუფ-
ლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-
5 ნაწილის საფუძველზე ბოლო განაჩენით შეფარდებულ სასჯელს
დაემატა წინა – გორის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქ-
ტომბრის განაჩენით შეფარდებული სასჯელის მოუხდელი ნაწი-
ლიდან – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ, განა-
ჩენთა ერთობლიობით, გ. რ-ეს განესაზღვრა 5 წლით თავისუფლე-
ბის აღკვეთა, რომლის მოხდის ათვლა დაეწყო 2019 წლის 30 ნოემ-
ბრიდან. მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩაეთვალა დაკავებასა
და პატიმრობაში ყოფნის დრო. გ. რ-ეს „ნარკოტიკული დანაშაუ-
ლის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის თა-
ნახმად, 5 წლით ჩამოერთვა სატრანსპორტო საშუალების მართვის,
საადვოკატო, პედაგოგიურ და საგანმანათლებლო დაწესებულე-
ბებში საქმიანობის, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართვე-
ლობის, სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებებში – საჯარო ხე-
ლისუფლების ორგანოებში საქმიანობის, პასიური საარჩევნო, ია-
რალის დამზადების, შექმნის, შენახვისა და ტარების უფლებები,
ხოლო 10 წლით – საექიმო ან/და ფარმაცევტული საქმიანობის უფ-
ლება, აგრეთვე ავთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და
წარმომადგენლობის უფლებები.

6. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 დეკემბრის განაჩენი საკასაციო წე-
სით გაასაჩივრეს:

მსჯავრდებულ გ. რ-ის ადვოკატმა ტ. რ-ემ, რომელიც ითხოვს:

გასაჩივრებული განაჩენის შეცვლასა და მტკიცებულებათა არასაკმარისობის გამო სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან გ. რ-ის გათავისუფლებას საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული მსჯავრდების ნაწილში;

გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ნიკა მახარაძემ, რომელიც ითხოვს: გასაჩივრებული განაჩენის შეცვლას; გ. რ-ის დამნაშავედ ცნობას საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 181-ე მუხლის პირველი ნაწილით, 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“, „ე“ ქვეპუნქტებით, 273¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტითა და 273-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის და მისთვის უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრას, ასევე – საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის დამატებითი სასჯელის სახით ჯარიმის – 5000 ლარის ისევ დაკისრებას.

7. მსჯავრდებულ გ. რ-ის ადვოკატი ტ. რ-ე პროკურორის საკასაციო საჩივრის შესაგებლით ითხოვს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 დეკემბრის განაჩენის უცვლელად დატოვებას გ. რ-ის მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 181-ე მუხლის პირველ ნაწილსა და 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტებთან მიმართებით.

8. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 19 ივლისის განჩინებით დაუშვებლად იქნა ცნობილი გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ნიკა მახარაძის საკასაციო საჩივარი, ხოლო მსჯავრდებულ გ. რ-ის ადვოკატ ტ. რ-ის საკასაციო საჩივარი დაშვებულ იქნა განსახილველად და მისი საჩივრის ნაწილში საქმის განხილვა ზეპირი მოსმენის გარეშე დაინიშნა 2021 წლის 22 ივლისს.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ კასატორის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო გასაჩივრებული განაჩენი უნდა შეიცვალოს მსჯავრდებულის სასიკეთოდ, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქმეში წარმოდგენილი საკმარისი და უტყუარი მტკიცებულებებით, მათ შორის – მონმეთა ჩვენებებით, ექსპერტიზის დასკვნით, შემთხვევის ადგილის

დათვალიერებისა და საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმებით გონივრულ ექვს მიღმა დასტურდება მსჯავრდებულ გ. რ-ის მიერ განაჩივრებული განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით მსჯავრად შერაცხული დანაშაულის ჩადენა და არ არსებობს ადვოკატის მოთხოვნის დაკმაყოფილებისა და მსჯავრდების ამ ნაწილში განაჩენის შეცვლის საფუძველი, ხოლო დეტალურ მსჯელობას პალატა არ მიიჩნევს საჭიროდ, ვინაიდან სრულად ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს დასკვნებს.

3. ამასთან, საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ „ნარკოტიკული საშუალებების, ფსიქოტროპული ნივთიერებების, პრეკურორებისა და ნარკოლოგიური დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 5 მარტის კანონის შესაბამისად, „ნარკოტიკული საშუალებების, ფსიქოტროპული ნივთიერებების, პრეკურორებისა და ნარკოლოგიური დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის დანართი №2-ის მე-12 ჰორიზონტალურ გრაფაში განსაზღვრული ნარკოტიკული საშუალება „ამფეტამინისა“ და 109-ე ჰორიზონტალურ გრაფაში განსაზღვრული ნარკოტიკული საშუალება „მეტამფეტამინის“ (ფუძე) სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის საწყის ოდენობად განისაზღვრა 0.005 გრამი, ხოლო მოცემულ შემთხვევაში:

– გ. რ-ე მსჯავრდებულია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტებით – 0.00095 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „მეტამფეტამინის“ (ფუძე) უკანონოდ შექენისა და შენახვისათვის, რაც, მითითებული ცვლილების მიხედვით, არ წარმოადგენს სისხლისსამართლებრივი წესით დასჯად ქმედებას;

– გ. რ-ე გორის რაიონული სასამართლო 2013 წლის 18 სექტემბრის განაჩენით მსჯავრდებულია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2014 წლის პირველ მასამდე მოქმედი რედაქცია) – 0.0016 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „მეტამფეტამინისა“ (ფუძე) და 0.00022 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „ამფეტამინის“ უკანონოდ შექენისა და შენახვისათვის, რაც, მითითებული ცვლილების მიხედვით, ასევე არ წარმოადგენს სისხლისსამართლებრივი წესით დასჯად ქმედებას.

4. აქედან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ აღნიშნული ცვლილების საფუძველზე და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-3 მუხლის შესაბამისად (სისხლის სამართლის კანონს, რომელიც აუქმებს ქმედების დანაშაულებრიობას ან ამსუბუქებს სასჯელს, აქვს უკუძალა), გ. რ-ე უნდა გამართლდეს

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტებითა (დიდი ოდენობით – 0.00095 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „მეტამფეტამინის“ (ფუძე) უკანონო შეძენა, შენახვა) და გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2014 წლის პირველ მაისამდე მოქმედი რედაქცია) დიდი ოდენობით – 0.0016 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „მეტამფეტამინისა“ (ფუძე) და 0.00022 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „ამფეტამინის“ უკანონო შეძენა, შენახვა) გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში.

5. გარდა ამისა, საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მსჯავრდებული გ. რ-ე „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის შესაბამისად, უნდა გათავისუფლდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლითა და 273¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით შეფარდებული სასჯელების – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთისა და 300 საათით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომის (რომლებიც შთანთქმული აქვს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით შეფარდებულ სასჯელს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთას) მოხდისაგან, ხოლო სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულზე „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონი არ ვრცელდება, ვინაიდან ნარმოადგენს ოჯახურ დანაშაულს.

6. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონი ასევე არ ვრცელდება მსჯავრდებულ გ. რ-ის მიმართ გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრის, 2017 წლის 10 ოქტომბრისა და 11 მაისის განაჩენებით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 238¹-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და 273-ე მუხლით დაკისრებულ ჯარიმებსა და გორის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 20 ოქტომბრის განაჩენით სისხლის სამართლის კოდექსის 381-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულზე.

7. ამავე დროს, მსჯავრდებული გ. რ-ე „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის შესაბამისად, უნდა გათავისუფლდეს:

გორის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 11 ნოემბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით შეფარდებული სასჯელის – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთის (რაც წინა – გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრის განაჩენით შეფარდებული სასჯელის მოუხდელ ნაწილთან – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთასთან ერთად დამატებული

ჰქონდა გორის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 20 ოქტომბრის განაჩენით შეფარდებულ სასჯელს) მოხდისაგან;

გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით შეფარდებული სასჯელის – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთის (რაც ჩაეთვალა პირობითად და შთანთქმული ჰქონდა ამავე განაჩენით სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით შეფარდებულ სასჯელს) მოხდისაგან.

8. იმის გათვალისწინებით, რომ გ. რ-ე გათავისუფლდა გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრის განაჩენით თავისუფლების აღკვეთის სახით შეფარდებული სასჯელისაგან, რომლის მოუხდელი ნაწილი განაჩენთა ერთობლიობით აისახა გორის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 11 ნოემბრის, 2016 წლის 20 ოქტომბრის, 2017 წლის 11 მაისისა და იმავე წლის 10 ოქტომბრის განაჩენებით შეფარდებულ სასჯელებში, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე ბოლო განაჩენით შეფარდებულ სასჯელს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთას წინა – გორის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის განაჩენით შეფარდებული სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან უნდა დაემატოს 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, გ. რ-ეს უნდა განესაზღვროს 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რომლის მოხდის ათვლა დაეწყოს 2019 წლის 30 ნოემბრიდან.

9. ამასთან, მსჯავრდებულ გ. რ-ეს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-11 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, უნდა აღუდგეს გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრისა და 2014 წლის 11 ნოემბრის განაჩენებითა და ბოლო განაჩენით „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე ჩამორთმეული უფლებები (გარდა იარაღის დამზადების, შექმნის, შენახვისა და ტარების უფლებებისა).

10. რაც შეეხება მსჯავრდებულ გ. რ-ის ადვოკატ ტ. რ-ის მიერ წარმოდგენილ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 25 დეკემბრის განაჩენს, რომლის მიხედვითაც, სააპელაციო სასამართლომ ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის შესახებ შუამდგომლობის საფუძველზე განიხილა და შეცვალა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 დეკემბრის განაჩენი, პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-300 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს სის-

ხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენი, რომელიც კასატორს უკანონოდ მიაჩნია, შეუძლია, გაასაჩივროს საკასაციო წესით. ამავე კოდექსის მე-20 მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს განაჩენსა და სხვა შემაჯამებელ სასამართლო გადაწყვეტილებაზე შეტანილ საკასაციო საჩივარს განიხილავს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატა, ხოლო სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის მე-6 ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატა ამავე კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით იხილავს ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის შესახებ საჩივარს საქართველოს საერთო სასამართლოების მიერ გამოტანილ და კანონიერ ძალაში შესულ განაჩენსა და სხვა შემაჯამებელ სასამართლო გადაწყვეტილებაზე.

11. ამასთან, პალატა მიუთითებს, რომ განაჩენი, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 279-ე მუხლის შესაბამისად, კანონიერ ძალაში შედის გამოცხადებისთანავე, მაგრამ ამავე კოდექსის მე-20 მუხლის მე-6 ნაწილის მოთხოვნიდან გამომდინარე, ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო გადასინჯვას ექვემდებარება საერთო სასამართლოების მიერ გამოტანილი მხოლოდ ისეთი განაჩენი, რომელიც ერთდროულად არის კანონიერ ძალაში შესულიც და შემაჯამებელიც (საბოლოო – რომელიც აღარ საჩივრდება). ამდენად, დაუშვებელია ისეთი განაჩენის ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო გადასინჯვა, რომელიც კანონიერ ძალაშია შესული, მაგრამ არ არის შემაჯამებელი – საბოლოო (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკა, კერძოდ, უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 25 მარტის №64აგ-20 განჩინება).

12. ამდენად, პალატა განმარტავს, რომ მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო სასამართლოს არ გააჩნია თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 25 დეკემბერს ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის შესახებ შუამდგომლობის საფუძველზე მიღებული განაჩენის გადასინჯვისა და შეფასების სამართლებრივი საშუალება, ვინაიდან ამ ეტაპზე იხილავს მსჯავრდებულ გ. რ-ის ადვოკატ ტ. რ-ის საკასაციო საჩივარს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 დეკემბრის განაჩენზე.

13. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ გ. რ-ის ადვოკატ ტ. რ-ის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო გასაჩივრებული განაჩე-

ნი უნდა შეიცვალოს მსჯავრდებულის სასიკეთოდ.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე, 307-ე მუხლებით, „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ გ. რ-ის ადვოკატ ტ. რ-ის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 დეკემბრის განაჩენში შევიდეს შემდეგი ცვლილება:

2.1. მსჯავრდებული გ. რ-ე გამართლდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის (დიდი ოდენობით – 0.00095 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „მეტამფეტამინის“ (ფუძე) უკანონო შეძენა, შენახვა) ჩადენაში;

2.2. მსჯავრდებული გ. რ-ე გამართლდეს გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2014 წლის პირველ მაისამდე მოქმედი რედაქცია) გათვალისწინებული დანაშაულის (დიდი ოდენობით – 0.0016 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „მეტამფეტამინისა“ (ფუძე) და 0.00022 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „ამფეტამინის“ უკანონო შეძენა, შენახვა) ჩადენაში;

2.3. მსჯავრდებული გ. რ-ე „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის საფუძველზე გათავისუფლდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით შეფარდებული სასჯელის – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთის (რომელიც შთანთქმული აქვს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით შეფარდებულ სასჯელს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთას) მოხდისგან;

2.4. მსჯავრდებული გ. რ-ე „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის საფუძველზე გათავისუფლდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით შეფარდებული სასჯელის – 300 საათით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომის (რომელიც შთანთქმული აქვს საქართველოს სისხლის სამართლის კო-

დექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით შეფარდებულ სასჯელს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთას) მოხდისგან;

2.5. მსჯავრდებული გ. რ-ე „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის საფუძველზე გათავისუფლდეს გორის რაიონული სასამართლოს 2014 წლის 11 ნოემბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით შეფარდებული სასჯელის – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთის (რომელიც წინა – გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრის განაჩენით შეფარდებული სასჯელის მოუხდელ ნაწილთან – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთასთან ერთად დამატებული ჰქონდა გორის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 20 ოქტომბრის განაჩენით შეფარდებულ სასჯელს) მოხდისგან;

2.6. მსჯავრდებული გ. რ-ე „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის საფუძველზე გათავისუფლდეს გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273-ე მუხლით შეფარდებული სასჯელის – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთის (რომელიც ჩაეთვალა პირობითად და შთანთქმული ჰქონდა ამავე განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით შეფარდებულ სასჯელს) მოხდისგან;

2.7. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე ბოლო განაჩენით შეფარდებულ სასჯელს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთას წინა – გორის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 ოქტომბრის განაჩენით შეფარდებული სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან დამატოს 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, გ. რ-ეს განესაზღვროს 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რომლის მოხდის ათვლა დაენციოს 2019 წლის 30 ნოემბრიდან;

2.8. მსჯავრდებულ გ. რ-ეს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-11 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, აღუდგეს გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 18 სექტემბრისა და 2014 წლის 11 ნოემბრის განაჩენებითა და ბოლო განაჩენით „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე ჩამორთმეული უფლებები (გარდა იარაღის დამზადების, შექმნის, შენახვისა და ტარების უფლებებისა);

3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2020 წლის 2 დეკემბრის განაჩენი დანარჩენ ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

4. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**ბანაჩენში ცვლილების შეტანა და პირის
უდანაშაულოდ ცნობა სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2
ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით
ნარდგენილ ბრალდებაში**

**ბანაჩენი
საქართველოს სახელით**

№57აპ-21

23 ივლისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
მ. ვასაძე,
შ. თადუმაძე**

ზეპირი მოსმენით განიხილა ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორ რამაზ შანიძის საკასაციო საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 30 ნოემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით ი. ხ-ს, დაბადებული 19.. წელს, – ბრალად ედებოდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდგომში საქართველოს სსკ-ის) 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-6 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა, რაც გულისხმობს – ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შექმნა, შენახვას, ჩადენილი დიდი და განსაკუთრებით დიდი ოდენობით; ასევე, საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა, რაც გულისხმობს – ნარკოტიკული საშუალების საქართველოში უკანონო შემოტანას, ჩადენილი დიდი და განსაკუთრებით დიდი ოდენობით.

2. ბრალდებულის მიერ ჩადენილი ქმედება გამოიხატა შემდეგში: ი. ხ-მ უკანონოდ შეიძინა და ინახავდა დიდი ოდენობით ნარკოტიკულ საშუალება – 0,8 გრამ „მეთადონს“ (მარილი), განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალება – 12,926 გრამ „ჰეროინს“ და განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკულ საშუალება – 0,192 გრამ „ბუპრენორფინს“, რომელიც 2019 წლის 8 დეკემბერს, დაახლოებით 21:40 საათზე, ხ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ...ში მდებარე სასაზღვრო-გამშვები პუნქტის გავლით, ...ის რესპუბლიკიდან უკანონოდ შემოიტანა საქართველოში. ი. ხ. საქართველოს სასაზღვრო პუნქტის გადმოკვეთისთანავე შეაჩერეს

შსს ...ის რაიონული სამმართველოს თანამშრომლებმა და 2019 წლის 8 დეკემბერს, 21:43 საათიდან 22:05 საათამდე დროის შუალედში ჩაუტარეს პირადი ჩხრეკა. მისგან ამოიღეს პაკეტი დაფასობებული განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალება „ჰეროინი“ – 12,926 გრამის ოდენობით, განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკულ საშუალება (24 აბი) „ბუპრენორფინი“ – 0,192 გრამის ოდენობით და დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალება (20 აბი) „მეთადონი“ (მარილი) – 0,8 გრამის ოდენობით.

3. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 13 აგვისტოს განაჩენით ი. ხ. ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში;

ი. ხ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-6 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 8 წლით;

მასვე, სასჯელის ვადაში ჩაეთვალა პატიმრობაში ყოფნის დრო და სასჯელის ვადის ათვლა დაეწყო დაკავების დღიდან – 2019 წლის 8 დეკემბრიდან;

მსჯავრდებულ ი. ხ-ს, როგორც ნარკოტიკული საქმიანობის ხელშემწყობს, „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის, მე-3 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, 5 წლით ჩამოერთვა: სატრანსპორტო საშუალების მართვის, საადვოკატო საქმიანობის, პედაგოგიური და საგანმანათლებლო დაწესებულებებში საქმიანობის, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო დაწესებულებებში – საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში საქმიანობის, პასიური საარჩევნო და იარაღის დამზადების, შექმნის, შენახვის და ტარების უფლებები, ხოლო 10 წლით: საექიმო და ფარმაცევტული საქმიანობის, აგრეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლება;

4. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 13 აგვისტოს განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა რამაზ შანიძემ და ითხოვა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 13 აგვისტოს განაჩენში ცვლილების შეტანა, კერძოდ: ი. ხ-ს საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში დამნაშავედ ცნობა და სასჯელის სახედ პენიტენციურ დაწესებულებაში მოსახდელად თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრა.

5. მსჯავრდებულ ი. ხ-ს ადვოკატმა დ. კ-მ სააპელაციო საჩი-

ვარზე წარმოადგინა შესაგებელი, რომლითაც ითხოვა ი. ხ-ს მიმართ გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვება.

6. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 30 ნოემბრის განაჩენით ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 13 აგვისტოს განაჩენი დარჩა უცვლელი.

7. ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა რამაზ შანიძემ საკასაციო წესით გაასაჩივრა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 30 ნოემბრის განაჩენი და ითხოვა მასში ცვლილების შეტანა, კერძოდ: ი. ხ-ს საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში დამნაშავედ ცნობა და სასჯელის სახედ პენიტენციურ დაწესებულებაში მოსახდელად თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრა.

კასატორი საჩივარში უთითებს, რომ საქმეში წარმოდგენილია საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენისათვის საჭირო მტკიცებულებათა ერთობლიობა. კერძოდ, იმ ფაქტის დასადასტურებლად, რომ ი. ხ. თ-სი იმყოფებოდა ნარკოტიკის შესაძენად და საქართველოში შემოსატანად საქმეში წარმოდგენილია: ლ. პ-ს საინფორმაციო პატაკი, ი. ხ-ს პირადი ჩხრეკის ოქმი, ამოღებული ნარკოტიკული საშუალება, ი. ხ-ს დაკავების ოქმი, ქიმიური ექსპერტიზის დასკვნა, მოწმეთა ჩვენებები, საზღვრის კვეთის ამონაწერი. ამასთან, პროკურორი საჩივარში განმარტავს, რომ ჯერ კიდევ გამოძიების დაწყებამდე მიიღო ლ. პ-მ ოპერატიული ინფორმაცია, რომ ი. ხ. აპირებდა ...ის რესპუბლიკაში გადასვლას ნარკოტიკის შემოსატანად, სწორედ ამიტომ გამოძიება საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლთან ერთად დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლით.

8. საქმეში ასევე წარმოდგენილია მსჯავრდებულ ი. ხ-ს წერილი, სადაც აღნიშნავს, რომ განსახილველი საქმე არის გამოუძიებელი და ემყარება მოწმეთა ცრუ ჩვენებებს. მან არაერთხელ მიმართა პროკურორს და სთხოვა გამოკითხვა, თუმცა მხოლოდ დასკვნითი სიტყვის ეტაპზე მიეცა საშუალება ეთქვა სიმართლე.

9. საკასაციო სასამართლოს სხდომაზე პროკურორმა რამაზ შანიძემ მხარი დაუჭირა საკასაციო საჩივარს და მოითხოვა მისი დაკმაყოფილება.

10. დაცვის მხარე არ დაეთანხმა პროკურორის საკასაციო საჩივარს, რადგან თვლის, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით ვერ დასტურდება ი. ხ-ს მიერ საქართველოში ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შემოტანა. შესაბამისად, დაცვის მხარემ ითხოვა ქვემდგომი სასამარ-

თლოების გადაწყვეტილების ძალაში დატოვება.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა სისხლის სამართლის საქმის მასალები, შეამოწმა ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივრის მოთხოვნის საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ამასთან გასაჩივრებულ განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის (შემდგომში – საქართველოს სსსკ-ის) 306-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივარი განიხილება საჩივრის ფარგლებში. ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა რამაზ შანიძემ საკასაციო საჩივრით ითხოვა ი. ხ-ს საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში დამნაშავედ ცნობა.

3. საკასაციო სასამართლო ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას ი. ხ-ს საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-6 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით მსჯავრდების ნაწილში. სასამართლო ითვალისწინებს ზედა ინსტანციის სასამართლოების უფლებას, დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, საფუძვლების გამეორების გარეშე (იხ., *Hirvisaari v. Finland*, no.49684/99, §30, ECtHR, 25/12/2001) და მიზანშეწონილად არ მიაჩნია გასაჩივრებულ განაჩენში მითითებული იმ არგუმენტების გამეორება, რასაც სასამართლო ეთანხმება და მხარეებიც არ ხდიან სადავოდ.

4. საკასაციო საჩივრის განხილვის სასამართლო სხდომაზე ბრალდების მხარემ მოითხოვა ი. ხ-სათვის საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-6 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით დანიშნული სასჯელის დამძიმება. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს საქართველოს სსსკ-ის 308-ე მუხლის მე-2 ნაწილის დანაწესს და მოკლებულია შესაძლებლობას გაამკაცროს გასაჩივრებული განაჩენით დანიშნული სასჯელი, ამ ნაწილში ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივრის არ არსებობის გამო. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო კასატორის საჩივარს განიხილავს საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებთან მიმართებით.

5. მხარეებს შორის დავის საგანს წარმოადგენს – მსჯავრდებულმა მისგან ამოღებული ნარკოტიკული საშუალებები ...ოში უკანონოდ შემოიტანა ...ის რესპუბლიკიდან, თუ სახელმწიფო საზღვრის გადმოკვეთის შემდეგ უშუალოდ ...ოს ტერიტორიაზე გამოართვა ნაცნობს.

6. ინსპექტორ-გამომძიებელ ლ. პ-ს 2019 წლის 8 დეკემბერის პატაკისა და ჩვენების თანახმად: მიიღო ინფორმაცია, რომ ...ს რეს-პუბლიკაში იმყოფებოდა ი. ხ., რომელიც სგპ ...ის გავლით აპირებდა უკანონოდ შექმნილი ნარკოტიკული საშუალების ...ში შემოტანას.

7. 2019 წლის 8 დეკემბრის შეტყობინების თანახმად, პატაკი შე-სასრულებლად დაენერა უბნის უფროს ინსპექტორ-გამომძიებელ თ. დ-ს 12:24 საათზე, რომელმაც იმავე დღეს დაიწყო გამოძიება საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის და 262-ე მუხლის პირველი ნა-ნილებით.

8. შსს საინფორმაციო-ანალიტიკური დეპარტამენტის საინფორ-მაციო ცენტრის (სამმართველო) სასაზღვრო მონიტორინგისა და რისკების შეფასების განყოფილების უფროსის დ. თ-ს წერილისა და თანდართული ამონაწერის თანახმად ი. ხ-მ ...ოს სახელმწიფო საზღვარი გადმოკვეთა 2019 წლის 8 დეკემბრის 21:40 საათზე, ხო-ლო პირადი ჩხრეკის ოქმის თანახმად, ი. ხ-ს პირადი ჩხრეკა დაიწ-ყო 2019 წლის 8 დეკემბრის 21:43 საათზე, ...ს მუნიციპალიტეტის ...ის სგპ ადმინისტრაციულ შენობაში.

9. მოსამართლის განჩინების გარეშე ჩატარებული ი. ხ-ს პირადი ჩხრეკის ოქმის თანახმად, ი. ხ-ს პირადი ჩხრეკა განხორციელდა 2019 წლის 8 დეკემბერს ...ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ...ში მდებარე სგპ „...“ ადმინისტრაციულ შენობაში 21:43-22:05 დროის მონაკ-ვეთში. ჩხრეკის მიმდინარეობისას ი. ხ-მ წითელი ქურთუკის მარ-ცხენა, გარეთა ჯიბიდან წარმოადგინა მართკუთხა პაკეტი, რომელ-ზეც გადაკრული იყო გამჭვირვალე მწებავი ლენტის. პაკეტის გახ-სნის შემდეგ მასში აღმოჩნდა ორ პაკეტად დაფასოებული მორუ-ხო ფერის ფხვიერი მასა, კონვალუტის ორი მთლიანი ფირფიტა და ფირფიტის ჩამონაჭერი – 24 აბი, წარწერით „suboxsone“, ორი ცალი კონვალუტის მთლიანი ფირფიტა წარწერით „methadone“ – 20 აბი, რაც ადგილზევე დაილუქა.

10. გამომძიებლების – ს. ბ-ს და თ. დ-ს ჩვენებების თანახმად, განყოფილებაში შესული ოპერატიული ინფორმაციის საფუძველ-ზე, 2019 წლის 8 დეკემბერს გამოძიება დაიწყო ი. ხ-ს მიმართ, სა-ქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი და და 262-ე მუხლის პირველი ნაწილებით. რადგან ი. ხ-ს გადმოკვეთილი არ ჰქონდა სა-ქართველოს საზღვარი, მივიდნენ ს-ს სასაზღვრო-გამშვებ პუნ-ქტში დაახლოებით 14:00-15:00 საათზე, დიდი ხანი ელოდნენ ი. ხ-ს. დაახლოებით 21:40 საათზე შენიშნეს ი. ხ., რომელმაც გადმოკვეთა ...ის საზღვარი და შემოვიდა ...ოს ტერიტორიაზე. საზღვრის გად-მოკვეთიდან შეჩერებამდე მასზე ახორციელებდნენ ვიზუალურ მეთვალყურეობას (უყურებდნენ). ის გადაადგილდებოდა მარტო, არავინ ახლდა და არავის გასაუბრებია. დაინახეს საპასპორტო კონ-

ტროლის გავლამდე. სასაზღვრო კონტროლის გავლის შემდეგ, იქვე ჯიხურთან დაუყოვნებლივ შეაჩერეს და თ. დ-მ გააცნო უფლებები. ი. ხ-მ შეთავაზებაზე წარედგინა კანონსაწინააღმდეგო ნივთიერება განაცხადა უარი, რის გამოც თ. დ-მ გააცნო დადგენილება გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევაში პირადი ჩხრეკის ჩატარების შესახებ, რის შემდეგაც გადავიდნენ სპეციალურად გამოყოფილ ოთახში, სადაც ი. ხ-მ ნებაყოფლობით წერილობით განაცხადა თანხმობა მის მიმართ პირადი ჩხრეკის ჩატარებაზე. პირადი ჩხრეკა ჩაატარა ს. ბ-მ. ჩხრეკისას ი. ხ-მ საკუთარი ნებით წარმოადგინა: მართკუთხა პაკეტი, რომელშიც აღმოჩნდა ორ პაკეტად დაფასოებული ფხვიერი მასა, კონვალუტის ორი მთლიანი ფირფიტა და ფირფიტის ჩამონაჭერი – 24 აბი, წარწერით „suboxsone“, ორი ცალი კონვალუტის მთლიანი ფირფიტა წარწერით „methadone“ – 20 აბი, რაც ადგილზევე დაილუქა. ჩხრეკის ოქმი შედგა ადგილზე და ასლი გადაეცა ი. ხ-ს.

პირადი ჩხრეკის ოქმის შენიშვნის თანახმად: წარმოდგენილი აბები და ფხვნილი ი. ხ-ს გადასცეს ...ში, შეინახა ქურთუკის ჯიბეში, შემოიტანა საქართველოში და ამოუღეს ნებაყოფლობით. შენიშვნა ხელმოწერილია ი. ხ-ს მიერ.

11. მოწმე ს. ბ-მ დააზუსტა, რომ საგამოძიებო მოქმედებას ატარებდნენ მხოლოდ ის და თ. დ-ე, მათ შორის სპეციალურად გამოყოფილ ოთახში მათ გარდა სხვა არავინ ყოფილა. ჩხრეკის ოქმის შედგენისას ი. ხ-მ შენიშვნაში მიუთითა, რომ ამოღებული ნივთიერებები მას არ შეუძენია, ...ში მისთვის უცნობმა პირებმა გადასცეს და მან გადმოიტანა. მოწმის განმარტებით, პირადი ჩხრეკისას მსჯავრდებულს არ დაუსახელებია მის მიერვე ოქმზე გაკეთებულ შენიშვნაში ნაგულისხმევი პირის ვინაობა, არ მიუთითებია, რომ პირი ვინც წარკოტიკული საშუალება გადასცა იმყოფებოდა იქვე. აღნიშნული დაადასტურა მოწმე თ. დ-მაც და აღნიშნა, რომ დაკავებისას ი. ხ-მ განუცხადა, რომ ახლობელმა მისცა ამოღებული ნივთიერება, თუმცა არაერთი ჩაკითხვის მიუხედავად ვინაობა არ დაასახელა.

12. მოწმე თ. დ-მ ასევე დაადასტურა, რომ პირად ჩხრეკაში – ს. ბ-ს, თ. დ-ს და ი. ხ-ს გარდა მონაწილეობას არავინ იღებდა. ი. ხ-ს განმარტებაზე, რომ მისი შეჩერებისას, პირადი ჩხრეკის ჩასატარებლად ოთახში შესვლამდე, იქ იყო ძალიან ბევრი თანამშრომელი და მის მიერ გადაცემული ფუთა წაიღო მისთვის უცნობმა თანამშრომელმა, მოწმემ განმარტა, რომ ი. ხ-მ ფუთა გადასცა არა შეჩერების ადგილას, არამედ სპეციალურ ოთახში, სადაც მათ გარდა არავინ იყო და გადაცემის შემდეგ შეკვრა ჩხრეკის დასრულებამდე იღო მაგიდაზე. მოწმემ ასევე განმარტა, რომ საბაჟო გამშვები

პუნქტის ადმინისტრაციულ შენობაში სამეთვალყურეო კამერები არის, თუმცა ოთახში, სადაც ჩატარდა პირადი ჩხრეკა კამერა არ არის, შესაბამისად, საბაჟო-გამშვები პუნქტის ადმინისტრაციისათვის არ მიუმართავს ჩანაწერების გამოთხოვის მოთხოვნით.

13. მსჯავრდებულის განმარტებით, მისი შეჩერებისას გამოძიებლებს შორის იყო ლ. შ-ე. ლ. შ-მ კატეგორიულად უარყო ი. ხ-ს დაკავებისას ს-ს საბაჟო-გამშვები პუნქტის ტერიტორიაზე ყოფნა და ი. ხ-ს მიმართ ჩატარებულ საგამოძიებო მოქმედებებში მონაწილეობა. მონმის განმარტებით, მან ი. ხ. ნახა მხოლოდ პოლიციის განყოფილებაში, როდესაც ი. ხ-ს წარუდგინა ბრალი და დაკითხა მონმეები; თ. დ-მ არ გამორიცხა ლ. შ-ეს იმავე ტერიტორიაზე ყოფნა, ხოლო ს. ბ-მ განმარტა, რომ ს-ს სასაზღვრო-გამშვებ პუნქტში წავიდნენ ის და თ. დ-ე ოპერატიულ ჯგუფთან ერთად, კონკრეტული პირები არ ახსოვს, მაგრამ მათთან ერთად იყო ბევრი თანამშრომელი. იმავდროულად, მონმემ ცალსახად აღნიშნა, რომ საგამოძიებო მოქმედების განხორციელებისას მასსა და ს. ბ-ს გარდა მათთან ერთად არავინ ყოფილა უშუალოდ ი. ხ-ს საქმეზე საგამოძიებო მოქმედებებში ს-ს საბაჟო გამშვებ პუნქტში მხოლოდ ის და ს. ბ. მონაწილეობდნენ, ხოლო სხვა ოპერატიულ დავალებაზე ვინმე თუ მუშაობდა მისთვის უცნობია.

14. ამდენად, ს. ბ. და თ. დ-ე ცალსახად ადასტურებენ საგამოძიებო მოქმედების უშუალოდ მათ მიერ სხვა პირთა მონაწილეობის გარეშე განხორციელებას. იგივე დასტურდება პირადი ჩხრეკის ოქმით (აღნიშნულის თაობაზე ოქმზე რაიმე შენიშვნა არ არის გაკეთებული) და მონმე ლ. შ-ს ჩვენებით. აღნიშნულის საწინააღმდეგო მტკიცებულება არც საქმის მასალებში მოიპოვება და არც დაცვის მხარეს წარმოუდგენია (მაგალითად, სგპ ადმინისტრაციული შენობის სამეთვალყურეო კამერების ჩანაწერები), რის გამოც სასამართლო მოკლებულია შესაძლებლობას ამ ნაწილში გაიზიაროს ი. ხ-ს პრეტენზია.

15. ი. ხ-მ სასამართლო სხდომაზე უარი განაცხადა ჩვენების მიცემაზე და დასკვნითი სიტყვის ეტაპზე განმარტა, რომ მან არაერთხელ სთხოვა პროკურორს შეხვედრა, რათა ეთანამშრომლა გამოძიებასთან, ასევე ითხოვდა ვიდეო კამერის ჩანაწერების ამოღებას, თუმცა უშედეგოდ. წინასწარი დაკავების იზოლატორში გამოსაკითხად მისულ ლ. შ-ს უთხრა, რომ ნარკოტიკული საშუალება ...დან არ გადმოუტანია და საბაჟოს გავლის შემდგომ მისცა კონკრეტულმა პირმა. აღნიშნულზე გამომძიებელმა განუმარტა, რომ ასეთ შემთხვევაში შესაძლოა ბრალი დამძიებოდა (წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ დანაშაულის ჩადენა) და ბრალის აღიარება ურჩია. ი. ხ-მ განმარტა, რომ მას ნარკოტიკული საშუალება

არ შეუძენია და არ შემოუტანია ...ში, პაკეტი, რომელიც პოლიციელების თვალწინ საქართველოს ტერიტორიაზე გადასცა ნაცნობმა და რომელშიც აღმოჩნდა ნარკოტიკული საშუალება, თავის მხრივ გადასცა გამოძიებლებს.

16. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს კასატორის მტკიცებებს ი. ხ-ს საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის ეპიზოდში დამნაშავედ ცნობის შესახებ. მოცემულ შემთხვევაში ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ არის აღმოფხვრილი ეჭვი, რომ შესაძლოა ი. ხ-მ ნარკოტიკული საშუალებები საქართველოს ტერიტორიაზე შეიძინა.

17. მხოლოდ ოპერატიული ინფორმაცია და მის საფუძველზე ჩატარებულ ჩხრეკაში მონაწილე გამოძიებლების (ს. ბ-ე, თ. დ-ე) ჩვენებები (ადასტურებენ ჩხრეკის ოქმში მითითებულ გარემოებებს, რომ ი. ხ. ...ს სგპ გადაადგილდებოდა მარტო, სასაზღვრო კონტროლის გავლისთანავე შეაჩერეს და ჩაუტარეს პირადი ჩხრეკა) არ არის საკმარისი ი. ხ-ს საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ დანაშაულში მსჯავრდებისათვის იმ პირობებში, როდესაც მსჯავრდებული სადავოდ არ ხდის მის მიერ ჩხრეკის ოქმში მითითებული ნარკოტიკული ნივთიერების ფლობას, მაგრამ ყველა ინსტანციის სასამართლოში საქმის წარმოებისას კატეგორიულად უარყოფდა ნარკოტიკული ნივთიერების საქართველოს სახელმწიფო საზღვარზე უკანონოდ შემოტანას.

18. სასამართლო კვლავაც აღნიშნავს, რომ „მსგავსი ტიპის საქმეზე ხშირ შემთხვევაში გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება სახელმწიფო საზღვრის კვეთისას ... მათ შორის ვიდეოკამერის ჩანაწერს. ამასთან, გამოძიების ორგანოს მიერ ინფორმაციის წინასწარი ქონა, უპირატეს მდგომარეობაში აყენებს სამართალდამცავ პირებს მოემზადონ და მოიპოვონ უტყუარი მტკიცებულებები (იხ. უზენაესი სასამართლოს 2021 წლის 24 ივნისის N20აპ-21 გადაწყვეტილება). მოცემულ შემთხვევაში, საგამოძიებო ორგანოს თანამშრომლებისათვის 2019 წლის 8 დეკემბერს, ჯერ კიდევ ი. ხ-ს ...ის რესპუბლიკაში ყოფნის დროს იყო ცნობილი ი. ხ-ს მიერ ნარკოტიკული საშუალების ...ოს ტერიტორიაზე შესაძლო შემოტანის შესახებ – ლ. პ-ს პატაკი 2019 წლის 8 დეკემბრის 12:24 საათზე დაენერა შესასრულებლად თ. დ-ს, რომელმაც იმავე დღეს დაიწყო გამოძიება საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის და 262-ე მუხლის პირველი ნაწილებით და გამოძიებელ ს. ბ-სთან ერთად ს-ს სასაზღვრო-გამშვებ პუნქტში აკვირდებოდა ი. ხ-ს ...ოს ტერიტორიაზე შემოსვლას – გამოძიების ორგანოს წარმომადგენლები, მათივე მტკიცებით, ს-ს სგპ 6 საათზე მეტი დროის განმავლობაში ელოდნენ მსჯავ-

რდებულის გადმოსვლას ს-ს სგპ (ი. ხ-მ ...ოს სახელმწიფო საზღვარი გადმოკვეთა 2019 წლის 8 დეკემბრის 21:40 საათზე) და ახორციელებდნენ მასზე ვიზუალურ კონტროლს, თუმცა არ მოახდინეს ვიზუალური კონტროლის ვიდეო ფიქსაცია. საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება, რომ გამოძიების ორგანოს ამ დროის განმავლობაში ობიექტურად არ ჰქონდა შესაძლებლობა მიეღო გონივრული ზომები ნეიტრალური მტკიცებულების მოსაპოვებლად, რაც გამორიცხავდა მსჯავრდებულის მიერ წამოყენებული ვერსიის საფუძვლიანობას. ი. ხ-ს მიერ საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის ძირითად მამხილებელ მტკიცებულებას წარმოადგენს გამომძიებლების (ს. ბ-ს ა და თ. დ-ს) ჩვენებები და პატაკი; საქმეში არ არის წარმოდგენილი ი. ხ-ს მიერ საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადმოკვეთიდან შეჩერებამდე გადაადგილების ამსახველი ვიდეო ჩანაწერი ან სხვა ნეიტრალური მტკიცებულება, რომელიც დაადასტურებდა, რომ ი. ხ-ს არავისთან ჰქონია კონტაქტი სახელმწიფო საზღვრის კვეთიდან შეჩერებამდე.

19. „ოპერატიული ინფორმაციის მიღება ყოველთვის არ მოითხოვს გადაუდებელი აუცილებლობით მოქმედებას და უფლებამოსილ პირს შესაძლოა ჰქონდეს გარკვეული დრო და შესაძლებლობაც, რომ ... მოემზადოს, აღიჭურვოს შესაბამისი ტექნიკური საშუალებებით ... გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევაშიც კი, როგორც წესი, გადაუღახავ სირთულესთან არ არის დაკავშირებული ჩხრეკის დაფიქსირება თუნდაც მობილურ ტელეფონში არსებული ვიდეოკამერით, რომელიც დღესდღეობით ფაქტობრივად ყოველდღიური მოხმარების ნივთს წარმოადგენს (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2020 წლის 25 დეკემბრის №2/2/1276 გადაწყვეტილება „გიორგი ქებურია საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-108).

20. სასამართლო ითვალისწინებს ნარკოტიკული ნივთიერების ადგილმდებარეობასაც. კერძოდ, პირადი ჩხრეკის ოქმის თანახმად, ი. ხ-მ წითელი ქურთუკის მარცხენა გარეთა ჯიბიდან (და არა უფრო ღრმა ადგილიდან) ნებაყოფლობით წარუდგინა გამომძიებლებს პაკეტი, რომელშიც მოთავსებული იყო ნარკოტიკული საშუალება. ამდენად, ი. ხ-ს ნარკოტიკული საშუალება ჰქონდა ზედაპირულად (ქურთუკის გარეთა ჯიბეში) და არა სხეულში, შიდა ტანსაცმელში ან მსგავს (ღრმად დამალვად) ადგილას. აღნიშნული ობიექტურად არ გამორიცხავს გონივრულ ეჭვს, რომ შესაძლოა, ი. ხ-მ ნარკოტიკული საშუალებები სახელმწიფო საზღვრის კვეთის შემდეგ საქართველოს ტერიტორიაზე შეიძინა (გადასცეს, იპოვა და ა.შ.).

21. სასამართლო განმარტავს, რომ გამამტყუნებელი განაჩენის

დასაბუთებისთვის დაუშვებელია როგორც თავად პატაკის, ასევე აღნიშნული პატაკის შემდგენი პირის ჩვენების ან გამოკითხვის ოქმის გამოყენება რომელშიც ეს უკანასკნელი, სხვა რაიმე დამატებითი ინფორმაციის მითითების გარეშე უბრალოდ გადმოსცემს ოპერატიული ინფორმაციის წყაროს მონათხრობს, ვინაიდან აღნიშნული შინაარსობრივად არ განსხვავდება პატაკისგან, რომელიც იგივე მესამე პირის ინფორმაციას გადმოსცემს, ოღონდ წერილობითი ფორმით. შინაარსობრივად, პოლიციელის ჩვენება, რომელიც ემყარება ოპერატიული ინფორმაციის მომწოდებელი წყაროს – კონფიდენცის/ინფორმანტის ინფორმაციას, ირიბი ჩვენების ერთგვარი ფორმაა, რომლის გამოყენება გამამტყუნებელი განაჩენის დასაბუთებისათვის იგივე საფრთხეებთან არის დაკავშირებული, ვინაიდან დაცვის მხარეს არ აქვს შესაძლებლობა, უშუალოდ დაკითხოს ოპერატიული ინფორმაციის მიმწოდებელი პირი, ეჭვქვეშ დააყენოს იმ პირის სანდოობა და დამაჯერებლობა (იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2020 წლის 25 დეკემბრის №2/2/1276 გადაწყვეტილება „გიორგი ქებურია საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-84,85, 90,91).

22. საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლი გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენისათვის მტკიცებულებათა ხარისხობრივ მოთხოვნასთან ერთად ადგენს მათი საკმარისობის კონსტიტუციურ სტანდარტსაც. აღნიშნულიდან გამომდინარე, „ბრალდების მხარის იმპერატიული ვალდებულებაა სისხლის სამართლის საქმის სრულყოფილი გამოძიების წარმოება, მტკიცებულებათა მოპოვება, მათი გამყარება და პირის ბრალეულობის დასადასტურებლად იმგვარი სამხილების წარმოდგენა, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა მიუთითებს პირის მიერ დანაშაულის ჩადენაზე. აღნიშნული მოთხოვნის დაუცველობა, თავისთავად, ზრდის მართლმსაჯულების განხორციელების პროცესში შეცდომის, თვითნებობისა და უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების რისკებს (იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2020 წლის 25 დეკემბრის №2/2/1276 გადაწყვეტილება „გიორგი ქებურია საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-103).

23. მოცემულ შემთხვევაში მსჯავრდებულის მიერ საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში არა მხოლოდ ძირითად არამედ პრაქტიკულად ერთადერთ მამხილებელ მტკიცებულებას წარმოადგენს გამომძიებლების (ს. ბ-ს ა და თ. დ-ს) ჩვენებები. საქმეში წარმოდგენილი სხვა მტკიცებულებები არ ადასტურებს პირადი ჩხრეკის შედეგად ამოღებული ნარკოტიკული ნივთიერების საქართველოს სახელმწიფო საზღვრზე გადმოტანას მსჯავრდებულის მიერ და არ გამოორიცხავს

მსჯავრდებულის მიერ ნარკოტიკული ნივთიერების საქართველოს ტერიტორიაზე მოპოვებას.

24. შესაბამისად, ვინაიდან მსჯავრდებულის მიერ საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა დასტურდება პრაქტიკულად მხოლოდ სამართალდამცავი ორგანოს თანამშრომელთა ჩვენებებით, მაშინ როდესაც სამართალდამცავებს შეეძლოთ, თუმცა არ მიიღეს სათანადო ზომები ნეიტრალური მტკიცებულებების მოსაპოვებლად, ხოლო საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულების ერთობლიობით (გამომძიებლების ჩვენებები, ჩხრეკის ოქმი, ქიმიური ექსპერტიზის დასკვნა, საზღვრის კვეთის მონაცემები და საქმეში არსებული სხვა მასალები) გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით ვერ დასტურდება, რომ ი. ხ-მ ჩაიდინა ნარკოტიკული საშუალების ...ში უკანონო შემოტანა, ჩადენილი დიდი და განსაკუთრებით დიდი ოდენობით, დანაშაული გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით.

25. საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-6 პუნქტის თანახმად, არავინ არის ვალდებული, ამტკიცოს თავისი უდანაშაულობა. ბრალდების მტკიცების მოვალეობა ეკისრება ბრალმდებელს; ხოლო საქართველოს სსკ-ის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად: „გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა“.

26. საქართველოს სსსკ-ის მე-5 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად: არავინ არ არის ვალდებული, ამტკიცოს თავისი უდანაშაულობა და ბრალდების მტკიცების ტვირთი ეკისრება ბრალმდებელს, მაგრამ სასამართლო კვლავაც აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის მე-9 მუხლის თანახმად, სისხლის სამართლის საქმისწარმოება სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მომენტიდან მიმდინარეობს მხარეთა შეჯიბრებითობის პრინციპის საფუძველზე. რა დროსაც სასამართლოში სწორედ მხარეებმა უნდა წარადგინონ ის მტკიცებულებები, რომელთა საფუძველზეც ისინი ადასტურებენ ან უარყოფენ ფაქტებს (იხ. უზენაესი სასამართლოს 2021 წლის 8 იანვრის №951აპ-20 გადაწყვეტილება; 2021 წლის 4 იანვრის №925აპ-20 გადაწყვეტილება; 2020 წლის 17 ივლისის №30აპ-20 გადაწყვეტილება).

27. საკასაციო სასამართლო უსაფუძვლობის გამო ვერ გაიზიარებს ი. ხ-ს მიერ საკასაციო საჩივრის განხილვის სასამართლო სხდომაზე გამოთქმულ პოზიციას წითელ ქურთუკზე (რომლის ჯიბიდანაც გამომძიებლების განმარტებით და პირადი ჩხრეკის ოქმის თანახმად, მან ნებაყოფლობით წარმოადგინა ნარკოტიკული

საშუალება) ჯიბის არ არსებობის და გამომძიებლების ჩვენებების სასამართლოს მიერ არ გაზიარების შესახებ, ვინაიდან საქმის წარმოების ფარგლებში მითითებული ქურთუკი არ ყოფილა წარდგენილი სასამართლო სხდომაზე და გამოკვლეული; ნარკოტიკული ნივთიერების ადგილმდებარეობის საკითხთან დაკავშირებით მსჯავრდებულს არც პირადი ჩხრეკის ოქმზე გაუკეთებია რაიმე შენიშვნა; დაცვის მხარეს სადავოდ არ გაუხდია სამართალწარმოების არც ერთ ეტაპზე ის გარემოება, რომ ნარკოტიკული საშუალება წარმოდგენილი იყო წითელი ქურთუკის (რომელიც მას ეცვა) წინა, მარცხენა ჯიბიდან, მათ შორის არც მონმეების – ს. ბ-ს და თ. დ-ს დაკითხვისას დაუყენებია აღნიშნული საკითხი; ხოლო მონმეებმა ს. ბ-მ და თ. დ-მ კატეგორიულად დაადასტურეს მსჯავრდებულის მიერ წითელი ქურთუკის გარეთა, მარცხენა ჯიბიდან საკუთარი ნივთით მართკუთხა ყუთის (კოლოფის) წარმოდგენა, რომელზეც იყო გადაკრული მწებავი გამჭვირვალე ლენტა.

28. საკასაციო სასამართლო ასევე ვერ დაეთანხმება ი. ხ-ს, რომ მას შეეზღუდა დაცვის უფლება. საქმის მასალებიდან ირკვევა, რომ ი. ხ. ესწრებოდა პირველი წარდგენის, წინასასამართლოსა და არსებითი განხილვის სხდომებს, უშუალოდ მონაწილეობდა მონმენა დაკითხვაში და მტკიცებულებების გამოკვლევაში, სამართალწარმოების ყველა ეტაპზე წარმოდგენილი იყო ადვოკატით, არც ერთ სასამართლო სხდომაზე არ დაუყენებია ადვოკატის მიერ დაცვის არაფექტურად განხორციელების საკითხი და არ მოუთხოვია მისი აცილება (საკასაციო საჩივრის განხილვა სასამართლო სხდომაზე). თუ ი. ხ. თვლიდა, რომ მისი დაცვა არასათანადოდ ხორციელდებოდა, მას ჰქონდა შესაძლებლობა სამართალწარმოების ნებისმიერ ეტაპზე როგორც წერილობით, ასევე სასამართლო სხდომაზე ზეპირსიტყვიერად დაეყენებინა ადვოკატის აცილების შუამდგომლობა.

29. სააპელაციო სასამართლო საქმეში არსებული ფაქტობრივი გარემოებები და წარმოდგენილი მტკიცებულებები სრულყოფილად და ობიექტურად შეაფასა, ამომწურავად იმსჯელა ყველა იმ საკითხზე, რაზეც საკასაციო საჩივარში აპელირებს კასატორი, ხოლო სხვა გარემოებები, რაც საკასაციო სასამართლოს შეფასებას საჭიროებს საქმის მასალებით არ დგინდება.

30. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს დასკვნას, რომ ბრალდების მხარეს არ წარმოუდგენია ერთმანეთთან შეთანხმებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობა, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დაადასტურებდა ი. ხ-ს მიერ საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-

4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენას.

31. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ დასაბუთებული გადან-ყვეტილების უფლება არ მოითხოვს მომჩივნების მიერ წარმოდგენილ ყველა არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემას (იხ. Fomin v. Moldova, no. 36755/06, §31, ECtHR,11/11/2011), არამედ გულისხმობს, კონკრეტულ და მკაფიო პასუხებს იმ არგუმენტებზე, რომლებიც გადამწყვეტია სამართალწარმოების შედეგებისთვის (იხ. Tchankotadze v. Georgia, no. 15256/05, §103, ECtHR,21/06/2016; Deryan v. Turkey, no. 41721/04, § 33, 21/07/2015), გადანყვეტილებიდან ნათლად უნდა ჩანდეს, რომ განხილულ იქნა საქმის არსებითი საკითხები (Lobzhanidze and Peradze v. Georgia, nos. 21447/11,35839/11, §65, 66, ECtHR, 27/02/2020).

32. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად – „გაუნახევრდეს დანიშნული სასჯელი ნასამართლობის არმქონე პირს, რომელმაც ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილით (გარდა ფსიქოტროპული ნივთიერების, მისი ანალოგის ან ძლიერმოქმედი ნივთიერების უკანონო გასაღებისა) გათვალისწინებული დანაშაული“; ამავე კანონის მე-7 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად – „ერთი მეოთხედით შეუმცირდეს დანიშნული სასჯელი ნასამართლობის არმქონე პირს, რომელმაც ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (გარდა ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის, პრეკურსორის ან ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერების უკანონო გასაღებისა) გათვალისწინებული დანაშაული“.

33. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ი. ხ. საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის დროისათვის იყო ნასამართლობის არმქონე პირი, ამასთან, საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-6 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით განესაზღვრა ერთიანი სასჯელი. შესაბამისად, მის მიმართ უნდა გავრცელდეს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-7 მუხლის მე-2 პუნქტით დაწესებული შეღავათი, 1/4-ით უნდა შეუმცირდეს დანიშნული სასჯელი და მოსახდელად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 6 წლით.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

დაადგინა:

1. ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორ რამაზ შანიძის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 30 ნოემბრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. ი. ხ. ცნობილ იქნეს უდანაშაულოდ და გამართლდეს საქართველოს სსკ-ის 262-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-4 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში;

4. ი. ხ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-6 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 8 წლით;

5. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-7 მუხლის მე-2 პუნქტის საფუძველზე ი. ხ-ს $\frac{1}{4}$ -ით შემცირდეს საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-6 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით დანიშნული სასჯელი – თავისუფლების აღკვეთა 8 წლით და მოსახდელად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 6 წლით;

6. ი. ხ-ს სასჯელის ვადის ათვლა დაეწიოს დაკავების დღიდან – 2019 წლის 8 დეკემბრიდან;

7. ი. ხ-ს, როგორც ნარკოტიკული საქმიანობის ხელშემწყობს, „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად 5 წლით ჩამოერთვას: სატრანსპორტო საშუალების მართვის, საადვოკატო საქმიანობის, პედაგოგიური და საგანმანათლებლო დაწესებულებებში საქმიანობის, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო დაწესებულებებში – საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში საქმიანობის, პასიური საარჩევნო და იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვის და ტარების უფლებები, ხოლო საექიმო და ფარმაცევტული საქმიანობის, აგრეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლება – 10 წლით;

8. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

9. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**შპრი საკანსაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე და
სააკვლაციო სასამართლოს გამამართლებელი
ბანაჩენის უცვლელად დატოვება (სსკ-ის 332-ე მუხლი)**

**ბანაჩენი
საქართველოს სახელმწიფო**

№660აპ-20

29 ივნისი, 2021 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
შ. თაღუმაძე**

ზეპირი მოსმენით განიხილა საქართველოს გენერალური პროკურატურის ფინანსთა სამინისტროში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის დეპარტამენტის უფროსი პროკურორის – ლევან მარშავას საკასაციო საჩივარი თბილისის სააკვლაციო სასამართლოს 2020 წლის 29 ივნისის განაჩენზე ნ. კ-სა და ი. ს-ს მიმართ.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, ნ. კ-ს – დაბადებულს 1.. წელს და ი. ს-ს, – დაბადებულს 1... წელს, – ბრალად ედებოდათ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდეგში – საქართველოს სსკ-ის) 332-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის (სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება, ე.ი. მოხელის მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ, სხვისთვის გამორჩენისა და უპირატესობის მისაღებად, რამაც საზოგადოების და სახელმწიფოს კანონიერი ინტერესის არსებითი დარღვევა გამოიწვია) ჩადენა.

ნ. კ-სა და ი. ს-ს მიერ ჩადენილი დანაშაული გამოიხატა შემდეგში:

2014 წლის ზაფხულში წყალდიდობის შედეგად დაზიანდა საბაჟო-გამშვები პუნქტის (შემდგომში – ს.) „ყ-ს“ „ა“ და „ბ“ ადმინისტრაციული შენობები, ასევე დაიტბორა და დაზიანდა გათბობა-ვენტილაცია-კონდიციონერების სისტემა, რასთან დაკავშირებითაც განსახორციელებელი სამუშაოების დაგეგმვა და უზრუნველყოფა ევალებოდა შ-ს სამსახურის ადმინისტრაციულ დეპარტამენტს, რომლის ხელმძღვანელმა ნ. კ-მ, ამავე დეპარტამენტის შესყიდვების სამმართველოს უფროს ი. ს-სთან ერთად, გადაწყვიტა სამსახურ-

რებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, მითითებული გარემოების გამოყენება, ნაცნობების – ლ. მ-ს და შესყიდვებში მონაწილე არაკეთილსინდისიერ პირთა რეესტრში, ე.წ. „შავ სიაში“ მოხვედრილი შპს „კ-ს“ დირექტორის თ. მ-ს სასარგებლოდ.

სამუშაოს შესყიდვისას ნ. კ-მ და ი. ს-მ არასწორად განსაზღვრეს შესასრულებელი სამუშაოს სახე და ნაცვლად იმისა, რომ სამუშაოს შესყიდვა განხორციელებულიყო როგორც სამშენებლო სამუშაოები და გაეთვალისწინებინათ „სამშენებლო სამუშაოების სახელმწიფო შესყიდვისას ზედნადები ხარჯებისა და გეგმიური მოგების განსაზღვრის წესის“ და „ტექნიკური რეგლამენტი – სამშენებლო სამუშაოების სახელმწიფო შესყიდვებისას – ზედნადები ხარჯებისა და გეგმიური მოგების განსაზღვრის წესის“ მოთხოვნები, მათ მიერ წარდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე, საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 3 აგვისტოს №.. განკარგულებით, შ-ს სამსახურს მიეცა უფლება 2014 წლის წყალდიდობის შედეგად დაზიანებული საბაჟო-გამშვები პუნქტის „ყ-ს“ სამშენებლო-სარემონტო სამუშაოების (გათბობა-ვენტილაცია-კონდიციონერების სისტემის აღდგენითი სამუშაოების) შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, სახელმწიფო შესყიდვა განხორციელებინა გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით.

ნ. კ-სა და ი. ს-ს ამგვარი ქმედებებით სამუშაოების შესყიდვა განხორციელდა დარღვევით, როგორც პაკეტის შექმნა. ი. ს-მ, რომელსაც ევალებოდა ბაზრის კვლევის ჩატარება, ნ. კ-სთან შეთანხმებით არ ჩატარა ასეთი კვლევა. ნ. კ-მ ი. ს-სთან ერთად უპირატესობა მიანიჭა და აღნიშნული სამუშაოების ჩატარება დაავალა ამ უკანასკნელის ბავშვობის მეგობარს, ფიზიკურ პირ „ლ. მ-ს“. როგორც წესი, ჩასატარებელი სამუშაოების მოცულობებს ადგენდა ინფრასტრუქტურის სამმართველო, თუმცა მოცემულ შემთხვევაში, ნ. კ-ს მითითებით, ადგილზე გაიგზავნა ი. ს., რომლის თანდასწრებითაც ჩასატარებელი სამუშაოების დეფექტური აქტი და ხარჯთაღრიცხვა შეადგინა თვით ლ. მ-მ ქვეკონტრაქტორის მეშვეობით, რომელთა ინტერესებშიც შედიოდა შესასრულებელი სამუშაოების სასურველი მოცულობების დადგენა და ხარჯთაღრიცხვის შედგენა.

იმ ვითარებაში, როცა ჩილერის სრულად შეცვლა არ იყო საჭირო, დაზიანების ხარისხის განსაზღვრა და კვალიფიციური დიაგნოსტიკის ჩატარება შესაძლებელი იყო რამდენიმე საათში, ადგილზე – ყ-ში 400 ლარად, ხოლო მისი სრულად ადგილზე გარემონტება შესაძლებელი იყო 10-12 დღეში 6413.8 ლარად, ლ. მ-მ და თ. მ-მ შესთავაზეს პროექტთან შეუსაბამო – ახალი „C..“-ს ფირმის, ნაკლები წარმადობის ჩილერის დამონტაჟება, ვიდრე იქ ადრე დამონ-

ტაყებული „M.“-ს ფირმის ჩილერის.

ხარჯთაღრიცხვის მიხედვით, გათბობა – ვენტილაციის სისტემის აღსადგენად საჭირო იყო 201 000 ლარი. აღნიშნული, ყოველგვარი შემონმების გარეშე, უპირობოდ გაიზიარეს ნ. კ-მ და ი. ს-მ, თანხა შემცირდა ფორმალურად და 2015 წლის 11 აგვისტოს აღნიშნული სამუშაოების შესრულებასთან დაკავშირებით ნ. კ-ს და ფიზიკურ პირ „ლ. მ-ს“ შორის გაფორმდა №1.. ხელშეკრულება, სადაც შესასრულებელი სამუშაოების ღირებულებად დაფიქსირდა 181 900 ლარი.

სამუშაოების ღირებულება მკვეთრად გაიზარდა ეგრედწოდებული „შუამავალი“ ფირმის მიერ საქონელზე არაგონივრული ფასნამატიტ, რამაც პირველად და საბოლოო მიწოდებას შორის საშუალოდ შეადგინა 200%. მითითებული სამუშაოების რეალური ღირებულება შეადგენდა 100 747.5 ლარს. ნ. კ-სა და ი. ს-ის შეთანხმებული ქმედებების შედეგად მოცემულ შემთხვევაში ფიზიკურ პირს „ლ. მ-ს“ ზედმეტად გადაუხადეს 81 152.5 ლარი. „C...“-ს ფირმის ჩილერი, რაც დამონტაჟდა გამშვებ პუნქტზე, ლ. მ-მ შ-ს სამსახურს მიჰყიდა 63 000 ლარად, რაც, თავის მხრივ, ლ. მ-ს შეძენილი აქვს ქვეკონტრაქტორისგან, შპს „კ-საგან“ 50 000 ლარად, ხოლო „კ-ს“ – 31 000 ლარად, მაშინ როცა „C...“-ს ფირმის ჩილერის საბაზრო ღირებულება იმ პერიოდისათვის შეადგენდა 29 500 ლარს. იმავედროულად, დამონტაჟდა ისეთი მოწყობილობები და ჩატარდა ისეთი სამუშაოები, რომელთა აუცილებლობაც არ არსებობდა.

თავისი ამგვარი ქმედებით ნ. კ-მ, ი. ს-სთან ერთად, მიანიჭა რა უპირატესობა ლ. მ-სა და თ. მ-ს, უსაფუძვლოდ გახარჯა 175 086.2 ლარი და აღნიშნულ პირებს მისცა შესაძლებლობა, მიეღოთ 81 152.5 ლარის გამორჩენა სახელმწიფო თანხების ხარჯზე, რამაც არსებითი ზიანი გამოიწვია.

2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 21 თებერვლის განაჩენით ნ. კ. და ი. ს. ცნობილ იქნენ უდანაშაულოდ და გამართლდნენ საქართველოს სსკ-ის 332-ე მუხლის პირველი ნაწილით წარდგენილ ბრალდებაში.

გამართლებულ ნ. კ-ს და ი. ს-ს განემართათ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლით გათვალისწინებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლების შესახებ.

3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 21 თებერვლის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა საქართველოს გენერალური პროკურატურის ფინანსთა სამინისტროში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის დეპარტამენტის უფროსმა პროკურორმა ლევან მარშავამ, რომელიც სააპელაციო საჩივრით ითხოვდა განაჩენის გაუქმებასა და ნ. კ-სა და ი. ს-ს დამნაშავედ ცნობას

საქართველოს სსკ-ის 332-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში.

4. აღნიშნული განაჩენი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 29 ივნისის განაჩენით დარჩა უცვლელად.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 29 ივნისის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა საქართველოს გენერალური პროკურატურის ფინანსთა სამინისტროში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის დეპარტამენტის უფროსმა პროკურორმა ლევან მარშავამ და ითხოვა ნ. კ-სა და ი. ს-ს მიმართ დადგენილი გამამართლებელი განაჩენის გაუქმება და მათი დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 332-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში იმ მოტივით, რომ სასამართლომ მოახდინა ნ. კ-სა და ი. ს-ს ქმედებების არასწორი ინტერპრეტაცია, ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი წერილობითი მტკიცებულებები და მოწმეთა ჩვენებები გონივრულ ეჭვს მიღმა ვარაუდის სტანდარტით უტყუარად ადასტურებენ მათ მიერ უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების ფაქტს.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ მხარეთა მონაწილეობით განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა, გააანალიზა კასატორის საკვანძო არგუმენტები და მიაჩნია, რომ საკასაციო საჩივრის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. სასამართლო ითვალისწინებს ზედა ინსტანციის სასამართლოების უფლებას, დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, საფუძვლების გამეორების გარეშე (იხ. *Hirvisaari v. Finland*, ECtHR, no 49684/99, §30, 25/12/2001). აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს მიზანშეწონილად არ მიაჩნია გასაჩივრებულ განაჩენში მითითებული იმ არგუმენტების გამეორება, რასაც სასამართლოც ეთანხმება.

3. სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება გულისხმობს მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირის მიერ მისთვის მინიჭებული უფლებამოსილების წინასწარი განზრახვით, საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ, თავისთვის ან სხვისთვის რაიმე გამორჩენის ან უპირატესობის მიღების მიზნით ბოროტად გამოყენებას, რაც იწვევს სახელმწიფო ინტერესის არსებით დარღვევას. შესაბამისად, ქმედების საქართველოს სსკ-ის 332-ე მუხლით კვალიფიკაციისათვის საჭიროა, ერთი მხრივ, განისაზღვროს, მოხელე მოქმედებდა თუ არა მისთვის კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში, ხოლო, მეორე მხრივ, საქმეში

წარმოდგენილი მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით უნდა დასტურდებოდეს მოხელის მიერ საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ თავისი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება სპეციალური მიზნით – თავისთვის ან სხვისთვის რაიმე გამორჩენის ან უპირატესობის მიღების მიზნით და მოხელის ამ ქმედებით სახელმწიფოს კანონიერი ინტერესის არსებითი დარღვევა.

4. საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დასტურდება, რომ ნ. კ. (შ-ს სამსახურის უფროსის 2013 წლის 31 დეკემბრის №.. ბრძანებით ნ. კ. დაინიშნა ადმინისტრაციული დეპარტამენტის უფროსის თანამდებობაზე) და ი. ს. ე (შ-ს სამსახურის უფროსის 2015 წლის 5 ივნისის №.. ბრძანებით ი. ს. დაინიშნა ადმინისტრაციული დეპარტამენტის შესყიდვების სამმართველოს უფროსის თანამდებობაზე) „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, წარმოადგენდნენ საჯარო მოხელეებს.

5. მოცემულ შემთხვევაში ნ. კ-ს უფლებამოსილების ფარგლებს განსაზღვრავს შ-ს სამსახურის ადმინისტრაციული დეპარტამენტის დებულების მე-4 მუხლი, ხოლო ი. ს-ს – უფლებამოსილებას – ამავე დებულების მე-6 მუხლი. მათ მიერ განსახილველ შემთხვევაში განხორციელებული ქმედებები შეესაბამება საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – შ-ს სამსახურის ადმინისტრაციული დეპარტამენტის დებულებით მათთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებას. კერძოდ,

6. საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – შ-ს სამსახურის ადმინისტრაციული დეპარტამენტის დებულების მესამე მუხლის თანახმად, სხვა ფუნქციებთან ერთად, „ვ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, დეპარტამენტი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს სახელმწიფო შესყიდვების დაგეგმვას, სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურების განხორციელებას. ადმინისტრაციული დეპარტამენტის უფროსი უზრუნველყოფს საქართველოს კონსტიტუციის, საქართველოს კანონების, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულების, საქართველოს მთავრობის დადგენილების, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებების, შ-ს სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების შესრულებას, ასევე მართავს დეპარტამენტის სტრუქტურული ერთეულების საქმიანობას, ახდენს მის კოორდინაციასა და ზედამხედველობას. ამავე დებულების მე-5 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით შესყიდვების სამმართველო წარმოადგენდა ფინანსთა სამინისტროს ადმინისტრაციული დეპარტამენტის სტრუქტურულ ქვედანაყოფს. მე-6 მუხლის თანახმად კი, შ-ს სამსახურის ადმინისტრაციული დეპარტამენტის შესყიდვების სამმართველოს ძირითად ფუნქციებს (ხელმძღვანელი ი.

ს.) წარმოადგენდა სახელმწიფო შესყიდვების დაგეგმვა, წლიური შესყიდვების გეგმის შედგენა და კორექტირება, სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურის განხორციელება, მათ შორის: მოსამზადებელი სამუშაოების ჩატარება, სავარაუდო ფასების განსაზღვრა, შესყიდვების საშუალების შერჩევა და შესაბამისი დოკუმენტაციის შედგენა, სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებული ხელშეკრულებებისა და საჭირო შემთხვევაში მათში განხორციელებული ცვლილებების პროექტების მომზადება. კომპეტენციის ფარგლებში – სატენდერო პროცედურების წარმართვა, სატენდერო დოკუმენტაციისა და წინადადებების, აგრეთვე სხვა დოკუმენტაციის მიღება-გაცემა და აღრიცხვა, დეპარტამენტის ხელმძღვანელობის სხვა დავალებებისა და მითითებების შესრულება.

7. საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება საქართველოს სსკ-ის 332-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის აუცილებელი ნიშანი – ნ. კ-სა და ი. ს-ს მიერ საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ თავიანთი უფლებამოსილების ლ. მ-სა და თ. მ-სათვის რაიმე გამოჩენის ან უპირატესობის მინიჭების მიზნით გამოყენება.

8. სასამართლო ითვალისწინებს რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დასტურდება ნ. კ-სა და ლ. მ-ს ნაცნობობა სამსახურებრივი საქმიანობიდან გამომდინარე, რასაც არც თავად გამართლებულები და არც ლ. მ. არ უაყოფენ და აღნიშნავენ, რომ ლ. მ-ს ადრე შესრულებული ჰქონდა ანალოგიური სამუშაოები შ-ს სამსახურის კუთვნილ ობიექტებზე, რაც მოწონებული იყო შ-ს სამსახურის მიერ და მასზე გაფორმებული იყო მიღება-ჩაბარების აქტები.

9. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 332-ე მუხლით გათვალისწინებული სპეციალური მიზნის მტკიცებისთვის ლ. მ-სა და ი. ს-ს შორის სოციალურ ქსელში მეგობრობა, ისევე როგორც ლ. მ-თან ნაცნობობა აპრიორი არ ადასტურებს ნ. კ-ს/ი. ს-ს გამოჩენის ან ლ. მ-სთვის საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ უპირატესობის მინიჭების განზრახვას.

10. წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დასტურდება, რომ ხელშეკრულება დაიდო ლ. მ-თან, ხოლო თ. მ. იყო ლ. მ-ს ქვეკონტრაქტორი, რომელთანაც ნ. კ-ს და ი. ს-ს უშუალო შეხება ხელშეკრულების ფარგლებში არ ჰქონიათ. მართალია, ხელშეკრულების დადებისას მათთვის ცნობილი იყო ლ. მ-ს ქვეკონტრაქტორის ვინაობა (თ. მ. მონაწილეობდა დეფექტური აქტის შედგენაში), თუმცა საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება რომ მათთვის ცნობილი იყო ასევე ფ/პ ლ. მ-სა და მის ქვეკონტრაქტორს შორის არსებული შეთანხმების დეტალები და თ. მ-ს მიერ განეული

მომსახურების ღირებულება.

11. სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ 2015 წლის 11 აგვისტოს ხელშეკრულებით, ერთი მხრივ, შ-ს სამსახურის ადმინისტრაციული დეპარტამენტის უფროსს – ნ. კ-სა და მეორე მხრივ, ფ/პ ლ. მ-ს შორის დაიდო ხელშეკრულება, რომლის საგანია – გათბობა-ვენტილაცია-კონდიციონერების პაკეტების სახელმწიფო შესყიდვა – გამარტივებული შესყიდვის საშუალებით, საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 3 აგვისტოს №.. განკარგულებისა და „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-101 მუხლის მე-3 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, რომლის ღირებულება შეადგენს 181 900 ლარს, რასაც დანართის სახით ერთვის გათბობა-ვენტილაცია კონდიციონერების პაკეტების შესყიდვების ხელშეკრულების ფასი და გასანევი მომსახურების ხარჯთაღრიცხვა.

12. უპირატესობის კანონსაწინააღმდეგოდ მინიჭებისთვის საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით უნდა დასტურდებოდეს, მათ შორის სხვა წყაროდან, უფლებამოსილების ჯეროვნად განხორციელების შემთხვევაში ნაკლები დანახარჯებით იმავე მომსახურების შეძენის შესაძლებლობა. მოცემულ შემთხვევაში საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით ასევე არ დასტურდება საჯარო ინტერესის საწინააღმდეგოდ ლ. მ-სთვის უპირატესობის მინიჭება, არ დასტურდება მათ შორის არც ის გარემოება, რომ სხვა პირთან ხელშეკრულების გაფორმების შემთხვევაში იმავე მომსახურების მიღება ყ-ს ს. შეეძლო ნაკლებ ფასად.

13. მ. ო-ს (შ-ს სამსახურის ფინანსური დეპარტამენტი) ჩვენებით დგინდება, რომ 2015 წლის ივლისის თვეში ერთ-ერთი შეხვედრისას საუბარი იყო ყ-ში სასწრაფოდ ჩასატარებელ სარემონტო სამუშაოებზე, ვინაიდან საბაჟო-გამშვებ პუნქტზე დაზიანებული იყო გათბობა-ვენტილაციის სისტემა. დაიანგარიშეს და მათივე წინასწარი გათვლებით, სისტემის შეკეთებას დასჭირდებოდა დაახლოებით 230 000 ლარი.

14. 2015 წლის 21 ივლისის №...ხელშეკრულებით, ერთი მხრივ, ფ/პ ლ. მ-სა (შემსყიდველი) და მეორე მხრივ, შპს „კ-ს“ დირექტორს (მიმწოდებელი) შორის დაიდო ხელშეკრულება, რომლის საგანია მიმწოდებლის მიერ შემსყიდველისთვის გათბობა-ვენტილაცია-კონდიციონერების პაკეტების მიწოდება და მონტაჟი, რომლის ღირებულება შეადგენს 146 500 ლარს, რომლის საგარანტიო ვადა უნდა ვრცელდებოდეს არანაკლებ ერთი წელი.

15. საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით ასევე არ დასტურდება კასატორის პოზიცია, რომ ლ. მ-თან ხელშეკრულების გაფორმებამდე ი. ს-ეს არ ჩაუტარებია კვლევა.

16. მონმე ლ. ს-ს (ადმინისტრაციული დეპარტამენტის უფრო-

სის მოადგილე, კურირებდა ინფრასტრუქტურის სამმართველოს) განმარტებით, შესყიდვების სამმართველოს უნდა განეხორციელებინა კვლევა, რაც შეიძლება განხორციელებულიყო როგორც წერილობით, ასევე ელექტრონული ფოსტის (მეილი) ან ტელეფონის მეშვეობით. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ დეფექტური აქტის შედგენა მოხდა 2015 წლის 5 აგვისტოს, ხოლო ხელშეკრულება სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ დაიდო 2015 წლის 11 აგვისტოს; ასევე – ი. ს-ის განმარტებას დეფექტური აქტის შედგენასა და ხელშეკრულების დადებას შორის დროის მონაკვეთში მის მიერ ბაზრის კვლევის განხორციელების თაობაზე სატელეფონო კომუნიკაციის მეშვეობით და საქმეში წარმოდგენილ შპს „ს.“ კომერციულ წინადადებას. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ ბრალდების მხარის მიერ არ იქნა გამოკითხული სასამართლოში დაკითხული ი. ს-ს მიერ მითითებული არცერთი კომპანიის (მაგ.: თ., შპს „ქ.“) წარმომადგენელი. მათ შორის არც შპს „ს.“ წარმომადგენელი, ამ უკანასკნელის მიერ წარმოდგენილ კომერციულ წინადადებასთან (მათ შორის თარიღთან) დაკავშირებით. შესაბამისად, სასამართლო მოკლებულია შესაძლებლობას სათანადო მტკიცებულების არ არსებობის პირობებში ეჭვი შეიტანოს ი. ს-ის ჩვენების სანდოობაში.

17. ი. ს-ს განმარტებით, ლ. მ-თან კონტრაქტის გაფორმება განპირობებული იყო რამდენიმე გარემოებით: სისწრაფით (როგორც საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დგინდება ვერცერთი სხვა კანდიდატი ვერ უზრუნველყოფდა მომსახურებას შემჭიდროებულ ვადებში), ფასით (სხვა კომპანიების მხრიდან იგივე მომსახურება უფრო მეტ ხარჯთან იყო დაკავშირებული. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს რომ რიგ შემთხვევაში მნიშვნელოვანი არ არის მხოლოდ დაბალი ფასი. მოცემულ შემთხვევაში ლ. მ. ახორციელებდა მთლიან სერვისს), საგარანტიო მომსახურებით (იხ. საგარანტიო ტალონი №., რომლის ვადა შეადგენს 2 წელს. სხვა კომპანიები არ უზრუნველყოფდნენ 2 წლიან საგარანტიო მომსახურებას) და ლ. მ-თან შ-ს სამსახურის თანამშრომლობის წინარე პოზიტიური გამოცდილებით სხვა ტენდერის ფარგლებში (ბრალდების მხარეს არ წარმოუდგენია მტკიცებულება, რომ სხვა ტენდერის ფარგლებში ნაკისრი ვალდებულება არ იყო / არაჯეროვნად იყო შესრულებული ლ. მ-ს მიერ, რაც სადავოს გახდიდა დაცვის მხარის აღნიშნულ პოზიციას). სასამართლო ასევე ითვალისწინებს ფ/ზ ლ. მ-ს მიერ განეული მომსახურების მოცულობას და აღნიშნავს, რომ განეული მომსახურების ღირებულების მექნიკური შედარება „ჩილერის“ შეკეთების ან გამოცვლის ფასთან არარელევანტურია, ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში შემსრულებლის მხრიდან განეული მომსახურება მოიცავდა გაგრილება-ვენტილაციის სისტემის რეაბილიტა-

ციას (მთავრობის დადგენილების შესაბამისად, რაც ჩილერის გარდა გულისხმობდა კალორიფელების ავტომატური ბლოკების, ჰაერის ფილტრების, 6 ცალი საცირკულაციო ტუმბოს, მონტაჟის ხარჯებს საგარანტიო მომსახურების ჩათვლით.

18. ს. „ყ-ს“ გათბობა-ვენტილაციის სისტემის 2015 წლის 5 აგვისტოს დეფექტური აქტის მიხედვით, რომელსაც ხელს აწერს ლ. მ., გათბობა-ვენტილაციის სისტემა გამოსულია მწყობრიდან და საჭიროებს როგორც აღდგენას, ასევე სხვადასხვა დანადგარის და ნაწილის შეცვლას. კერძოდ: კალორიფელები ყინვისგან არის დახეთქილი რამდენიმე ადგილას და საჭიროებს დემონტაჟს ტრანსპორტირებას, აღდგენას და ტესტირებას. შემდეგ აღდგენის ტესტირებას მაღალ წნევაზე და ისევ დანიშნულების ადგილამდე ტრანსპორტირებას და მონტაჟს (ახლის შექმნის შემთხვევაში ფასი დაახლოებით 25000 ლარია და წარმოება მინიმუმ 1 წელი). კალორიფელების შემდგომი კლიმატური პირობებისაგან დასაცავად აუცილებელია შექმნილი და დამონტაჟებული იქნეს დიდი სიმძლავრის ავტომატური ბლოკების კომპლექტი ყოველი კალორიფელისათვის. ჩილერი გამოსულია მწყობრიდან, მისი მუშა ნაწილები 15 სანტიმეტრამდე ქვიშაშია ჩაფლული (სტიქიის შედეგად). საჭიროა მისი დემონტაჟი და ახლის მონტაჟი. 14-დან 6 საცირკულაციო ტუმბო არის გადამწვარი და საჭიროებს შეცვლას. სამუშაოების ღირებულება, ცალკეული კომპონენტის გათვალისწინებით, განისაზღვრა 201 000 ლარით, 2-წლიანი გარანტიით.

19. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ გარეშე პირის მიერ დეფექტური აქტის შედგენა შ-ს სამსახურის მიერ აპრობირებულ პრაქტიკას წარმოადგენდა, როდესაც სამსახურს არ ჰყავდა შესაბამისი სპეციალისტები. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ დაცვის მხარის განმარტებით დეფექტური აქტის გარეშე პირის მიერ შედგენის შემთხვევაში უნდა არსებობდეს ხელშეკრულება შესაბამის მომსახურებაზე, რაც მოცემულ შემთხვევაში საქმის მასალებში წარმოდგენილი არ არის. თუმცა აღნიშნული ხელშეკრულების არარსებობა არ არის საკმარისი მტკიცებულება ნ. კ-სა და ი. ს-ის მხრიდან ფ/პ ლ. მ-სათვის არამართლზომიერი უპირატესობის მინიჭების განზრახვის მტკიცებისათვის.

20. ლ. ს-ის ჩვენების თანახმად, სამმართველოში ჰყავდათ ხარჯთაღმრიცხველი, თუმცა იყო შემთხვევები, როდესაც ხარჯთაღმრიცხვას მოწვეული სპეციალისტები აწარმოებდნენ. ხარჯთაღმრიცხვის შედგენა კი ხდება დეფექტური აქტის შედგენის შემდეგ, მის საფუძველზე.

21. სასამართლო დაუსაბუთებლობის გამო ასევე ვერ გაიზიარებს ბრალდების მხარის პოზიციას რომ ჩილერის სრულად შეც-

ვლა არ იყო საჭირო და მისი სრულად ადგილზე გარემონტება შესაძლებელი იყო 6413.8 ლარად, რომ დამონტაჟდა ისეთი მოწყობილობები და დაჩატარდა ისეთი სამუშაოები რომელთა აუცილებლობა არ არსებობდა.

22. კერძოდ, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით (არც მონმეთა ჩვენებებით და არც ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი ექსპერტიზის დასკვნით) არ დასტურდება 2015 წლის 11 აგვისტოს ხელშეკრულების საფუძველზე ისეთი მოწყობილობის დამონტაჟება და ისეთი სამუშაოების ჩატარება, რომელთა აუცილებლობა არ არსებობდა. სამსახურებრივი შემოსწმენის დასკვნა, რომლის თანახმად პროექტით გათვალისწინებული ბლოკების შესაძენად გადახდილი თანხა (74000 ლარი, მონტაჟი 4000 ლარი) წარმოადგენდა ასევე არარაციონალურ ხარჯს. სასამართლო ითვალისწინებს რომ დ. ბ-ც არ უთითებს რომელ 4-5 ფირმასთან გადამონმებით დადგინდა ტუმბოების და კალორიფილების გამოცვლის საჭიროების არ არსებობა, აღნიშნულს არ ეხება არც საქმეში წარმოდგენილი №.. ექსპერტიზის დასკვნა. შესაბამისად, სასამართლო მოკლებულია კასატორის აღნიშნული პოზიციის გაზიარების შესაძლებლობას.

23. დ. ბ-ს ჩვენებასა და მის მიერ ჩატარებულ სამსახურებრივ კვლევასთან მიმართებით საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ მონმის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია ემყარება ისეთ პირებთან გასაუბრებას, რომლებიც არ წარმოადგენენ ექსპერტებს (იხ. მონმე ი. ბ-ის განმარტება) და არც ბრალდების მხარის მიერ მომხდარა დამატებითი საგამოძიებო მოქმედებებით მოცემული ინფორმაციების გადამონმება; მონმე დ. ქ-მ (შპს „თ-ს“ დირექტორი) დაკითხვისას დაადასტურა, რომ დ. ბ-ს გამოუწერა მხოლოდ ჩილერის 29 500 ლარის ღირებულების ინვოისი და ის პროცედურები, რასაც მსგავსი შესყიდვისთვის გადის თუნდაც შ-ს სამსახური, მას არ გაუვლია. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ მონმეები ი. ტ. და ი. ბ-ს განმარტებით, „M...“ ჩილერს ფრენი ჰქონდა დაღვრილი და პლატები ჰქონდა დაზიანებული. ხოლო 2016 წლის 12 დეკემბრის საინჟინრო ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად ჩილერის სამაცივრე სისტემა იმყოფებოდა წნევის ქვეშ და ფრენის სისტემა კომპრესორების ჩათვლით არის სრულად გამართული (ანალოგიური სხვაობა არსებობს აღნიშნულ მტკიცებულებებს შორის ჩილერის ფიზიკური დაზიანების – გარეთა დამცავის და ელექტრო შიტის დაზიანების არსებობის საკითხშიც, რაზეც ექსპერტიზის დასკვნაში არ არის მითითებული, მაგრამ უთითებს მონმე ი. ბ. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს მონმე ტ. უ-ს (შ-ს სამსახურის უფროსი სპეციალისტი, ტექნიკური მხარის ინსპექტორების ჯგუფი) ჩვენებას,

რომლის თანახმად, ჩილერი დაფარული იყო შლამით და შეუძლებელი იყო დაზიანების დადგენა. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ ი. ბ-მ შემონმება ჩაატარა მხოლოდ ჩილერზე და არა – მთლიან სისტემაზე.

24. ლ. მ-ს ჩვენებით დასტურდება, რომ ახალი ჩილერის სიმძლავრე იყო ნაკლები, მაგრამ ერგებოდა ადგილობრივ კლიმატს, ვენტილაციის სისტემა გაეშვა (შემონმდა, გაიტესტა) და მუშაობდა გამართულად (იგივე დაადასტურეს შ-ს სამსახურის თანამშრომლებმა ტ. უ-მა და გ. შ-მ).

25. შპს „ვ-ს“ 2017 წლის 24 მაისის № ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, ფ/პ ლ. მ-ს მიერ დამონტაჟებული ჩილერის სიმძლავრე შეესაბამება ს. „ყ-ს“ ტერიტორიაზე არსებულ ვენტილაციის დანადგარების სიმძლავრეს. იგივე დასტურდება საინჟინრო ექსპერტიზის დასკვნითაც, რომლის თანახმად მართალია შ-ს სამსახურის „ყ-ს“ გამშვებ პუნქტში დამონტაჟებულია სითბური ტუმბოს რეჟიმზე მომუშავე აგრეგატი C... A.. მაცივარ-მანქანა (ჩილერი) ტექნიკური პარამეტრებით არ შეესაბამება პროექტით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, ენერგეტიკული მაჩვენებლების Qsic-ის სხვაობა შეადგენს 14 კვტ, ხოლო Q სით-ს სხვაობა 275 კვტ-ს. დასკვნის თანახმად, აღნიშნული არ წარმოადგენს მნიშვნელოვან სხვაობას, ამასთანავე ზოგადად და მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაშიც ჩილერის წარმადობა დამოკიდებულია ზაფხულში გარე ტემპერატურაზე.

26. 2015 წლის 21 ივლისის ხელშეკრულებაზე დართული თ. მ-ს წერილიდან ლ. მ-სადმი ირკვევა, რომ ზემო ლ-ს გამშვებ პუნქტზე დამონტაჟებული სავენტილაციო დანადგარზე ჯამური ნომინალური (გაზომილი გარე ტემპერატურა+35°C) სიმძლავრე გაგრილებაზე შეადგენს $21,4+46,63+20,33+46,63=134,99$ კვ. ჩილერის C. ნომინალური სიმძლავრე შეადგენს 130 კვ (რელევანტობა 3,83 %, რაც გაცილებით ნაკლებია დასაშვებ 10%-ზე). ამის გარდა, დაბა ს-სათვის ტემპერატურის აბსოლუტური მაქსიმუმი შეადგენს +32°C, ხოლო საანგარიშო ტემპერატურა (ე.წ. ყველაზე ცხელი თვის საშუალო მაქსიმუმი) შეადგენს 20,3 გრადუსს. +32 გრადუსის (აბსოლუტური მაქსიმუმი) დროს ჩილერის სიმძლავრე შეადგენს 136,68 კვ, რაც აღემატება მოთხოვნილ სიმძლავრეს.

27. ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოები ჩაიბარა შ-ს სამსახურის თანამშრომელმა (იხ.: მიღება-ჩაბარების 2015 წლის 4 სექტემბრის აქტი). ჩილერის გამოცვლის შემდეგ კონდიციონების სისტემა შეამონმეს და მუშაობდა გამართულად. ლ. ს-ის განმარტებით კი ვენტილაციის სისტემას აღმოაჩნდა ხარვეზი, რომელიც ცნობილი გახდა 2-3 თვის შემდეგ, რაც გამოსწორდა ხელშეკრუ-

ლებით გათვალისწინებული საგარანტიო მომსახურების ფარგლებში. საქმეში წარმოდგენილი მიღება-ჩაბარების აქტისა და ინსპექტირების ჯგუფის დასკვნის თანახმად მომსახურება განხორციელდა და ხელშეკრულების პირობების დაცვით.

28. რაც შეეხება დ. ბ-ს განმარტებას, რომ „მ. “-ს ფირმა მზად იყო 7000 ლარად აღედგინა ძველი გაგრილების დანადგარი, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დგინდება, რომ დანადგარის გარდა დაზიანებული იყო სხვა ობიექტებიც (კალორიფელების ბლოკები). შემდგომი კლიმატური პირობებისგან დასაცავად აუცილებელი გახდა შესაბამისი სიმძლავრის ავტომატური ბლოკების კომპლექტი ყოველი კალორიფელისთვის და ასევე დამატებითი ფილტრები.

29. თ. მ-ს ჩვენების თანახმად (ყ-ში იმყოფებოდა ლ. მ-თან და ი. ს-ესთან ერთად) დაზიანებული იყო თბომსვლელი, სავენტილაციო სისტემა და ტუმბოები, ხოლო ჩილერი იყო მინითა და წყლით დაფარული. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ბრალდების მხარის მიერ არ იქნა წარმოდგენილი მტკიცებულება, რომელიც დაადასტურებდა აღნიშნული ობიექტების გამართულად მუშაობას და შესაბამისად, მათი შეცვლის საჭიროების არ არსებობას.

30. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი 2016 წლის 4 ნოემბრის საინჟინრო ექსპერტიზის დასკვნის თანახმად, ფიზიკური პირის „ლ. მ-ს“ მიერ შესრულებულ სამუშაოზე ვრცელდება საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2012 წლის 12 ივლისის ბრძანებით დამტკიცებული „სამშენებლო სამუშაოების სახელმწიფო შესყიდვისას ზედნადები ხარჯებისა და გეგმიური მოგების განსაზღვრის წესის“ და საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 14 იანვრის №.. დადგენილებით დამტკიცებული „ტექნიკური რეგლამენტი – სამშენებლო სამუშაოების სახელმწიფო შესყიდვის ზედნადები ხარჯებისა და გეგმიური მოგების განსაზღვრის წესის“ მოთხოვნები. ექსპერტის ჩვენებით დგინდება, რომ ის არ იცნობს „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონს და იხელმძღვანელა მხოლოდ მთავრობის დადგენილებით. შესაბამისად, კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტისთვის უპირატესობის მინიჭება ექსპერტის მხრიდან არ მომხდარა ნორმატიული აქტების იერარქიის წესების დაცვით ნორმატიული აქტების რეგულირების სფეროსა და საგნის ანალიზის საფუძველზე.

31. სისხლის სამართლის საქმეში წარმოდგენილი, დამოუკიდებელი სასამართლო ექსპერტიზის ცენტრ შპს „გ-ს“ 2017 წლის 22 მარტის ექსპერტიზის №. ალტერნატიული დასკვნა კი მიუთითებს „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონზე, რო-

მელსაც ნორმატიული აქტების იერარქიის მიხედვით აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა კანონქვემდებარე აქტებთან (მოცემულ შემთხვევაში მთავრობის დადგენილება) მიმართებით.

32. საინჟინრო ექსპერტიზის №.. დასკვნით დადგენილი სხვაობა (81 152,5 ლარი) ფ/პ „ლ. მ-ს“ მიერ შესრულებულ სამუშაოებზე წარდგენილ დოკუმენტაციაში დაფიქსირებულ თანხასა და საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2012 წლის 12 ივლისის №.. ბრძანებით დამტკიცებული „სამშენებლო სამუშაოების სახელმწიფო შესყიდვისას ზედნადები ხარჯებისა და გეგმიური მოგების განსაზღვრის წესის“ და საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 14 იანვრის №... დადგენილებით დამტკიცებული „ტექნიკური რეგლამენტი – სამშენებლო სამუშაოების სახელმწიფო შესყიდვის ზედნადები ხარჯებისა და გეგმიური მოგების განსაზღვრის წესის“ შესაბამისად გასანევ ხარჯს შორის ემყარება ექსპერტის მიერ ზემოთ აღნიშნული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი გამარტივებული შესყიდვების დროს შესასრულებელი სამუშაოების ღირებულების განსაზღვრის წესის გამოყენებას. აღნიშნულთან დაკავშირებით კი სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ბრალდების მხარემ ვერ დაასაბუთა მოცემულ შემთხვევაში კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის უპირატესი იურიდიული ძალა „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონთან მიმართებით და ნ. კ-ს და ი. ს-ის მიერ გადაწყვეტილების მიღებისას ზემოთაღნიშნული კანონქვემდებარე აქტის გამოყენების ვალდებულების არსებობა.

33. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს ექსპერტიზის №.. დასკვნა (12.12.2016) მართალია კატეგორულად ადგენს, რომ ჩილერის სრული აღდგენითი სამუშაოების ჩატარება შესაძლებელია, იმავდროულად არსებითი დაზიანების მოცულობის თაობაზე მისი დასკვნები ალბათობრივია. კერძოდ, დასკვნაში მითითებულია სხვა დაზიანებების არსებობის „ნაკლებ სავარაუდოება“, პლატების შემოწმების საჭიროება, რომ პლატების დამუშავების შემდგომ არ არის გამორიცხული ისინი აღმოჩნდნენ გამართულ მდგომარეობაში, დამატებით ჰიდროსისტემის გასანმენდი სამუშაოების ჩატარების სავარაუდო საჭიროება და ა.შ. იმავდროულად დასკვნაში მითითებული აღდგენითი სამუშაოების საორიენტაციო ღირებულების განსაზღვრისას არ არის გათვალისწინებული ის ხარჯებიც, რომელთა საჭიროება დასკვნის თანახმად „შესაძლოა“ დადგეს (მაგალითად, პლატების ღირებულება), დასკვნა ეხება მხოლოდ ჩილერის ტექნიკური მდგომარეობის შემოწმებას, მასში არაფერია ნათქვამი კალორიფილების შეკეთების, თბომსვლელი სისტემის რე-

აბილიტაციის საკითხზე და ა.შ.

აღსანიშნავია, რომ ჩილერის შეკეთება არ მომხდარა და დღევანდელი მონაცემებითაც უცნობია, შესაძლებელი იყო თუ არა სრულად მისი აღდგენა.

34. სასამართლომ კვლავაც აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსკ-ის მე-17 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, პირის ბრალდება მხოლოდ პროკურორის უფლებამოსილებაა. სასამართლო საქმეს განიხილავს წარდგენილი ბრალდების ფარგლებში (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2014 წლის 24 ივნისის განჩინება №230აპ-13).

35. საქართველოს სსკ-ის მე-7 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის საფუძველია დანაშაული, ესე იგი სსკ-ით გათვალისწინებული მართლსაწინააღმდეგო და ბრალეული ქმედება. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 332-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული ე.წ. გამიზნით დელიქტს წარმოადგენს, სადაც მიზანი ქმედების ნიშანია, რადგან აფუძნებს უმართლობას.

36. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ მოცემულ შემთხვევაში საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება ი. ს-ს და ნ. კ-ის მიერ მათთვის მინიჭებული სამსახურებრივი უფლებამოსილების წინასწარი განზრახვით ლ. მ-სთვის და თ. მ-სთვის რაიმე გამორჩენის ან უპირატესობის მინიჭების მიზნით გამოყენება. შესაბამისად, საქართველოს სსკ-ის მე-7 მუხლიდან გამომდინარე, ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში არ დასტურდება ი. ს-ს და ნ. კ-სთვის შერაცხული დანაშაულის შემადგენლობის აუცილებელი ერთი-ერთი ნიშანი, სასამართლო მოკლებულია კასატორის საკასაციო საჩივრის დაკმაყოფილების შესაძლებლობას.

37. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ სამართლიანი სასამართლოს უფლება სასამართლოებს ავალდებულებს, ნათლად მიუთითონ საფუძვლები, რომლებსაც დაეყრდნენ გადაწყვეტილების მიღებისას (იხ. *Taxquet v. Belgium* [GC], ECtHR, no. 926/05, § 91, ECHR 2010, da *Nikolay Genov v. Bulgaria*, no. 7202/09, §27, 13 ივლისი 2017). ვალდებულების ფარგლები შეიძლება განსხვავდებოდეს სადავო გადაწყვეტილების ბუნებიდან გამომდინარე და ის უნდა განისაზღვროს თითოეული საქმის გარემოებების გათვალისწინებით (იხ. *Ruiz Torija v. Spain*, ECtHR, § 29, Series A no. 303-A, 09/12/1994; *García Ruiz v. Spain* [GC], no. 30544/96, §26, ECtHR 1999-I; da *Moreira Ferreira v. Portugal* (no.2), ECtHR, [GC], no. 19867/12, § 84, 11/07/2017; *Lobzhanidze and Peradze v. Georgia*, ECtHR, no 21447/11, no35839/11, §65; 27/02/2020). ზემოაღნიშნული ვალდებულება არ მოითხოვს მომჩივნების მიერ წარმოდგენილ ყველა არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემას

(იხ. Fomin v. Moldova, ECtHR, no. 36755/06, § 31; 11/11/2011), არამედ გულისხმობს, რომ სამართალწარმოების მხარეები უნდა ელოდნენ კონკრეტულ და მკაფიო პასუხებს იმ არგუმენტებზე, რომლებიც გადამწყვეტია სამართალწარმოების შედეგებისთვის (იხ. Tchankotadze v. Georgia, ECtHR, no. 15256/05, § 103, 21/06/2016; da Deryan v. Turkey, no. 41721/04, § 33, 21/07/2015), გადაწყვეტილებიდან ნათლად უნდა ჩანდეს, რომ განხილული იქნა საქმის არსებითი საკითხები“ (Lobzhanidze and Peradze v. Georgia, ECtHR, no 21447/11, no35839/11, §65, 66; 27/02/2020). ამასთანავე იმის განსაზღვრისას, საჭიროებდნენ თუ არა მომჩივნების არგუმენტები აშკარა პასუხს... სასამართლომ უნდა გაითვალისწინოს თუ რამდენად დასაბუთებული იყო მომჩივნების არგუმენტები იმისათვის, რომ ეჭვქვეშ დაეყენებინა .. სასამართლოების დასკვნები და საქმის მასალებში არსებული მტკიცებულებები (Lobzhanidze and Peradze v. Georgia, ECtHR, no 21447/11, no35839/11, §69; 27/02/2020)

38. სასამართლო ითვალისწინებს საქართველოს სსსკ-ის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის, ამავე კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის, 259-ე მუხლის მე-2 ნაწილისა და 269-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მოთხოვნებს, ასევე – საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-7 პუნქტით დადგენილ კონსტიტუციურ სტანდარტს გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენისათვის და მიაჩნია, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით არ დასტურდება ნ. კ.-ს და ი. ს.-ს მიერ საქართველოს სსსკ-ის 332-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის – სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება – ჩადენა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით, მე-2, მე-3 ნაწილებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. საქართველოს გენერალური პროკურატურის ფინანსთა სამინისტროში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის დეპარტამენტის უფროსი პროკურორის – ლევან მარშავას საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2020 წლის 29 ივნისის განაჩენი დარჩეს უცვლელად;
3. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლო
თბილისი 0110, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6
ტელ.: (995 32) 298 20 75
www.supremecourt.ge